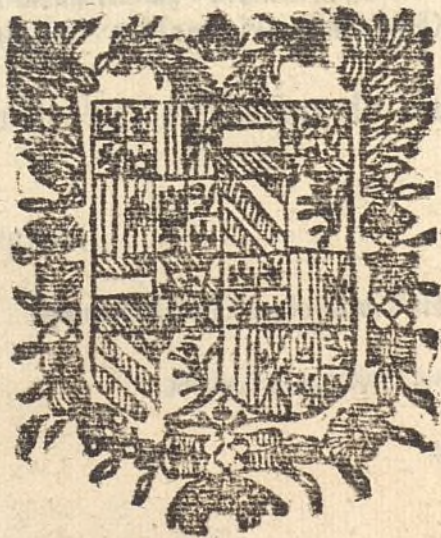

CATHOLICO REGI
PHILIPPO III. MAGNO
HISPANIARVM MONARCHAE
TRACTATVM

DE CONFIRMATIONE ORDINIS MILI-
tia Sancti Iacobi de Spata, Cum declaratione trium
votorum substantialium, quæ in eo fiunt.

LICENCIATVS DIDACVS DE LA MOTA
Canonicus Regularis eiusdem Ordinis Militie S. Iacobi, Con-
uentus Valensis, & S. Theologiae Lecter, Dicat.

OPVS HOC VTILE ET NECESSARIVM
est Ordinibus Militaribus, & eos profitentibus, ac
ingredi volentibus.

CVM LICENTIA,

Valentiæ apud Didacum de la Torre.
Anno C. D. D. XCIX.

CATHOLICO REGI
PHILIPPO III. MAGNO

OSTENDIT Tractatus iste, quod Fratres Milites Sancti Jacobi, Calatrauz, Alcantaræ, & Montefisæ, & eis similes sunt vere, proprie, & essentialiter Religiosi, & sic ab omnibus reputari, & cenferi debere: taliter quod contraria assertio est falsa, & nociua dictis Fratribus, & Ecclesiæ Sanctæ Dei.

LICENCIATVS DIDACVS DE LA MOTA

OPVS HOC VTI ET INCESSARIUM

EN M LICENCIATVS

Valencia apud Didacum de la Mota

Anno CIO. IX. XCIX.

NOS Ioannes de Ribera, Dei & Apostolicę Se-
dis graria Patriarcha Antióchenus, Archiepis-
copus Valentinus de Consilio sue Maiestatis
&c. Tenore presentium licentiam & facultatem
concedimus Typis mandáti in hac Valentina Ciuitate,
& in lucem edēdi Librum, cuius titulus, & subscriptio est.
Catholico Regi Philippo tertio, Magno Hispaniarū Mo-
narchę, tractatum de confirmatione ordinis Militię San-
cti Iacobi de Spata, cum declaratione trium votorum que
in eo sunt, Auctore Licenciato Didaco de la Mora dicti
Ordinis, Canonico Regulari, quem de mandato & com-
missione nostris per Doctorem Petrum Ioannem Assen-
sio lectum examinatum, & approbatum, & nihil in eo con-
trarium Religioni nostrę Christianę repertum fuit, imo
omnibus eiusdem Ordinis Militibus vtilem, & necessariū
fore & esse iudicauit. Dát. Valentię in nostro Palatio Ar-
chiepiscopali, Die xx. Mensis Nouēbris. M.D. Lxxxviii.

El Patriarcha Arçobispo de Valencia.

V. Virgilius.

De mandato Domini mei Patriarchę.

Michael Ioan. Xorra Notar. pro Secret.

** Ego,

E O Petrus Ioannes Assensus, sacre Theologie
 Doctor, de mandato, & commissione D. Ioannis de
 Ribera Dei, & Apostolice Sedis gratia Patriarche
 Antiocheni, & Archiepiscopi Valentini de Casti-
 nae Maiestatis, &c. Vidi, & diligenter perlegi libru
 eu tractatu, cuius titulus, sic inscribitur, Catholico

Regi Philippo 3. Magno Hispaniarum Monarche tractatum de con-
 firmatione Ordinis militie S. Iacobi de Spata, cum declaratione trium
 motorum substantialiu, que in eo sunt, Licentiatus Didacus de la Mota
 Canonicus regularis eiusdem ordinis militie Sancti Iacobi Conuentus
 Valensis, & sacre Theologie Lector, dicat. Et nihil in eo inueni do-
 ctrine & pietati Christiane aduersum, quin potius sanam, & utilem
 omnibus doctrinam, & militibus ordinis S. Iacobi, nec non & aliorum
 ordinum per quam necessariam. hic enim inuenire poterint, summa cum
 dexteritate, claritate & methodo elaboratu, quid ab eis fugiendum, quid
 ue, insequendum, faciendumq; sit. Quo circa librum hunc, seu tractatum
 tanquam omnibus utilissimum, dignum censeo, ut in luce prodere atq; ad
 circo presentibus propria manu subscripsi. Die 10. Octobris Anno Do-
 minice Incarnationis. 1598.

Petrus Ioannes Assensus

El Patriarcha Arcebispo de Valencia.

V. Virginius

De mandato Domini mei Patriarche

Michael reg. Y. v. r. Not. p. e. s. r.

Ego

PRÆFATIO. ET

DIVISIO TOTIVS

OPERIS.

SANCTA Mater Ecclesia (sicut Scripturæ testan-
tur) terribilis est vt castorum acies ordinata: fortissi-
mos, plurimosq; diuersi generis, & status milites ad
sui defensionē habens. Tāta enim est infinita Maiesta-
tis bonitas: vt contra malitiam Dæmonis (qui, dona
sua, hominibus concessa, varijs insidijs, & machinamentis oppug-
nare nunquam desinit) semper certet, & suæ iustæ causæ, num-
quam desit. Sic Ecclesiam noua semper prole fecundat, & filios
sæcū patrum facit exurgere, vt a generatione in generationem no-
stitiā nominis sui & lucem fidei diffundat, tucaturq; Inter quas ex-
cellentissimas partes: regularis status enumeratur, his hominibus
constans: qui per tria vota substantialia, in arctum vitæ genus, &
sublimate, ad obsequium Dei, & magnam suarum animarum utilita-
tem, & Ecclesiæ ornamentum, totaliter Deo traditi, & dicati: colo-
cati sunt. Quorum, quidam sunt Monachi, in montibus: qui quasi
vigiles, huius militantis Ecclesiæ, perpetuo excubantes, clamore
prope assiduo, hostes exterrēt. Alij in curandis animabus, per
prædicationem, & Sacramenta elaborant, vel etiam contra Hære-
ticos, prædicatione verbi Dei, insistant. Sunt & qui in alijs operi-
bus pietatis occupantur, vt in curandis infirmis recipiendis Pere-
grinis. Alij vero, qui hos omnes defendunt, & ante aciem progred-
iuntur, castraq; hostilia, oratione, & gladio materiali audacter
inuadunt. Hæreticos, qui erecta ceruice sanam doctrinam contem-
nunt, & Mauros, cæterosq; infideles, qui scintillantibus oculis, eu-
ginato gladio, furorem, & insaniam, aduersus Ecclesiam spirant,
comprimunt, confundunt, & arcēt. Itaque Ecclesia terribilis vt
castorum acies ordinata, iure optimo est, & esse dicitur.

Sed ecce ex eo quod Ecclesia ista militans est, & adhuc non
triumphans, qualis illa cœlestis, iam pestiferus ille antiquus humani
gene-

ni generis hostis Dæmon, quo plus videt, has Religiones Domino militare, eo maiori conatu, malicia insatiabili exardescit, vt eas singulari, & generali bello destruat, sicut antiquæ, & recentes historia narrant: & experientia demonstrat, in Anglia, Germania. Sed neque tantum id per Hæreticos exequitur, sed etiam per fideles quandoque adoritur, eos ad inuidiam, vel maledicta vocando, & inducendo. Sicut Beato Benedicto legimus contigisse, quod a quibusdam Monachis suis ei excidium per venenum parabatur. Sic & per quosdam Guillelmum Canonicum, & Giraldum Doctorem priuatum, & publice, etiam voluminibus conscriptis, perdere voluisse Ordines Sancti Dominici, & S. Francisci: contra quos surrexerunt duo illa luminaria Sanctus Thomas, & S. Bonauentura, & hic pauperum apologiam, ille opusculū edidit, contra oppugnantes Religiones.

Aliquando etiam Satanas decipit fideles sub specie boni, vt infestent religionem, sicut (prohdolor) videmus ab aliquibus fieri contra aliquas mendicantes, & has militias Sancti Iacobi, Calatraue, Alcantare, & Montefia, existimantes fere esse abolitas per dispensationes, quantum ad fratres milites.

Et quia ex ignorantia instituti harum militiarum, & Bullarum hæc labes. (Vt D. Martinus Azpilqueta Nanarr. lib. 3. cōf. consil. 13. n. 5. & alij recte sentientes docēt) irrepfit: Coactus sum hoc quaecumque opus, in lucem edere, & de hoc in primo libro agitur.

Secundus liber ad id tendit, & rem istam per 28. argumenta Scholastico more disensam, cum sua decisioae, & multorum Doctorum approbatione continet.

Est que tractatus iste, vel vti complementum alterius libri Del principio de la Orden de San Tiago, in quo de hoc ago, sed summam, nec adducendo literam bullarum. (ue Lector Romācista grauetur) remittendo ad hunc locum. Taliterq; sunt compositi, quod diuersi sunt: licet in titulo, aliqua ex parte communicent, ad probandum inquam hos Fratres Milites esse vere Religiosos, & vt tales in vita & moribus se gerere debere, redentes altissimo voto sua, & per modos suæ Religionis, ad perfectionem charitatis tendere. Siquidem omnis Religiosus, eo ipso quod statum Religionis (qui est Schola seu status perfectionis acquirendæ) proficitur, se obligat ad dandum studium, tendendiper obseruantias sue Re-

ligioni.

ffigionis ad perfectionem acquirendam. Sicut qui profitetur se esse
Scholafticum Theologum, velleque manere in tali Schola, tene-
tur studere, & dare operam tali scientiæ acquirendæ, itaque sic, &
in his Religionibus Militaribus curandum semper est, & totis vi-
ribus defendendum, tam ab earum professoribus, quam a reliquis
omnibus Christianis, Doctoribus, Prelatis, & Iudicibus Ecclesia-
sticis, & secularibus: ne detur locus malo prædicto: & vt pars ista
fortissima præsidij Ecclesiæ, laceat sopita, vt membrum aridum,
sed potius dum obseruantia regularis, & militaris viget profectui
a nimiarum militum consulatur, & Sancta mater Ecclesia (quæ
aduersarijs non caret) debitis, & solitis, eorum non fraudetur

**obsequijs: Præstante Domino nostro Iesu Christo
qui cum Patre & Spiritu Sancto
viuit & Regnat,**

ERRATA QUAE FINITA IMPRAE:
Gene, inuenta sunt.

Folio 71. linea 6. Loengo. lege Lorenzo. fol. 71. lin. 8. ste. l. de
fol. 74. lin. 22. indefesi. &c. lege indefesi solliciti. &c. fol. 108.
lin. 13. appellationibus. l. appellati onum. fol. 156. lin. 1. professa.
lege profesi. fol. 160. lin. 19. fol. 37. leg. 137. fol. 193. lin. 3. videtur leg.
videatur. fol. 204. lin. 30. dispensare. l. dispensare. fol. 208. lin. 22.
he. l. hac. fol. 203. lin. 25. chaitatis. l. charitatis. fol. 225. lin. fin. col.
138. l. col. 183. fol. 230. lin. 38. referta. l. referta. fol. 232. lin. 27. Domi
nus. leg. dominicus. fol. 247. lin. 33. incumbit. l. incumbit. fol. 253.
lin. 13. requiatur. l. requiratur. 329. lin. 26. f. ordinis. l. ordines. f. 322.
lin. 2. Theologi escholasticæ. l. Theologiæ scholasticæ. fo. 335. lin.
19. Senensis. l. Senensis. sic respondit. fol. 342. li. 10. valgã. l. valga.
fol. 113. & 115. & 17. & 19. in titulo. Bullæ Apostol. lege. Stabilimẽs
ta Ordinis.

¶ Errata quæ in aliquibus exemplaribus sunt.

Folio 5. linea 15. prefluxere. lege profluxere. fol. 12. lin. 15. nesci.
l. nescit. fol. 73. lin. 2. exponiti. l. exponitis. f. 79. lin. 25. electio
nem. l. lectionem. f. 115. lin. 34. eiptome. leg. epitome. f. 126. lin.
9. Gregori. leg. Gregorij. f. 129. lin. 7. depreionem. l. depreionẽ.
fol. 140. lin. 15. equitas. leg. equites. fol. 160. lin. 2. videnter. l. euiden
ter. fol. 160. lin. 9. præatum. prefatum. l. 194. lin. 7. charitate. l. chari
tatẽ. 198. f. lin. 38. & iste. l. & tunc iste. f. 196. lin. 32. est matrimoniũ
l. matrimonium. f. 196. l. 36. constiuti. l. constiui. f. 229. lin. 35. etra.
extra. fol. 231. s. allegato. l. allegata. fol. 232. lin. 5. non respicit. l. nõ
respuit. f. 232. 13. ista. l. ita. f. 240. lin. 19. eago. l. ergo. fol. 297. lin. 3.
euscunque. l. cuiuscũque. fol. 309. lin. 14. Respõdeo. l. Respondet.
f. 309. lin. 19. horas. l. hora. f. 320. lin. 16. seruituti. l. seruituri. fol. 320.
lin. 24. dereten. l. tendere.

Cætera facile corrigi possunt.

CATHOLICO REGI

PHILIPPO III. MAGNO HIS-

PANIARVM MONARCHÆ, ET AV-

toritate Apostolica Administratori perpetuo

Ordinum Militarium Sancti Iacobi,

Calatrae, Alcantarae, &

Montesiae.

Licenciatus Didacus de la Moza.

M Satan hostis ille antiquus super seminare zizaniam in agro dominico, nusquam desinat. O Catholice, & iustissime Rex) hac nostra etate contigit, quod quidam scripserint, de dictis Militijs in scandalum animarum proferentium eas, & damnum Regnorum Hispaniarum, totiusque Catholicae Ecclesiae magnum detrimentum. Quod cum vidissem, meque non solum communi obligatione, sed lege particulari (Ordinis Sancti Iacobi Religiosum sum) ad his malis occurrendum deuinctum: in Conuentu Veleni publice legi veritatem, tradereque typis necessarium arbitratus sum. Nam & cum deterritate virium, & operis excellentia cogitabam licet deterrebar, tamen inde subleuabar: quod proprium sit Dei in firma eligere, vt fortia confundat. Teque Regem iustum, & Religiosissimum, Praelatumque auctoritate Apostolica Administratorem perpetuum, & sponsum horum Ordinum Militarium existentem, considerans: sanctumque et gloriosissimum Apostolum Iacobum Patronum esse huius sui Ordinis, ducemque, & protectorem tuae Maiestatis, praedecessorumque tuorum Regum Hispaniarum. Accessit etiam commodum quod animabus fratrum Militum esse spero, a deo vt hanc causam esse crediderim quod te in haec periculosa tempora, Deus optimus maximus nobis serua herit & dederit, vt ab istis tuis Religio-

nibus

nibus, speciali providentia & industria, predictam pern-
ciam procul amoveas, & prospere eas ip melius dirigas:
Militeſque in Militari disciplina, regularique observa-
tia exercere facias: quo ſolentiores evadant, ad perfectio-
nem charitatis (vt religioſos decet, & eſt neceſſarium) ten-
dentes. In dedicatione autem huius libri, nullus me auda-
tiæ notabit: quia cum in domo tua Velenſi ortus ſit, Maie-
ſtati tuæ debebatur. Eius etiã exiguitas, rãtum patronum
exigebat: vt eo præſidio, a calumniatoribus protectus, fa-
uorabilius, gratiusque reciperetur ab omnibus. Accipe
igitur Rex Potentiſſime & Prælate noſter, munuſculum
hoc tibi multis nominibus debitum. Et vtinam Chriſtus
Dominus te ad annos plurimos nobis ferret incolumen,
faciatque in omnibus proſperum, atque foelicem, in vitam
æternam. Amen.

NOS Don Hieronymus Romero, Apostolicae Se-
dis gratia Prior Conuentus, & Prioratus Vclen-
sis ordinis militiae Beati Iacobi de Spata, Phi-
lippi Domini nostri Hispaniarum Regis Ca-
tholici Consiliarius &c. communi omnium vtilitati, si-
mulque nostri Ordinis conseruationi, incremento, & de-
cori consulentes: dignum, quin potius debitum existiman-
tes, vt liber, seu tractatus, cui titulus est, de Confirmatione
Ordinis militiae S. Iacobi de Spata, cum declaratione
trium votorum substantialium, quae in eo sunt composi-
tus a dilecto in Christo Licentiate Didaco de la Mota hu-
ius nostri Conuentus Canonico, & sacrae Theologiae Le-
ctore, in publicum euulgetur, presentium tenore concedi-
mus licentiam & facultatem. imo & in meritum sanctae
obedientiae mandamus praefato Licentiate Didaco de la
Mota, vt quam primum potuerit impressioni, ac praelo
mandet, & in lucem emittat, dummodo per Licentiatum
Ioannem Conchensem dicti Conuentus Canonicum, &
Domini Regis Philippi Cappellanum fuerit prius exa-
minatus, & approbatus, atque alia omnia seruentur,
quae seruari solent, & debent. Dat. in praefato nostro Con-
uentu die secundo mensis Ianuari, Anni Domini. 1598.

Hieron. Prior. Vclen.

Mandato Prioris Vclen.
Martinus Rodriguez de
Vergara Not. & Secret.

Librum

Librum, seu Tractatum de confirmatione nostri Ordinis Mi-
 litiae S. Iacobi de Spata, cum declaratione trium notorum
 substantialium, quae in eo sunt, Autore Licentiate Dida-
 code la Mota, Canonico Regulari eiusdem Ordinis, & Cō-
 uentus Vclensis: de licentia nostri praelati, Prioris eius-
 dem Couuentus Vclensis, uidi, examinaui, & consideraui, & in eo nul-
 lam disonantem Catholicae fidei, & bonorum morum, quin potius sa-
 nam doctrinam (his maxime nostris temporibus) uniuerso populo uti-
 lem, nostrique D. Iocobi Apostoli Ordini, aliisque Militijs per quam
 necessarium, cum magna Autoris laude inueni. Eius namque summam
 diligentiam, & laborē in inquirendis Bullis Apostolicis, & alijs scrip-
 tis, optimamque seriem in eis disponendis, & intellectus subtilitatem
 in dissoluedis, & elucidandis difficultatibus, & argumentis miror, &
 approbo, dignumque censeo, ut ab ordine nostro tanquam de eo beneue-
 ritus, praecipuis fauoribus honoretur, necessariumque, ut praedictus
 tractatus typis mandetur, & in publicū prodeat. In cuius fidem praesen-
 tibus, proprio nomine subscripsi, Matriti die 25. Aprilis, Anno 1598.

Licenciatus Ioannes Conchesi.

Hieron. Prior. Vclen.

Mandato Prioris Vclen.
 Martinus Rodriguez de
 Vagueras, & Secret.

Librum

1598

LIBER PRIMVS DE
 FVNDATIONE, ET CON-
 FIRMATIONE ORDINIS MILI-
 tię S. Iacobi de Spatha, sub regula Ca-
 nonicorum regularium
 S. Augustini.

Summarium ex Cap. sequenti.

1. Christus Dominus optime Ecclesiam suam fundauit.
 2. Duodecim Apostolos posuit.
 3. Et Sanctum Petrum caput omnium.

Christus Dominus optime fundauit:
 Ecclesiam suam.

Caput Primum.

DE substantia, seu natura Ordinis militię S. Iacobi, per
 declarationem trium votorum religionis, quę in eo
 sunt, acturus: conueniens visum est, aliqua (licet sum-
 matim) de fundatione Ecclesię vniuersalis, referre, de
 que modo quo predictus ordo fundatus est, vt á Summo Ponti-
 fice pro vero ordine confirmaretur.

1. Iesus Christus Dominus optime Ecclesiam fundauit, leges
 dedit, Sacramenta instituit Pastores & Doctores posuit, qui ver-
 bum vitę, annuntiarent, sic duodecim Apostolos elegit, quos hu-
 ius Ecclesię fundamenta esse voluit, vt eorum exemplo, & do-
 ctina, & Sacramentorum administratione pasceretur, illumina-
 retur, & roboraretur Ecclesia.

2. Inter hos Sacrosanctos Apostolos S. Petrus maiorem acce-

pit

pit potestatem; nam omnium caput; totiusque Ecclesie fundamentum ab eo constitutus est.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 §. Iacobus filius Zebedei, Apostolus est.
- 2 In Hispania predicauit.
- 3 Hierosolymis martyrio coronatur.
- 4 Sanctum eius corpus est in Galletia.
- 5 Postquam diu latuit, celitus fuit reuelatum.
- 6 Patronus est Hispaniarum.

Sanctus Iacobus Zabedei filius, vnus est
Apostolorum.

§. Primus.

X duodecim Apostolis, vnus fuit Iacobus Zabedei filius, cognomento maior, Ioannis Apostoli & Euangeliste frater, ambo ab ipso Iesu appellati Boanerges, id est filij tonitru.

- 2 Hic Sanctus Iacobus Apostolus in Hispaniam venit, & in ea Euangelium predicauit: Hispania peragrata nouaque in ea Euangelij luce diffusa, redijt Hierosolymam, vbi dum libere Iesum Christum
- 3 Deum predicat, ab Herode Agripa capite condemnatur, primusque Apostolorum martyrio coronatus est.

- 4 Corpus sanctum eius a Discipulis sublatum, nauique impositum, ad Iriam Flauiam in extrema Galletie, (qui locus hodie Padron dicitur) venit, & est.

- 5 Temporum successu, instantibusque persecutionibus infidelium factum est: quod Christiani in tumba quadam abdiderunt corpus Apostoli, ibique tandem latuit, quod nemor super eam partem vbi tumba erat, creuit, & sic sacrum corpus obliuione obrutum est. Postea vero tempore Regis Alfonsi cui nomen castus, per annum domini 835. sacrum corpus celesti inditio nocturno tempore luminaribus ardentibus; Angelisque in nemore apparentibus Episcopus Theodominus inter sylvas & frutices inuenit. Rex Alfonsus letabundus corpus visitat, & Ecclesiam tanti Apostoli patroni Hispaniarum restaurans: in hoc eodem loco, vbi nunc est corpus Apostoli, qui Compostella dicitur, edificauit.

Sum-

Summariū ex §. sequenti.

- 1 Ordo Canoniorum regularium, ab Apostolis institutus est.
- 2 Vitam communem docet, & excludit diuisibilem.
Tria uota substantialia continet, ibidem.
- 3 Habitus eorum regularis est uestis linea candida.

Apostoli instituerunt ordinem Canoniorum regularium.

§. Secundus.

INTER opera insignia que Apostoli in edificationem corporis Christi, quod est Ecclesia, & consummationem sanctorum operati sunt, vnum fuit instituere religionis regulam Clericorum, seu Canoniorum, qui in comuni viuentes tria uota substantialia paupertatis, Castitatis, & obedientie profitebantur.

3 Horum Canoniorum regularis habitus, est camisia linea, siue colobium, siue toga linea, seu superpellicem album lineam, qui habitus etiam ab Apostolis delatus fuit. v. de & Apostoli appellabantur agentilibus, viii de albat.

Et quod Canonici regulares, ab Apostolis in primitiua Ecclesia sint instituti: abunde declarat, & probat Doctor Ioann. Trullas Episcopus designatus Albarracienf. in libro Ordo Canoniorum, lib. 1. c. 2. num. 3. & sequentibus, & cap. 3. vbi etiam docet quod a magno Ecclesie Doctore Augustino Hypponenfi Pontifice, ordo iste, qui iam erat labefactatus, fuit restauratus & sacris institutionibus illustratus.

Eadem veritatem defendit Doctor Nanarrus in cap. statuum. 19. q. 3. & aducit bullam Pij Papae 4. Datam Romae anno 1564. de iure preecedendi in actibus publicis.

Ordo Canonice lib.
1. cap. 12.
n. 2. 3. &
lib. 4. c. 2.
& 4. c. 6. f.
l. n. 4.

Summariū ex §. sequenti.

- 1 Regulares Canonici quare dicantur Clerici.
- 2 Aliqui Canonici dicuntur seculares, & cur.

A 2 Canonici

Canonici Regulares ex suo instituto, & iure canonico Clerici sunt, & nominantur.

§. Tertius.

REGVLARIBVS Clericorum nomen in primitiua Ecclesia, ab Apostolis inditum fuit, quia per terrenorum renuntiationem, & Ecclesiasticorum officiorum assumptionem, in sortem dominifuerunt Assumpti: ideoque ipsi regulares Canonici dicuntur Clerici primitiue Ecclesie. Et ita Clerici Canonici, & Clerici regulares, & Canonici regulares idem sunt, Clerici vero, vel Canonici seculares, dicuntur Clerici, sed deriuatiue, quia ab ipsis primis Clericis regulariter, videntibus originem traxerunt, vt optime tradit Ioannes de Nigraualle Bibliothecarius Apostolicus, lib. 13. cap. 18. in sua Chronica, quem refert, & sequitur ordo Canoniorum lib. 1. cap. 8. num. 7.

Probatur eadem veritas ex cap. in omnibus. de consecra. d. 5. vbi dicitur; *Decernimus ut Canonici, vel Clerici Canonice nuant.* Vbi glosa, ait; *vt Canonici regulares.* Qui textus est Concilij celebrati Romę sub Leone 3. vnde editus est liber qui dicitur Canonius quinque capitulorum, ad seruandam vitam communem.

2 Qui vero sunt Clerici, vel Canonici seculares, ideo seculares dicuntur, quia voluerunt habere proprium, & se exhibere ad ritum secularium hominum, qui sunt sui iuris, dominium habentes, agentesque vitam diuisibilem: ideoque non regulares dicuntur, & nomen simplex Canoniorum retinent: Clerici autem, qui vitam communem profitentur secundum regulam S. Augustini, non tantum Canonici sunt, & nominantur, sed Canonici regulares. Et ita cum audimus Canonicos regulares: religiosos Canonicos intelligimus, id est, non seculares. Quod & probatur ex iure pontificio. Nam vt distinguat inter utrosque, hos vocat Canonicos regulares. cap. quod Dei timorem. cap. in singulis. §. hoc ipsum. de statu Monachorum, & Canoniorum regul. de quibus videri poterit Couarrui. in Comment. si furiosus de homicidio. parte prima. in principio. videantur etiam ordo Canoniorum, in quo hec omnia diffusae tractantur.

SVMMA-

Sumarium ex §. sequenti.

- 1 Ordo Canoniorum regularium, multum est propagatus.
 In eo multi Summi Pontifices, & uiri Sancti celebresque fue-
 re, Ibidem.
- 2 Ex eo, multe religiones trahunt originem.

Ordo Canoniorum regularium, multum
 est propagatus.

§. Quartus.

REDO Canoniorum à Sanctis Apostolis institutus,
 mirabiliter est per orbem terrarum propagatus. In eo tri-
 ginta sex fuerunt Summi Pontifices. Cardinales plusquã
 trecenti, Sancti uiri plusquã septem millia, uiri insignes plurimi.

Ex eo Canoniorum ordine omnium primo: cetera (vt inter
 alios refert Ioannes Anigrauelle) omnes religiones, ueluti ex lim-
 pidissimo fonte profluxere, & trahunt originem, in pluresque no-
 vos ordines ueluti diffectus est, atque diuisus: successu enim tem-
 poris uiri quidam Sanctissimi, Dei, & religionis celo, & amore
 ardentes, pro Ecclesiæ necessitatibus occurrentibus, nouas con-
 gregationes erexerunt, adijcentes ad tria substantialia uota no-
 uas constitutiones.

2 Sic sub regula ista Canoniorum regularium S. Augustini
 militauit antiqui illi templarij refert Petrus Gregorius Syn-
 tag. iur. p. 2. lib. 15. c. 33. n. 6 & nunc fratres S. Ioannis Hieroso-
 lymitani Syluest. uerbo Ecclesia. 1. n. 6. uerfi. 3. & Nauarr. de red-
 ditione. 1. mon. 56. n. 4. & fratres milites S. Iacobi de Spatha. Na-
 uar. supra. & Casaneus in Catalago gloria mundi. 9. p. conf. 7.
 fol. 4. & de hoc infra redibit sermo lib. 2. cap. 1. §. 4. n. 7. militauit
 etiam sub regula Sancti Augustini fratres Prædicatores, & ordo
 hospitaliorum S. Antonij & alij plures omnes habitu, & consti-
 tutionibus diferentes.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Conuentus Diui elij Canoniorum regularium fuit Gallicis,
 quondam.
- 2 Magna his Canonicis fuit cura peregrinorum.

3 Locupletes erant magnis abundantes redditibus.

4 In dicto ministerio multum placuere Deo, & S. Iacobo.

De conuentu lodij Canoniorum regularium,
qui fuit Galletiæ.

S. Quintus.

1 **C**anoniorum regularium superpellicijs vtentium, plures sunt conuentus: & inter celeberrimos, vnus fuit in regno Galletiæ, in Episcopatu Lugdunensi, dictus de sancto Eligio, seu de Sant Loyo. hii Canonici regulares sub obedientia sui Prioris & prælati, communem vitam debebant, profitentes regulam San. Augustini, in habitu Canoniorum regularium, vt expresse docemur in lib. stabilimentorum ordinis. S. Iacobi fol. 6 cap. 3. refertque inter alios Ioannes Mariana lib. ii. de rebus Hispaniæ cap. 13. vbi etiam docet hos Canonicos construxisse domicilia pro recipiendis peregrinis, ad sepulchrum San Iacobi, ex orbe terrarum (atempore quo eius sepulchrum reuelatum est,) confluentibus. In hoc pietatis officio maxime floruerunt, a Deo vt animos plebis, & Principum conciliarent & sic magnis obsequijs (deuotione, & oblatione fidelium) aucti sunt. vt etiam in dicto lib. stabilimentorum significatur, & refertur ab Stephano Garibai lib. 12. capit. 18. Placuerunt etiam deo optimo maximo, eiusque. D. Iacobo Apostolo: & sic successu temporis in speciales alumnos tanti Patroni assumpti sunt, signoque Sanctissimæ Crucis Christi, sub inuocatione eiusdem. San Iacobi, in signum, quod vt intelligatur, & etiam quibus modis & forma ordo militaris, S. Iacobi (qui hodie est:) fuerit institutus, & compositus ex Clericis, & militibus, factumque & approbatum vnum corpus religionis ad idem institutum & finem; notandum est. Fuisse Canonicos de, san Loyo (vt modo dicebam) antequam hæc vnio fieret: fuisseque etiam milites, sanct. Iacobi. Et quia huc vsque de Canonicis dictum est; modo de militibus, & statim decunctis, secundum quod in vnum ordinem religionis conuenere, agendum est.

Sum-

Summarium ex Cap. sequenti.

- 1 Circa primam originem militiae S. Iacobi, opiniones recensentur.
- 2 probabilis est incepisse tempore Regis Ramiri Primi.
- 3 S. Iacobus Apostolus apparuit Regi Ramiro.
- 4 De priuilegio Regis Ferdinandi concesso monasterio Salmanticensi.

De origine militiae S. Iacobi, antequam milites eius,
 Canonicis agregarentur.

Cap. Secundum.

MILITIA S. Iacobi plurimos status habuit. primo fuit inuenta: deinde temporum calamitatibus, & hominum vecordia, & malitia labefacta: postea per annū Domini 1169. restaurata.

Quod attinet ad primam eius institutionem, videtur habuisse originem, ad instar cuiusdam fraternitatis: vt patet ex quadam scriptura antiqua, quae in isto conuentu habetur, & multa continet statuta, similia eis, quae continentur in regula S. Iacobi. Sed neque constat quando sic incepit, nec scriptura designat tempus in quo facta fuit. Loquendo autem quando formam vere religionis accepit: diuersimode Doctores loquuntur. Quidam dicunt, ab Alfonso Casto incepisse: quidā à Ramiri etate: alij comitis Castellae Ferdinandi Gonsalui. Alij tempore Regis Ferdinandi secundi legionensis, & Alfonsi Castellae 9. *El de las Nauas*. Et hanc opinionem tenet Enchiridion temporum fol. 28. Garibai lib. 12. c. 18. n. 15. & Ioā. Mariana de rebus Hispaniae lib. 11. c. 13. Alfonso Venerens, & Raphael Bolateranus, & in hanc etiā inclināt Antonius Nebriffensis, decada 1. lib. 2. cap. 9. quos refert Vasseus fol. 125. sub anno 825. sed non sequitur eos.

2 Communis opinio est, incepisse tempore Ramiri Regis, huius nominis primi, qui in Regno successit prefato Regi Alfonso Casto. Regnareque incepit anno Domini 824. tenēt historia Regis Alfonsi. 10. 2. p. cap. 64. & Fortalitium fidei, de bello Sarracenum bellum. 39. Echius in Sermone de victoria contra Turcos ad finem fol. 71. Archiepiscopus D. D. Martinus Ayala in explanatione regule S. Iacobi, in prologo. Magister Isla fol. 65. Licenciatius Rades in historia huius ordinis. cap. 1. fol. 4. Ioan Vaseus supra. Castillo in historia de los Reyes Godos. lib. 3. discurs. 5. Ille

cas in pontifi. 1. part. lib. 4. in vita Regis Ramiri, & in vita Alexandri Papæ. 3. frater Ioan Benedictus monachus S. Benedicti. En la nobleza de España cap. 34. & F. Athanasius de Lobera Monachus S. Bernardi en la historia de las grandezas de la Ciudad de Leon 2. part. fol. 189. fauent Hieronymus Roman. lib. 2. Reipublicæ cap. 1. & 2. Ambrosius de Morales. lib. 9. fol. 240. F. Ioan Marieta, in historia Ecclesiastica lib. 22. & Villegas. 2. part. del Flosanct. en la vida de Aron, F. Emanuel Rodriguez in qq regul. q. 6. art. 5.

Ratio dicendi sumitur ex apparitione, quæ fecit hic, S. Iacobus Apostolus Ramiro Regi, apud Clauigiū: quando in equo candido, niueum vexillum præterre visus est. (quod rubræ crucis figura distinctum erat) & in manu dextera ensē, quo magnas strages in mauros effecit. Et certe ratio hæc augeri potest, ex eo quod militia hæc sancti Iacobi in Vexillis vtitur tali signo, & pro habitu regulari vtitur Cruze ad modum ensis.

4. Probaturque inrefragabiliter huius militiæ antiquitas, ex diplomate, quod Ferdinandus Rex Castellæ, & legionis concessit monialibus, quæ Salmanticæ, à Sancto Spiritu nomen habent, in quo fit mentio de militibus S. Iacobi, & de commendis, & de emissionē voti, & de magistro ordinis, datum anno domini 1030, & confirmatum est à Rege Philippo 2. anno 1552.

Summarium ex §. sequenti.

1. Fratres tredecim fuerunt ante confirmationem Ordinis.
2. Non certo constat quæ persona fuerit causa in ity militiæ S. Iacobi.
3. Tempore Alexandri 3. viri nobiles eam instaurarunt, & veluti fundarunt.
4. Principalis fuit dominus Petrus Ferdinandus: qui et conjugatus esse creditur.

An aliqua singularis persona instituerit militiam Sancti Iacobi.

§. Primus.

X supradictis constat militiam S. Iacobi incepisse ante annum Domini 1030. quæ autem persona eam inuenerit, seu instituerit; non est certum quidam dicunt Regem Ramirum, huius nominis primum dedisse initium.

Magister

Cap. 3. §. 1. De fund. ord. S. Iacobi.

Magister Illa inclinatur in hoc quod eam non fundarunt tredecim viri: sed aliqua singularis persona, & quod paulatim crevit. Dicit etiam quod in confirmatione regulæ huius militiæ facta ab Alexandro Papa 3. fuerunt tredecim fratres primitus instituti.

Alij volunt quod tredecim viri eam fundarunt.

1. In hac re hoc fit certum. Tredecim fratres milites fuisse ante confirmationem factam ab Alexandro Papa 3. qui tredecim elegerunt sibi, & militiæ in Magistrum Dominum Ferdinandum, & hoc ita esse probō ex lib. stabilimentorum impressiois anni 1555. fol. 2. cap. 2. in quo agitur; De como se juntaron los Caualleros con los Canonigos de S. Augustin. Et dicitur, quod ante confirmationem Alexandri 3. *Ania freyles Caualleros que tenian poder para elegir Maestre.*

2. Dico secundo quod si loquamur de primæ institutione: certo non constat de persona instituyente.

3. Dico 3. quod si loquamur de tempore restaurationis: fuerunt nobiles quidam viri: vt dicit Bulla confirmationis, & hos intelligo fuisse tredecim, qui maiori conatu inter alios remagressi sunt, inter eosque precipuus Donus Petrus Ferdinandus fuit.

4. Fuit autem ex his fundatoribus, aliquos coniugatos: certum est, & probabile est fuisse coniugatos maiori ex parte, & quidem fuisse coniugatum istum Magistrum D. Petrum Ferdinandum, pro certo habeo: fuitque eius vxor La Infanta doña Catalina. Vt referunt in quodam libro manu scripto, qui est in archiuo huius Comventus Vclensis.

Summarium ex §. sequenti.

1. Per annum Domini 1163. militia Sancti Iacobi erat labefactata.

2. Per annum 1169. incepit restaurari, & infra. n. 3.

3. Don Celebrinus erat electus Archiepiscopus Toletanus, anno 1167.

4. Milites S. Iacobi tractant de faciendo unum corpus religionis, cum Canonicis Regularibus S. Augustini.

Quod hæc militia S. Iacobi fuit labefactata: & Dominus crexit eam.

§. Secundus.

HISPANIA nostra antiquitus gratam se Deo, cuiusque diuo Iacobo Apostolo exhibuisse, ex eo constat, quod (vt dictum est) in eius obsequium, & laudem instituit militiam S. Iacobi. Floruitq; militia ista tantum, quod hostis ille antiquus sedata mente (vt solet) ferre non potuit, & sator cum sit iniquitatis, sua malitia, & hominum iniquitate factum est, quod per annum Domini 1163. colorem optimum perdidit, & veluti in profundo malorum lapsa sine nomine, & decore iacebat: militibus eius torius malitię iniquitatis irretitis: vt iure opt. D. Paulus admoneat ad Corinthios, 10. cap. qui se existimat stare, videar necadat. Deus tamen Optimus Maximus, intercadentibus Apostoli Iacobi precibus, pectora Prelatorum Hispaniarum mouit, & inflamauit, linguas eorum faciens disertas, & ignitas, & eorum instante predicatione, & exortatione hos milites conuersit, & a faustu secularis vite, & operibus Satane misericorditer reuocauit: adeo quod firmo statuerunt proposito pro lege Dei, & defensione Christianitatis semper domino militare. Quod per annum Domini 1169. factum est, & ex eo colligitur: quia anno 1171. isti milites agebant prelia contra Mauros, vt patet ex priuilegio Regis legionensis Ferdinandi 2. in quo fecit donationem Magistro militię S. Iacobi, & omnibus militibus eius, hereditatum, quę sunt inter terminos de Vadaloso, videlicet Vallem de Alboera, cum Luchena &c. & eodem anno Rex Alfonso Castellę 9. *El de las Nauas*, fecit donationem Castri de Mora.

3 Per annum autem Domini 1165. non militabant Domino, erant enim peccatis in voluti: quod ex eo ostendo quia vnus Prelatus, qui in conuersione horum militum laborauit Archiepiscopus Toletanus D. Celebranus fuit: hoc autem anno Celebranus non erat Archiepiscopus, sed fuisse videtur D. Ioannes Archiepiscopus Toletanus, & D. Celebranus Episcopus Segontinus. Anno autem Domini 1167. erat electus Archiepiscopus Toletanus, vt constat expresse ex scripturis quę sunt in archiuo Vclensi, & eas refero in libro *Del principio desta Orden*, in quo hęc omnia diffusè explicantur, & ibi sunt legenda. Fuit ergo conuersio istorum militum facta per annum Domini 1169. vt ex dictis colligitur, & confirmatur testimonio fratris

Hurtado

Hurtado Canonici huius Conuentus Velenfis, qui in suo lib. manuscripto dicit istam conuersionem fuisse factam dicto anno 1169. & hic liber est in predicto archiuo.

4 Postquam autem isti milites ad bonum conuersi sunt, statim Sancto statuerunt proposito domino militare, cogitaruntque intra se, & dixerunt, non posse sine Sacerdotibus, (a quibus spiritualia reciperent) institutum suum secundum debitum sine peragere: & inito cum Episcopis consilio, rogarunt prefatos Canonicos Monasterij de S. Loyo, vt suam animarum curam reciperent, & in vno religionis corpore conuenerent: quod & factum est, vt sequenti capite ostendo. Et est notandum pro intelligentia huius tractatus.

Summarium ex Cap. sequenti.

- 1 Magister, & fratres S. Iacobi, & Prior, & Canonici regulares, in unum corpus religionis conuenerunt.
- 2 Hoc factum fuit, anno Domini 1170.

Canonici Regulares S. Augustini, & milites Sancti Iacobi, vnum corpus religionis fecerunt.

Cap. Tertium.

DESIDERIO defensionis Christianitatis, & incrementi: prior & Canonici regulares monasterij de s. Loyo, & Magister & fratres S. Iacobi tenebantur, & fragrantabant, anno Domini 1170. quando maior pars Hispanie ab infidelibus mauris possidebatur: & Reges Christiani discordes, & disoni inter se pugnabant. Ex parte vero infidelium urgebat numero fitas Sarracenorum, vt Ecclesia Dei distrueret. Tunc hi fratres milites, se vt murum fidelitatis, infidelium furori opposuerunt: & vt efficacius prestarent, vnum corpus religionis, cum dictis Canonicis sub regula S. Augusti, facere statuerunt, adhibitis certis capitulationibus inter se, & modificatione voti castitatis conjugalis, pro fratribus militibus, matrimonium contrahere volentibus. Quod hec vnio facta fuerit hac tempestate, ex dictis capite precedenti colligitur, quod eorum a peccatis conuersio, ad Dei obsequium, facta fuit anno Domini 1169. & quod

& quod anno 1171. iam domino militabant. Probatür etiam ex quodam libro, qui est in hoc archiuo Vclensi, in quo sunt scripta plurima notabilia, & in eo habetur ad notatum, quod era 1208. fuit institutus Ordo fratrum militiæ S. Iacobi, qui annus Domini est 1170.

De capitulationibus, & ordinationibus quas Clerici Canonici, & milites fecerunt: docet regula S. Iacobi, & Bulla confirmationis eius, & aliæ bullæ Apostolicæ. vna est Urbani Papa 4. Data apud urbem veterem anno 3. sui Pontificatus, quæ bulla maxime est notanda pro intelligentia huius ordinis, eiusque funditionis. Tractant etiam de hoc libri Stabilimentorum in principio, vbi agunt de fundatione ordinis: inter quos fusius explicat capitulationes istas liber impressionis anni 1555.

Summar. ex. §. sequenti.

- 1 Amor Dei, nescit tarda molimina.
- 2 Fratres milites S. Iacobi totum suum statum posuerunt, in bellum generendo pro Deo.
- 3 Milites Abulenses ordinem S. Iacobi sumserunt.
- 4 Rex legionensis Ferdinandus secundus, expulit omnes fratres S. Iacobi ex Regno suo.
- 5 Rex Castellæ Alfonsus nonus eos benigne recepit.
- 6 Cardinalis Iacintus venit in Hispaniam, anno 1172.
- 7 Fratres S. Iacobi ingrediuntur ursetiam, anno Domini 1174.
- 8 Anno Domini. 1174. Ord. S. Iacobi non erat confirmatus à Summo Pontifice.

De aliquibus rebus gestis a fratribus militibus, & Clericis antequam eorum Ordo a Summo Pontifice confirmaretur.

§. Primus.

DOMINVS accensit ignem sui amoris, in cordibus fratrum S. Iacobi, per annum 1169. (vt modo dicebamus) & cum Spiritus sanctus nesciat tarda molimina: confestim totum suum statum posuerunt inbelligerendo pro deo, sub inuocatione Sancti Iacobi Apostoli; & sic incæpit florere & summo opere dilatari, neque vero his temporibus necessaria erat parere a Sancta Sede Apostolica ordinis

religionis confirmationem, & ita Magister S. Iacobi D. Petrus Ferdinãdus admittebat ad habitum & ordinem. v. g. milites Abulenses, vt patet ex scriptura quę est in hoc archiuo Vclensi, exequa, (quia ad plura conducit) trascrpsi sequentia; In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Amen. Quoties deuotio fidelium operari aliquid desiderat ad salutem animarum, dignum est, ut commendetur perpetuitati litterarum, ne aliquo casu labatur à mente mortaliū: proinde presenti commendatum est carta. Quod diuina inspirante clementia, nonnulli Abulenses de optimatibus eiusdem ciuitatis, presentis uitę conuersatione noctuis sollicitudinibus, & infructuosis laboribus fore plena conspiciens, sub habitu, & signis ordinis militię S. Iacobi, obsequi Deo elegerunt: & uelut ipsa militia ad defensionem Ecclesię contra Crucis Christi inimicos incessanter pugnare, & domino P. Ferrandi eiusdem militię primitus Magister, eiusque successoribus, tam ipsi quam eorum successores obedire, & secundum tenorem suę regulę uiuere, compromiserunt, & c. Facta carta era 1210. 4. idus Maii. Hęc ex ista scriptura, quę aliqua alia notãda cõtinet, & subseripserunt plurimi. v. g. Iacintus Dei gratia Sanctę Romanę Ecclesię Diaconus Cardinalis, Apostolicę Sedis Legatus. Confirmarunt & Petrus Cõpostellanus Archiepiscopus, & Episcopus Legionensis, & Camorensis, & Salamantinus, & Abulensis, & Comes Vrgelensis, & alij, anno domini 1172. & ante confirmationem factã ab Alexandro Pp. 3. anni tres. Hoc tẽpore in cepit ordo multum crescere. Et Rex Ferdinãdus legionensis 2. expulit e suo Regno omnes fratres huius ordinis Magistrum & milites, Priorẽ & Canonicos, & bonis expoliavit, & (quantũ ego capio) præcipua causa expulsionis fuit: quia eos fauere Regi Castellę suspicabatur, vel potius videbat. Tũc enim, isti Reges secum pugnabãt, & Rex Alfonso Castellę, magni habebat ordinem istum S. Iacobi optabatque eum intra regnũ suum habere. Sic anno. 1171. donauit Magistro, & ordini, Castellum de Maura situm intermino Toleri, & Villam Moncot, & Orellam, & alia, annoque 1174. donauit Castellum de Vcles cum suis terminis.

De legioneusi autem Rege, legimus quod anno Domini 1172. 7. idus Iulij (quo anno famosissimus dominus Cardinalis Iacintus Apostolicę Sedis Legatus venit in Hispaniã) castellum de Castrotoraf, quod promiserat daturus ordini: non concessit, sed dedit hoc castellum huic Cardinali Iacinto, & Ecclesię Romę, iure hæreditario.

Et

Et hæc eo inter alia dixerim, vt videatur, quod ante confirmacione ordinis ab Alexandro Papa 3. factam: Rex Ferdinandus Legionensis expulit omnes fratres milites, & Canonicos e Regno suo: sicque omnes migrarunt in Castellam: & in ripatagi per hæc tempora commorati sunt, præcipue in castello de Alfarella, & anno domini. 1174. intrarunt castellum Velesem quo anno, ordo iste non dum erat confirmatus a Summo Pontifice: confirmavit autem anno 1175. vt patet ex sequentibus.

Summatium ex §. sequenti.

- 1 Ordo S. Iacobi primo confirmatus fuit in Hispania ab Episcopis,
- 2 Et a Domino Cardinali Iacinto, Legato Apostolico.
- 3 Hanc confirmacionem fecit D. Cardinalis, anno 1172.
- 4 Magister & fratres adeunt Romam, pro confirmacione ordinis.
- 5 Alexander Papa 3. cum sua sancta Sede ordinem, magno præmissis examine confirmavit.

De aprobatione Ordinis S. Iacobi de Spatha.

§. Secundus.

Existentibus in Castella Magistro militie S. Iacobi, & eius Fratribus Clericis, & Laicis, & maxime apud Velesem, seu Velesum, Vehementer desiderabant ordinem, a Sancta Sede Apostolica confirmari. Licet enim dominus Iacintus Cardinalis Legatus Apostolicus confirmacionem: tamen pro plena infallibilitate, & firmitate veræ religionis: approbari a Summo Pontifice, desiderabant.

2 Pro quorum intelligentia notetur, ordinem istum Sancti Iacobi duplicem habuisse confirmacionem: vnam in Hispania ab Archiepiscopis, & Episcopis, & a Cardinali Iacinto, qui (vt docet regis) a domino Alex. Papa, Legatus destinatus venit in partes Hispaniarum, & tunc ad instantiam illustrium Regum, & variorum, & ad preces Episcoporum, hunc ordinem, auctoritate Apostolica qua fungebatur confirmavit.

3 Quocumque anno dominus Cardinalis hanc fecerit confirmacionem, expresse non inueni certum tamen mihi est, confirmasse anno domini 1172. quia hoc anno venit in Hispaniam, vt expresse

se constat ex privilegio Regis legionensis Ferdinandi 2. super Castruntoras. Factum in Camora 7 Idus Julij, era 1210. & dicitur in privilegio. Factam fuisse donationem de Castruntoras Ecclesia Romana, apud Camoram, eo anno, quo famosissimus atque pius Dominus Cardinalis Iacintus, Apostolicæ Sedis Legatus, venit in Hispaniam. & inscriptura militum Abulensium, (vt vidimus §. precedenti) facta, era 1010. 4. Idus Maij fit mentio regulæ militiæ S. Iacobi, sub Magistro D. Petro Ferrando. Et confirmavit scripturâ istam Dominus iste Cardinalis Iacintus Apostolicæ Sedis Legatus. Hoc ergo anno, facta est confirmatio, & quidem factam fuisse videtur mense Aprili, vt colligitur ex dictis, & ex quadam annotatione facta ad dominum Fernando de Losa Priore quondam Vclchi super illa verba regulæ Diui Iacobi. Cum Regna Hispaniarum intrasset &c. & Sorian peruenisset Magistrum dicte militiæ cum aliquantibus fratribus ibidem recepit. &c. vt infra loco citato cap. 4. §. 1. num. 15.

4. Quod vero attinet ad confirmationem factam à Sancta Sede Apostolica docet liber stabilimentorum, fol. 6. cap. 3. quod, domino Cardinali Iacinto præfato redeunte Romam, ipsum committatus est Magister dominus Petrus Ferdinandus, cum aliquibus fratribus suis Clericis, & Laicis, & coram domino Alexandro Papa 3. eos presentavit, & petiit confirmationem ordinis: quem dominus Papa cum sua sancta Sede magno præmissio examine, ingentique gaudio approbavit & ad perpetuam rei memoriâ confirmavit. Vt patet ex regula, & bulla quæ apposuissimè declarant titulum huius libri, & naturam trium votorum, quæ in hac Religione emittuntur, & propterea pono hic eas, & alias Bullas Apostolicas, & primo istam bullam Alex. 3.

Summarium ex bulla sequenti.

- 1 Bulla confirmationis Ordinis S. Iacobi, loquitur perse, & directe cum fratribus Clericis, & militibus. Magister est prima persona ordinis, ibid. Eandem vitam communem profitentur fratres Clerici, & milites. ibid.
- 2 Deus pro patribus, filios in Ecclesia facit exurgere.
- 3 Ordo S. Iacobi est unus de Ecclesiasticis gradibus.
- 4 Homo existens in terra, cogitatione conuersetur in cælo.
- 5 Bulla de principali intento loquitur cum fratribus militibus, & supra n. 1. & per totam bullam.

6 Vide

- 6 Vita Christi fit mentio.
- 7 Religio, & habitus regularis ordinis S. Iacobi.
- 8 Ordo, & Regula S. Augustini modificata per castitatem coniugalem, in regula S. Iacobi.
- 9 Christus de femina nasci uoluit, & cum hominibus conuersari.
- 10 Fratres milites coniugati, & cœlibes uni Regi militant.
- 11 Magister habet prouidentiam ordinis.
- 12 Papa cum sua Sancta Sede, Ordinem confirmauit.
- 13 Et bona habita: & habenda, & ibi.
- 14 Vnica, & singularis intentio fratrum est militare pro Deo.
- 15 Tria uota substantialia ponit, & etiam supra n. 5.
- 16 Vsus matrimonij, est ad bonum proles, & infirmitatis humane remedium.
- 17 Tori coniugalis continentia non uiolanda.
- 18 De licentia Magistri contrahendum matrimonium.
- 19 Nullus frater ad seculum redire, uel ad alium ordinem transire, sine Magistri licentia audeat.
- 20 Qui disceserit redire cogatur.
- 21 De loco capituli generalis, & unoquoque anno faciendo.
- 22 Vnus prior Ordinis.
- 23 De tredecim fratres.
- 24 Vacante sede Magistrali Prior gubernat Ordinem.
- 25 Aliena iudicia uitanda a fratribus.
- 26 In cap. agendum de profectu ordinis, & animarum salute, & sustentatione corporum, & defensione Christianorum.
- 27 Bellandum non desiderio sanguinis.
- 28 De Visitatoribus.
- 29 Clerici obediant suo Priori, & administrent spiritualia fratribus, & populis, & filios fratrum instruant scientia literarum.
- 30 Clerici induantur superpellicijs, & claustrum sub suo priore teneant.
- 31 Faciant humiliter, quod ab ipso, secundum Deum fuerit Imperatum.
- 32 Fratres milites, uacent orationi.
- 33 Decimas dent fratribus Clericis.
Clerici prouideant Ecclesijs ordinis, & sibi met administrent necessaria. ibid.
- 34 De officio commendatoris.
- 35 Si præcipua cura hospitem, & indigentium.

- 36 De Ecclesijs, & locis de fertis.
 37 Ecclesie gubernande per Clericos ordinis.
 xemptio Ecclesiarum. ibid.
 38 De oratorijs construendis.
 39 Ne fratres excommunicetur: nisi ad delegato destinato.
 40 De generali inter dicto.
 41 Quod fratres milites, gaudent priuilegio Canonis.
 42 De decim Malachinis soluendis sedi Apostolice.
 43 Pœne contra eos: qui contra ueniunt huic bullæ.
 44 Data bulla. anno domini. 1175.

BULLA ALEXAN-
DRII PAPÆ TERTII, DE
 confirmatione Ordinis. Mili-
 tiæ Sancti Iacobi de
 Spatha.

ALEXANDRE Episcopus seruus seruorum
 Dei, Dilectis filijs Petro Ferrandi Magistro
 militiæ S. Iacobi, eiisque fratribus Clericis, &
 Laicis tam presentibus, quam futuris comunē
 vitam profesiss, in perpetuam memoriam. Benedictus
 Deus in donis suis & sanctus in omnibus operit us suis,
 qui Ecclesia in suam noua semper prole fecundat, & sic
 pro patribus, filios in ea facit exurgere. Sic a generatione
 in generationem notitiam nominis sui, & lucē fidei Chri-
 stianæ diffundit: vt sicut ante ortum solis stellæ sese ad
 occasum infirmamento sequuntur, ita in Ecclesiasticis
 gradibus generationes iustorum (antequam veniat dies
 Domini magnus, & horribilis, & tenebras nostras veri
 solis splendor illumineat) per tempora sibi succedant: &
 sicut multi sæpe per caudam draconis deiciuntur in ter-
 ram: ita & per adoptionem spiritus quotidiana fiat re-
 B paratio

ratio perditorum, & de profundo inferni, ad quæreda mul-
 ti coelestia erigantur: & ita corpore teneantur in terra, vt
 4 tanquam ciues Sanctorum, & domestici Dei, cogitatio-
 ne, ac desiderio conuersetur in coelis. Hoc tane temporibus
 nostris, in partibus Hispaniarum, de diuino factum
 5 munere gratulamur, vbi nobiles quidam viri, peccatorum
 vinculis irretiti, & miseratione illius, qui vocat ea, quæ
 non sunt, tanquam ea quæ sunt, superna gratia sunt af-
 flati & tacti super multis transgressionibus suis dolore cor-
 dis intrinsecus, & præteritorum agentes poenitentiam pec-
 6 catorum, non solum possessiones terrenas, sed & corpo-
 ra sua in extrema quæque dare pericula pro domino
 decreuerunt, & ad exemplum domini nostri Iesu Christi,
 7 qui ait, non veni facere voluntatem meam, sed eius qui
 misit me patris: in habitu, & conuersatione religionis
 sub vnus Magistri statuerunt obedientiam commorari: eo
 vtique moderamine propositum suum, & ordinem tem-
 8 perantes, vt quia vniuersa turba fidelium in conjugatos,
 continentibus quæ distinguitur, & dominus Iesus Christus
 9 non solum pro viris, sed & pro foeminis quoque, de fo-
 mina nasci voluit, & cum hominibus conuersari ha-
 beantur in ipso ordine, qui coelibem si voluerint ducant
 vitam, & consilium beati Pauli sequantur, qui dicit, de vir-
 ginibus autem præceptum Domini non habeo, conse-
 lium autem do, sint etiam qui iuxta institutionem domi-
 nicam, ad procreandam sobolem, & incontinentiam
 præcipitum euitandum conjugibus suis vtantur, & vna
 cum eis ad incolatum superne patrie de conualle lacry-
 marum, & terrena transire peregrinatione nitantur,
 & lacrymis diluant, & operibus pietatis: si eos super-
 fundamentum suum (quod Christus est) pro cura car-
 nis, & affectibus liberorum ligna, foenum, stipulam adifi-
 ficare contingat: cum alij expeditores, & continentibus
 ædifi-

edificent aurum, argentum, & lapides pretiosos: & isti
 tamen, & illi militent vni Regi, & super vnum fundamē
 tum cœlestem vnam ædificent mansionem, promissio- 10
 ne Psalmistæ in Domino roborati, qui minora quoque
 membra Ecclesiæ confortat, & dicit. Imperfectum
 meum viderunt oculi tui, & in libro tuo omnes scri-
 buntur. In horum autem fidelium Christi collegio, tu 11
 dilecte in Domino fili Petre Ferdinandi per volunta-
 tem Dei Magisterinam super alios, & prouidentiam
 suscepisti: qui cum quibusdam fratrum tuorum ad
 præsentiam nostram accedens cum humilitate qua
 decuit, a Sede Apostolica requisiti, vt vos tanquam
 peculiare filios in defensionem nostram, & locum
 in quo caput ordinis factum fuerit, in ius, & proprietate-
 tatem Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ recipere debe-
 remus. Vnde nos deuotionem vestram, & bonum in 12
 Domino desiderium attendentes, de communi fra-
 trum nostrorum consilio, in speciales ac proprios Sa-
 erosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus: &
 ordinem vestrum autoritate Apostolica confirmantes,
 præsentis scripti privilegio communimus. Statuentes vt
 quascumque possessiones, quæcumque bona in præsen-
 tiarum iuste, & legitime possideris, aut in futurum
 concessione Pontificum, largitione Regum, vel Prin-
 cipum, oblatione fidelium, seu alijs iustis modis præ-
 stante Domino poteritis adipisci, firma vobis, vestris
 que successoribus, & illibata permaneant: in qui-
 bus hæc proprijs duximus exprimenda vocabulis: Lo-
 diam, & monasterium cum cauto, & pertinentijs suis
 Burgum de Ponteminij contra Lodium cum suis per-
 tinentijs, Crescente cum cauto & pertinentijs suis.
 Quintanella de Pedro Herez cum cauto, & suis perti-
 nentijs, Baria cum cauto, & suis pertinentijs, Lenta-
 nio, cum suis pertinentijs. Sanctum Saluatorem de:

B 3 Lisiiana

de Listriana cum cauto & suis pertinentijs, Monçot cum
 cauto & suis pertinentijs. Penagossent cum suis pertinen-
 tijs, Sanctam Mariam de Pinel cū suis pertinentijs, Vcles
 cum suis pertinentijs, Alfarella cū suis pertinentijs, Ore-
 lla cum suis pertinentijs, Mora cum suis pertinentijs, Mo-
 ra ueja cum suis pertinentijs, Decimę de Valera, & de
 Portadgo cum suis pertinentijs, Estremera cum suis
 pertinentijs, Alcaçar cum suis pertinentijs, Almo-
 dana cum suis pertinentijs, La Ruda, cum suis perti-
 nentijs, la çarça cum suis pertinentijs. Sancimus præ-
 terea, ne occasione antiquę detentionis, siue scripturę,
 quisquam vobis possit auferre quę ultra memoriam ho-
 minum sub Sarracenorum detenta sunt potestate: & de
 munificencia principum, seu vestro studio, & labore,
 aut iam obtenta sunt, aut in futurum (auxilliantē do-
 mino) poteritis obtinere. Cum enim vnica sit vobis
 intentio, & singularis cura semper immineat pro defen-
 sione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed
 personas ipsas prostitutione fratrum incūctanter expose-
 re: plurimum posset hoc pium opus, & laudabile studiū
 impediri, si labores, & stipendia vestra quę incommu-
 ni proficiunt, præriperentur ab alijs, & otiosi, ac desides,
 atque in laboribus suis, non quę Iesu Christi, sed quę sua
 sunt requirentes, emolumenta illa perciperent, quę pro-
 tantis laboribus vobis, & pauperum Christi vsibus sunt
 prouisa: dicente Apostolo, qui non laborat, non man-
 ducet. Inter ea sane, quę in professionis vestrę ordine
 statutum est obseruari, primum est: vt sub vnus Magistri
 obedientia, in omni humiliare, atque concordia, sine pro-
 prio viuere debeatis: illorum fidelium exemplum haben-
 tes: qui ad fidem Christianam Apostolorum prædica-
 tione conuersi, vendebant omnia, & ponebāt pretium
 ad pedes illorum: diuidebatur quę singulis, prout cui-
 que opus erat: nec aliquis eorum quę possederat, quic-
 quid.

quam suum esse dicebat: sed erant eis omnia commu-
 nia. Ad suscipiendam quoque prolem, quę in timore do- 15
 mini nutriatur, & infirmitatis humanę remedium, iuxta
 institutionem Domini, & indulgentiam Apostoli, qui
 ait, bonum est homini mulierem non tangere: propter
 fornicationē autem vnusquisq. vxorem suam habeat, &
 similiter mulier virum suum: qui continere nequie-
 rit coniugium sortiatur, & seruet inuiolatam fidem vxori,
 & vxor viro, nec tori coniugalis continentia violetur.
 Si autem viri prę mortui fuerint, & relicte ipsorum, quę 17
 ordinem susceperunt nubere voluerint, denudietur
 hoc Magistro, siue commendatori, vt cum illius con- 18
 scientia, cui mulier ipsa vult nubat, secundum verbum
 Apostoli Pauli dicentis, mortuo viro, soluta est mulier
 a lege viri, cui vult nubat tantum in domino. Quod etiā
 de viris intelligitur obseruandum: vna etenim vtrique
 lege tenentur. Statuimus quoque, vt nullus fratrum, si- 19
 ue sororum post susceptionem ordinis vestri, & promissam
 obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad alium
 ordinem sine Magistri licentia audeat se trāsferre, cum
 sint in ordine vestro loca statuta, vbiquisque districtius
 valeat conuersari. Discedentem vero nullus audeat re-
 tinere, sed ad ordinem suum per censuram Ecclesia-
 sticam, qui discesserit redire cogatur. Vt autem in or-
 dine vestro, cum maiori omnia deliberatione tracten- 20
 tur, Statutum est inter vos, vt locus aliquis ordinetur, in
 quo per singulos annos in solemnitate omnium sancto- 21
 rum, generale capitulum teneatur. Et sit ibi Clerico- 22
 rum Conuentus, & Prior, qui eorum & aliorum Cleri-
 corum, qui de ordine vestro fuerint curam possit habe-
 re: ac fratrum, cum necesse fuerit provideat animabus.
 Sint autem, & tredecim in ordine fratres, qui Magi-
 stro. (cum opus fuerit) in consilio, & dispositione domus 23
 assistant, & eligendi Magistri curam habeant compe-
 tentem.

- 24 tentem. Prior siquidem Clericorum, cum magister de hac luce migrauerit, de domo & ordine sollicitudinem gerat. Cui, sicut Magistro, omnes obedientes existent, donec per prouidentiam tredecim prædictorum fratrum, magistri electio celebretur. Is (cum transitus magistri fuerit auditus, & cognitus,) tredecim illos fratres sine dilatione aliqua conuocabit, & si quisquam eorum infirmitate, vel alia ex causa, infra quinquaginta dies adesse nequiverit, cum aliorum consilio, qui præsentibus fuerint alium absentis loco constituet, ut magistri electio ex aliquorum absentia minime differatur. Illi vero tredecim fratres. (Si magister qui pro tempore fuerit, perniciosus, aut inutilis aparuerit,) cum consilio Prioris Clericorum, & sanioris partis Capituli maioris domus, corrigendi aut etiam amouendi eum habeant potestatem. Et si inter eum, & capitulum aliquid emerferit questionis, debitum ei finem imponant, ne per aliena iudicia, vel dilabatur ordo, vel temporalis substantia dissipetur. In nullam autem ex hoc fratres illi superbiam eleuentur, sed magistro suo deuoti & obediētes existant, quod si quis eorum ex hac vita transierit, vel pro culpa, seu aliqua cumque fuerit occasione mutandus, magister cum consilio reliquorum, aut maioris partis, alium,
- 25
- 26 loco eius substituatur. In capitulo autem quod annis singulis diximus celebrandū, tredecim isti fratres, & commendatores domorum, nisi euidens, & magna eos necessitas detinuerit, ad statutum locum in cunctanter occurrant; & communiter tractent, quæ ad profectum ordinis, animarum salutem, & sustentationem corporum fuerint statuenda: ubi præcipue ad defensionem Christianorum intendere moneantur, & districte præcipiatur, ut in Sarracenos, non mundanæ laudis amore, non desiderio sanguinis effundendi, non terrenarum rerum cupiditate crasentur, sed id tantum in pugna sua inten-
- 27

dant vt vel Christianos ab eorum tueantur in cursu, vel
 ipsos ad culturam possint Christianæ fidei pronocare.
 Eligantur & tunc Visitatores idonei, qui domos fra- 28
 trum per anni circulum fideliter visitent: & quæ ibi dig-
 na correctione inuenerint, aut ipsi corrigant, aut ad ge-
 nerale capitulum deferant corrigenda. Clerici præte- 29
 rea vestri ordinis per villas & oppida simul maneant, &
 Priori, qui super eos fuerit ordinatus, obediens exi-
 stant: Et filios fratrum qui eis a Magistro commissi fue-
 rint, instruant scientia litterarum, & fratribus tam in vi-
 ta, quam in morte spiritualia subministrent. Induentur
 autè superpellitijs, & conuentū, & claustrum sub Priore
 suoteneant, & humiliter facient, quod ab ipso illis se-
 cundum Deum fuerit imperatum, vbi fratres quoq. de
 quibus Magistro visum fuerit conuertentur. Et non sint 30
 otiosi, sed vacent orationi & alijs operibus pietatis. Cle-
 ricis vero de laboribus & alijs bonis a Deo præstitis, de-
 cimæ reddantur a fratribus, vnde libros, & congrua Ec- 31
 clesiarum faciant ornamenta, & in necessitatibus cor- 32
 poris conuenienter sibi prouideant, & si aliquid super
 fuerit, secundum prouidentiam Magistri in vsus paupe-
 rum erogetur. Vt autem concordia inter vos, charitas 33
 que seruetur, & a peccato detractionis, & murmuris cun-
 cti debeant abstinere: qui commendator in quolibet lo-
 co fuerit institutus, pro facultate domus in sanitate, & 34
 agritudine quodcumque opus fuerit cum ea sollicitudi-
 ne, ac beneuolentia subministret: vt neque in substantia
 parcitatem, neque in verbo amaritudinē gerere videat-
 ur. Sit vobis præcipua cura hospitem, & indigentium, &
 necessaria illis pro facultate domus liberaliter con-
 ferantur. Exhibeatur Prælati Ecclesiarum honor, & re- 35
 uerentia. Subministretur cunctis Christi fidelibus, Ca-
 nonicis, Monachis templarijs, hospitalarijs, alijsque in
 sanctæ Religionis obseruantia positis, consilium, & auxi-
 lium:

liū: quorumlibet etiam indigentia, si facultas fuerit, sub-
 lebetur, vt & Deus in vestris glorificetur operibus; & alij,
 qui viderint, humilitatis & charitatis vestræ prouocentur
 1 odore. Ad hæc adijciēdū decreuimus, vt si locus aliquis,
 36 in quo Episcopus esse debeat, in uestram venerit potesta-
 tem: sic tibi Episcopus, qui cum Ecclesijs, & clero suo de-
 signatos sibi redditus, & possessiones, & Spiritualia iura
 percipiat: reliqua vero cedant in vsus vestros, & in ve-
 stra dispositione, sine cuiusquā cōtradictione persistant.
 Profecto in parrochialibus Ecclesijs quas habetis, nolu-
 mus Episcopos suo iure fraudari: Si autem in locis deser-
 tis, aut ipsis terris Sarracenorum de nouo Ecclesias con-
 struxeritis, Ecclesiæ illæ plena gaudeant libertate: nec
 aliqua per Episcopos decimarum, aut alterius rei exa-
 ctione grauentur. Liceatque vobis per clericos vestros
 37 idoneos easdem Ecclesias cum suis plebibus governa-
 re: neque interdicto per Episcopos vel excommunica-
 tioni subdantur, sed fas sit vobis, tam in maiori Ecclesiā,
 quæ caput fuerit ordinis, quam in illis etiam ex cō. uni-
 catis, & interdictis exclusis diuina semper officia cele-
 38 brare. Præterea ne humanis vexationibus, & calumnijs,
 a defensione Christianorum retrahi valeatis, A postolica
 autoritate decernimus, ne personas vestras, præter lega-
 tum Apostolicę Sedis a Latere Romani Pontificis desti-
 natum, interdiceret quisquam, aut excommunicare præ-
 sumat. Quod etiam de familijs & seruentibus vestris
 statuimus, qui stipendia vestra percipiunt, donec iusti-
 tiam parati fuerint exhibere, nisi forte talis fuerit culpa,
 ex qua ipso facto Ecclesiasticam censuram incurrant.
 Chrisma vero, oleum Sanctum, Consecrationes alta-
 rium, seu basilicarum, ordinationes Clericorum vestro-
 rum, qui ad sacros ordines fuerint promouendi, a Dice-
 cesano suscipietis Episcopo, siquidem Catholicus fuerit
 & gratiam atque communionem Apostolicę Sedis ha-
 buerit:

fuerit: & ea gratis, & absque vlla prauitate vobis volue-
 rit exhibere, alioquin liceat vobis, quem malueritis 39
 adire Antistitem, qui nostra fultus autoritate, quod
 postulatur, indulgeat. Liceat præterea vobis, in locis
 vestris vbi quatuor, vel plures fratres fuerint, oratoria
 construere in quibus fratres & familię vestrę tantum &
 diuinum audire officium, & sepulturam Christianam
 possint habere. Ita enim volumus necessitati vestrę
 consulere. Vt non debeant ex hoc adiacentes Ecclesię
 iniuriam sustinere. Cum autem generale interdictum
 terrę fuerit, liceat vobis clausis ianuis, exclusis ex- 40
 communicatis, & interdictis, non pulsatis campanis,
 suppressa voce Diuina officia celebrare. Præsenti nihi- 41
 lominus decreto sancimus, vt si quis in aliquem ve-
 strum, fratrum videlicet, vel sororum violentas manus
 iniecerit, excommunicationis sententia sit astrictus: &
 illud idem, pro tutela vestra: tam in sententia, quam
 in pœna seruetur, quod sub sælicis memorię Papa In-
 nocentio prædecessore nostro, detuitione clericorum in
 generali Concilio noscitur institutum. Decernimus
 ergo vt nulli omnino hominum liceat iura vel posse-
 siones vestras temere perturbare, aut vestra bona au-
 ferre: vel ablata retinere, minuere, seu quibuslibet ve-
 xationibus fatigare, sed illibata omnia, & integra con-
 seruentur eorum pro quorum gubernatione, & sustenta-
 tione cõcessa sunt, vsibus omnimodis pro futura, salua
 Sedis Apostolicę autoritate. Ad inditium autem huius 2
 a Sede Apostolica perceptę libertatis, decem malachi-
 nos, nobis nostrisque successoribus annis singulis per-
 soluetis. Si qua igitur in futurum Ecclesiastica, sæcularis 43
 ve persona hanc nostrę constitutionis paginam, sciens
 contra eam temere venire tentauerit, secundo, tertio ve
 commonita, nisi præsumptionem suã digna satisfactio-
 ne

ne correxerit, potestatis, honorisque sui dignitate careat, reamque se diuino iudicio existere de perpetrata iniquitate cognoscat, & a Sacratissimo corpore, ac sanguine Dei & Domini Redemptoris nostri Iesu Christi, aliena fiat, atque in extremo examine, districtæ vltioni subiaceat. Cunctis autem vobis vestra iura seruantibus sit pax Domini nostri Iesu Christi, quatenus & ij fructum bonæ actionis percipiant, & apud districtum iudicem præmia æternæ pacis inueniant. Amen, Amen.

Vias tuas Domine demonstra mihi. Sanctus Petrus, Sanctus Paulus. Alexander Papa tertius. Ego Alexāder Catholicæ Ecclesiæ Episcopus. Ego Gualterus Alban. Episcopus. Ego Ioannes Presbyter Cardinalis Sanctorum Ioannis & Pauli, tituli Pamachij. Ego Ioānes Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Anastasiæ. Ego Albertus Presbyter Cardinalis tituli Sancti Laurentij in Lucina. Ego Bosso Presbyter Cardinalis Sanctæ Pudencianæ tituli Pastoris. Ego Manfredus Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Cæciliæ. Ego Petrus Presbyter Cardinalis tituli Sanctæ Iulianæ. Ego Iacintus Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in Cosmidim. Ego Arditio Diaconus Cardinalis Sancti Theodori. Ego Cinthius Diaconus Cardinalis Sancti Adriani. Ego Vitellus Diaconus Cardinalis Sanctorum Sergij, & Bachi. Ego Laborans Diaconus Cardinalis Sanctæ Mariæ in Porticu. Ego Raynerius Diaconus Cardinalis Sancti Gregorij ad Vellum aureum. Ego Viuianus Diaconus Cardinalis Sancti Nicolai in carcere Inliano. Datis ferentis. per manum Gratiani Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Subdiaconi, & Notarij, tertiononas Iulij in dictione octaua, incarnationis Dominicæ, anno millesimo cētesimo septuagesimo quinto, Pontificatus vero Domini Alexandri Papæ tertij, anno sextodecimo.

Summarium ex Regula S. Iacobi
de Espatha.

- 1 Spiritus Sanctus Clementer irradiavit partes Hispaniæ.
 - 2 Quosdam uiros nobiles a seculo reuocauit.
 - 3 Erant armorum potentia Illustrēs.
 - 4 Erant equites diaboli.
 - 5 Nunc milites Christi certatim gloriantes portare iugum Dei.
 - 6 Non sua, sed fratrum commoda querentes.
 - 7 Primum Deo, deinde hominibus, propter Deū, placere satagunt.
 - 8 Illa tempestate fluctuauit Ecclesia, in Hispania.
 - 9 Tunc Reges Hispaniæ erant discordes.
 - 10 Sarraceni instabant.
 - 11 Fratres S. Iacobi se opposuerunt eis.
 - 12 Crucem in modum ensis, pectori, sub inuocatione Sancti Iacobi impresserunt.
 - 13 Totus suus statutus imbelligerendo pro Deo est.
 - 14 Episcopi approbarunt hunc ordinem.
 - 15 Iacintus Cardinalis, Alexandri Pp. 3. Legatus, intrabit Hispaniæ.
 - 16 Ordinem istum confirmauit.
 - 17 Alexander Papa 3. cum sua sancta Sede longo præmissio examine approbavit hunc Ordinem.
 - 18 Episcopi ordinē sanctū, & confirmatione dignum attestati sunt.
 - 19 Albertus Cardinalis id probauit autoritatibus Apostoli Pauli, & sanctorum patrum.
 - 20 Idē Albertus Cardinalis, regulam S. Iacobi dictauit, & ordinauit.
 - 21 Regula S. Iacobi in tribus uotis, castitatis coniugalis obedientiæ, & uiuere sine proprio consistit.
 - 22 Hæc tria uota ad uere & perfectæ charitatis complementum sunt instituta.
- Fratres Milites S. Iacobi, ex ui sue professionis diuersis martyrijs, indifferenter sunt expositi. ibidem.
- 23 De horis Canonicis, quas recitant, per Pater noster, & gloria Pa
 - 24 Quo præceperit Coumendator, ire tenentur. (tri)
 - 25 Eorum intentio, est defensio fidei Christi.
 - 26 Magis placet Deo obedientia, quam uictima.
 - 27 Abstinentia facienda secundum prouidentiam Magistri.
 - 28 maior dilectio, quæ sit.
 - 29 De maceratione corporis, notanda doctrina.

30. Adhortatio, pro fratribus.
De his que magis placent. Dco. Ibidem.
31. Opera misericordia frater defensor ad implat.
32. Abstinentum ab uxoribus, certis diebus.
33. Fratrisa, seu soror potest de licentia Magistri, esse extra monasterium.
34. Admissio ad habitum, fit de facultate Magistri.
35. Nullus frater ex heredet filium suum.
36. Frater ubicunque fit, regulariter uiuat.
37. De uenatione.
38. De tolerantia.
39. De non iurando, nec litigando sine licentia Magistri.
40. Temperantia in omnibus seruanda.
41. Obedientes sint Magistro in omnibus & per omnia.
42. Caste uiuendum.
43. Et sine proprio.
44. Non retinendum aliquid, nisi de licentia Magistri.
45. A Magistro Commendator instituendus.
46. De lectione.
47. De uestibus.
48. Omnium est specialis, & unica intentio, defendere Ecclesiam Dei.
49. Non preliandum causa rapinae, aut crudelitatis.
50. Clerici obediant Priori.
51. Imbuant scientia, filios fratrum.
52. Et administrent spiritualia fratribus.
53. Fratres etiam uacent Diuinis.
54. De decimis.
55. De loco Capituli Generalis.
56. Vnus Prior ordinis.
57. De electione Magistri.
58. De poena fornicarij, & homicidae.
59. Poena homicidae, imponenda, a domino Papa.
60. De fratre incendiario, aut sacrilego.
61. De poena cuiuscunque delicti.

FRAGM. EX REGVLA

S. Iacobi.

§. Primus.

SANCTI Spiritus gratia, in his vltimis tem-
 poribus, partes Hispaniarum clementer irra-
 diauit: & nonnullos nomine magis, quam nu-
 mine, numero plusquam merito Christianos, a
 fastu secularis pompæ, ab operibus Satane misericordi-
 ter reuocauit. Erant enim in Hispania viri generis exce-
 llentia nobiles, huius mundi sapientia insignes, armorū
 potentia Illustres, temporalium affluentia locupletes, &
 & omnis transitorie felicitatis extollentia non parum cō-
 mendabiles. In his tam præclaris hominibus, prauitas ne-
 fandæ vitæ nimis obduxit splendorem laudis terrenæ: quia
 nimirum rerum suarum prodigi, alienarū cupidi, ad om-
 ne facinus præcipites, ad cuncta nefanda effrenes, sicut
 militie strenuitate ad plenum sunt præditi: sic malitie to-
 tius enormitate omnimode extiterunt irretiti. Deo autē
 gratias: qui tam scelerosos, tantisque criminibus inuolu-
 tos: de cōuersatione paternæ traditionis, debarathro per-
 ditionis, transtulit ad admirabile Regnum claritatis fi-
 lij sui, vt qui prius fuerant equites diaboli: nunc certatim
 glorientur portare iugum Dei. Qui Spiritu sancto prædu-
 ce immutantes opera, pristina perdidit nomina: diuina
 sic loquente Clementia, non memor ero nominum
 suorum per labia mea. Conuersi namque ad Dominum,
 se de liberis nequitie, seruos iustitie facientes: non sua,
 sed potius fratrum commoda querentes Deum super om-
 nia, & proximum diligentes, & corpora sua iugi marty-
 rio propter Christum exponentes, in obedientia sub alie-
 no dominio de gentes, primum Deo, deinde hominibus,
 propter

1
*Desump-
 ta ex bul-
 la plūbea
 Iulij Pape
 secundi,
 que est in
 in Archi-
 uo Vclen-
 si.*

2

3

4

5

6

7

8 propter Deum, placere Satagūt. Tempore suę conuersio-
 nis, sub hac tempestate, in Hispanijs fluctuabat Ecclesia:
 9 Reges ad inuicem disperabant desidia. Portugalensis sci-
 licet, Alegionensis, legionen. a Portugalesē. & Toletalesē.
 Toletanē. Alegionensi, & Nauarrensi. Nauarrensis a Tole-
 10 rofitas innumerabilitet citro Mare trās fretauit: vt Christia-
 norū terminos deuastaret Ecclesiā Dei destrueret. Prędi-
 11 cti siquidē milites Spiritus S. gratia inspirati, Christianis
 cernētes in enarrabile (nisi præcideretur imminere peri-
 culū) vt inimicorū Christi cursus hostiles reprimerēt: & Ec-
 12 clesiā Dei defenderent, vt se velut murum fidelitatis, in fi-
 delium furori opponerent, Crucem in modum, ensis,
 cum signo, & inuocatione beati Iocobi, pectori suo impre-
 ferunt. Christianos vterius non impugnare: nec res eorū
 aliquitus molestijs in festate: seculari pompæ, in splendo-
 re vestis prætiosse, in capillorum prolixitate, & in re-
 13 bus cæteris, quibus plurimum vanitatis, & nihil vtilitatis
 in esse constat, renuntiauerunt. Totum viuendi, & conuer-
 sandi statum vt sacrarum scripturarum offensam, in nul-
 lo protocarent, & contrapaganos belligerentes, Deum
 sibi placarent, ordinare se, præuia Diuinæ legis autoritate,
 & Ecclesiasticarū personarum instanti exortatione, propo-
 fuerūt. retinentes quæ sine offensa legis Dei, retineri pos-
 sunt: & respuentes quæ legem ipsam offendunt. Ad hæc
 ipsos Diuinitus compuctos, Celus domus Dei, propria
 deuotio, Archiepiscoporum atque Pontificium constan-
 tissima prædicatio obligauit. Dominus Celebrunus Ar-
 chiepiscopus Toletanus, D. Petrus Archiepiscopus Cō-
 postellanus, D. Ioānes Brachar. Archiep. D. Ioānes legio-
 nensis Episcopus, D. Ferdinandus Astoricensis Episcopus,
 Dñs Stephanus Camorensis Episcopus, & cæteri om-
 nes prædictis Archiepiscopis subditi Pontifices: huius mi-
 litie primordium conuersionis, & propositum sanctę con-
 uersa:

uersationis, totamque viuendi formam vnanimi bene-
 uolentia, pari consensu, & autoritate firmissima loco & 14
 tempore suo communire gauisi sunt. Postea vero Do- 15
 minus Iacintus Cardinalis, Sacrosanctę Romanę Ec-
 clesię Diaconus, Apostolicę Sedis Legatus a Sanctissimo
 & vnuesali Papa Domino Alexandro, ad Hispaniarum
 partes Diuina prouidentia destinatus, cum regna Hispa- 16
 niarum intrasset: & pro pace inter Reges reformanda, So-
 riam peruenisset: Magistrum dicte militię, cum aliquan-
 tis fratribus ibidem recepit: ad instantiam illustrium Re-
 gũ domine scilicet, magnifici Regis Ferdinãdi, & domini
 Alonsũ Regis Castellę, & Domini Alonsũ Regis Arago-
 nũ, & varonum eorũ Regum, & ad preces & testimoniũ
 Petri Cõpostelan. Archiepiscopi, tũc vero Salamanticę-
 sis Episcopi, cui dictus Cardinalis magis quã alicui perso-
 nę de terra illa tũc credere videbatur, & Oxomeñ. & Cau-
 riensis Episcoporum: Magistrũ & fratres eius, sub prote-
 ctione Sacrosanctę Romanę Ecclesię recepit, & eorũ or-
 dinem autoritate Apostolica qua fungebatur confirma- 17
 uit. Post modum vero ad præsentĩã Domini Papę accedẽ-
 tes, & ab eo in proprios, & speciales filios sunt recepti, &
 eorum ordo ab eodem Papa, & a suis sanctis, ac discretis
 personis, lōgo studio, & examine tractatus: contemplẽtes
 fore ibi syncerę fidei nitore purissimũ, necnõ & Catholi-
 cę matris Ecclesię tutamẽ, & ingentẽ utilitatẽ, autoritate
 Apostolica est ratus, & cõfirmatus, ad vltimũ vero post lō-
 gã certaminis disceptationẽ Archiepiscoporũ, & Episco- 18
 perũ inter fuere conuentus. Qui cũ magno gaudio & ce-
 lebritate, ordinẽ Sãctũ, & confirmatione dignũ attestati 19
 sunt. Deinde Cardinalis Magister Albertus circa hũc or-
 dinẽ non parum deuotus, approbans cum exẽplis, & auto-
 titatibus Apostoli Pauli, & plurimorũ Sanctorũ Patrum, 20
 Sãctum, & confirmatione dignũ: ore suo dictauit, & stilo
 exarauit, autoritate Apostolica cõfirmauit. Quitalis est.
 In no-

21 In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti amen. Incipiunt statuta fratrum ordinis militiae beati Iacobi. Qui in tribus capitulis totus consistit: scilicet in coniugali castitate, in obedientia conseruanda, in viuendo sine proprio. videlicet in coniugali castitate sine crimine viuendo, anti quis patribus assimilentur: cum melius sit nubere quam vri: nostrisque progenitoribus meliores esse non possumus: nec temere sit praesumendum, nos ea posse perficere: quae ipsi non potuerunt portare. Quare subtili conuersatione, 22 creatori omnium placere satagant, & in eius seruitio conseruenter perseverare contendant. In obedientia vero conseruanda: illius gratiam credunt promereri, qui fuit obediens Patri usque ad mortem: cum virtus obedientiae magis sit Deo acceptabilis, quam sacrificium. viuendo autem sine proprio: illi, assimilari nituntur, qui cum omnia possideret, vbi caput reclinaret se non habuisset, testatus est. Et ipsi quamuis multa possideant tamen secundum Apostolum tanquam nihil habentes esse conantur. Praedicta autem tria ad veram, & perfectam charitatis complementum, sunt instituta. cum enim perfecta charitas foras omnem abijciat timorem: & praedicti fratres, pro exaltatione Christianae fidei, & fratrum defensione personas, & res vniuersas diuersis periculis & martirijs in diferenter exponant: Deum tota mente, & totis viribus, & proximum sicut se ipsos diligere comprobantur. Vnde cum perfecta charitate in dubitanter regantur: & vbi charitas, ibi Deus a vera charitate ipsorum statuta sic incipiunt.

Cap. 1. Episcopis, & praelatis Ecclesiarum honorem, & reuerentiam exhibebunt. *et infra.*

Cap. 2. Hospites vero cum omni gaudio recipiantur, & necessaria ipsis, secundum facultatem domus liberaliter ad ministrentur, & si alicuius ordinis fuerint, per tres dies magis honore fice quam fratres, tractentur. *Et infra.*

Cap. 4. Quolibet die, pro Domino Papa, & Romana Ecclesia

fiat. III. Pater noster dicant pro Magistro suo vt Deus det
ei scientiam, potentiam, & gratiam, &c. Et infra. Qui om-
nes sunt. 23. Pat. nost. & a quolibet fratrum omni die de-
bent dici. Et infra.

23. Cum horas diei audire non poterint: dicant 1. Pat. Cap. 6.
noster, & hoc genu flexu nisi festum fuerit. Pro Matutinis
diei, & Matutinis Beate Mariæ 26. pat. nr. dicant pro sin-
gulis aliis horis, tam diei quam B. Mariæ, scilicet, pro pri-
ma, tertia, sexta, & 9. & pro eplectorio: dicant 6. Pat.
nost. in principio vero omnium horarum. 1. Pat. nost. dicant
genu flexu, sicut diximus: & postea incipient, cum Deus in
auditorium meum intende, & gloria Patri, usque in fine.
Et in fine vniuscuiusque horæ Pat. noster. dicant Gloria
Patri, totum pro vespere autem die, & B. Mariæ. 10. pat.
nr. dicant &c. Et infra.

24. Quo præceperit commedator, pro salute anime suæ, Cap. 7.
& domus proficuo, vadant. Die vero Dominica spatiosius
capitulum teneant: vbi cum maiori deliberatione,
& maiori gravitate, postposita omni cura, negotia do-
mus tractent, & quæ ad salutem animarum, & domus
utilitatem cognouerint spectare (diuina gratia auxilian-
te) perficere studeant. Et infra.

25. Verum cum vniuersorum intentio sit, defendere Chri- Cap. 9.
sti fidem, & eius fideles: & hoc vniuersi promiserint: & ma- 26
gis placeat Deo obedientia, quam sacrificium: si aliqui 2
ex fratribus a cibis abstinere, vel alias abstinentias quæ
prelibatum est, facere proposuerint secundum providen-
tiam Magistri illas faciant, ita quod non propter hoc re-
linquant defensionem & seruitium christianitatis. nam
sicut redemptor noster Iesus Christus monuit nos, & in-
struxit exemplo sui, qui csi debeat animam pro fratribus 28
ponere: dixit eis, maiorem dilectionem nemo habet, quã
vt animam suam ponat quis, pro amicis suis. multo plus 29
est, & difficilius personam magnis, & inenarrabilibus ex-
ponere

C

ponere

Cap. 10.

ponere periculis pro suis proximis: quam in domo otij & trāquilitalis corpus multa maceratione affligere. Eia nūc ergo milites, expergiscimini; & opera tenebrarum abijete, & induimini arma lucis, ne vos possit seducere aduersarius vester Hostis antiquus: qui circuit, querens quem deuoret, nititur multis modis vos reuocare a rāmite iustitię, a semita veritatis, & rectitudinis. Nunquam enim a fratrum, & proximorum tuitione, & Catholicę Matris Ecclesię desistatis. Sane non est quicquam gloriosius, & locundius apud Deum, quam pro defensione, & conseruatione legis Dei: eligere vitam finire per gladium, vel per ignem, seu aquam, aut per captiuitatem, & alijs multis modis periculis atque inenarrabilibus. Sic enim carissimi expedit vobis per multas tribulationes introire in Regnum Dei: & ad illam peruenire foelicitatem: quam Deus promissit diligentibus se. Quod scilicet, nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor Hominis ascendit. Inde est, quod si quis corpus suum debilitauerit ciborum parsimonia, vel ieiuniorum magna instantia: & vires eius in legis Dei, & fratrum defensione defuerint: se reum iudicio sciat, & pessimam rem facturum. *Et infra.*

Cap. 11

31 Qui defensor existit: ea omnia facere comprobatur: quę Dominus est dicturus iustis indistricto examine. Dicet enim esuriui &c. *Et infra.*

Cap. 13

32 Cum autem ieiunauerint, non conueniant cum vxoribus, nec insolemnitatibus Sanctę Marię, Sancti Ioannis Baptistę, Apostolorum, nec in alijs maioribus festiuitatibus, aut vigilijs earum. In illis igitur locis quibus fuerit Conuentus fratrum non habentium vxores: in prædictis duabus quadragesimis, viri qui vxores habuerint, Conuentum teneant, & mulieres similiter cum illis quę non habuerint viros, præfatis temporibus in monasterijs morentur. Si vero fratres super Sarracenos fuerint, aut ad alia negotia: Et vxores eorum interim voluerint

luerint stare in claustro conuersationum mulierum: recipiantur &c. & hoc secundum prouidentiam Magistri. Mulieres illæ, quarum viri decesserint, in Monasterijs maneat. Quod si aliqua quæ in ordine suo vitam honestam duxerit, extra Monasterium remanere voluerit. Si Magister pro bono viderit, secundum Magistri prouidentiam poterit remanere *Et infra*. Filius vero qui in ordine natus fuerit (si Pater eius voluerit) nutriatur in ipsa domo, & pars hæreditatis illius seruiat domui, vsque ad quindecim annos similiter, si vero hæreditatem non habuerit, nutriatur de communi domus, vsquæ ad quindecim annos similiter, & si tunc in ordine remanere voluerit, sit in prouidentia Magistri. Quod si noluerit frater fieri: recedat cum eo quod pertinet ei. Statutum est etiam, vt nullus fratrum exhæredet filium suum.

36 Præterea si aliquis ex fratribus, de mandato Magistri in terra sua, aut in aliqua hæreditate quam domui dedit, vel ei domus dedit, moratur: viuat ibi secundum statutum ordinis, & sit obediens Magistro in omnibus & per omnia.

Vnusquisque fratrum totum id quod ad domum suam pertinet, sic fideliter custodiat, vt nullo modo in ea damnum faciat, vel consentiat inferri, sed omnes ad domus incrementum cum honestate intendant. Quod si aliquis fratrum domui damnum intulerit: secundum Magistri, aut commendatoris, & capituli prouidentiam emendetur. *Et infra*.

37 Liceat eis habere quicquid est venationi necessarium secundum prouidentiam Magistri.

38 Nulli hominum dent malum responsum. *Et infra*.

39 Nullus iuret nisi cum licentia Magistri &c. *Et infra*.
 patientes sint ad omnes Christianos, *Et infra*. Nec inde frigent, nisi cū Magistri, vel qui eius loco fuerit prouidentia

- uidencia, & consensu, temperantiam seruent, in loquen-
 40 do, ambulando, & in omni opere suo, & in omni gestu
 corporis suis.
- Cap. 20. 41 Obedientes sint Magistro in omnibus, & per omnia,
 42 Illi qui habuerint uxores, castitatem teneant conjugale,
 & qui non habuerint uxores, caste uiuant. Nullum
 43 proprium habeant, nec retineant quicquam, nisi quod a
 44 Magistro, vel Commendatore fuerit eis concessum.
- Cap. 21. 45 A Magistro commendator instituat, qui reliquis fra-
 tribus, siue maneant in conuentu, siue in domo, cum uxore
 & familia, secundum facultatem domus cui præfuerit,
 in vniuersis necessaria prouideat. *Et infra.*
- Cap. 23. 46 Vbi conuentus fuerit, quolibet die lectio audiatur.
 47 Vestes albi, nigri, & pardi coloris tantum habeant, & pel-
 les aginas, & alias parui pretij. Similiter & omnia supra-
 dicta conseruent, secundum Magistri prouidentiam.
- Cap. 24. 48 Vniuersorum specialis, & vnica intentio sit, Ecclesiã
 Dei pro viribus defendere, pro exaltatione nominis Chri-
 49 sti animas ponere, Sarracenorum crudelitati iugiter ob-
 uiare, ita tamen quod causa humani sanguinis effunden-
 di, aut humanæ laudis, aut cupiditatis, & rapinæ, vel cru-
 delitatis, eorum terram non depreudent, vel quicquid con-
 tra eos fecerint, pro exaltatione nominis Christi faciant,
 vel, vt Christianos ab eorum impugnatione defendant,
 vel ipso ad culturam Christianæ fidei valeant prouo-
 care.
- Cap. 33. 50 Clerici vero, tam in castris, quã in villis, simul maneant
 sub Priore, qui super eos fuerit ordinatus, &c. *Et infra.*
- 51 Filios fratrum, de quibus præceperit Magister, lite-
 rarum scientia imbuant, & fratribus, tam in vita, quam
 52 in morte spiritualia subministrent. Qui super pellitiam defe-
 rant secundum prouidentiam Prioris, Claustrum, & con-
 uentum teneant, vbi fratres quomodo placuerit, Magistro con-
 53 uerentur, & in conuentu manere, & diuinis vacare possint.
- Ipsis

54 Iplis vero Clericis, de laboribus, & alijs bonis adeo col-
latis decimæ reddantur a fratribus, &c. *Et infra.*

Cap. 34.

55 Constituatur autem locus, in quo tannis fiat genera-
le capitulum, vbifit conuentus Clericorum, & Prior qui
illorū, & aliorū Clericorū curā possit habere, & fratrū, cū
necessē fuerit, provideat animabus, & cum Magister de
hac lucemigraverit, donec alius per providentiā tredecim
fratrum, qui ad hoc sunt electi, eligatur, curam domus, &
ordinis habeat. cui omnes sicut Magistro, obedientes
existant. *Et infra.*

Cap. 35

57

58 De fornicatione autem, & homicidio confiteantur Cle-
ricis, qui concessi fuerint ad hoc, de Magistro & commu-
ni capitulo, si autem coram conuentu accusatus fuerit, in
omnibus sicut prædictum est pœniteat: sed in conuentu ta-
men, non in populo, adhuc etiam qui publice peccaue-
rit, publice pœniteat. *Et infra.*

Cap. 44

59 Si casu acciderit (quod absit) quod aliquis frater, fra-
trem suum, aut alique malium, cuiuscumque ordinis oc-
cidat, si fieri possit capiatur, & in compedibus positus, tan-
diu pœniteat per pœnitentiā vnius anni, donec per Ma-
gistrum iniungatur ei pœnitentiā de tanto homicidio a Do-
mino Papa, vel qui vices eius tenuerit prolata, simi-
liter si forte acciderit, quod aliquis frater uxorem suam
interficiat, eodem modo fiat ei.

Cap. 47.

Aduc si casu euenerit, quod frater hominem, qui non
sit frater occidat (quod absit) & veniens perse ipsum de ta-
li homicidio veniam devote postulauerit non capiatur,
sed subiciatur satisfactioni vnius anni tenendæ tandiu,
donec per Magistrum iniungatur ei pœnitentiā a domi-
no Papa, vel qui vices eius tenuerit data. Si per alium ac-
cusatus fuerit, captus cogatur idem persicere.

Cap. 48.

Si quis frater (quod absit) membrū suū fratris casu abs-
ciderit, si fieri possit capiatur, & hæc eadem pœniten-
tiā iniungatur ei capto tenenda, donec Magister super

C 3

hunc

huiusmodi reatu consultus iniungat ei poenitentiam competentem.

Cap. 49

60 Frater qui fecerit incendium, vel Ecclesiam, aut quemlibet aliū ordinatum percusserit, siue Dei Ecclesiam violauerit, aut aliquod aliud sacrilegiū fecerit, tubiiciatur poenitentię vnius anni tenendę, donec a Magistro iniungatur ei poenitentia tali reatu competes. *Et infra*, si quis simile, vel dissimile deterius ve peccatū

Cap. i. 6

7 fecerit aut dixerit, quā in hoc libello inuenitur, iuxta modum culpę poeniteat. Explicit regula ordinis militię S. Iacobi de Spata. *Et infra*. Datis Romę apud S. Petrū anno Incarnationis Dominicę. 1507. pridie kalend. Nouembri Pontificatus nostri anno. IIII. hęc transcripti ex Bulla Iulij. Papa. 2. quę regulam S. Iacobi refert, & dominus Papa decerta scientia, & autoritate Apostolica approbat, & confirmat.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Bulla ista loquitur cum Ecclesia uniuersali.
- 2 Religio Deo grata est ordo Iacobi.
- 3 Signum Crucis in modum Spate reuerendum est.
- 4 Ordo religionis est militia S. Iacobi.

Bulla Alexandri. Pp. 3. commendatitia pro ordine Sancti Iacobi.

§. Secundus.

Est in lib.
becer. qui
est sigillo
Regis Al
fons mu-

ALEXANDER Episcopus Seruus seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis Episcopis, & dilectis filijs Abbatibus, & vniuerso clero, & populo, ad quos literę istę peruenerint salutem & Apostolicam benedictionem. versus Hispaniam contra gentem nefariam paganorum, surrexerunt de nouo viti

Deum

Deum timentes, & zelantes legem Domini, videlicet fratres S. Iacobi, qui pro defensione fidei Christianæ se ipsos extrimis periculis exponunt, & fines Christianitatis, ab in cursibus paganorum induti lorica fidei, & multiplici succintivirtute tventur. Horum utique propositum in Domino digna gratiarum prosequimur actione, & ei, a quo omne bonum procedit ad scribimus. Quod temporibus nostris surrexit in partibus illis religio, quæ Deo grata est, sicut indubitâter credimus, & accepta, & Christianitati necessaria plurimum: eum hij qui religionem ipsam assumunt, ad hoc specialiter, & præcipue studio totius sollicitudinis elaborent, ut inimicos Crucis Christi, eo adiuuante, confundant, & fines Christianitatis versus Hispaniam ab eorum incurfibus protegant, & defendant. Vnde cum expediat vniuersis qui nomine Christiano consentur, tam fortes athletas Christi, propter dñi. seruenti Charitate diligere, & signum, & quod gestant. inspectore reuereri, per quod ad tuitionem fidei nostræ se ostendunt semper armatos. Rogamus vniuersitatem vestram, monemus, & hortamur in domino, atque in remissionem vestrorum peccatorum iniungimus, quatenus si quando aliquos prædictorum fratrum vos videre contingerit, eos pro charitate Christi, & reuerentia beati Iacobi, cuius milites se esse fatentur, curetis benigne recipere, & eis humanitatis, & charitatis affectum propter Christum humiliter exhibere. vobis quoque autoritate, qua fungimur arctius inhibemus, ne quis, vestrum eos in personis, vel rebus offendere audeat, quia cum nos eos, & eorum domum, considerato religionis ordine, quem sumperunt, sub beati Petri, & nostra protectione, pronostri officij debito susceperimus, propter diuinam offensam in contemptum Romanæ Ecclesiæ caderet. Si quid moleste, vel grauaminis a quolibet in debite paterentur, Dat. Ferent. iij. nonas Augusti.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Militia S. Iacobi est religio.

2. Habitus regularis

Qui istam militiam assumunt, seculum relinquunt.

3. Professio, & religio.

Bulla Alexandri Papa. 3. Contra fratres
Apostatas.

§. Tertius.

Caxon
commis.
Appost.

Alexander Episcopus, Seruus seruatorum Dei, venerabilibus fratribus Archiepiscopis, Episcopis, per Hispaniam constitutis ad quos littere istae peruenerint. Salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum venissent olim ad sedem Apostolicam dilectus filius noster Petrus Ferdinandi Magister Militiae S. Iacobi, cum quibusdam de fratribus suis, humiliter postulabit, ordinis sui obseruantias a sede Apostolica confirmari. Nos igitur ipsius, & aliorum fratrum precibus inclinati, statuimus, vt locum aliquem arctiorem haberent, in quo fratres qui sine vxoribus vellent esse, & caste viuere, sub arctiori regula possent domino de seruire. Quod & ipsi (sicut audiuimus) facere curauerunt. Nunc vero quidam de fratribus magis animi leuitate, quam obtentum maioris religionis inducti, ad alia loca se transferunt: nonnulli etiam reiecto habitu regulari, & ordine scripto, in quo uerant domino militare, ad seculum, tanquam canis ad vomitum redeuntes, seculariter viuere non verentur. Ne igitur de cetero fratrum aliquis post susceptum habitum, & factam ibidem professionem, ad alium locum

ardioris religionis intuitu, sine licentia Magistri & Con-
uentus transire cogatur, cum in hoc ordine substrictiori
obseruatiã peccata sua valeat expiare. Vniuersitati vestre
per Apostolica scripta præcipiendo mandamus, vt si ali-
quis hoc attentare presumpserit, vel si forte hoc hæcenus
quisquam animi leuitate præsumpsit, si commonitus a
vobis ad obedientiam prædictorum fratrum humiliter
non redierit, ipsum (nullius appellatione ot stãte) per ex-
communicationis sententiam compellatis. Dat. Signie,
XIII. Kalendas August.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Fratres sunt religiosi.
2. Religionis cultum in domino receperunt.
3. Ordinem confirmat.

Fragmenta ex Bulla Lutiij Papa. 3. de con-
firmatione ordinis Sancti Iacobi.

Ve Alexandre Papa. 3.

§. Quartus.

VCIVS Episcopus Seruus seruorum Dei, dile-
ctis filijs fratribus militie beati Iacobi, &c. Licet
vniuersos religiosos viros, paterna charitate te-
neamur, eos tamen benigniori nos conuenit oculo in-
tueri, qui relictis carnalibus desiderijs, que militant ad-
uersus animam religionis cultum in domino receperunt:
vt eo fortius in sui propositi obseruantia solidentur, &c.
Et infra. Ea propter dilecti in domino filij vestris iustis
posu-

in lib. be-
cerro præ
ditio.

2

postulationibus clemēter annuimus & felicis recordatio-
 nis Alexandri Pp. prædecessoris nostri vestigijs inherentes,
 vos, & domum vestram, quę Beati Petri specialiter iuris
 existit, sub Beati Petri tutela, & nostra protectione susci-
 pimus, & ordinem vestrum autoritate Apostolica confir-
 mantes presentis scripti privilegio communimus. Et
infra. Inter ea sane, quę in professionis vestre ordine sta-
 tutum est obseruari, primum est: vt sub vnius Magistri
 obedientia in omni humilitate atque concordia sine
 proprio viuere debeatis: illorum fidelium exemplum
 habentes, qui ad fidem Christianam Apostolorum præ-
 dicatione conuersi vendebant omnia, & ponebant præ-
 tium ad pedes Apostolorum, diuidebaturque singulis
 prout cuique opus erat, nec aliquis eorum quę posse-
 derat quicquam suum esse dicebat, sed erant illis om-
 nia communia. Ad suscipiendam quoque prolem quę
 in timore domini nutriatur, & infirmitatis humana
 remedium, iuxta institutionem domini, & indulgen-
 tiam Apostoli, qui ait, bonum est homini mulierem
 non tangere, propter fornicationem autem vnusquis-
 que uxorem suam habeat, & similiter mulier virum
 suum, qui continere nequiverit coniugium soluiatur,
 &c. Et *infra.* Statuimus quoque vt nullus fratrum siue
 sororum post susceptionem ordinis vestri, & promissam
 obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad alium or-
 dinem, sine Magistri licentia, audeat se transferre: cum
 sint in ordine vestro loca statuta, vbiquisque districtius
 valeat conuersari, discedentem vero nullus audeat reti-
 nere, sed ad ordinem suum per censuram, qui disces-
 serit, redire cogatur. Et *infra.* Præsenti nihilomi-
 nus decreto sanecimus, vt si quis in aliquem vestrum
 fratrum videlicet, vel sororum violentas manus iniece-
 rit, excommunicationis sententia sit astrictus. &c.

Dab.

Dat. Veron. 15. Kalend. Decembris, anno Domini
1184. Pontificatus vero Domini Lucij Pape Tertio,
año quarto.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Professio, & habitus.
- 2 De non traieundo ad alium ordinem contra priuilegium fratribus concessum.
- 3 Ordinis professio, & susceptio habitus.
- 4 Professionis obseruantiæ.

Bulla Lucij Pp. 3. contra relinquentes hunc ordinem.

§. Quintus.

VCIVS Episcopus Seruus seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis per Hispaniam constitutus. Salutem & Apostolicam benedictionem. Dilecti filij nostri Magister, & fratres militie Sancti Iacobi, sua nobis assertionem monstrarunt, quod quidam post factam promissionem, & habitum eorum assumptum: suadente diabolo aspiciunt retro: & cum graui scandalo proximorum, vel in seculo remaneant, vel inirare alium ordinem contra priuilegium quod fratribus Ecclesia Romana concessit, temeritate propria, Magistri licentia postposita, moluntur. Vnde quoniam de vniuersa salute fidelium pro suscepto tenemur ministerio cogitare, fraternitati vestre per Apostolica scripta precipiendo mandamus, quate-

In lib. bea-
zer. præ-
dicto.

1

2

3

3 nus illos quos fratres ordinem suum professos, & suscepisse habitum legitime demostrauerint, aut qui hoc confessione propria in iure duxerit reuelandū, ne in seculo sine Magistri licentia remaneant, aliqua leuitate, vel ad alium se ordinem transferant, districtius moneatis: si quis autem prohibitionem vestram contempserit; excommunicationis eum vinculo innodetis, & faciatis donec ad professionis sue obseruantiam veniant, sicut excommunicatum ab omnibus euitari. Dat. Velle. 2. Idus Octobris.

Summarium ex Bulla Sequenti.

- 1 Fratres Clerici & milites eandem. communem vitam profitentur.
- 2 In habitu & conuersatione religionis.
- 3 Confirmat ordinem cum regularibus obseruantijs.

Fragn. ex Bulla Urbani Pp. 3. de confirmatione Ordinis Sancti Iacobi.
vt Alex. Pp. 3.

§. Sextus.

URBANVS Episcopus Seruus seruorum Dei.
Dilectis filijs Sancto Fernandi Magistro militum Beati Iacobi, eiusque fratribus Clericis, & laicis, tam presentibus quam futuris. communem vitam professis, in perpetuam memoriam: Benedictus Deus.
2 Et infra. Nobiles quidam viri &c. in habitu & conuersatione Religionis sub vnus Magistri statuerunt obedientia commorari, eo vtique moderamine proposium suum, & diuini temperantes, &c. Et infra. Sine etiam qui iuxta institutionem dominicam, &c.

Caxo. bb.
conf. Ap.

&c. Coniugibus suis vtantur & infra. Bonæ memorię Petrus quondam Fernandi per voluntarē Dei Magisterium super alios, & prouidentia tunc accepit, qui &c. Et infra ad presentiam fœlicis recordationis Alexandri Pp. prædecessoris nostri accedens &c. Nos igitur eiusdem antecessoris nostri vestigijs in hærentes, domum vestram in ius & proprietatem Ecclesiæ Romanæ, & vos in Filios recipimus speciales, & ordinem vestrum cum regularibus obseruantijs eius auctoritate Apostolica confirmamus &c. Datis Veronen. Anno. 1187. Pontificatus Domini Urbani Pp. 3. anno. 2.

Sumarium ex Bulla Sequenti.

- 1 Ad petitionem Suerij Roderici Magistri, Innocentius Pp. 3. Ordinem confirmauit.
- 2 Eandem vitam comunem profitentur Fratres Clerici, & milites.
- 3 In habitu, & conuersatione religionis.
- 4 Ordo est modificatus, ut Fratres milites possint matrimonium contrahere.
- 5 Innocentius Papa 3. confirmauit ordinem ut Ale x. 13.
- 6 Obseruantias huius ordinis, regulares esse docet.
- 7 Professionis faciendæ mentionem facit.
- 8 Nullus Frater, siue soror potest redire ad seculum, uel transire ad alium ordinem sine licentia Magistri.
- 9 Fratres, & sorores coniugati gaudent priuilegio canonis.

Fragmenta ex Bulla Innocentij Pp. 3. de confirmatione ordinis S. Jacobi, vt Alexand. Pp. 3.

§. Septimus.

INNOCENTIUS Episcopus Seruus seruorū Dei. Dilectis filijs Suerio Roderici Magistro militiæ S. Jacobi, eiusque fratribus Clericis, & laicis, tam

Est in di-
solib. Be-
cerro qui
sigillo Re-
gis Alfon-
est muni-

2 rā præsentibus quā futuris communem vitā professis in
 perpetuam memoriam. Benedictus Deus in donis
 suis, &c. Nobiles quidam viri, &c. In habitu, & con-
 3 versatione religionis, sub vnius Magistri statuerunt obe-
 dientia commorari, eo vtique moderamine proposi-
 tum suum, & ordinem temperantes, &c. Et habeantur
 4 in ipso ordine, qui cœlibem, si voluerint ducant
 vitam, &c. *Et infra.* Sicut, & qui iuxta institutionem Do-
 minicam, ad procreandam sobolem, & incontinen-
 tiæ præcipitium euitandum coniugibus suis vtantur,
 &c. *Et infra.* Bonæ memoriæ Petrus Ferdinandi per vo-
 5 luntatem Dei super alios magisterium, & providen-
 tiam tunc accepit, cum quibusdam fratrum suorum,
 ad præsentiam felicitis recordationis Alexandri Papæ
 prædecessoris nostri accedens, &c. *Et infra.* Nos igitur
 6 eiusdem antecessoris nostri vestigijs in hærentes do-
 mum vestram in ius Ecclesiæ Romanæ, & vos in filios
 recipimus speciales & ordinem vestrum cum regula-
 ribus obseruantijs eius, autoritate Apostolica confir-
 7 mamus, &c. *Et infra.* Inter ea sane quæ in professionis
 vestræ ordine statutum est obseruari primum est: vt sub
 vnius magistri obedientia in omni humilitate, atque
 concordia viuere debeatis, illorum fidelium exem-
 plum habentes, qui ad Fidem Christianam, Aposto-
 8 lorum prædicatione conuersi, vendebant omnia, &
 ponebant pretium ad pedes Apostolorum &c. *Et infra.*
 Ad suscipiendam quoque prolem, quæ in timore do-
 mini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium,
 &c. Qui continere nequierit coniugium sortiatur &c.
Et infra. Statuimus quoque vt nullus Fratrum sine foro-
 rum post susceptionem ordinis vestri, & promissam
 obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad alium or-
 dinem sine magistri licentia audeat se transferre: cum
 sine

sint in ordine vestro loca statuta, vbi quisque districtius valeat conuersari: discedentem vero nullus audeat retinere, sed ad ordinem suum per censuram Ecclesiasticam redire cogatur, qui discesserit. *Et Infra.* sancimus, vt si quis in aliquem vestrum, Fratrum, videlicet, vel sororem, violentas manus iniecerit excommunicationis sententia sit astrictus. Et illud idem pro tutela vestra &c. *Et Infra.* Decernimus ergo vt nulli omnino hominum liceat &c. Datis Romæ anno. 1205. Pontificatus vero domini Innocentij Pp. 3. anno. 8.

Idem Innocentius Pp. 3. postea confirmauit iterum hunc ordinem Sancti Iacobi similiter ad longum, & decerta scientia, & de plenitudinis potestate vt Alex. Pp. 3. Datis Lateran. per Manum Ioannis S. Mariæ Ecclesiæ Cancellarij, 8. Martij indictione xij. Incarnationis Dominicæ anno 1209. Pontificatus vero domini Innocentij Pp. 3. Tertio decimo.

*Cax. b.
de confir.
Apost.*

Summarium ex Bulla Sequenti.

- 1 Professo.
- 2 Habitibus regularis.
- 3 Regula ordinis grandimontensis.
- 4 Regula ordinis S. Iacobi.

Ex Bulla Innocentij Pp. 3. circa Regulam Sancti Iacobi.

§. 8.

INNO-

Caxon. de
clar. Sum.
Pont.

INNOCENTIUS Episcopus Servus seruo-
rum Dei. Dilecto filio Magistro militiæ S. Ia-
cobi salutem, & Apostolicam benedictionem.
Ex parte sua fuit propositum coram nobis, quod
quidam miles (ut idem asserit) Infirmate detentus, apud fra-
tres Grandimontenis professionem fecit tantummodo,
sed habitum non recepit. Quem cum restitutus post mo-
dum sanitati, humiliter postulasset, fratres prefati nisi pre-
mium hereditatis suæ secum afferret, tibi concedere nolue-
runt. Nec etiam dare licentiam ad Religionem aliam
transeundi. Porro miles prædictus ad quandam Domū
1 militiæ S. Iacobi veniens, ibidem facta professione sus-
2 cepit habitum regularem, fratribus domus eiusdem igna-
ris penitus premissorum, unde postulabas per Sedem
Apostolicam edoceri, utrum ipsius militis assertioni sim-
plici sit credendum, ut a prefata domo recedat, vel in ea-
dem debeat remanere, in qua ipsum non est dubium fa-
3 cta professione, habitum suscepisse. Nos igitur Inquisitioni
4 tuæ taliter respondemus, quod cum Grandimontensis
Ordinis Regula longe arctior sit, quam vestra, ei, ad il-
lam maxime redire volenti, non est difficultas aliquatenus
ingerenda. Dat. Sore. Kalen. Septemb. Pontificatus
nostri anno undecimo.

Summarium ex Bulla Sequenti.

- 1 Religio.
- 2 Religiosorum Domus.
- 3 Professio.
- 4 De licentia Magistri, matrimonium contrahendum.
- 5 Regula S. Iacobi Servanda in contrahendo matrimonio.

Bulla Innocentij PP. 3. quod matrimo-
nium cum licentia Magistri
contrahatur.

INNO

INNO

§. 9.

INNOCENTIUS Episcopus servus servorum
 Dei, Dilecto filio Magistro militię S. Iacobi, sa-
 lutem & Apostolicam benedictionem, Cura tui
 cepti regiminis nos inducit, vt ea quæ ad Religio-
 nis augmentum possunt proficere, fauore Apolto-
 lico prosequamur, & illa nihilominus recessimus,
 per quę religiosorum domos dissolutionis potest mate-
 ria suboriri, & interdum scandalum generari. Cum igitur
 in ordine militię S. Iacobi iam contractum, ante fa-
 ctam professionem, matrimonium toleretur, & post etiã
 ex Magistri licentia contrahi permitatur: quidam de fra-
 tribus ipsis, sicut re significante didicimus) ex his occasio-
 nem sumentes, a te deducendis vxoribus, nituntur indul-
 gentiam extorquere, quę si passim daretur, in detrimen-
 tum domus non modicũ redundaret. Nos ergo indem-
 nitati domus tibi commissę, paterna sollicitudine præcaue-
 re volentes, auctoritate præsentium inhibemus, ne ali-
 quis fratrum eiusdem ordinis a te, vel successoribus tuis
 contra regulam vestram licentiam extorqueat contra-
 hēdi: ita vt eadem regula firmiter obseruetur. Nulli ergo
 &c. Dat. Sore 4. nonas Septembris, Pontificatus nostri
 anno vndecimo.

Summarium ex Bulla sequenti.

Ad petitionem Garti & Gundisalui Magistri Honorius Papa 3.

- 1 Ordinem S. Iacobi confirmavit.
- 2 Eandem uitam communem profitentur fratres Clerici, & milites.
- 3 In habitu & conuersationis religionis.
- 4 Ordo est modificatus, ut fratres milites possint matrimo-
 nium contrahere.
- 5 Honorius Papæ. 3. confirmat Ordinem, ut Alexand. 3. &
 innoc. 3.

D

6 Pre-

- 6 Præcipua cura & cautela continua in seruanda castitate.
 7 Nullus frater siue soror potest redire ad seculum, uel transire ad
 alium ordinem sine licentia Magistri.
 8 Fratres & sorores gaudent priuilegio canonis.

Fragment. ex Bulla Honorij Papę 3. qua
 Ordinem S. Iacobi confirmat, vt
 Alexand. Pp. 3.

§. 10.

- I** **H**ONORIVS Episcopus, seruus seruorum Dei.
 Dilectis filijs Garſię Gundisalui Magistro militię
 S. Iacobi, eiusque fratribus Clericis, & laicis tam
 presentibus, quam futuris, in perpetuam memoriã. Benedi-
 ctus Deus in donis suis, & sanctus in omnibus operibus
 suis. Qui Ecclesiam suam noua semper prole facundat, &
 sic pro patribus filios in ea facit exurgere &c. *Et infra.* Hoc
 sane temporibus bonę memorię Alexand. prædecessoris
 nostri, in partibus Hispaniarum, de diuino factũ munere
 gratulamur: vbi nobiles quidam viri &c. *Et infra.* Non so-
 lum possesiones terrenas, sed & corpora sua in extrema
 dare quęque pericula pro domino decreuerunt, & ad exē-
 plum domini nostri Iesu Christi, qui ait non veni facere
 volũtatem meam, sed eius qui misit me patris, in habitu
 & conuersatione religionis sub vnius Magistri statuerũt
 obedientia commorari: eo vtique moderamine proposi-
 tum suum, & ordinem temperantes &c. habeantur in ip-
 so ordine, qui cælibem, si voluerint ducant vitã &c. Sint
 etiam, qui iuxta institutionem dominicam ad procrean-
 dam sobolem, & incontinentię præcipitium euitandum
 coniugibus suis vtantur. *Et infra.* Ad exemplar ipsius Ale-
 xandri, & felicitis recordationis Innocentij. 3. Romanorũ
 Pontificum prædecessorum nostrorum, in specciales, &
 pro-

Caxon
 commiss.
 Apost.

2.

3.

4.

5.

proprios sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipi-
 mus, & ordinē vestrum auctoritate Apostolica confirmā-
 tes, presentis scripti privilegio communimus. *Et infra.* In-
 ter ea sane, quæ in professionis vestre ordine statutum est
 obseruari, primum est: vt sub vnus Magistri obedientia in
 omni humilitate, atque concordia, sine proprio viuere
 debeatis, illorum fidelium exemplum &c. & *infra*, ad sus-
 cipiendam quoq; prolem, quæ in timore domini nutria-
 tur, & infirmitatis humanæ remedium iuxta institutionē
 domini, & indulgentiam Apostoli &c. *in fra*, qui contine-
 re nequiverit coniugium sortiatur, & seruet inuiolatam
 fidem uxori, & vxor viro &c. & *1 fra*. sit tamen omnibus 6
 præcipua cura & cautela cōtinua vt qui cōiugiū sortiti fue-
 rint, continentiam custodiant conjugalem, & qui sine
 coniugio manere dectuerint, inuiolatam teneant casti-
 tatem. statuius quoque vt nullus fratrum, sine sororum 7
 post susceptionem ordinis vestri, & promissam obedi-
 tiam, vel redire ad seculum, vel ad alium ordinem sine
 Magistri licentia audeat se transferre: cum sint in ordine
 vestro loca statuta: vbi quisque districtius valeat cōuersari,
 discedentem vero nullus audeat retinere, sed ad ordinem
 suum per censuram ecclesiasticam, qui discesserit redire
 cogatur, *Et infra* Sancimus vt si quis in aliquem vestrum:
 fratrum, videlicet vel sororum, violentas manus inie-
 cerit excommunicationis, sententia sit astrictus, & illud
 idem pro tutela vestra &c. *Et infra*, decernimus ergo vt
 nulli omnino hominum liceat &c. Dat Signia 3. idus Au-
 gusti anno. 1224. Pontificatus Domini Honorij Papæ 3.
 anno 8.

Summarium ex Bulla Sequenti.

- 1 De missione manuum ad aratrum.
- 2 Militia S. Iacobi, militia dei est.
- 3 Dedicata defensionis Christiani nominis.

Apo-

4 *Apostatae sunt eius desertores.*5 *Habitus regularis. Ibid.*Bulla Honorij PP. 3. contra fratres
Apostatas.

§. 11.

1
Caxon cō
firm. App

2 **HONORIVS** Episcopus seruus seruorum Dei,
Charissimis in Christo filijs illustris viris Regibus
Hispaniarum, salutem & Apostolicam benedi-
3 ctionem. Cum nemo mittens manum ad aratru, & retro
respicens a pius sit Regno Dei: solcite de his cogitare
nos conuenit qui de militia Dei, quæ Beati Iacobi dici-
tur, per seculum quandoque præsumunt, tanquam suspi-
rantes ad relictos egypti pepones & alia euagari. Prædi-
cta enim militia continue pro fide Christiana decertat.
4 Hęc elegit defensionem se Christiani nominis dedicare. pa-
rata semper pro fratribus offerre seipsam sacrificiū Deo
5 patri: per hanc etiam barbaries deprimitur in fideiū san-
guinem sitientium Christianum, quare merito dolendū
est, de talibus eiusdem militiae desertoribus, & diligen-
tius super hoc per nostram sollicitudinem prouidendum
proinde serenitatem regiam monemus, rogamus, & hor-
tamur in domino: quatenus tales tanquam Apostatas ha-
beatis, & euitetis omnino, siue abijciant, siue ferant in se-
culo habitum regularem, vt sic saltem repleta facie ipso-
rum ignominia: vel inuiti cogantur redire ad militiam
supradictam, & vos dum pro Dei reuerentia ex eorum
pollui participio recusatis, copiosius exinde mereamini
apud ipsam. Dāt. Signiē sexto Kalendas Augusti, Pon-
tificatus nostri anno octauo.

Summarium ex Bulla sequenti.

1 *Fratres S. Iacobi, sunt athlete Domini.*2 *PP. uniuersitati mandat, in fauorem militiae S. Iacobi.*3 *Ecclesie libertas.*

Bulla Gregorij PP. 9. de exemptione fori.

§. 12.

REGORIVS Episcopus Seruus seruorum Dei, venerabilibus fratribus Episcopis, & dilectis filijs alijs Ecclesiarũ prælatis per Hispaniã constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem. Pro fidei exaltatione certantibus, nõ obfistere debent, sed ad esse Christiani nominis professores, vt promouere potius, quam impedire tam pium negotium comprobentur. Cum itaque dilecti filij Magister & fratres militiæ S. Iacobi oppositã Sarracenis frontariam, sicut Athletæ domini in personis proprijs tueantur: vniuersitati vestræ per Apostolica scripta mandamus, quatenus singuli subditos vestros, ne ipsis quos deficientibus necessarijs, & eorum libertate temere conculcata, super hoc contingeret impediri: victualia, & alia necessaria vendi prohibeant, vel eos in Ecclesiæ libertatis dispendium, seculari iudicio stare compellant: moneatis attentius, & efficaciter inducatis: ipsos ad hoc, si necesse fuerit, per censuram Ecclesiasticam, appellatione post posita, compellentes. Dat. Perusij. nonas Decembris Pontificatus nostri anno. 8.

Ca. x. ex. 1

1

2

3

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Quidam excommunicati intrarunt ordinem.
- 2 Quidam percussores fratrum, absoluuntur ab excommunicatione.
- 3 Qui euormiter percusserunt, adeant Romam pro absolutione excommunicationis.

Fragment. ex Bulla Gregorij Papæ 9. pro certis absolutionibus, a quibusdam prælatis faciendis.

§. 13.

D 3

Grego-

REGORIVS Episcopus servus servorum Dei, Dilectis filiis Magistro, & fratribus Militiæ Sancti Iacobi, salutem & Apostolicam benedictionem. Ex parte vestra fuit propositum coram nobis quod nonnulli de vestris fratribus pro redemptione captiuorum, aut alio modo, dando Sarracenis animalia, & res alias, seu vendendo. Et alij pro violenta iniectione manuum in seipfos, vel eorum Clericos, excommunicationis sententiã incurrerunt. Quidam etiam eorum intraverunt ordinem, excommunicationis vinculo innodati. Quare nobis humiliter supplicastis, *Et infra.* Vestris igitur precibus inclinati, præsentium vobis auctoritate concedimus, vt ab Archiepiscopis & Episcopis, &c. *Et infra.* Dicti excommunicati, & illi ex vestris fratribus, qui in seipfos vel eorum Clericos manus iniecerint violentas, absolutionis beneficium, iuxta formam Ecclesie valeant obtinere: iniuncto eis quod de iure fuerit iniungendum. Ita tamen vt manuum iniectores, passis iniuriam satisfaciant competenter, & illi quorum fuerit grauis, & enormis excessus, veniant ad Sedem Apostolicam absoluendi. Nulli ergo &c. Dat. Lateran. iij. kalend. Februarij Pontificatus nostri anno duodecimo.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Magister S. Iacobi immediate subest Romane Ecclesie.
- 2 Per electionem creatur, sicut ceteri prelati.

Fragmenta ex Bulla Innocent. PP. 4. de auctoritate Magistri.

§. 14.

1
Cax. ex.

INNOCENTIVS Episcopus servus servorum Dei. Dilecto filio P. Pelagio Petri Magistro ordinis militiæ S. Iacobi, salutem & Apostolicam benedictionem. Super dubitationem articulis, in privilegio felicitis recordationis Innocentij Papæ 3. prædecessoris

foris nostri, contentis, ordini vestro concesso, de quibus nos consulere voluisti: deuotioni tuę taliter responde-
mus, quod Magister, qui per electionem tredecim fra-
trum, secundum formam prædicti priuilegij electus exti-
teri: cum immediate Romanę Ecclesię subesse nosca-
tur, proculdubio non temporalis, sed perpetuus est cen-
sendus, sicut ceteri superiores Prælati, qui per electio-
nem creantur. Sane cum ex certis causis Magister, qui fue-
rit pro tempore posse dicatur a Magistratus officio remo-
ueri, ut pote, si perniciosus, vel inutilis apparuerit: certi
iuris est, quod causę illę apparere debent, & probari iu-
ris ordine obseruato: nemini enim venire debet in du-
bium quod Magister non confessus, vel legitime con-
uictus, pro libito voluntatis illorum tredecim, aut ma-
ioris partis ipsorum, non possit, nec debeat amoueri.
Ad hæc Magistrum inutilem tunc fore dicimus, cum &c.
Dat. Lugduni. x. kalend. Martij Pontificatus nostri
anno iij.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Aliqui fratres erant uagantes.
- 2 Excommunicatos denunciari publice, præcipitur.

Bulla Innocentij Papæ 4. contra fra- tres uagantes.

§. 15.

INNOCENTIUS Episcopus seruus seruorum
Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, &
Episcopis, & dilectis filijs alijs Ecclesiarum Præla-
tis per Hispaniam constitutis salutem, & Apostolicam
benedictionem. Cum sicut dilectus filius Magister ordi-
nis militiæ S. Iacobi, nobis exposuit, nonnumquam ali-
qui fratres ipsius ordinis, relicto eodem ordine, in se-
culo turpiter in animarum suarum perniciem eua-
geantur Vniuersitatem vestram rogamus, monemus,

D 4

&horta-

&hortamur attente, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus dictos fratres, ad requisitionē ipsius Magistri, vel Commendatorum eiusdem ordinis, excommunicatos publice nuntietis. Dat. Lugduni. 4. Kalend. Septemb. Pontificatus nostri anno 3.

Summarium ex Bulla Sequenti.

- 1 Ne fratres in seculo uagentur.
- 2 Ad suum ordinem reuocandi.
- 3 Ad requisitionem Magistri, Ibidem.

Bulla Innocent. Pape 4. Ad idem.

§. 16.

Caxon.
exemp.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Charissimo in Christo filio Illustri Regi Portugallie, Salutem & Apostolicam benedictionē.

1 Cum sicut dilectus filius, Magister ordinis militiae sancti Iacobi, nobis exposuit. Nonnunquam aliqui fratres ipsius ordinis, relicto eodem ordine in seculo turpiter in animarum suarum perniciem euagentur, ad quorum correctionem, & reuocationem, non sufficit perse ipsum: celsitudinem tuam rogamus, monemus, & hortamur attente quatenus eidem Magistro, cum ab eo fueris requisitus, vt

2 predictos fratres ad suum ordinem reuocare valeat: ob reuerentiam Apostolicę Sedis, & nostre, tribuas consiliū, auxilium & fauorem. Ita quod exinde diuinam & eiusdē sedis gratiam vberius merearis. Dat. Lugduni. 4. nonas Septembris, Pontificatus nostri anno 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 De compositionibus, seu statutis factis contra regulam S. Iacobi.
- 2 Quod talia non seruentur, denuntiandum est.

Bulla

Bulla Innocentij Pape 4. contra quandam
non bonam compositionem, seu
concordiam.

§. 17.

INNOCENTIVS Episcopus Seruus seruo-
rum Dei, venerabili fratri Palentino Episcopo Sa-
lutem & Apostolicam benedictionem. Cum sicut
dilectis filijs Magistro, & fratribus ordinis militie sancti
Iacobi accepimus intimantibus, quidam eiusdem Magi-
stri prædecessores simplicitate ducti compositiones, & sta-
tura quædam contra sui ordinis regulam, & tenorem pri-
uilegij eidem ordini ab Apostolica sede concessi, cum
conuentibus Clericorum & domorum, ac Commenda-
toribus hospitalium eiusdem ordinis, facere præsumpe-
runt: ex quibus in eodem ordine frequenter grauia scan-
dala oriuntur. fraternitati tuæ per Apostolica scripta manda-
mus. quatenus si est ita: compositiones, & statuta prædi-
cta autoritate nostra vitibus carere decernens: de nuncies
illa de cætero non seruanda, contradictores per censu-
ram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescen-
do. non obstant, &c. Dat. Lugdun. XVII. Kalend. Octo-
bris Pontificatus nostri anno. 3.

Caxon
commis.
Appost.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Ad petitionem Pelagij Magistri Innocen. Pp. 4. ordinem con-
firmavit.
- 2 Eandem uitam communem profitentur fratres Clerici, & mi-
lites.
- 3 In habitu, & conuersatione Religionis.
- 4 Ordo est modificatus, ut fratres milites possint matrimonium
contrahere.

Innocentius Pape 4. ordinem confirmavit, ut Alex. 3.

D. S.

6. Nullus

- 6 Nullus frater, siue soror potest redire ad seculum, nec transire ad alium ordinem sine licentia Magistri.
7 Fratres, & sorores gaudent priuilegio canonis.

Fragmenta ex Bulla Innocentij Papæ 4.
de confirmatione Ordinis Sancti
Iacobi.

§. 18.

1
Caxon cō
firm. App

- INNOCENTIUS Episcopus seruus seruorū
2 Dei. Dilectis filijs Pelagio Petri Magistro mili-
3 tię Beati Iacobi, eiusque fratribus Clericis, & lai.
4 cistam præsentibus quam futuris communem vitam pro
5 fessis, in perpetuam memoriã. Benedictus Deus in donis
6 suis, &c. Nobiles quidam viri, &c. in habitu & conuersa-
tione Religionis, sub vnis Magistri statuerunt obedientia
commorari eo vtrique moderamine propositum suum &
ordinem temperantes, &c. Et habeantur in ipso ordine
qui cælit em, si voluerint ducã vitam &c. *Et infra.* sint etiã
qui iuxta institutionem dominicã ad procreandã m-
sobolem, & in continentię præcipitium euitandum coniu-
gibus suis vtantur. *Et infra.* De communi fratrum nostro-
rum consilio in speciales ac proprios sacrosantę Romanę
Ecclesię filios, ad exemplar felicitis, recordationis Alex.
Pp. prædecessoris nostri vos recipimus, & ordinem vestrũ
6 autoritate Apostolica confirmantes, presenti scripti priui-
legio communitus. *Et infra.* Statuimus quoque vt nullus
fratrum, siue fororum post susceptionem ordinis vestri, &
promissã obedientiam, vel redire ad seculũ, vel ad aliũ
ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre: cum
sint in ordine vestro loca statuta vbiquisque districtius
valeat conuersari, discedentem verò nullus audeat reti-
nere, sed ad ordinem suum per censuram Ecclesiasticã
qui

qui discesserit redire cogatur. *Et infra*, Sâccimus, vt si quis in aliquem vestrum, fratrum videlicet, vel sororum violē- manus iniecerit excommunicationis sententia sit astrictus, & illud idem pro tutela vestra, &c. Dat. Lugduni anni 1247. Pontificatus vero Innoc. Papæ 4. anno 5.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Viri religiosi passim sustinent iniurias a malefactoribus.
- 2 Vniuersitati mandat. & cum vniuersis Prelatis loquitur.
- 3 Et de possessionibus ordinis. S. Iacobi.
- 4 Et delegatis in testamento.
- 5 Et de violēta manuum iniectioe in fratres.

Fragmenta ex Bulla Alexand. PP. 4. de aliquibus articulis.

§. 19.

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, &c. Nōnusquā dolore cordis, & plurima turbatione didiscimus, quod ita plerisque partibus Ecclesiastica censura dissoluitur, & Canonica sententiæ seueritas enervatur. Vt viri religiosi & hi maxime qui per Sedis Apostolicę priuilegia maiori donati sunt libertate, passim a malefactoribus suis iniurias sustineant, & rapinas: dum vix inuenitur, qui congrua illis protectione subueniat, & profouenda pauperum innocentia semurum defensionis opponat. Specialiter autem dilecti filij Magister, & fratres ordinis militiæ Sancti Iacobi, tam de frequentibus iniurijs quā de ipso quotidiano defectu iustitię cōquerētes, vniuersitatē vestram literis petierunt Apostolicis excitari. *Et infra*. Itaq; vniuersitati vestre per Apostolica scripta mādamus atq; præcipimus, quatenus illos qui possessiones vel res seu

I
In libro in
quo bullæ
scribun-
tur. c. 110.

2

domos

4 domos prædictorum fratrum, vel hominum suorum irreuerenter inuasserint: aut ea iniuste detinuerint que prædictis fratribus ex testamento decedentium relinquuntur: seu in ipsos fratres. Vel ipsorum aliquem contra Apostolicę Sedis indulta sententiam excommunicationis, aut interdicti præsumpserint promulgare, &c. Et Paulo infra. monitione præmissa, si laici fuerint publice candelis accensis, singuli vestrum in diocesi, & Ecclesiis vestris excommunicationis sententia procellatis, si vero Clerici vel Canonici regulares, seu monachi fuerint eos appellatione remota, ab officio, & beneficio suspendatis: neutram relaxatam sententiam, donec prædictis fratribus plenarie satisfaciant, & tam laici quam Clerici seculares qui pro violenta manuum iniectione in fratres eosdem, vel ipsorum aliquem anathematis vinculo fuerint innodati: cum diocesani Episcopi literis ad Sedem Apostolicam venientes ab eodem vinculo mereantur absolui. Datis Lateranen. xv. Kalendas Ianuarij Põtificatus nostri anno 2.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Cum uniuersis Prælati loquitur.
- 2 Fratres ordinis militiæ S. Iacobi sunt Religiosi, & athlete Christi.
- 3 De uolentia manuum iniectione.
- 4 Satisfaciendum est passo, & absolutio excommunicationis petenda est ab Apostolico.

Bulla Alexandri Pape 4. de manuum violenta iniectione.

§. 20.

Cax. Bull.
exemp.

ALEXANDER Episcopus Seruus seruorum
Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, ac
dilectis filijs Abbatibus, Prioribus, Decanis, Ar-
chie-

chidiaconis, & alijs Ecclesiarum Prælatiſ ad quos litere
 iſtæ prouenerint, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionē,
 Paci & quieti religioſorū uirorum fratrum ordinis mili-
 tię S. Iacobi Apoſtolica nos conuenit ſolicitudine pro-
 uidere & tam ipſos, qnam eorum bona tanto ſolicitiuſ a
 malignorum incurſibus, & rapinis tenemur protegere:
 quanto profide Chriſtiani nominis ſe diuturnioribus ex-
 ponunt periculis, & aduerſus prauas, & exteruſ nationes
 labores ſubeunt grauioreſ. inde eſt, quod tam forteſ ath-
 letas Chriſti, in ſuo ſancto propoſito uolenteſ attentiuſ cō-
 fouere: ad deſenſionem ſui ſolicitudinem veſtram duxi-
 muſ cōmonēdā. Ut magiſ ac magiſ poſſint ad promouen-
 dū propoſitū quod ſumpſerunt intēdere, cum fuerint ſoli-
 citudine Prælatorum Eccleſię, a malignantium inque-
 ſitione ſecuri, monemur itaque vniuerſitatē veſtram, at-
 que præcipimur quatinuſ ſi quando Clerici uel laici paro-
 chiani veſtri in aliquem prædictorum fratrum capiēdo,
 uel de ſuiſ equitaturis diiciēdo, aut aliaſ in honeſte tra-
 ctando uolentiaſ manuſ, iniiciunt. Huiuſmodi præſump-
 toreſ ſublato appellacioniſ obſtaculo, accenſiſ candelis,
 dilacione, & ocaſione poſt poſitiſ: excommunicatoſ pu-
 blice nunciatiſ, & tandiu faciatiſ ſicut excommunicatoſ
 arctiuſ euitari, donec paſo iniuriā cōgrue ſatiſfaciant
 & pro abſolutioniſ beneficio impetrādo, Apoſtolicō cōſ-
 pectui Repræſentēt eoſ uero qui in prædictoſ fratreſ ma-
 nuſ non iniiciunt uolentiaſ: ſed equitaturaſ, ac aliaſ alio-
 rum bona uolenteſ diripiunt: ſi a uobiſ commonitiſ abla-
 ta eiſ reſtituere noluerint, & de illatiſ injurijs. ſatiſfactio-
 nem congruam exhibere. anathe matiſ uinculo aſtringa-
 tiſ quo ipſoſ uſque ad dignam ſatiſfactionem teneatiſ a-
 ſtriſtiſ. Datiſ Viterbij. 4. nonaſ Apriliſ Pontificatuſ no-
 ſtri anno. 4.

Sum-

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 PP. cum uniuersis loquitur Prælati.
- 2 Fratres Ordinis militiæ S. Iacobi sunt Religiosi, & athletæ Christi.
- 3 Violentam manuum iniectiõnem punitur Alex. PP. 3.
- 4 Satisfaciendum passo, & absolutio excommunicationis petenda a Papa.

Fragm. ex Bulla Vrbanì Papæ 4. de manu violenta iniectiõne.

§. 21.

i
Caxon.
exemp.

2

3

4

Urbanus Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, &c. Paci, & quieti religiosorum virorum fratrum ordinis militiæ S. Iacobi Apostolica nos conuenit sollicitudine prouidere. Et *infra*. Inde est quod tam fortes athletas Christi in suo sancto proposito volentes attentius confouere: ad defensionem sui sollicitudinem vestram duximus cõmõnendã, &c. Et *infra*. Vniuersitatem vestram ad instar felicis recordationis Alex. Papæ prædecessoris nostri monemus atque præcipimus, quatenus si quando Clerici, vel laici Parochiani vestri in aliquem prædictorum fratrum capiẽdo, vel de suis equitaturis deiiciendo, aut alias in honeste tractando violentas manus iniiciunt, huiusmodi præsumptores, veritate cognita, & sublato appellatiõnis obstaculo, accensis cãdelis, dilatione & occasione postpositis, excommunicatos publicæ denuntietis. Et tandiu faciatis sicut excommunicatos arctius euitari donec passo iniuriam congrue satisfaciant, & pro absolutiõnis beneficium impetrando Apostolico se conspectui repræsentent. Eos vero qui imprædictos fratres manus non iniiciunt violentas

ras

tas, sed equitaturas, aut alia aliorum bona violenter diripiunt, si a vobis commoniti ablata eis restituere noluerint. Et de illatis in iurijs satisfactionem cōgruam exhibere. Vinculo anathematis astringatis, quo ipsos vsque ad dignam satisfactionem teneatis astrictos. Dat. apud Urbem veterem xvj. Kalen. Februarij Pontificatus nostri anno ij.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Insignis Ordinis Sancti Iacobi religio suis signis suos professores insignit.
2. Sub regulari obseruantia.
3. Capitulum Generale ubi & quando celebrandum.

Fragment ex Bulla Urbani Pape 4. circa Capitulum Generale.

§. 22.

URBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Magistro, & fratribus militiæ S. Iacobi, salutem & Apostolicam benedictionem. Insignis ordinis vestri religio, sue institutionis auspicijs signis, & in titulatione designans meritis militiæ titulis, suos non immerito professores intitular, & eiusdem insignijs ipsos signanter insignit. Vos siquidem salubriter cogitantes militiam esse vitam hominis super terram, & cupientes militiæ coelestis exercitus aggregari, exercituum domino sub regularis obseruantia studio militare salubri consilio decreuistis. Et infra. Nos itaque vt efficacius in tan sancto proficiatis proposito, profectibus vestris libenter intendimus, & ne inter vos vitiorum spinæ sub crescant, sed idem ordo flores honoris, & honestatis fructus in vbertate producat, operose sollicitudinis studiū, & studiosam operā propertis affectibus adhibemus, & ideo &c. Et infra. Generale capitulum

1.
CaxBul.
exemp.

2:

pitu-

piculum annis singulis celebretur in loco ad hoc per Magistrum ipsius ordinis de Consilio & consensu tredecim fratrum eiusdem ordinis vel maioris partis eorum &c. Dat. apud Urbem veterem Kal. Februarij Pontificatus nostri anno. 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Dirimendalites inter religiosos.
- 2 Iuxta suum ordinem domino famulentur.
- 3 Quidam fratres litigabant.
- 4 Papa dirigit scripta Magistro.

Fragmentum ex bulla Urbani Papæ. 4. pro pace tuenda.

§. 23.

- Caxexē.** Urbanus Episcopus servus servorum Dei, Charissimo in Christo filio regi Castellæ ac Legioni illustri in Romanorum regem electo salutē & Apostolicam benedictionem, ad dirimendas lites præsertim inter religiosos ex ortas libenter Apostolica sollicitudinis studium adhibemus, ut eo liberius iuxta sui debitum ordinis possint domino famulari, quo fugatis rancoribus & qualibet seditione sedata, maiorem quietem senserint animarum. licet igitur inter dilectum filium Magistrum Ordinis militie S. Iacobi ex parte una & quosdam ipsius Ordinis fratres ex altera super certis orta fuisset articulis materia questione, illam tamen nostro & fratrum nostrorum diligentibus discusam examine per salubrem examinationem diximus terminandam, pro ut per literas Apostolicas in de confectas plenius tibi poterit apparere, desiderantes igitur in eodem ordine servari gratiam solite charitatis: eidem Magistro scripta nostra dirigi mus: ut eisdem sui ordinis fratribus pretextu litis præterite notam in obedientie non impingat, nec aliquam penam quali fuissent propter hoc obedi-

obedientię transgresso es infligat sed eos potius synce-
ra in domino charitate pertractet &c. Datis apud Urbem
Veterem. 10. kalen. Martij. Pontificatus nostri anno. 3.

Summarium ex Bulla sequenti

1. Fratres S. Iacobi mancipati sunt suprenę Maiestatis obsequijs.
2. Ordo S. Iacobi in Ecclesie firmamento, ut turris fortitudinis diuinitus institutus est.

Fragmentum ex quadam bulla Urbani
I apę 4. pro concordia, & obedi-
tia tuenda.

§. 24.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei, di-
lectis filiis vniuersis fratribus militię Sancti Iacobi
salutem & Apostolicam benedictionem. Man-
cipati supernę maiestatis obsequijs pōdus & pondera in spi-
ritus humanitate portatis, fructus peritiles in domo do-
mini producentes. Nos igitur qui ordinem vestrum in
Ecclesie firmamento quasi turrim fortitudinis diuinitus
institutum, paterna benenolentia & fauore prosequimur,
vigilanter insistimus, & libenter in rēdinus operam ac
solicitudinē adhibemus; ut semper in ipso vigeat gratie
solidę charitatis, & in solubili fraterni foederis vnione cō-
iuncta vnanimi deuotione ac deuota vnanimitate pro-
missum exoluatis virtutum domino famulatum, &c. Da-
tis apud urbem Veterem nonis Aprilis Pontificatus no-
stri anno. 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Religiosis uiris Magistro & fratribus, Papa assistit defensione.
2. Sedi Apostolicę sunt immediate subiecti.
3. Eorum privilegia sunt seruanda.

E Bulla

1
Caxon.
exemp.

2

Bulla Gregorij Papæ decimi pro con-
seruatione priuilegiorum.

§. 25.

Cax. cõ-
mis. App.

REGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei,
venerabili fratri Archiepiscopo Toletano salutem
& Apostolicam benedictionem, & si quibus libet
1 religiosis personis, & locis iniunctę nobis seruitutis
officio defensionis præsidio assistere teneamur; illis tamen
2 specialius, & efficacius ad esse nos conuenit qui Sedi
Apostolicę immediate subiecti non habēt præter Roma-
num Pontificem alium defensorem. Cum itaque sicut ex
parte dilectorū filiorū Magistri & fratrum domus ordinis
militiæ Sancti Iacobi in Hispania fuit propositum coram
nobis, a nonnullis qui nomen domini recipere in vacuū
nō formidant, graues patiuntur iniurias, & iacturas. Nos
volentes, & præsumptorum huiusmodi refragari conati-
bus, ac eorundem Magistri, & fratrum providere quieti,
fraternitati tuę per Apostolica scripta mādamus. quate-
3 nus ipsis Magistro & fratribus efficaciter præsidio defen-
sionis assistens, nō permittas ipsos contra indulta priuile-
giorum Sedis Apostolicę ab aliquibus indebite molesta-
ri. Molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiam
appellatione postposita, compescendo &c. Datis Lugdu-
ni. 5. idus Iunij Pontificatus nostri anno. 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Fratres milites Sancti Iacobi dedicant domino se, & sua totaliter
- 2 Inhabitu, & obseruantia regulari: sub unius Magistri obedientia
- 3 Summi Pontifices confirmarunt hunc ordinem.
- 4 Magister præ est ordini, in spiritualibus & temporalibus.

Diuisio fugienda.

Fragmentum ex Bulla Bonifatij Pp. 8. qua
Reuocat quandam concessionem factam
per

per Nicolaum Pp. 4. & præcipit, vt sit vnus
Magister Generalis S. Iacobi in
Regnis Castellæ & Portugalliæ,
sicut ante concessionem Ni-
colai, erat.

§. 26.

BONIFATIVS Episcopus seruus seruorū Dei,
Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Toletano
& Episcopo Salmaticensi &c. ab antiquis retro tē-
poribus quidam viri nobiles Hispaniarum incolæ, &c. et
infra. personas & bona sua dedicare domino totaliter de-
creuerunt, & fundato ordine militiæ Sancti Iacobi ab ipso
eiusdem Ordinis foundationis exordio, inter alia obser-
uari statutum est, vt in habitu & obseruantia regulari sub
vnius Magistri obedientia sine proprio in omni concor-
dia, & vnitare viuatur. Cumque hoc ad notiam Sedis
Apostolicæ peruenisset felicis recordationis Alexd.
3. primo de communi fratrum suorum consilio, ac sub-
sequenter ad instar ipsius, nonnulli alij Romani Pontifi-
ces prædecessores nostri, fratres dicti ordinis tanquam pe-
culiaries filios, in defensionem suam, & locum in quo ca-
pute eiusdem ordinis factum est, in ius & proprietatem
Romanæ Ecclesiæ receperunt, & ordinem ipsum cum
regularibus obseruantijs eius, autoritate Apostolica con-
firmarunt. Et *infra.* Fuit expositum coram nobis dudum
suggesto felicis recordationis Nicolao Papa 4. præ-
decessori nostro. Quod magister eiusdem ordinis, &c.
Et *infra.* idem prædecessor Nicolaus, &c. Et *infra.* per suas
litteras statuit ac etiam ordinavit vt vniuersi commendato-
res, & fratres prædictorū Regnorū Portugalliæ, & algarbi
aliquē ex eis idoneū, &c. & in eorū & dicti ordinis, in eisdē
regnis prouincialē Magistrū assumere posset. qui præfari

Caxon.
Pleytoç
Portugal

1

2

3

E 2

ordi-

4 ordinis personarum, & bonorum eius in spiritualibus & temporalibus curam & administrationem haberet in regnis ipsis &c. *Et infra.* Nos attendentes quod huiusmodi statutum & Ordinatio predicti predecessoris Nicolai, per quod generalis unitas, & vniuersalis massa roboris memorati ordinis in particularis diuisionis, quinimo desolationis partes disumpitur, ne dum ipsi ordini destructionis incommoda, sed etiam alijs ordinibus, necnon, & secularibus Regnis, & populis exempli mali perniciem subministrat, cum caput nequeat sine doloris immensitate praesistere, cui membra corporis succiduntur, quinimo et plurimum cogatur ex ipsa succissione petere, quodque simile in minorum, & praedicatorum, ac templario rum, & hospitaliorum, & nonnullis alijs ordinibus, processu temporis possit contingere, veri similiter formidantes; diuersa in super, & grauia in diuersis Regnis, & partibus ex his futura pericula perimentes, &c. *Et infra.* huiusmodi statutum & ordinationem, ac literas praedictas praedecessoris Nicolai cuiuscunque formae vel tenoris, &c. *Et infra.* te uocauimus, &c. quo circa discretioni vestrae per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos vel duo, aut unus vestrum &c. inducatis &c. non obstant. &c. Data Anagninae xiiij. Kalend. Augusti Pontificatus nostri anno primo.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Militia S. Iacobi Romanae Ecclesiae subest Immediate.

2. Iura & bonaei eius seruanda illesa.

Fragmentum ex Bulla Clementis Papae S.
contra occupantes bona Ordinis
militiae S. Iacobi.

§. 26.

CLE.

LEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Ve- Caxõ co-
nerabili fratri . . . Archipo. Toletano salutem & mis.
Apostolicã benedictionem. Significarunt nobis 1
dilecti filij Magister & fratres domus militiæ S. Iacobi
in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio perti-
nentis, quod non nulli iniquitatis filij, &c. Datis Pictaui
xij Kalen. Ianuarij Pontificatus nostri anno iij. 2

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Cum Archiep. & Epif. loquitur.
- 2 Magister & fratres S. Iacobi sunt persona Ecclesiastica.
- 3 Ad Romanam Ecclesiam pertinent immediate.
- 4 Priuilegia eis seruanda.

Bulla Clementis PP. 5. pro conseruatione
Priuilegiorun Ordinis S. Iacobi.

§. 26.

LEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Ve- In lib. ubi
nerabilibus fratribus vniuersis Archiepiscopis, & sunt Bullæ
Episcopis per Regnum Hispaniæ constitutis, salu- scriptæ.
tem & Apostolicam benedictionem. Eni quibus libet per cap. 80.
sonis Ecclesiasticis ex iniuncta nobis seruitutis officio at- 1
sistere gratiosis & opportunius fauoribus teneamur. Illis 2
tamen efficacius ad esse nos conuenit, quæ ad Romanam
Ecclesiam nullo pertinent mediante. Cum itaque dile-
ctos filios Magistrum, & fratres domus militiæ Sancti Ia- 3
cobi in Hispania ad Romanam Ecclesiam nullo medio
pertinentis, specialis fauoris beneuolentia prosequa-
mur vniuersitatem vestram rogamus, monemus & horta-
mur atentius per Apostolica vobis scripta mãdantes, qua 4
tenus contra indulta priuilegiorum Apostolicę Sedis vllam

E 3 cis

eis in personis, locis, & bonis eorum in debite molestiam inferatis, nec quantum in vobis fuerit a quibusvis aliis quomodolibet permittatis in eum molestatores huiusmodi per censuram Ecclesiasticam appellatione postposita conpescendo. Dat. Pictavis xij. Kal. Ianuarij Pontificatus nostri anno. 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Militia Sancti Iacobi Romana Ecclesie immediate subest.
2. Eius iura & bona seruanda.

Fragment. ex Bulla Clementis Pape 5. contra occupantes bona ordinis militie S. Iacobi.

Clemens Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabili fratri ... Episcopo Lascurienti, salutem & Apostolicam benedictionem. Significarunt nobis dilecti filij Magister, & fratres domus militie S. Iacobi ad Romanam Ecclesiam nullo medio pertinentis, quod nonnulli iniquitatis, quos prorsus ignorant, decimas redditus census, legat a, terras &c. Et infra. Malitiose occultare, & occultata detinere presumunt, &c. Et infra. In eos generaliter excommunicationis sententiam proferas, &c. Dat. Pictavis 4. idus Februarij Pontificatus nostri anno 3.

Caxon
commis.
Apost.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Licentia testandi de certis bonis.
2. Bona domus ordinis illesa seruanda.
3. Magistro & administratori iura reddenda.

Fragmentum ex Bulla Clementis, prout
in quadam scriptura autentica
inueni.

§. 28.

EN el nombre de Dios Amen. Miércoles veynte y feys dias del mes de Deziembre, año del nacimiento de nuestro Salvador Iesu Christo de mil y treientos y nouenta y siete años. En Elerena dentro en los Palacios del Maestre, el muy grande e noble señor don Loenço Suarez de Figueroa, por la gracia de Dios Maestre de la Orden de la Caualleria de S. Tiago, en presencia de mi Notario Apostolical, e Imperial, e de los testigos a delante ayuso escriptos, mostro, enseno, e presento vnas letras Apostolicales de nuestro Señor el Papa Clemente 7. predecessor deste Padre sancto bendito, que aora es, escriptas en pergamino, bulladas a manera de Corte Romana, con bulla de plomo pendiente, en cuerdas de filos de seda amarilla, e bermeja: *Et infra*. El tenor de las quales letras Apostolicales de verbo ad verbum es este que se sigue, de Latin en Romance.

Clemente Obispo seruo de los seruos de Dios. Para memoria perdurable desta cosa. El desseo, e affecto de la limpia deuocion que los amados hijos Maestre, e Comendadores, e Freyres de la Orden de la Caualleria de S. Tiago de Spada, han a nos, e a la Iglesia de Roma: mercede que les otorguemos especiales fauores, e que en quanto con Dios pudieremos partamos con los sus votos, e desseos el nuestro benigno sentimiento, onde e fuenos mostrada vna peticion, &c. *Et infra*: Por ende condiciando embargar los tales daños, inclinandonos a las suplicaciones del dicho Maestre, Comendadores, e Freyres, que ellos y sus successores, e cada vno dellos pueda libre y fielmente disponer y ordenar en el tiempo, y por razon de su muerte, de la mitad de todos los bienes muebles, que ellos ganaren, de las possessiones, casas, lugares, edificios dellos encomendados. Los quales bienes

muebles se entiendan ser aquellos que sobran en auiendo dado primeramente cuēta e razon con pago, de todos los biens que rescibieron e administraron de la dicha Caualleria, e tornando, e pagando primera mēte las possessio-
 nes, casas, lugares, edificios que les fueron encomendados en tal estado y valor en que se les fuerō encomēdados. Eotto si tornadas todas las joyas, e espojos, e otras cosas al dicho Maestre, e a los otros mayores de la dicha Caualleria. Lo qual todo así tornado de la meitad de los otros bienes muebles que quedaron acostumbrados de dar, pueda de lamitad delose establecer e ordenar, lo que quifieren en la dicha supostrimera voluntad, e en el tiempo, o por causa de la muerte, no embargantes los estatutos e costumbres, &c. Dada en Auignon postrimero dia de Ganero, del nuestro Pontificado del año 14.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Ordo S. Iacobi, militia est Religionis.
- 2 Eam summentes, sunt Ordinis professores.
- 3 Personarum. & bonorum plena exemptio. ibidem.
- 4 S. sedi Apostolicae immediate subsunt.
- 5 Vbi cunque sint.
- 6 Coram alijs Respondere non tenentur.
- 7 Siqueres contra agantur; non valent.

Bulla Martini. Pp. 5. de exemptione Ordinis Sancti Iacobi.

§. 29.

Cax. ex.

MARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei,
 Dilectis filijs Magistro, & Fratibus ordinis militiae
 S. Iacobi de Spatha salutem & Apostolicam bene-
 dictionem. Gloriosa Religionis vestre militia, qua aduer-

lus

sus Christiani nominis emulos certando, vos, & vestra ex-
 ponitis intrepide, curia: in deffsis sincereque denotionis
 affectus, quæ ad nos & Romanam Ecclesiam geritis com-
 pronamini, mereatur nõ indigne, vt ea vobis fauorauiliter
 cõcedamus, perque singulis opprefionibus abiectis, corde
 tranquilo in huiusmodi certamine feruentius, & quietius
 positis altissimo militari. Nos igitur ex præmissis & certis
 alijs causis animũ nostrũ mouētibz, felicis recordationis
 Lurij PP. iij. prædecessoris nostri vestigijs inherētes, vestris
 etiam in hac parte supplicationibus inclinati, vos vestriq; ²
 ordinis professores cõuētus, monasteria, & loca cū omni-
 bus personis mēbris, rebus bonis iuribus & pertinētijs suis
 quæ vos, & quilibet vestrũ in presentiarũ possideris, & pos-
 sident. Nec nõ, quæ dante domino in futurũ poteritis, ac po-
 terit adipisci: ab omni iurisdictione dominio potestate, vi-
 sitatione, correptione, & superioritate ordinariorũ iudiciũ,
 & superiorum aliorum, tam seculariũ quam regularium,
 quotscũq; vsque ad App. sedis beneplacitum auctoritate ³
 App. tenore presentium prorsus eximimus ac etiã plenane
 liberamus, vosque, & illa sub B. Petri, & sedis predictæ pro-
 tectione suscipimus exemptos esse volumus, & exempta,
 vobisque & eidem sedi immediate subesse ita quod huius
 modi durante beneplacito, ordinarij iudices, & superio- ⁴
 res predicti, etiã ratione debiti, seu contractus, aut rei de
 qua ageretur, vel vbiunque cõmittatur delictũ, iniatur cõ-
 tractus, aut res ipsa consistat. Nullam in vos, vel aliquem
 vestrum ac conuentus monasteria loca, personas, mem-
 bra, res & bona, supradicta, possint iurisdictionem pote-
 statem dominium, correctionẽ, visitationem, seu superiori-
 tatem quomodolibet exercere. Sed dumtaxat quoram
 nobis & a sede predicta delegatis, teneamini, & tenean-
 tur de iustitia respõdere, bonæ memoriæ Innocētij PP. iij. ⁵
 etiam prædecessoris nostri, & qualibet alia cõstitutione Apo-
 stolica in contrarium edita, nos obstantibus. Decernētes

ex nunc omnes & singulos processus, excommunicationum suspensionum, & interdicti sententias quos & quas contra vos conuentus Monasteria loca personas, & membra huiusmodi haberi contigerit, seu etiam promulgari irritos, & irritas, pariter & inanes. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ exemptionis liberacionis, susceptionis voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare, presumpserit indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum. Genecam fenestriam. die oct. iij kalen. Augusti Pontificatus nostri anno vndecimo.

Summarium ex Bulla Sequenti.

Personæ huius ordinis sunt fratres Canonici Religiosi.

Mittia S. Iacobi est sub Regula S. Augustini.

Fragmentum bullæ conseruatoriæ Sixti Papæ 4.

§. 30.

1
Caxon.
exemp.

SIXTVSEpiscopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi & Burgeni, &c. Et infra circa curam religionum singularium precipue militarium solertia redimur indefessi &c. Et infra. sancti dilecti filij Ioannis Pacheco Magistri, Priorum, electorum Canonorum Preceptorum militum, Capituli Conuentus, & fratrum vniuersorum militie Sancti Iacobi de Sparta Ordinis Sancti Augustini, conquestione percepiimus, quod nonnulli Archiepiscopi aliarumque Ecclesiarum Prelati, &c. necnon duces occuparunt & occupare fecerunt Castra villas &c. redditus & prouentus Magistratus eiusdem militie &c. Et inf. Nos igitur ad versus occupatores &c.

&c. & iniuriatores huiusmodi illo volentes eisdem Magistro præceptoribus præceptorij & ordini remedio sub venire &c. fraternitati vestræ per Apostolica scripta mandamus quatenus vos, vel duo aut vnus &c. Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Domini. 1471.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Contra manus violentas.
2. De non soluendis Gabellis.
3. De plenaria exemptione.
4. Priuilegia concessa ipsi militia, & fratribus.

Bulla Sixti PP. 4. pro conseruatione Priuil.

Ordinis Sancti Iacobi.

§. 31.

Ixtus Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Hispalensi, & Episcopo Pacensi, ac dilecto filio Abbati monasterij Sancte Marię Vallis Ecclesiarum Toletanę diocesis salutem & Apostolicam benedictionem. Hodie literis per quas felicis recordationis Urbanus 4. iniicientes manus violentas in personas militiae S. Iacobi de Spatha, excommunicationis sententiã incurrere, & Innocent. etiam 4. personas prædictas ad solutionem gabellarum, quę per laicos exiguntur pro rebus quibusdam nõ teneri, ac Martinus 5. Romani Pontifices prædecessores nostri militiam præfatam, & eius personas ac bona plena exemptionis libertate potiri successiue voluerant. Et in illis contentis per alias nostras literas robur nostrę approbationis adiecimus, & quęuis alia priuilegia, tam per Sedem Apostolicam, quàm alias militiae præfatę, & illius personis concessa: confirmauimus, pro vt in eisdem literis nostris plenius.

Cax. ex.

1.

2.

3.

nus continetur, quo circa discretioni vestrz, per Apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, si & postquam dictæ literę nostre vobis presentate fuerint, per vos, aut alium, seu alios nostras, & quarum tenor in illis insertus est, prædecessorũ prædictorum literas prædictas. Vbi quando & quoties expedire cognoueritis, fueritisque pro parte directorum filiorum Magistri Priorũ, Præceptorũ, & fratrum dicte militię de super legitime requisiti, solemniter publicantes, ac eis in præmissis efficaci defensionis præsidio assilētes, faciatis militiã & illius Magistrũ, Priores, Præceptores, & fratres priuilegijs cõcessionibus libertatibus, exẽptionibus & indultis prædictis pacifice gaudere non permitentes eos contra illorũ tenorem quomodolibet molestari. Non obstantibus omnibus quæ in dictis litteris nostris volumus non obstare, seu si aliquibus communiter vel diuisim ab Apostolica Sede indultum existat quod interdici, suspendi, vel excõmunicari nõ possint, per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita compescendo inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij secularis. Dat. Romę apud S. Petrum, anno incarnationis Dominicę 1481. 6. Kalend. Nouembris, Pontificatus nostri anno 11.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 In Romano Pontifice plenitudo potestatis consistit.
- 2 Et ideo potest disponere circa uota Religionum, ampliando, uel moderando ea.
- 3 Alfonso de Cardenas fuit Magister Generalis militię Sancti Iacobi, anno 1486.
- 4 Fratres milites coniugati, emittunt in professione tria uota substantialia,

Frag.

Fragmentum ex bulla Innocentij Papæ s.
 concessa super quosdam art. & vt fratres
 milites possint de bonis patrimonialibus,
 & alijs licite acquisitis testari, & ad suū be-
 neplacitū disponere, & quibusuis personis
 relinquere, dūmodo non sint in sacris cō-
 silituti, nec in couentu resederint, dumq;
 obligationibus ordinis iecun-
 dum statuta satisfaciant.

§. 32.

INNOCENTIUS Episcopus seruus seruorū
 Dei, ad perpetuam rei memoriam. Romani Pon-
 tificis, in quo Diuina dispositione potestatis ple-
 nitudo consistit, prouidentia circumspecta statū religio sa-
 rum personarum quarūlibet, præsertim sub regulari-
 bus militijs pro fidei Catholicæ defensione continue in-
 sudantium, diligenter attendens illa quę eorum ritus, &
 regularia instituta concernunt: interdum ampliat mutat
 moderatur, & limitat, prout personarum earundem con-
 ditione, ac temporum qualitate pensatis, id conipicit in
 domino salubriter expedire. Sane dilectus filius nobilis
 vir Eneus Lopez de Mendoca, Comes de Tendilla, pro
 parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi Regis
 & carissimę in Christo filię nostrę Elizabeth Regine Ca-
 stellæ, & legionis Illustrium orator ad nos destinatus, pro
 parte dilectorum filiorum Alfonsi de Cardenas Magistri
 generalis, ac vniuersorum Præceptorum, & fratrum mili-
 tiæ S. Iacobi de Spatha, nobis nuper exposuit, quod quili-
 bet fratrum dictę militiæ, cum professionem emittit tria
 vota substantia, videlicet castitatis coniugalis, obedi-

Cax. dif-
 pensat.
 App.

1

2

3

4

tia:

tię Magistro dictę militię, & absque proprio viuere, emit-
tere consuevit. *Et infra.* Nos itaque huiusmodi supplicatio-
nibus inclinati Magistrum, Pręceptores, & fratres pradi-
ctos, ac eorum singulos a quibuscunque transgressionibus
quas propterea etiam ob non obseruationem votorum
in eorum professionibus per eos emissorum, & regu-
larium institutorum dictę militię incurrerunt, autoritate
Apostolica harum serie absoluius, & absolutos fore nū-
tiamus, & nihilominus eisdem autoritate, & tenore statui-
mus, & ordinamus, ac eisdem Magistro, Pręceptoribus, &
fratribus, nunc & pro tempore existentibus (dūmodo fra-
tres ipsi in sacris ordinibus constituti, non fuerint nec in-
conuentibus dictę militię residerint) concedimus, quod
ipsi de omnibus & singulis bonis mouilibus, & immoui-
libus, tam patrimonialibus & ratione personarum suarū,
ac Magistratus, & Pręceptoriarum, & bonorum dictę mi-
litię, quam alias quomodocunque per eos licite adquisi-
tis, & acquirendis, testari, &c. Datis Romę anno 1486.
vndecimo kalendas Septembris, Pontificatus sui annoz.

Summariū ex Bulla sequenti.

- 1 Magister, & fratres petunt moderationem in quibusdam articulis.
- 2 Papa remouet periculum peccati mortalis, & num. 1.
Notanda est ista bulla, pro dispensationibus: quod non tollit obser-
uantiam regularem, sed peccati mortalis periculum. *Ibid.*
- 3 De regula S. Iacobi, quod a Papa nominatur regula.

Fragm. ex bulla Innoc. PP. 8. de certis dis-
pensationibus.

§. 33.

INnocentius Episcopus seruus seruorum Dei, ad
perpetuam rei memoriam. Romani Pōtificis gra-
tiosa benignitas, votis illis libēter annuit, per quę
personarum quarūlibet presertim sibi & Apostolicę Se-
dię deuotorum ac pro religionis Christianę, & fidei defen-
sione

I
Cox. def-
pens. A-
post.

sione aduersus infideles continue, non sine personarū suarum periculis militantium statui, & quieti valeat salubriter prouideri. Sane pro parte dilectorum filiorum Alfonso Cardenas Magistri, & vniuersorum Priorum, Preceptorum, & fratrum militiæ S. Iacobi de Spatha, nobis nuper exhibita petitio continebat. Quod licet in fundatione, & institutione dictæ militiæ, quæ ad pugnā, & contra Sarracenos Christi nominis hostes instituta, & fundata fuit, eiusq; regula, & stabilimentis de super editis quā plurima fuerint ordinata, & inter alia circa votum quod fratres prædicti de obseruando castitatem conjugale emittunt quod incertis festiuitatibus, & earum vigilijs ac nonnullis alijs diebus ad eorum vxores accedere non possint, ac cum debita attētionē certas dominicas, & alias orationes loco diuini officij, siue diuinarum horarum in certis horis diei dicere, & illas bene pronuntiare, & hora matutina, ad matutinas, siue alias orationes loco earum dicendas, surgere, nec non cum horas Beatæ Mariæ virginis in quibuscunq; diebus, præterquā in eius festiuitatibus, & certos Psalmos in alijs horis canonicis audierint, stando, & non sedēdo, audire, & in certis diebus plura genera carniū non comedere, & in principio quarūcumque horarum quas ipsi dicunt (præterquam in diebus festiuis) flexis genibus vnā orationem dominicam dicere, & missam singulis diebus audire & immensa silentium seruare, & lectionem diuinarum scripturarū audire, & certas benedictiones, & orationes dicere teneantur, ac ad plures alias obseruantias ceremonias, & abstinentias obligētur, & ob illorū non obseruationem peccatum mortale incurrant. Et infra. in quodā Capitulo generali inter eos celebrato decreuerunt, & ordinauerunt vnanimi omnium consensu ad euitandum animarum suarum periculum, propter peccatum mortale, quod pro qualibet transgressione, vt præfertur incurrunt. Aliquam in præmissis moderationem obtinere.

re. Quare pro parte eorundem Magistrum, Priorum, Præceptorum & fratrum nobis fuit humiliter supplicatum, ut super his oportunè providere de benignitate Apostolica dignaremur, Nos igitur qui animarum periculis, &c. *Et infra.* Huiusmodi supplicationibus inclinati quod de cætero perpetuis futuris temporibus, si cõtingeret, Magistrum præceptores, & fratres dictæ militiæ qui nunc sunt; & pro tempore fuerint ad eorum uxores, prout alij Christi fideles faciunt, accedere, ac dominicas & alias orationes ad quas iuxta dictam regulam obligantur quacumque hora diei dicere, ac missas, & alias horas canonicas audiendo stare, vel sedere, seu aliquam interpositionem facere, aut non attente audire, seu illas propter occupationem belli vel infirmitatis, aut alias legitimas occupationes non dicere: vel aliquas earum propter oblivionem ommittere, aut lectiones in mensa, & missam si gulis diebus non audire, aut benedictionem in mensa non dicere, & plura genera carniui comedere, & alia prædicta non observare, nihilominus propterea peccatum mortale non incurrant, sed ea tanquam leues culpas eorum confessoribus confitendo, & pœnitentias per eos ipsis iniungendas adimplere, plene satisfaciant, & satisfecisse censeantur. Quod que Magister præfatus de consilio Priorum & redecim electorum dictæ militiæ, in præmissis, & alijs in quibus cum Magistro, Prioribus, Præceptoribus, & fratribus, prædictis per præsentem & alias nostras literas dispensavimus, regulam prædictam, iuxta presentium, & aliorum literarum prædictarum formam corrigere, & emendare libere, & licite possit: autoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, decernimus & ordinamus, ac dicto Magistro regulam prædictam modo præmisso corrigendi, & emendandi plenam, & liberam licentiam concedimus pariter, & facultatem, non obstantibus, &c. *Et infra.* Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ

stre absolutionis, statuti, constitutionis, ordinationis, & concessionis infringere, &c. Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ. 1486. prid. Idus Octob. Pontificatus nostri anno 3.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Ecclesia assumpsit sibi in milites fratres S. Iacobi.
- 2 Fratres S. Iacobi ducunt uitam actiuam, & contemplatiuam.
- 3 Tria uota emittunt.
- 4 Tutissimum præstiterunt, & præstant auxilium Ecclesiæ.
- 5 Regula & priuilegia roborantur, ut professionis suæ opus inde sinenter peragant.
- 6 Papa fratres nominat Religiosos, & quod eorum institutum continet regulam, & ordinem, & eum approbat.
- 7 Si dubia circa regulam occurrant, magister cum capitulo, non mutata substantia, declaret.
- 8 Priuilegia cenceffa, & concedenda manent salua.

Fragmenta ex Bulla Iulij Papæ 2. quæ de certa scientia confirmat Bullam Alexandri Papæ 3. & regulam Sancti Iacobi.

§. 34.

IULIUS Episcopus, Seruus Seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Militans Ecclesia quæ fortissimis aduersarijs non caret, ad sui defensionē plurimos, & diuersi generis milites, & athletas fortes, & inter ceteros Fratres militiæ S. Iacobi de Spatha assumpsit. Qui uitam actiuam, & contemplariuam ducentes, simulque coniugalem pudicitiam seruantes, ac quasi domino, cui se, & que bona obtulerunt, tria tabernacula faciētes: Christianæ, Catholicæq; Fidei, aduersus eius acerrimos hostes, tutissimum præstiterunt hætenus, & in dies

Caxon cō
firmatio-
nes Apo-
stolicas.

- 1
- 2
- 3
- 4

F præstant

prestant auxilium pariter & præsidium. Vnde Nos quine
 ritis licet insufficientibus diuina disponente clementia,
 eiusdem militantis Ecclesiæ gubernacula gubernamus-
 eorumdem fratrum Religionis zelum vitamque lauda-
 bilem, & actus commendatione dignos, debita medita-
 tione pensantes, non immerito eorum regulam, conce-
 sasque eis immunitates, ac alia Priuilegia, & indulta ip-
 sis quodammodo ad versus eiusdem fidei Chatolicę hos-
 tes arma sub ministrando Apostolico munimine sub for-
 ma infra scripta roboramus: vt tanto validius feruentis
 que professionis suæ opus indefinenter peragant: quo plu-
 ribus, & quodam modo inconuincibilibus armis protec-
 tos, atque communitos se esse cognouerint. dudum si-
 quidem a felicitis recordationis Alexandro Papa. 3. præ-
 decessoræ nostro emanarunt literę tenoris subsequenti-
 Alexander Episcopus seruus seruorum Dei dilectis filijs
 Petro Ferdinandi Magistro militię Beati Iacobi, eiusque
 Fratribus Clericis, & laicis tam presentibus quam futu-
 ris communem vitam profesis in perpetuam memoriam
Benedictus Deus. *Et infra.* Deinde sicut, exhibita nobis, nu-
 per pro parte carissimi in Christo filij nostri Ferdinandi
 Aragonum, & Sicilię Regnorum Regis Illustris, Magistra-
 tus eiusdem militiæ administrator per Sedem Apostoli-
 cam deputatus existit, ac dilectorum filiorum Priorum
 Præceptorem &c. *Et infra.* Petito continebat. Quod bo-
 nę memoriæ Albertus, vt creditur eiusdem tituli Sancti
 Laurentij Presbiter Cardinalis in dictis literis præfati
 Alexandri prædecessoris subscriptis, gerens ad dictam
 militiam singularem deuotionis affectum, infra scriptam
 regulam, deinde præmium causa institutionis dictæ re-
 gulę & militiæ continens præpositum extitit, cum eius-
 dem regulę poenali correctorio, vt a seritur conscripsit te-
 noris infra scripti. Qui talis est, videlicet. Sancti spiritus
 gratia in his, vltimis temporibus partes Hispaniarũ &c.
 Et

Et infra. explicit regula Ordinis militiæ S. Iacobi de Spata. 6
 Quare pro parte Regis administratoris, Priorum, Præceptorum & fratrum prædictorum, ac aliorum religiosorum dicti Ordinis, nobis fuit humiliter supplicatum, ut eisdem literis Alexandri Prædecessoris pro illarum subsistentia firmiori: robur Apostolicæ confirmationis adijcere, ac eandem regulam, & transgressionem regulæ correctorium per dictum Albertum Cardinalem (ut præfertur) editam: approbare, & confirmare, & alias impræmissis oportune providere, de benignitate Apostolica dignamur. Nos igitur considerantes ordinem prædictum, & illius institutionem, ac statuta, & ordinationes regulæ, & correctorij per dictum Albertum Cardinalem, ut præfertur editas, rationalia, & honesta, ac Sanctæ, & pie viuenti normam, & ordinem continere. Regis & administratoris, ac Priorum Præceptorum fratrum & religiosorum prædictorum in hac parte supplicationibus inclinati, literas Alexandri Prædecessoris, ac regulam & correctorium supradictum, ac omnia & singula superius expressa statuta, & ordinationes, & in illis contenta quæcumque pro ut iacent: Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus. Supplētes oēs & singulos defectus, tã iuris, quã facti, si qui forsam in ordinatione regulæ prædictæ & alijs præmissis per dictum Albertum Cardinalem editis inter venerint. Et si forsam supradicta regula, & illius statutis, & ordinationibus, ac capitulis supradictis, seu aliquo, aut aliqua particula eorū, aliqua dubia exori cōtingat eisdē regi ac pro tēpore existēti, seu existētibus Magistro seu administratori, aut administratoribus dictæ militiæ, in capitulo, seu capitulis generalibus, de consilio priori, & præceptorum, ac tredecim electorū inibi tūc existentium seu maioris partis eorum, singula dubia quæ circa dictam regulam, & illius capitula, ac qualiter illa

ntelligi, seu obseruari, aut adimpleri debeant: pro tempore occurrere contingerit: non mutata substantia ipsius regulæ: declarandilicentiam, & facultatem, ac auctoritatem, & potestatem dicta auctoritate Apostolica concedimus per presentes. Per hoc autem priuilegijs, exemptionibus, libertatibus, & immunitatibus ac alijs gratiis concessionibus, & indultis, Prioribus, Preceptoribus, Fratribus, Religiosis, & Militibus, ac ordini prædictis per Romanos Pontifices, seu Sedem prædictam, aut Legatos eius, tam in genere, quam in specie concessis hætenus, & in posterum concedendis non intendimus in aliquo derogare. Sed volumus, decernimus, atque declaramus, approbatione, confirmatione, & suppletionem. & priori decreto, prædictis nequaquam obstantibus, huiusmodi priuilegia, exemptiones, libertates, immunitates, cõmissiones, gratias, & indulta ordini, Prioribus, Preceptoribus, Fratribus, Religiosis, & Militibus prædictis, vt præfertur concessa in suis, robore & firmitate permanere, non obstantibus, &c. Dat. Romę apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicę 1507. pridie Kal. Nouemb. Pontificatus nostri anno 4.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Rex Castellæ est administrator ordinis S. Iacobi, auctoritate Apostolica.
- 2 Concessa est Bulla ista ad petitionem ordinis.
- 3 Magister auctoritate Apostolica habet iudicare Fratres S. Iacobi in causa homicidij.

Bulla Leonis Papæ 10. de iudicandis Fratribus, si commiserint homicidium.

§. 35.

LEO

Cax. BB.
de dispen
sationes.

EO Episcopus, seruus seruorum Dei, carissimo
in Christo Ferdinando Aragonum, & utriusque
Siciliæ Regi Illustri, salutem & Apostolicam bene
dictionem. Exigunt præclara tuæ deuotionis merita, qui us
nos & Romanâ Ecclesiam reuereris, ut votis tuis per que
personas tuæ iurisdictioni & superioritati, ab Apostolica
Sede commissas: quas Dei timor a malo nõ reuocat: pos
sistis tuæ, & qui tibi in eisdem iurisdictioni & superioritate
successerint imminētis pœnæ metu & libera in delinquen
tes animauertendi facultate in bene viuendi norma, &
iustitiæ semita continere, fauorabiliter annuamus. Sane
proparte tui, quietiam Magistratus militiæ S. Iacobi
de spatha perpetuus administrator per sedem prædictam
deputatus exitus: ac dilectorem filiorum vniuersorum
Priorum, præceptorum fratrumque dictæ militiæ exhibi
bita nobis nuper petitio continebat, quod licet in sta
tutis, & consuetudinibus eiusdem militiæ, vel etiam Priui
ligiis & indultis Apostolicis illi concessis, inter alia ha
beat expresse, quod si aliquis eiusdem militiæ frater, aut
miles in cuiusuis etiam dictæ militiæ fratris, aut militis,
vel propriæ vxoris, vel aliam quamlibet personam ho
miciidium commiserit: quam cito fieri possit incaerem
detrudatur, & coniciatur in vincula: ibique per annum,
& ultra donec per pro tempore existentem Magistrum
dictæ militiæ sedes Apostolica consulatur, & illius auto
ritate præcomissi qualitate delicti, ipsi homicidæ per ite
tia imponatur, pœnitentiã per agat, &c. Et in huiusmodi
supplicationibus inclinati omnes & singulas pœnitentiã,
& pœnarum impositiones, & inflictiones hæcenus contra
quoscunque homicidas dictæ militiæ fratres siue milites
per te, & tuos prædecessores huiusmodi hæcenus factas,
cum absolutionibus & remissionibus inde sequis, auto
ritate Apostolica tenore presentium ratas habemus, ad
que gratas, supplemusque omnes & singulos defectus si
qui forsã interuenerint in eisdem, nec non tibi, tuisque

in magistratu, vel administratione huiusmodi successoribus diſce militię Fratres seu milites qui in homicidijs etiam, vt praefertur calificati reatus pro tempore inciderrint, & qui iam forsam inciderunt, & aduch absoluti non sunt prout delicti qualitatibus, & circumstantijs consideratis conuenit, puniendi, & castigandi, & pœnitentia peracta seu pœna ad impleta absoluendi, aliaq; omnia, & singula circa ea necessaria, & quomodolibet opportuna faciendi, & exequendi plenam, & liberam: autoritate & tenere pœdicitis, licentiam & facultatem concedimus imperpetuum. Non obstantibus. &c.

Datis Romæ, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicę. 1514. 16. Kal. Iulij Pontificatus nostri, anno. 2.

Hęc Bulla ponitur de verbo ad verbum, in libro nostro Originela orden de SanTiago. ad Regulam cap. 47.

Summarium ex Bulla sequenti

- 1 Militiæ S. Iacobi Calatraba, & Alcantaræ Erectæ sunt in Regnis Hispaniæ.
- 2 Institutæ contra hostes. Fide
- 3 Vniuntur Coronæ Regni Castellæ, & legionis ad perpetuum.
- 4 Vt earum regimen in melius procedat, & fratrum militum disciplina solertior euadat.
- 5 Magistratuum, sunt onera consueta supportanda.

Fragmentum ex Bulla Adriani Pp 6. de vnione Magistratuum Coronæ Regiæ.

§. 36.

Ex lib. in quo sunt Bul. scripta & hæc Bulla impressa circa fertur.

ADRIANVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. Dum intra nostræ mentis arcana debita meditatione pensamus. S. Iacobi de Spatha ac de Calatraua, & de Alcantara in Regni

Regnis Hispaniarum erectas militias propterea institutas fuisse, vt contra Orthodoxæ fidei hostes, & inimicos firma quædam, & valida præsidia essent: earumque milites infidelium expugnationi, ac Regnorû ab ipsis infidelibus occupatorum recuperationi iugiter vacarent, strenuaque ipsorum virtute, & opera proximis annis non solum quam plurimas ciuitates & loca, sed aliquot etiam principatus Domina, & regna quæ infideles Mauri occupauerant, & per multos annos detinuerant, non sine proprii Sanguinis Effusione, cum magna Christi nominis gloria recuperata, & ad fidem Christi redacta fuisse consideramus. *Et infra.* Dignum merito censemus, & congruum, vt militiæ predictæ Coronæ Regni Castellæ & Legionis perpetuo applicentur non minus, vt Caroli ipsius in Imperatorem electi studia & conatus ad proficandos & subigendos Infideles Barbaros, concedente Domino crescant, & augeantur: quam vt ipsarum militiarum felix, & prosperum Regimen semper in melius procedat & illorum militum disciplina solertior euadat. *Et infra.* Si autem Magistratus ipsi coronæ Regiæ Regis Castellæ ac legionis huiusmodi pro tempore existentis perpetuo vnirentur annecterentur & incorporarentur, ita tamen quod ex illorum huiusmodi vnione, tituli singulorum Magistratum huiusmodi, ad infra scriptum effectum extincti non censeantur, illi per regem ipsum longe melius Regi, & gubernari possent. Curaretque Rex ipse vt illarum militiarum milites idonei, & in arte militari adeo periti, & experti essent. Vt de illis merito sperari Possent. Quod non solum dicta regna ab infidelibus defenderent, sed ipsum regem ad expeditionem contra Turcas, & alios Infideles maritima Classe ac terrestri exercitu suscipiendam & prosequendam vltro sollicitaret, & incitarent. Scâdalisque & dissensionibus inter ipsos præceptores seu milites electores, ac alijs periculis quæ

exoriri possent obuiaretur, ipseque Carolus Rex in Imperatorem electus, ad sanctum pacis & vnionis Regum, & Principum opus, quod pro totius Christianę reipublicę necessaria defensione, ac contra hostes Turcas felici expeditione perficere, & concludere desideramus, pro sua religione, & deuotione in hanc sanctam Sedem nos plurimum iuare, ac rempublicam Christianam a tam graui periculo, in quo constituta est diuina fauente gratia liberare possit; ac omnia pro fidei Catholicę exaltatione, ac infidelium barbarorum depreffione libentius, & cōstantius facere non cessaret. Similiterque eius successores facere parati essent, militesque dictarum militiarum sub Regis huiusmodi disciplina magistrali, & experti & ad cōferendum manus contra Turcas, & infideles huiusmodi multo promptiores, & alacriores rederentur, & c. *Et infra.* Magistratus prædictos, & c. *Et infra.* perpetuo vnimus, annectimus, & incorporamus, ita quod ius administrandi ipsos magistratus, siue in virum, siue in mulierem cum corona transeat, & omnia quę ipsi Magistri qui pro tempore fuerunt, facere & exercere consueuerant facere, & exercere, ac commendas ipsas, & præceptorias, & alia beneficia militiarum huiusmodi, personis idoneis conferre, libere possit in omnibus, & per omnia, perinde ac si vnio huiusmodi quo ad præmissa dicitur at minime facta fuisset, & c. *Et infra.* prouiso quod dicti Magistratus de litis propterea nõ fraudentur obsequijs, sed eorū congrue supportentur onera cōsuetas, & c. *Et infra.* Nulli ergo & c. Dat Romę apud S. Petrum, anno Incarnationis dominicę 1523. 4. nonas Maij Pontificatus nostri anno primo.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 De Religiosis personis.
- 2 De militijs regularibus.
2. Militia S. Iacobi, est sub Regula S. Augustini.

4 Carolus Rex administrator est eius, in spiritualibus, et temporalibus.

Fragmentum ex Bulla Clementis Papæ 7.
de medijs annatis.

§. 37.

CLEMENS Episcopus servus servorum Dei, Et
infra. Pastoralis officij, nobis meritis licet impari-
bus, ex alto cõmissi sollicitudo requirit, vt ad ea, Caxon te
sora.
per quæ religiosarum personarum quarumlibet, præser-
tim sub regularibus militijs studio piæ vitæ vacantium
profectui, & iurium conseruationi consulatur, libenter in-
tendamus, ac de super eiusdem officij partes fauorabiliter
impartiamur, prout Catholicorum Principum exposcit
deuotio, & id in domino conspiciamus salubriter expedi-
re. Sane carissimus in Christo filius noster Carolus Ro-
manorum Rex Catholicus in Imperatorem Electus, qui
etiam Castellæ, & legionis, ac Aragonum Rex, & militiæ
S. Iacobi de spatha sub Regula S. Augustini perpetuus ad-
ministratur in spiritualibus & temporalibus per Sedem
Apostolicam deputatus existit, nobis nuper exponi fe-
cit, &c. Datis Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis
Domini 1529. Idus Iulij, Pontificatus nostri anno 6.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Patres S. Iacobi sunt sub Regula. S. Augustini.
2. Ter in anno confiteri tenetur.
3. Fratres milites. S. Iacobi, domino militant.
4. Præceptum confitendi in festo Pentecostes, transfertur ad festum
Assumptionis B. Mariæ.
5. Pater et Ave Maria pro defunctis, in 20. Missas singulis annis
commutantur.
6. Regula legenda, ter in anno.

F 5 Bullæ

Fragmenta Bullæ Clementis Papæ. 7. de
quibusdam dispensationibus-

§. 38.

Clemens Papa 7.

Cax. BB.
de dispēs.

DILECTIS filijs præceptoribus, & fratribus mi-
litibus militiæ S. Iacobi de Spatha, sub Regula
S. Augustini Canonorum regularium.

Dilecti filij, salutem & Apostolicam benedictionem.
exponi nobis nuper fecistis, quod licet vos iuxta laudabi-
lia statuta, constitutiones, ordinationes, & stabilimenta
vestrę militiæ Sancti Iacobi de spatha, sub regula Sancti
Augustini canonorum regularium, ter in anno, videli-
cet in Paschatis, & Pentecostes, ac Natiuitatis Domini
nostri Iesu Christi festiuitatibus, confiteri. & pro singulo-
rum dictę militiæ, præsentium videlicet centum quinquaginta,
absentium vero militum quinquaginta, familiarium
autoritate etiam præsentium similiter quinquaginta, ab-
sentium pro tempore decedentium animarum salute xiiij.
Pater noster, & totidem Ave Maria, orationes dicere. nec
non regula eiusdem militię, in qua præcepta mores &
instituta illius descripta sunt, semel singulis mensibus le-
gere teneamini: quia tamen tam clarissimus in Christo fi-
lius noster Carolus Romanorum Imperator semper Au-
gustus, qui etiam Castellę, & legionis Rex ac præfata mili-
tiæ per Sedem Apostolicam deputatus perpetuus admi-
nistrator existit, quam quicum sequimini, plures ex vo-
bis vt plurimum Peregrinamini, & de loco ad locum tran-
sitis, vtrumque multi ipsius Caroli Imperatoris, & admi-
nistratoris seruitijs dicati, & ascripti, aut per obliuionem,
aut occupationem seu alias orationes dicere, ac regulam
huiusmodi legere omittitis, &c. *Et infra.* Nos igitur qui sin-
gulorum, præsertim domino militantium conscientię quie-
ti, & animarum saluti providere totis desideramus affecti-
bus,

bus, huiusmodi supplicationibus inclinati vobis, & pro tē
 pore existentibus præceptoribus, & fratribus militibus di-
 ctę militię, præceptum cōfitendi de festo Pentecostes, ad
 festū Assumptionis transferēdi ac orationes Paternoster, 4
 & Ave Maria in celebrationē viginti missarū, singulis an-
 nis commutandi: necnon regulę lecturā huiusmodi de se- 5
 mel quolibet mense, ad ter in anno, videlicet quādo in di-
 ctis paschatis, & Assumptionis, ac natiuitatis festiuitati- 6
 bus confitebimini dūtaxat, redeūdi, ita quod pro satisfac-
 tione regulę vřx huiusmodi circa præmissa vobis, & cui li-
 bet vestrū annuatim in Pascharis & Assumptionis, ac na-
 tiuitatis festiuitatibus cōfiteri, & loco orationū Pat. nost.
 & totidē Ave Maria, viginti missas celebrari facere, necnō
 regulā huiusmodi ter in anno videlicet quādo vt præfertur
 confitebimini per legere, perinde sufficiat, & hæc anima-
 bus decedentiū huiusmodi, per modū suffragij supra gētur,
 ac si vos & pro tēpore existentes præceptores, & fratres mi-
 lites præfati præmissa omnia & singula prout ante præsen-
 tiū data instituta, & ordinata erāt omnino adimpleretis,
 & adimplerent. autorita. Apostolica tenore præsentium
 licentiā concedimus, &c. Dat. Romæ anno 1531.

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Militia S. Iacobi est sub regula S. Augustini canonicorū regulariū.
- 2 Fratres clerici non conuentuales testari possunt, & de quibus.
- 3 Inventarium dare tenentur priori singulis annis.
- 4 Et unoq; oque trienio petere licentiam ad testandum.
- 5 Bona consumenda in honestos usus.
- 6 Conuentuum quorundam, fit mentio.

Priores non possunt dare licentiam conuentualibus, ad testandum. Ibidē
 Ex bulla concessa fratribus Clericis S. Iaco-
 bi ad testandum transcripsi sequentia.

§. 39.

RAVLVS. Episcopus seruus seruatorum Dei, ad Cax. BB.
 perpetuam rei memoriam. Rationi congruit, &c. exemp.
 Et infra. Dudum siquidem felicis recordationis
 Cle.

Clementis Papæ vij. prædecessori nostro, pro parte carissimi in Christo filij nostri tunc fui Caroli Romani Imperatoris semper Augusti, qui etiam Castellæ & legionis ac Aragonum Rex, & militiæ Sancti Iacobi de Spatha sub Regula Sancti Augustini Canonicoꝝ Regulariũ perpetuo administrator in spiritualibus & tẽporalibus per sedẽ Apostolicã deputatus existerat, & in suo & Priorũ ac fratru militiæ huiusmodi nominibus prædictis eidẽ prædecessori humiliter supplicato, vt eisdem fratribus Clericis non conuentualibus, seu in Monasterijs dictæ militiæ, pro conuentualibus non deseruientibus, de bonis suis (vt præfertur) testandi licentiam concedere &c. *Et infra.* quantum cum Deo poterat libenter annuebat &c. *Et infra.* subdat. Videlicet decimo octauo Kalen. Ianuarij Pontificatus sui anno nono, de Veles, & Sancti Marci Prioratum prædictorum Prioribus tunc, & pro tempore existentibus, & cuilibet eorum, vt de consilio alicuius ex anciannis Monasterij, in quo dicti fratres Clerici in Monasterijs prædictis professionem emisissent eisdem fratribus Clericis non conuentualibus in Monasterijs prædictis, seu pro conuentualibus non deseruientibus licentiam & facultatem de quibuscunque bonis per eos tam ratione Prioratum, quam aliorum beneficioꝝ quoruncunque, præter quã secularium, aut aliorum, quam dictæ militiæ ordinum, quam alias vndeunque sua industria licite acquisitit testandi, & de illis disponendi, sic tamen quando quilibet ex eisdem fratribus non conuentualibus, seu pro conuentualibus, non deseruientibus vniuersorum bonorum iurium actionum & pertinentiarum suorum, annis singulis alteri ex de Veles, & Sancti Maci, Prioribus pro tempore existentibus, inuentariũ dare tenerentur: nec non quod

2 Licentia huiusmodi testandi per eosdem priores concedenda per triennium, & non vltra duraret: quo elapso,

3 ipsi fratres Clerici non conuentuales in Monasterijs præ-

4 dicti,

dictis, seu proconuentualibus non deseruientes licentiã huiusmodi de nouo repetere singulis triennijs tenerentur, & si ex negligentia vel malitia ipsi fratres Clerici non Conuentuales in Monasterijs prædictis seu pro cõuen-
 tualibus non deseruientes, inuentarium bonorum suorum (vt præfertur) dictis Prioribus dare negligenter, aut recu-
 sarent: licentia huiusmodi per eos obtenta, ac inde secu-
 ra, nullus esset roboris, vel momenti, nec in aliquo su-
 fragaretur. quodque dictis fratribus Clericis non con-
 uentualibus seu in Monasterijs militiæ huiusmodi pro cõ-
 uentualibus non deseruientibus obtenta licentia huius-
 modi, vel absquæ illa ab intestato decedentibus, Monas-
 terium in quo singuli fratres clerici non conuentuales,
 seu in Monasterijs prædictis pro conuentualibus non de-
 seruiẽtes professi essent, in bonis, iuribus, & actionibus
 huiusmodi in omnibus, & per omnia succedere deberet,
 pro vt, eatenus consueuerat, & quando ipsi fratres cleri-
 ci non conuentuales, seu in Monasterijs prædictis pro
 conuentualibus non deseruientes, licentia huiusmodi
 per eos obtenta in suis testamentis, codicillis seu vltimis
 voluntatibus, ac quibus vis dispositionibus per eos, de bo-
 nis suis pro tẽpore factis, & conditis, aut faciendis, & con-
 dendis, quintam partem omnium bonorum, & sigulorum
 iurium, & actionum suorum deductis debitis, & oneri-
 bus, conuentui Monasterij, in quo professionem emisiss-
 sent, reliquas vero partes bonorum huiusmodi quibusuis
 personis sibi gratis, & acceptis, non tamen filijs seu ne po-
 tibus ex dãnato coitu procreatis, nec ad adulteris, seu in ho-
 nestis, aut quarum conuersatio a iure esset eis prohibita
 mulieribus relinquere possent, & valerẽ cõcedẽdi, & lar-
 gẽdi plenã & liberã auctoritate Apostolica, &c. *Et infra.* Au-
 thoritatem, & facultatem concessit. Decernens, Priores
 præfactos, ex fratribus pro conuentualibus huiusmodi
 tam in de Vcles, & Sancti Marci huiusmodi quam S. Ia-
 cobi de Spata Hispal. & B. Marię de Tudia, ac de Villar de
 donas.

5.

donas, & S. Momi de Vega, ac aliorum conuentuū dictæ militiæ, siue præsentibus, & residentibus siue absentibus licentiam huiusmodi concedere nullomodo posse, &c. *Et infra.* Volumus, & similiter auctoritate Apostolica decernimus quod absolutio, concessio, & decretum Prædecessoris huiusmodi perinde a dicta die decimo octauo Kalend. Ianuarij suum sortiantur effectū: ac si super illis ipse suus prædecessor litterę sub eiusdem diei. Dat. confectę fuisset, prout superius enarratur &c. nulli ergo &c. dat. Romę apud S. Petrum anno incarnationis Dominicę 1534. tertionas Nouembris. Põificatus nostri anno primo.

Summarium ex bulla sequenti.

- 1 Ordo militaris S. Iacobi est sub regula S. Augustini.
- 2 Fratres milites in ea faciunt regularem professionem.
- 3 Præceptorie conferuntur fratribus professis per collationem canonicam, & non nouitijs.

Fragmentum ex quadam bulla Pij PP. 4.
de quadam dispensatione in materia legitimationis cuiusdam fratris militis,
ad suscipiendum habitum ordinis S. Iacobi.

§. 40.

Archiuo
de vcles
in quadam
arca.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, &c. *Et infra*
Ex poni siquidem nobis nuper fecisti, quod carissimus in Christo filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus qui etiam militiæ S. Iacobi de Sparta sub regula S. Augustini perpetuus administrator, ex indulto apostolico existit, habitum per milites dictæ militiæ gestari solitum, tibi tradere, & ad professionem per eodem militem mitti solitam te recipere intendit. Verum licet tu &c. tamen, &c. dubitas propterea iuxta regularia statuta & definitiones, constitutiones, nec non stabilimenta.

ra militiæ huiusmodi Apostolica auctoritate approbata, & confirmata, ac approbatas, & confirmatas, ad susceptionem habitus per milites dictæ militiæ gestari soliti, & professionis regularis, pereisdem milites emitti solitæ emissionem inhabile esse, ac ideo ab ea repelli. Quare idem Philippus & perpetuus administrator, & tu, nobis, humiliter supplicari fecistis ut tibi, &c. *Et Infra.* Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, tibi quod militiæ prædictæ habitum (ut præfertur) suscipere, & professionem regularem emittere. Et postquam habitum susceperis, & professionem emisseris, quascumque præceptorias militiæ prædictæ tibi canonice conferendas assequi, & recipere, ac quo ad vixeris retinere libere, & licite possis. & valeas, constitutionibus & ordinationibus Apostolicis ac militiæ & ordinis huiusmodi &c. nequaquam obstantibus, &c. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo piscatoris, die tertia Octobris 1562. Pontificatus nostro anno 3.

Sumarium ex bulla sequenti.

- 1 Militia S. Iacobi est sub regula S. Augustini.
- 2 Confirmatio Apostolica de stabilitatis ordinis.
- 3 Milites S. Iacobi sunt regulares.
- 4 Professionem emittunt regularem.
- 5 Fructus præceptoriarum, in laudabiles usus conuertendi.
- 6 Præceptorie, seu commende dantur in titulo.

Bulla Pij PP. 4. de dispensatione cuiusdam militis, vt habitum recipiat & commendam.

§. 41.

PIUS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilecte filij salutem, & Apostolicam benedictionem. Exponi siquidem nobis nuper fecisti, quod carissimus in Christo filius nostri Philippus Hispaniarum Rex Catholicus, qui etiam militiæ S. Iacobi de spara sub regula. S. Augustini perpetuus administrator existit, grata seruitia & obsequia, quæ
Maiestati

*In eadem
arca.*

Maieſtatis ſue quondam genitor tuus dum viueret trire-
 mium Hiſpanie generalis preſectus in religionis Chriſtia-
 nae, & fidei Catholice beneficiũ a duerſus Turcas, & alios
 infideles pio, ac intrepido animo, ac alijs rebus impedit
 &c. *Et infra.* Conſiderans, & metu obtui genitoris preſati
 interitum, rebus ad commodam iuxta nobilitatiſtue gra-
 dum ſuſtentionem neceſſarijs omnino deſtitutus rema-
 neas, providere volens preceptoriam de Merida nuncu-
 patam dictae militiae per dicti Ioannis (vt preſertur) defun-
 ti obitum vacari, tibi conferre, concedere & assignare in-
 tendar, & quia tu ad recipiendum habitum per milites di-
 ctæ militiæ geſtari ſolitam, & profeſionem per eodem
 milites emitti ſolitam, defectum ætatis in ea ætate in-
 qua ad præſens conſtitutus exiſtis, pateris. Dubitas prop-
 2 terea iuxta regularia ſtatuta, & diſſinitiones, ac conſtitu-
 tiones, necnõ ſtabilimenta militiæ huiſmodi Apoſtolica
 auctoritate approbata, & cõfirmata, ac approbatas, & cõ-
 3 firmatas ad ſuſcipiendum habitum per dictos milites ge-
 ſtari ſolitum, & profeſionem regularem per eodem mi-
 lites emitti ſolitam, ac ad obtinendum dictam præcepto-
 riam incapacem eſſe. quare dictus Philippus Rex, & per-
 petuus adminiſtrator, ac tu nobis humiliter ſupplicari
 feciſtis. Ut tibi in præmiſis de opportuno remedio provi-
 dere dignaremur, nos igitur vt tu, qui ex vtroque parente
 nobilis exiſtis, iuxta tuam nobilitatem commodè ſuſten-
 tari valeas, & vt eo præoptiori animo in eiufdem Philippi
 Regis, & vniuerſalis Eccleſiæ cum expedierit obſequijs
 tegeas, quo te a nobis, & dicto Philippo Rege ampliori,
 & ſpecialis gratiæ dono amplexum eſſe perceperis, nec
 non deſiderio præſati Philippi Regis in hac parte ſabora-
 biliter annuere volentes tecum, vt ex nunc in quacunque
 ætate conſtitutus exiſtas habitum, per fratres dictæ militiæ
 geſtari ſolitum, ſuſcipere, necnon poſtquam habitum hu-
 4 iuſmodi ſuſceperis, & ante quam profeſionem regularem
 per

per dictos milites emitti solitam, & etatis defectu emittas dictam Præceptoriam in administrationem recipere, & retinere, illiusque fructus redditus, & proventus, iura, obventiones, & emolumenta quæcunque iam decursos, & in futurum decurrendos percipere, exigere, & leuare, ac in tuos laudabiles vsus, & vtilitatem conuertere, nec non professione per te quam primum ad ætatem debitam perueneris, facienda, sicut tibi, sub poena priuationis dictæ commendæ, siue præceptorie imponimus, & iniungimus, emissa, præceptoriam, ipsa in titulum retinere possis, autoritate App. & ex certa nostra scientia tenore præsentium dispensamus, tibi que pariter indulgemus, & concedimus, nec non eidem Philippo Regi quatenus dictam præceptoriam tibi in administrationem huiusmodi dare, & concedere (vt præfertur) libere, & licite possit, facultatem auctoritatem, & potestatem auctoritate, & scientia præfatis, de speciali gratia concedimus, & indulgemus, non obstanti quocunque defectu ætatis præmissa, quem ad optinendū & recipiendum, & in administrationem præceptoriam huiusmodi, & ad emittendam professionem, tam de iure quam ex forma statutorum constitutionum, atque stabilimentorum dictæ religionis Pateris, quam pro sufficienter expressa præsentibus haberi volumus, nec nõ Lateranensium, & alijs Concilijs, ac quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, nec non statutis stabilimentis vrbis & naturis dictæ militiae etiã iuramento, autoritate Apostolicæ roboratis privilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis eidem militiae, illiusque magno Magistro, aut administratori & militibus pro tempore existentibus, & alijs sub quibuscunq. &c. *Et inf.* Illis alias in suo robore permansuris, hac vice dum taxat specialiter, & expresse derogamus, ac sufficienter derogatum esse decernimus.

Datt. Romæ apud Sanctum Petrum sub annullo piscatoris

G

toris

5
Nota sequentia.

6

toris die xxviii. Maij. M. D. Lxv. Pontificatus nostri
anno sexto.

Summarium ex bulla sequenti.

- 1 Ordo militaris S. Iacobi, est sub regula S. Augustini.
- 2 Ecclesie multum utilis.
- 3 Dignum & debitum est, sua priuilegia roborentur.
- 4 Statuta eius regularia sunt.
- 5 Militia S. Iacobi, religio uocatur a Summo Pontifice, & eius profesoress religiofi.
- 6 Priuilegia concessa sunt ipsi militia, & profitentibus eam.
- 7 Pius Papa V. confirmauit omnia priuilegia, ordinationes, & statuta ab exordio militia, & etiam inouat.
- 8 Conservatoria concessa a Leone Papa 10. fit mentio.
- 9 Conservatorie concessa, in fauorem bonorum ordinis, & fratrum, & etiam ratione personarum.
- 10 Conservatoria Clementis 7. fit mentio.
- 11 Militia S. Iacobi, & profesoress eius, sunt immediate subiecti Sedi Apostolice.
- 12 Pius Papa V. uocat preceptorias Ecclesiasticas.
- 13 Concilium Tridentinum seruandum.
- 14 Magister & fratres fruuntur priuilegia, ubicunque sint.
- 15 standum sententijs Iudicis conservatoris, in personalibus, in rebus, in mixtis causis, tam actiue, quam pasive.
- 16 Inhibitio ordinariorum.
- 17 in fauorem militia, & personarum & bonorum.
- 18 Respondere non tenentur fratres S. Iacobi coram ordinarijs.
- 19 Ad derogationem istius bulla, requiritur consensus administratoris.
- 20 Conservatoria ista habet uim ualidi, & stipulati contractus, inter Sedem Apostolicam, & militiam S. Iacobi.
- 21 Sic iudicandum ab omnibus.
- 22 Deputatio iudicum conservatorum, & executorum.
- 23 Bulla est concessa anno 1566.

Bulla

Bulla cōseruatoria Pij Papæ s.in fauorē Or
dinis S.Iacobi, & eā profitentiū, tam in per
sonalibus, quam realibus, ac mixtis causis.

§. 42

PIUS Episcopus, seruus seruorum Dei ad perpe-
tuam rei memoriam dum attentius inter nostrę
mentis arcana recolimus egregiam operam, an-
tiquitus per eos qui pro tēpore fuerunt Magistros, & admi-
nistratores, ac dilectos filios cōuentū, milites, & personas
militię S.Iacobi de Spatha sub regula Sācti Augustini, in
mauris, & alijs, qui magnā Hispaniarū partē occupauerāt
infidelibus, ab auitis sedibus, non solum arcendis: sed
etiam post quā plures periculosas pugnas, tandē cū domi-
ni exercituū adiutorio, profligādis, & ā patria expelēdis,
Deo, & Ecclesię spōsę suę, patręq. varijs tēporibus haete-
nus impēsā, & quā impigre, quoties se se ad id offert oca-
sio, impēdere conātur, dignū, quim potius debitū existi-
mus, vt exēptiones, & priuilegia, quę illis virtutibus, labo-
rumque suorū intuiru per Sedē Apostolicā cōcessa sunt
quo firmitus illibata persistāt, autoritatis nostrę pręsidio ro-
boremus. Sane carissimus in Christo filius noster Philipus
Hispaniarū Rex Catholicus, qui etiā dictę militię perpe-
tuus administrator per Sedē Apostolicā deputatus existit,
tā suo, quā dilectorū filiorū, cōuentus, priorū, præceptorū
fratrū militū, & aliorū religiosorū, ac personarū dictę mi-
litie nominibus, nobis nuper exponi fecit, quod cū militia
ipsa in Hispania, cōtra mauros aliosq. Catholicę fidei ho-
stes, antiquitus per sedē prædictā salubriter instituta, ac di-
uersis priuilegijs, & indultis decorata fuerit, vt eo firmus
bella domini exercituum prælietur, eiusque priores,
præceptores, fratres milites, & alię personę præfatę
regularia militie instituta seruentiori religionis ce-
lo amplectentur, obseruent, & exequantur, cuperet
sua

Cax. bb.
conseru.

1

2

3

4

- sua sibi priuilegia & indulta huiusmodi per Sedem eandem inconcuse præseruari. Quare pro parte tam Philippi Regis & administratoris, quam conuentus, priorum, præceptorum fratrum militum, & aliorum religiosorum præfatorum, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus priuilegijs, indultis exemptionibus, immunitatibus, & alijs facultatibus, & gratijs sibi concessis præfatis robor. Apostolicæ confirmationis adicere, ac alias sibi impremisis oportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.
5. Nos igitur qui salutem religionum quarumlibet, & maxime militiarum, & Catholicorum Regum preces, per Sedem eandem institutionum directionem, ac immunitatum, & priuilegiorum sibi tanquam de Republica Christiana benemeritis, per dictam Sedem concessorum: illesionem & præseruationem, sincero desideramus affectu, Philippum Regem, & administratorem, ac conuentum Priores, Præceptores fratres milites, & alios religiosos præfatos & eorum singulos à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & poenis à iure vel ab homine quauis occasione, vel causa latis si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, nec non omnium & singulorum priuilegiorum prærogatiuarum immunitatum exemptionum libertatum indulgentiarum conseruatoriarum facultatum indultorum, & aliarum gratiarum per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac Sedem eandem militiae eiusque Prioribus, Præceptoribus, diffinitoribus fratribus militibus, & alijs personis præfatis hactenus concessorum, ac literarum desuper confectarum tenores præsentibus pro expressis habentes huiusmodi supplicationibus inclinati. Omnia & singula priuilegia prærogatiuas immunitates, exemptiones, libertates, indulgentias, con-
- fer-

seruatorias, facultates indulta, & alias gratias militiæ præfata, eiusque magistro administratori Conuentui Prioribus, Præceptoribus, diffinitoribus, militibus, fratribus, & alijs personis præfatis per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores, nostros ac nos & sedem prædictam hæcenus quomodolibet concessa, nec non ordinationes, & statuta, ab exordio fundatæ militiæ, vsque in præsentem diem per eos dictamque sedem edita, ac prout illa concernunt omnia & singula in quibusuis literis Apostolicis documentisque de super confectis, contenta & inde secuta quæcunque, licita tamen & honesta ac sacris canonibus non contraria, Apostolica autoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, ac illis perpetuæ & inuiolabilis firmitatis robur adijcimus. Omnesque & singulos iuris & facti defectus, si qui forsam interuenerint in eisdem supplemus, ac potiori pro cautela eadem omnia & singula priuilegia, prærogatiuas, exemptiones, facultates, indulgentias, conseruatorias, indulta, & alias gratias eisdem modo & forma quibus militiæ, eiusque superioribus & personis præfatis, per dictos prædecessores concessa sunt, illis de nouo, eadem autoritate concedimus & innouamus. Nec non eadem, ordinationes & statuta similiter de nouo perpetuo statuimus, & ordinamus. Et cum alias postquam foelicis recordationis Leo Papa. x. prædecessor noster claræ memoriæ, Ferdinando Aragonum & utrisque Sicilie Regi catholico, qui etiam magistratus militiæ præfatae perpetuus dum uiueret, administrator perdictam sedem deputatus erat, & tunc existentibus, Prioribus, Præceptoribus, & fratribus, dictæ militiæ, ac eorum singulis vniversos pro tempore existentes Archiepiscopos, Episcopos, Abbates, & personas indignitate, Ecclesiastica constitutas, ac Cathedralium Ecclesiarum canonicos, ipsorumque Archiepiscoporum & Episcoporum officiales, conseruatores, ac iudices imperpetuum,

tuum, contra omnes & singulos Archiepiscopos & alios
 Ecclesiarum prelatos, ac Clericos & Ecclesiasticas per-
 sonas, nec non Duces, marchiones, comites, varones
 nobiles milites & laicos communia ciuitatum vniuer-
 sitates oppidorum castrorum villarum, & aliorum lo-
 corum ac alias singulares personas ciuitatum & dice-
 cesum: ac aliarum partium occupantes, & occupari fa-
 cientes, castra villas, & alia loca nec non terras do-
 mos possessiones iura iurisdictiones priuilegia & indul-
 ta ac fructus: census: reditus dictæ militiae, illiusque do-
 morum & membrorum & nonnulla alia bona mobi-
 lia & immobilia spiritualia, & temporalia, ad Ferdinan-
 dum Regem & administratorem ac Priores Præceptores
 & fratres etiam ratione suarum personarum, nec non
 militia ac domos & membra huiusmodi legitimæ spe-
 ctantia, & per illorum detentores in debite occupata,
 seu ea detinentibus, præstātes auxiliū vel cōsiliū fauorē. Et
infra. Per quasdam literas suas constituerat & deputauerat
 pro parte inclitæ memorie Caroli VII. Romanorum
 Imperatoris, quietiam Castellæ legi-
 ac Siciliæ Rex existerat suo, et tunc
 rum militum, & fratrum dictæ militiae
 memorie Clemēti Papæ vij. etiam prædecessori
 exposito quod post constitutionem et deputacionem hu-
 iusmodi, tam a Leone præfato quam etiam ab ipso Cle-
 mente prædecessoribus diuersæ literæ conseruatoriæ, di-
 lectis filijs Salamanticē. & de Alcala de Henares To-
 letanæ, ac Vallisoleti, Palentiñ. dicecesum studiorum,
 rectoribus, & vniuersitatibus, nec non Toletanæ, His-
 paleñ. Legionē. Burgeñ. Cordubēñ. Genueñ. Gadiceñ.
 Paccēñ, et diuersarum aliarum Ecclesiarum capitulis
 aliarumque particularibus personis concessæ diceban-
 tur, per quas iurisdictione et potestas conseruatorum, et
 iudicium supradictorum ipsiusquæ iurisdictionis, expli-
 catio,

catio, impediri poterat. Idem Clemens prædecessor supplicatione ipsius Caroli Imperatoris & Regis, qui præfato Berdinando in magistratu, prædicto, successerat inclinatus literas. &c. *Et infra.* ac alias effectus literarum tam Leonis quam Clementis prædecessorum prædictorum, nec non conservatorum et iudicium, per illas deputatorum, facultas, et iurisdictio frequenter impediatur, ac propterea militia præfata, & singulares illius personæ, sed præfate immediate subiectæ in Prioratibus, Preceptorijs, beneficijs, iuribus iurisdictionibus bonis proprietatibus, fructibus censibus alijsque rebus nec non, officialibus, vicarijs seruatoribus, et vassallis præfatis, et diversis alijs, sæpe numero gravamina iniurias, et incommoda recipiant in eorum detrimentum, et sibi attributæ exemptionis lesionem, singulas Leonis, et Clementis prædecessorum literas huiusmodi, ac quo ad illarum totalem effectum, consequendum primo dictos conservatores, nec non Philippum Regem, & pro tempore existentem magistrum seu administratorem, ac Priores, præceptores, fratres, officiales, seruitores, vassallos, ac quoscunque alios in ipsis literis comprehensos, eorumque magistratum conventus, Prioratus, baillivas, Preceptorias Ecclesiasticas, officia, & loca quecumque etiam quo ad præminentias, iura & iurisdictiones, & generaliter omnia que ad honorem vilitatem, & exemptionem præfate militiæ illiusque magistri, seu administratoris aliorumque supradictorum, quocunque iure titulo, siue causa pertinebant, & pertinet, in pristinum & cum in quo ante illarum cõcessionem quomodolibet erant statum, autoritate Apostolica, & tenore prædictis restituimus, reponimus, & plenarie reintegramus, ac Toletanensium, & aliorum, conservatorum, ac iudicum constitutiones, & deputaciones, earumque innovatioens, &c. *Et inf.*

& inde sequuta quæcunque casamus, & annullamus, ac
 13 pro nullis irritis & viribus carentes decernimus. Et in su-
 per saluis tamen decretis Concilij Tridentin. de conser-
 uatoribus & exemptis loquentibus, statuimus & ordena-
 mus quod deinceps impertuum, idem Philippus Rex &
 pro tempore existens magister seu administrator, ac prio-
 res, præceptores, fratres, officiales, familiares, seruito-
 res, vasalli, & alij vt præfertur expressi vbicumque sint vel
 14 degant aut permaneant, ratione præmissorum, aut quo-
 runcunque aliorum in ipsis literis contentorum, coram
 alijs quam supradictis suis conseruatoribus & iudicibus
 conueniri, aut ad alios conueniendos compelli, nec ab
 eis, aut eorum gestis præterquam a diffinitiuis sententijs,
 15 seu vin diffinitiuæ habentibus appellari, et tunc appella-
 tionum causæ, tam in personalibus, quam realibus, mix-
 tis causis tam actiue, quam passiuæ, interponendarum, non
 nisi ad sedem præfatam immediate & non alibi referri,
 ac inibi duntaxat audiri & terminari possint. Districtius
 inhibentes Tolerañ. etiam tanquam supremo, ac alijs præ-
 fatis ceterisque iudicibus & conseruatoribus, nec non Ar-
 16 chiepiscopis, Episcopis, &c. Et infra. Ac decernentes ex-
 nunc præmissa omnia in fauorem, dictæ militiæ concess-
 17 sa, ac Philippum Regem & pro tempore existentem
 Magistrum seu administratorem, ne non priores, baiuli-
 nos, præceptores, milites, fratres, officiales, seruitores, fa-
 miliares, capellanos, vassallos & personas, præfatas, &
 eorum singulos, tam ratione personarum, quam Magi-
 stratus præceptoriarum, seu baiuluarum, conuentuum,
 prioratum, Ecclesiarum, & locorum, quoruncunque, nec
 non bonorum fructuum, prouentuum, emolumentorum
 priuilegiorum, exemptionum, rerum, & iurium, ac iuris-
 dictionum, nec non præminentiarum omnium & sin-
 gulorum, in supra dictis literis contentorum, ad conue-
 niendum aliquem, vel aliquos, aut respondendum, co-
 ram-

ram alij quam dictis suis conseruatoribus & iudicibus, sine loci distinctione & per appellationem, ab eorum sententijs, & grauaminibus tam actiue, quam passiuè, alibi quam a Pud sedem prædictam immediate comparandum, prætextu similibum, vel dissimilibum, priuilegiolorum, exemptionum, conseruatoriarum, ac quoruncumque aliorum, indultorum specialium, vel generalium, tam præfatis quam quibuscumque alijs personis Ecclesiasticis, monasterijs, ordinibus militijs, & locis nunc & pro tempore concessorum nullo tempore teneri, nec ad id pernuncios, etiam legatos, de latere seu quosuis alios quacumque autoritate & facultate fulgentes, & functiones, aut etiam per literas Apostolicas etiam motu proprio & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam cum præmissorum speciali & expressa derogatione pro tempore emanatis compelli, ac propter non partitionem aliquas censuras & pœnas Ecclesiasticas etiam priuatiuas incurrere posse, ac approbationem confirmationem, adiectionem, suppletionem, concessionem, inuolutionem, statutum, ordinationem, restitutionem, reuocationem, cassationem, a nullationem, decreta extensionem inhibitionem, aliaque præmissa, & præsentis literas de surreptionis vel obreptionis, aut nullitatis uitio seu intentionis nostræ defectu, quo vis prætextu, quæsito uel colore, aut ingenio, nullatenus notari, vel impugnari posse nec illas sub quibusuis similibum, vel dissimilibum, conseruatoriarum priuilegiolorum indultorum & concessionum reuocationibus suspensionibus, modificationibus, limitationibus, & derogationibus, alijsque contrarijs dispositionibus, etiam motu & scientia, ac potestatis plenitudine, nec non consistorialiter, etiam per nos & successores nostros, ac sedem prædictam, etiam Imperatoris, Regum, & aliorum principum contemplatione & ex quibus

- uis quantuncunq; urgentissimis, & iustissimis, cau-
 sis, quomodolibet, pro tempore factis, ac sub quibus-
 cunq; tenoribus & formis, ac cum quibusvis clausu-
 lis, & etiam vim contractus, aut leg sive statuti perpe-
 tuum inducentibus decretis, & alias quomodolibet conce-
 sis & concedendis, ac quibusvis constitutionibus & ordi-
 nationibus Apostolicis de super quomodolibet editis &
 edendis aliquatenus comprehendi, neque illis villo vn-
 quam tempore etiam per sedem præfatam derogari pos-
 se, nec derogarum censerì, nisi de toto tenore & datis præ-
 sentiũ expressa mentio habita & derogatio, suspensio limi-
 19 tatio reuocatio, aliaq; præfata de militia huiusmodi admi-
 nistratoris pro tempore existentis expresso consensu facta
 fuerint, & si aliter derogari reuocari, suspendi & limitari
 contigerit: derogationem reuocationem suspensionem
 & limitationem, præfatas nullius esse roboris, vel mo-
 menti & quoties illæ emanabunt toties in pristinum & va-
 lidissimum statum restituta, & de nouo etiam sub quacun-
 que data per ipsum administratorem, eligenda conce-
 sa esse, & censerì, ac vim validi, & stipulati contractus
 20 inter sedem, & militiam præfatas habere, & ita per
 quoscumq; Iudices, & Commissarios quauis aucto-
 ritate fungentes etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Car-
 21 dinales. Ac causarum palatii Apostolici auditores, su-
 blata eis, & eorum cuiuslibet quauis aliter iudicandi, &
 interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffi-
 niri, debere ac ex nũc irritum, & inane si secus super his
 a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter
 22 contigerit attentari. Quo circa Venerabili fratri no-
 stro Archiepiscopo Compostellano, & dilectis filijs
 Scholastico Salamanticensi, ac Abbati secularis, &
 Collegiæ Ecclesiarum oppidi Compluten. Teletanæ
 Diocesis per Apostolica scripta mandamus quate-
 nus

nus ipsi, vel duo, aut vnus eorum perse vel alium seu a-
 lios, præsentés literas, et in eis contenta quęcunque
 vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte prædicto-
 rum Magistri, seu administratoris, prioris, conuentus,
 dignitatum, Pręceptorum, seu Commendatorum, &
 militum aliorumque fratrum, & personarum, seu mem-
 brorum eius, aut alicuius eorum fuerint requisiti so- 7
 lemniter publicantes eisque, & eorum cuilibet in præ-
 missis, efficacis defensionis præsidio assistentes faciant,
 auctoritate nostra illos eorumque singulos confirmatio-
 ne, approuatione, adiectione, suppletionē, inuouatione,
 statuto, ordinatione, restitutione, repositione, reintegra-
 tione, cassatione, annullatione, decretis, inhibitione, aliis
 que supradictis iuxta præsentium literarum continentiam,
 & tenorem pacifice frui, & gaudere, non permitentes
 eos, vel eorum aliquem desuper per quoscunque quomo-
 dolibet indebite molestari, Contraditores quoslibet, &
 innobedientes per sententias, censuras, & pœnas Eccle-
 siasticas aliaq. iuris remedia, eadem auctoritate nostra,
 appellatione post posita compescendo ac legitimis su-
 per his habendis seruatis processibus easdem senten-
 tias censuras & pœnas, etiam iteratis vicibus quoties
 opus fuerit agrauando, & interdictum Ecclesiasticum
 imponendo, inuocato etiam ad hoc si opus sit auxilio
 brachij secularis, non obstantibus, &c. Datis Romę,
 apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicę millesimo
 quingentesimo sexagesimo sexto, quintoidus Ian- 23
 nuarij Pontificatus nostri anno primo.

Summa-

Summarium ex Bulla sequenti.

- 1 Ordo militaris S. Iacobi est sub regula S. Augustini.
Ordines militares Calatraus, & Alcantarae sunt sub regula Cisterciensi. Ibidem.
- 2 Rex Castellae est administrator perpetuus harum militiarum auctoritate Apostolica.
- 3 Hos ordines gubernat per quatuor auditores & unum praesidem, religiosos professos eorundem ord.
- 4 Causae religiosorum, per religiosos horum ordinum professos tractanda.
- 5 Cum clausula de certa scientia concessa est ista bulla.

Fragmentum ex Bulla Pij V. in causis
appellationibus.

§. 43.

Cax. co-
mis. App.

1 **R**IUS Papa V. ad perpetuam rei memoriam,
 2 Exponi nobis nuperfecit carissimus in Christo
 3 filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catho-
 licus, qui S. Iacobi de Spata, ac de Alcantara, & Calatra-
 ua militiarum, sub S. Augustini, & Cisterciensis ordinum
 regulis perpetuus administrator per Sedem Apostolicam
 deputatus existit, quod consilium militiarum huiusmodi,
 in quo ad minus quatuor egregij Doctores, vel licentia-
 ti, in utroque, vel altero iurium, & vnus praesidens mili-
 tiarum earundem, respectiue professi continue resident,
 in dicto consilio causas pro tempore inter praecipuos,
 milites & fratres ac alias personas militiarum huiusmo-
 di illis in seruientes introductas, & pendentes quae ex vi-
 sitationibus in dictis militijs pro tempore factis proue-
 niunt oriuntur, & resultant, audire, & cognoscere illasque
 iuste

iuste, & recte, terminare, finire, & decidere solent, & quâ-
 nis per sententias ipsas condemnati sententijs huiusmodi
 tanq. iustis & rite recte que latis, acquiescere, & obedire
 deberent. nihilominus, vt a sententijs, & condemnatione,
 ac pœnis in eis contentis, illis rite impositis, illicitis
 vijs, & modis se eximere possint, a sententijs contra eos
 latis, huiusmodi appellatione interponunt, causasque ip-
 sarum appellationum iudicibus extra gremium prædic-
 tarum militiarum eis affectatis, & vt plurimum iuris
 ignaris in illis partibus vulgo dictis, iudices de manga.
 cum clausula & eorum cuilibet committi faciunt, *Et infra.*
 nos igitur attendentes, inconueniēs esse causas prædictas
 inter præceptores milites & fratres per alias personas mi-
 litiarum huiusmodi non profesas, audiri & terminari de-
 bere, iustis & honestis petitionibus prædicti Philippi Re-
 gis & administratoris in hac parte inclinati, vt de cætero
 omnes, & singulæ causæ quarumcumque appellationum a
 sententijs prædictarum visitationum. &c. *Et infra.*
 Nulli alteri personæ, seu personis, nisi vni expressi
 consilij auditoribus, &c. *Et infra.* Cum voto & consilio ac
 assensu duorum, aut trium militum antiannorum mili-
 tiarum huiusmodi &c. & non alias aliter, nec alio modo
 ipsas causas audire cognoscere, & decidere, aut prout iu-
 ris fuerit terminare debeat, & teneatur: per presentes au-
 thoritate Apostolica ex cetera nostra scientia perpetuo de-
 cernimus, statuimus, & ordinamus, ac mandamus. Non
 obstantibus &c., Datis Romæ apud S. Petrum sub a nullo
 Piscatoris die. 20. Ianuarij M. D. LXVIII. Pontificatus
 nostri 4.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. Romani Pontificis, est proprium, dare facultatem testandi, militi-
 bus ordinum militiarum.
2. Pius. P. P. s. abtulit eis facultatem testandi.

Grego

3 Gregorius. 13. reuocauit talem proprium motam & facultates ante habitas confirmat.

Fragmentum ex Bulla Greg. PP. 13.
adtestandum.

§. 44.

1
Est in lib.
stabilim. I.
ordinis S.
Iacobi.

2
REGORIVS Papæ. xiiij. ad perperuam rei memoriam. Romani Pontificis prouidentia, & benignitatis proprium est, vbi equitas suadet, ac Catholicorum Regum, vota exposcunt, quæ generaliter a prædecessoribus suis statuta sunt, moderari, illaque interdum tollere, que facultatem testandi, & disponendi de bonis que sub regulari habitu Militiarum de gentes personæ possident, adimunt. Licet enim sceli. Recorda, Pius Papa Quintus prædecessor noster per suam perpetuo valituram constitutionem, inter alia, omnes, & quascumq; licentias, & facultates testandi, & alias quomodolibet disponendi, & ad certam, & quantumuis modicam summam, & quantitatem de rebus, fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & se mouentibus, inter alios ad Magistros Priores, Præceptores, milites, fratres, & personas militiarum, & Hospitalium, videlicet, S. Iacobi de Spata, de Calatraua, & de Alcantara Militiarum Hispaniarum, &c. Et infra. Reuocauerit, & ab oleuerit &c. Et infra Nihilominus Carissimus in Christo, filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholicus. S. Iacobi de Spata, de Calatraua, & de Alcantara, militiarum perpetuus administrator Apostolica autoritate deputatus, animaduertens pleurosque ex militibus militiarum prædictarum profide Catholica tuenda, & conseruanda arma induere, & ei rei plerunque perpetuam operam (Vt veros Christi athletas decet) Nauare, alios vero granibus, negotijs per tractandis esse distentos, & ex earundem militiarum stabilimen-

tis,

tis, aut etiam Apostolicis indultis, libere vxores ducere posse &c. *Et infra.* Propterea nobis, humiliter supplicari fecit, vt ex consueta Sedis Apostolicæ benignitate, opportune circa p̄missa prouidere dignemur. Nos igitur commodis militum militiarum p̄dictarum quibus, idem Philippus Rex p̄est consulere, ac Philippi Regis, voluntati hac in parte satisfacere volentes, constitutionisque p̄dictæ Seriem, ac si de verbo ad verbum infereretur, p̄sentibus, pro expressa habentes, illam, nec non illius omnes effectus quo ad hoc, vt Sancti Iacobi de Spata, de Calatrana, & de Alcantara, Prioribus, P̄ceptoribus, & alijs ipsarum militiarum obtinentibus beneficia, & quouis nomine nuncupatis militibus quæcunque licentiæ, & facultates testandi, & alias quomodolibet disponendi de rebus fructibus, & bonis immobilibus, mobilibus, & se mouentibus, vt p̄fertur sufragentur, eademque licentiæ, & facultates imposteriorum valeant, ac perpetuam roboris firmitatem obtineant: suosque effectus plene sortiantur: penitus, & omnino Apostolica 3 autoritate tenore p̄sentium tollimus, & abolemus. *Et infra.* Omnesque, & singulos earundem trium militiarum militibus, p̄sentibus, & futuris testandi, & alias disponendi de bonis p̄dictis concessas facultates, & consuetudines potiori pro cautela approbamus, & confirmamus, illisquæ perpetuæ, & inuolabilis firmitatis robor adijcimus. &c. Datis Romæ. Apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die vj. Octobris. M. D. Lxxv. Pontificatus nostri Anno Quarto.

Summarium ex. § sequenti.

¶ *Constituendum, et Communicandum est, ante receptionem Habitûs Sancti Iacobi.*

Recep-

Recepturus hunc habitum, admonetur de quibusdam, ut de fuga secundo
li, & labore ordinis. Ibidem & nu. 7.

- 2 Creatur miles
- 3 Omnem uoluntatem ponit in manibus Magistri.
- 4 De licentia conuigis, sumit habitum.
- 5 Imponitur ei habitus regularis.
- 6 Benedicitur.
- 7 Admonetur de humilitate, & de loco inferiori seruando.

De modo admittendi ad habitum in Ordine S. Iacobi.

§. 45.

ROSITIS Bullis Apostolicis: quæ ad propositum huius
operis conducere mihi uisæ sunt: placuit etiam aliqua
ex constitutionibus huius Ordinis S. Iacobi referre, de
sumpta ex libris eiusdem Ordinis. Vbi traditur modus,
& forma admittendi ad habitum.

- 1 Primo præcipitur, ut recepturus habitum confiteatur peccata sua, & cõmunicet. De inde instruitur, & interrogatur de moribus, & de sanguinis sui generis puritate, postea creatur miles. Et fit hoc modo. Primo benedicitur a fratre Sacerdote, ensis ferreus. Ut miles, qui eo circumcingendus est, sit defensor Ecclesiarum, & inuisibiles inimicos conculet: uictoriaque per omnia potitus, maneat semper illa sus. Postea per fratres milites creatur eques. Videlicet, ense prædicto accingitur, & eo euanginato tangitur in capite, & in humero, &c. ponuntur etiam calcaria pedibus. Postea iurat procuraturum fore, utilitatem ordinis, & quod ei nunquam contra ueniet, sed paratus erit remouere omne damnum. Post hæc sedet in terra cruribus complicatis, in modum crucis, & de his quæ facere tenetur instruitur. Et inter alia dicitur in hunc modum.

in lib. stable. l. 53

VOS HERMANO ueneys arrecebir la Orden y
days a entender como teneys desseo de seruir a Dios
nuestro Señor, y por tanto, os conuiene de aqui adelante
mudar todas vuestrias columbres assi como mudays el
habito

habito. Por que hasta a qui andabades por donde queria-
des, y haziades todas las cosas a vuestra voluntad. De a-
qui adelante no ha de ser asi, porque **A VEYS LE PO-
NER TODA VUESTRA VOLUNTAD EN LAS
MANOS DE VUESTRO PRELADO.** A quien auays
de tener obediencia, y hazer todas las cosas quando vos
lo mandare, soys contento de hazerlo asi? si, respondi-
re que si. Profigura diciendo. Mas vos preguntamos si
estays aparejado para guardar la puerta y los puertos, y
los muros y todas las otras cosas que vos fueren manda-
das? si respondi re que si. Profigura. Pues mas vos dezi-
mos que la orden no vos promete armas, ni cavallo ni en-
comienda, ni maestrazgo, y ni elpera, clérigo, priorazgo,
ni vicaria ni beneficio. &c. *infra.* Profigura. Para-
mientos sed bien apercebido, no digays despues que no
vos lo hizimos saber, y agora vos preguntamos algunas
cosas que si las negasedes, despues se pueden saber, y qui-
taros han el habito y hecharos han de la orden. La pri-
mera es, si hizistes profesion en otra orden. La segunda
si soys casado, o fecistes prometimiento a alguna muger
de casaros con ella, y si traes su licencia, y consentimiento.
La tercera si matastes algun clérigo, o cometistes al-
guna sacrylegio &c. *infra.* Si respondi re a todo que no,
dita sea nuestros Señor Lado, y el Apostol San Tiago,
agradeced a Dios, y a estos hermanos la merced que os ha-
zen en recebiros en su compañía. Luego hincarse ha de ro-
dillas y el Prior, o sacerdote desnudarse la capa seglar, di-
ziendo, **Exuante Deus veterem hominem cum a tribus suis,**
y hechole el manto blanco, diciendo, **vinde te n euum
hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia, &
sanctitate, & veritate. In nomine Patris, & Filij & Spiritus
Sancti. Amen.**

Luego leuanta se ha el Prior, o sacerdote, y todos los o-
tros religiosos y diran estas preces sobre el nuevo religio

fos. Vers. saluum fac seruum tuum Domine, Resp. Deus meus sperantem in te. Vers. mitte ei Domine auxilium de Sancto, Resp. & exsultare cum. Vers. Domine exaudi orationem meam Resp. & clamor meus ad te veniat. Vers. Dominus vobiscum. Resp. & cū spiritu tuo. Oremus.

Oratio.

Immensam Clementiam tuam Omnipotens Deus humiliter imploramus, vt hunc famulum tuum, cui in tuo Sancto nomine habitum nostre religionis imponimus: benedicere, & sanctificare tua pietate digneris, quatenus in proposito regulari, sic tibi seruire valeat, vt ad vitam eternam peruenire mereatur. Per Dominum nostrum Iesum Christum. &c. Vers. Dominus vobiscum. Resp. & cum spiritu tuo. Vers. Benedicamus Domino. Resp. Deo gratias, & benedictio Dei, omnipotentis Patris & Filij & Spiritus Sancti descendat & maneat super te semper Amen.

7 Luego bese la mano el nueuo religioso, a quien se dio el habito, y leuante se. Y vestido el manto blanco, abraçara, y dara paz a todos los del capitulo. Y asentarse ha en el postrer lugar. Y el que le dio el habito le dira. Que dõde quiera que se hallare con otros caualleros, y religiosos de la orden. Ha de ser en los asiẽtos, y en todo lo demas el postrero. Hasta tãto que venga otro a quien el preceda, luego suelten el capitulo. Diciendo. Laudate Dominum omnes gentes &c. hæc Ibidem.

ex §. sequenti. Summarium.

- 1 Modus faciendi professionem fratrum militum. S. Iacobi.
- 2 Benedictio que datur super proffesum.
- 3 De instructione fratrum militum.
- 4 Forma petendi licentiam ad possidendum.

Forma

Forma Profesionis fratrum militum S. Jacobi.

Yo N. me ofere zcoy doy a Dios, y a sancta Maria, y al Bienauenturado Apollol Señor S. Tiago. Y promero obediencia al Rey nuestro señor, como administrador perpe-
 tuo de la orden de S. Tiago, por auctoridad Apostolica, o al maestro, o maestros, administrador, o administradores, que por tiempo fueren de la dicha orden canonicamente entrantes, y hago voto, y prometo de viuir en castidad conjugal, y sin proprio, segun la regla de S. Tiago: y las constituciones y priuilegios de la dicha orden hasta la muerte. Diga el Prelado. Nos vos recibimos por nuestro hermano &c. hymnus. Veni creator, &c. *¶* Repletia sunt, &c. *Rz.* Et ceperunt, &c.

*Libro esta
meliment.
tit. 5. cap.
3. f. 55. &
in lib. pro
fessionu co
uentus. V.
clensis.*

Diga el Prelado.

Saluum fac seruum tuum Domine *Rz.* Deus meus spera-
 te in te. *¶* mitte ei auxilium de sancto. *Rz.* & de sion tue-
 re eum. Domine exaudi oratione mea. *Rz.* & clamor. &c.
 dominus vobiscum *Ref.* & cum spiritu tuo.

Oratio.

Deus qui corda fidelium sancti spiritus illustratione docuisti da nobis in eodem spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum qui tecum viuit & regnat in unitate spiritus Sancti Deus, per &c. *¶* Dominus vobiscum. *Rz.* & cu. *Rz.* Benedicamus Dño. *Rz.* Deo gratias. *Rz.* Et benedictio Dei omnipotentis Patris & filij & Spiritus S. descendat super te, & maneat semper, amen. *¶* Pla. L. audate Dominum omnes gentes, &c. *¶* Of. Actiones nostras & fidelium animarum, &c. *¶* Patet noster.

Hæc ex libro cuius titulus est ordinarium diuinorum officiorum secundum usum & consuetudinem ordinis militie S. Jacobi de Spata. Et habetur in choro conuentus Vclensis, & ex libro statutuum tit. 45. de la profesion.

3 Ponitur etiam in eodem tit. quinto instructio, seu epitome principalium rerum, quæ ad fratres Milites pertinent

*vbi supra
tit. 5.*

Verbi gratia de la Oracion por la mañana, y a la noche. Y como a de hazer examen de conciencia cada dia, oyr cada dia Miffa, rezar las horas, bendezir la mesa, rezar por los defuntos, confesar y comulgar, De como haze testamento, del traer vestidos honestos, de como sean de auer en las encomiendas, de que el que pudiese manos violentas en clérigo, o cauallero de la orden, esta defueldado, y que ningún cauallero de orden, pueda buuir con persona que no sea de orden, sin licencia del maestro en escrito. De no podentener dos encomiendas juntas. Que han de morir teniendo vestido el manto con el habito de la cruz. Y enterrarse con el, y de la forma que han de pedir licencia para poseer los bienes, que es en esta manera.

Forma de pedir licencia para poseer y distribuir los bienes, y del iuentario.

S. C. R. M.

F V L A N O. Cauallero de la orden de S. Tiago, supplica a V. M. le mande dar licencia para poder distribuir, y administrar este presente año, todos los bienes que tiene, assi de patrimonio, como inuentu de su persona, y de la orden rayces, muebles, y semobientes. Fecha en tal lugar a tantos de tal Mes, y año. Ya de firmar el que la pide.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Castitas est virtus necessaria omnibus; maxime religiosis.
- 2 Frater si fuerit concubiniarius, eade pena puniatur ac frater clericus.
- 3 Aliquando ad perpetuam penitentiam condemnatur.

Stabilimeta ordinis pro castitate seruada.

§. 47.

La castidad es vnavirtud muy necesaria a toda criatura, señalada a los religiosos, q votā guardarla porē de nos codie. ádo la propia salud de las animas de los seyley religiosos,

Stabilim:
Impress.
anni 1503.
tit. 14. et
an. 1555.
8. c. 1.
1565. tit. 8.
c. 10. 1573.
tit. 5. c. 7.

giosos, siguiendo en esta parte los estatutos de nuestros predecesores, ordenamos, y establecemos, que ningun Freyle de nuestra Orden, o cauallero no sea osado de tener ninguna manceba. &c. pues es contra lo sustancial de nuestra Orden, e profesion, &c. Et *infra*. Y si algun cauallero casado, o por casar, o freyle clerigo, fuere hallado en fornicacion, o adulterio, por la primera vez este en penitencia de vn año, y si voluiere al mismo pecado, le le doble la penitencia, y por la tercera, le tornen al Conuento a hazer en el perpetua penitencia, y sea priuado de la encomienda, o beneficio, si le tuuiere.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Fratres delictia, & autoritate Magistri habent commendas.
- 2 Magister per se ipsum facit collationem earum.
- 3 Forma collationis commende.

Fragmenta ex modo conferendi commendas.

§. 48.

DON Alfonso de Cardenas, Por la gracia de Dios, General Maestre de la orden de la Caualleria de San Tiago. &c. Y a nos pertenece por nuestro poderio ordinario de proueer la dicha encomienda en persona del habito y profesion nuestra. Porende acatando los muchos y buenos seruic ios que vos. N. Cauallero de la dicha orden auedes fecho, y faredes. &c. Por esta dicha nuestra carta è por la tradiciõ della, vos prouecemos, è collocamos, è constituymos justa, y canonicamente de la dicha encomienda de N. è vos enuestimos, y apoderamos en la possession della, vel quasi della, cõ las dichas sus

*Cax. elect.
de maest.
in quodam
l. b. f. 108.*

H 3 rentas,

tas, e diezmos e derechos, e pertenencias, e contodas las otras cosas a ella anexas, e pertenecientes en qualquiera manera, e por qualquiere titulo, e razon: para que aora, e de aqui adelante en quãto nuestra merced, e voluntad fuere la ayades etengades por encomiãda, e vsedes della lieuando todos los frutos, e rentas, e diezmos, e derechos, redditos, prouẽtos e molumẽtos, e todas las otras cosas susodichas como verdadero comendador e poseedor della. e mandamos, &c. y mando que vos obedezcã, &c. e vos recudan, e fagan recudir con todas las dichas rentas, e diezmos, e derechos, &c. y mas abajo, ca nos por la presente vos enuestimos, e apoderamos en la posesion real, corporal, e actual vel quasi de la dicha encomienda: con todo lo suso dicho, &c. Dada, &c.

fol. 226.

Deinde in libro visitationis generalis, facte anno 1498. dicitur. Que los visitadores fallaron por Comendador de la villa de Cicca a Iuan Perez de Barradas: è que tenia titulo de habito, è de Encomienda del Maestre don Alonso de Cardenas. Fue preguntado, si guarda el voto de la obediencia, e dixo que la guarda, è que esta presto y aparejado para si sus altezas le mandasen dexar esta encomienda, que la dexara como fijo de obediencia.

DON Carlos por la gracia de Dios Rey, &c. administrador perpetuo de la Orden de la Caualleria de San Tiago, por auctoridad Apostolica, a vos N. freyle de la dicha orden, salud y gracia. Sepades que la encomienda de N. que es de la dicha orden al presente esta vaca, &c. Acatandolos muchos y buenos seruicios que don N. Cauallero professo de la dicha orden ha fecho a mi y a ella, &c. por esta mi carta le nombro, &c. è do poder, facultad, è cometo mis veces a vos el dicho N. para que en mi nombre, è por mi auctoridad como administrador suso dicho, podays hazer, è hagays prouision, colacion, è canonica institucion al dicho don N. de la dicha

cha Encomienda de N. para que la aya è tenga, e fer Comendador della aora, e de aqui adelante quanto a mi voluntad fuere, e así por vos proueydo, collado, e instituydo, le doy poder e facultad para que pueda tomar, e aprehèder la tenencia e posesion real, a çual vel quasi de la dicha Encomienda de N. con todos sus annexos, &c. Dada, &c.

D. Philippus Rex huius nominis secundus. Eadem verborum serie vititur, in suis scriptis: quibus eadem auctoritate Apostolica, vt administrator facit nominationem, & prouisionem præceptoriarum: datque commissionem ad faciendam collationem earum, vt patet ex eius literis, & praxi.

Forma cõferēdi per collationē Cõmandã.

YO N. freyle de la orden de S. Tiago, Capellan de su Magestad &c. Por virtud de la prouision, de su Magestad, ami dirigida, hago prouision, collacion y canonica institucion a vos N. Cauallero de la dicha orden, o a vos N. en su nombre de la encomienda de N. con sus annexos por imposicion deste mi bonete. In nomine Patris, & filij & Spiritus Sancti Amen. Hazerse ha este auto en alguna Iglesia, o en otro lugar decente.

3
Estable.
tit. 15. c. 5.

Stabilimēta deuitãda simonia, in cõmãdis.

Establi.
impress.
1503. tit.
11. f. 48.
et anni
1555. et
anni 1565
tit. 6. 1. f.
129.
Establ. im
press. anni
1577 tit. 15
c. 1. f. 104.

§. 49.

Simonia es vn horrible peccado a nuestro Señor Dios, lo qual los derechos mucho euitan, e mandan pugnir a los en tal peccado, fallados, mayormente a los Religiosos, que dexando los Carnales desteos, a Dios se dedicaron. Por ende ordenamos y establecemos, que el Maestre no reciba dineros, ni precio por la Encomienda, e si algun Cauallero, o freyle lo cometiere a dar, o lo diere, pierda lo q diere, y la Enco

H 4 mienda,

mienda, y el cauallo, y armas, é aya penitencia de vn año lo qual todo sea en nuestra disposion, é de los nuestros sucesores despues de nos, de lo tomar, o dar a quien quisiéremos.

Hæc pro declaratione foundationis ordinis militie. S. Iacobi & votorum quæ in ea fiunt, referre conuenientia & necessaria viffa sunt, quod & pluribus alijs Bullis Apostolicis, & concessionibus, regum, stabilimentisq; ordinis magis declarari potest, sed ea modo prætermitto, ne forte sin prolixus: & quia mentionem facere Bullarum sequentium, opere præteritum, & pro hac materia sufficiens cenfeo.

Summarium ex Bulla sequenti.

1. El Romano Pontifice tiene el principal Señorío en la tierra.
2. Atiende con diligencia a la conseruacion de los Religiosos.
3. A uexes muda, o modera los estatutos regulares.
4. El Rey de Castilla es administrador perpetuo en lo Spiritual, y temporal, de las milicias de S. Tiago, Calatrava, y alcantara la orden de S. Tiago es debaxo de la regla de S. Augustin y la de Calatrava, y Alcantara son de la orden de Cistel. Ibidem.
5. Pretendese la conseruacion, y aumento de estas cauallerias.
6. Profesion regular, se puede hazer interuiniendo uoto de castidad coniugal.
7. Dispensacion para que los caualleros de Calatrava y Alcantara se casen, conforme a la regla de S. Tiago.
8. Caualleros de Calatrava, y Alcantara casandose, gozan de los privilegios como antes de la dispensacion.
9. Y assi mismo pueden tener las encomiendas, y dignidades.
10. Caualleros de Calatrava, y Alcantara gozan de los privilegios concedidos, y que se concederan a la orden de S. Tiago.

Bulla del PP. Paulo. III. para que los caualleros de Calatrava, y Alcantara puedan casarse segun los estatutos de la orden de S. Tiago.

§. 50.

PAVLO Obispo siervo de los siervos de Dios, ad perpetuam rei memoriam. El Romano Pontifice Vicario de Christo, en la tierra teniendo el principal Señorío de mano del Señor, sobre las gentes, y sobre los Reynos, y atendiendo con diligencia cerca de los statutos, dirección, y conseruacion de todas las personas religiosas, mayormente de aquellas que continuamente trabajan, y sudan debaxo de las milicias y cauallerias regulares, en defension de la fé, o oppressiõ y abatimiento de los infieles. Algunas vezes muda, modera y amplia los ritos, costumbres, y estatutos reglares dellas, y para que las tales personas gozen de sus votos, interpone sus cuidados mas extensiuamente, segun que lo requieren los votos, y ruegos de los Reyes, y Principes Catholicos, que honrá y tienen el culto de la misma fé, y segun vea ser conueniente, y saludable para el seruicio del Señor ponderado, y considerado el estado y condicion de las tales personas, y calidad de los lugares, y tiempos. Porende como por parte de nuestro carissimo en Christo, Hijo don Carlos Emperador de los Romanos, siempre Augusto, Rey de Castilla, y de Leon, y administrador perpetuo en lo Spiritual, y temporal, Deputado por la Sede Apostolica de las milicias, y cauallerias de San Tiago, de la spada, que debaxo de la regla de San Augustin y de Calatrava, y Alcantara que son de la orden de Cistel instituydas en los Reynos de Castilla y Leon. Nos fue hecha relacion dias ha, que si a los comendadores y caualleros freyles de las dichas milicias y cauallerias de Calatrava, y Alcantara que en la profesion regular de las dichas milicias hecha a su tiempo, Por cada qual dellos, entre otras cosas acostumbraron a hazer voto de perpetua castidad y continencia, segun los institutos regula-

Esta en el libro. Impresso de las disposiciones y regla de la orden y caualleria de calatrava cap. 6. fol. 27.

27.

1

2

3

4

H. 5. res,

res, definiciones, o establecimientos de las tales milicias, y de la orden de Castel, y hazer promesa especial de la guardar perpetua è inuiolablemente, se les concediese y otorgasse &c. *En infra*. De aqui a delante pudiesen contraher matrimonio a la manera de los comendadores y caualleros freyles de la dicha milicia y caualleria de S. Tiago de espada, en la qual los q̄ quierẽ entrar aunq̄ sea despues q̄ fueren casados, y ouieren auido hijos legitimos, y aũ estã do viba la muger son reciuidos y admitidos en freyles Caualleros della, segun los priuilegios por la dicha Sede Apostolica a ellos cõcedidos que aũ recientemente se han guardado y guardã, ciertamente muchos caualleros de los dichos Reynos, donde por la mayor parte estan las encomiendas, y lugares de las tales milicias de Calatraua, y Alcantara, mas facilmente se conuidarian a entrar en las dichas milicias, y a poner sus personas, y bienes por la conquista de los Infieles, y enemigos del nombre de Christo, y vernia mucho a crecentamiento, vtilidad y prouecho a las tales milicias, para exaltacion de la religion Christiana, y salud de las animas de los dichos commendadores, y caualleros freyles, que mas facilmente guardarian matrimonial castidad, que no continencia perpetua, por lo qual el sobre dicho don Carlos Emperador y Rey y administrador nos hizo pedir, que por la cõseruacion, y prospero estado y endereçamiento de las dichas milicias de Calatraua y, Alcãtara y augimẽto de la religion Christiana, tubiesemos por benignidad Apostolica proueer sobrello oportunamente. Porende nos consideramos aficion, deseando el saludable aprouechamiento, y felice y prospero sucesso de las tales milicias y cauallerias de Calatraua y Alcantara y de las personas de ellas, inclinados por los dichos ruegos: por la autoridad Apostolica, y el tenor de las presentes, establecimos, y ordenamos, que todos y qualquier fieles Christianos

pre-

presentes y venideros a quien acaesciere en los tiempos
 por venir para siempre entrar canoniamente en las tales
 milicias de Calatraua, y Alcántara, aunque sean los ma-
 stres dellas, que en la profesion regular sobredicha que al
 tiempo hizieren conforme a los estatutos y establecimien-
 tos dellas, en ninguna manera sean obligados a hazer
 profesion de tal voto de castidad y continencia perpe-
 tua ni puedan ser a preminados a ello contra su volun-
 tad: sino que en lugar desto, deban hazer voto de matri-
 monial castidad segun los estatutos, y establecimientos
 de la dicha milicia y caualleria de San Tiago, bien a si co-
 mo si esto no les fuera prohibido por los estatutos, y esta-
 blecimientos de las tales milicias de Calatraua, y Alcan-
 tara, y puedan contraer matrimonio y permanecer des-
 pues que fuere contrahido en las dichas milicias de Ca-
 latraua, y Alcántara y si algunos de los tales freyles pre-
 sentes, y venideros fueren casados, aunque sea su muger
 biva segun y como los caualleros freyles de la dicha mil-
 licia de San Tiago pueden y acostumbraron aunque de
 antes ayan contrahido matrimonio, o ya sea contrahido,
 quisierẽ entrar en algunas de las tales milicias de Calatra-
 ua y Alcántara y hazer profesiõ deuoto de castidad matri-
 monial segun los estatutos, y establecimientos sobredi-
 chos, aunque de antes ouieren auido hijos legitimos
 de la muger, que puedan ser recibidos, y admitidos por
 freyles y caualleros de las tales milicias y permanecer
 en ellas continuamente: y que los dichos maestros
 comendadores y freyles venideros, aunque sea des-
 pues que vieren contrahido matrimonio, como di-
 cho es, segun los estatutos y establimientos De la
 milicia y caualleria de San Tiago sobredicha, pue-
 dan vsar y gozar de todos y quales quier privilegios
 inmunidades exemptiones gracias, libertades, preroga-
 tiuas favores é indultos a ellos concedidos en qual-
 quier

quier manera, antes que contraxesen el tal matrimonio, por razon de las tales milicias de Calatrava, y Alcántara que vbiere professado, y vsauan, y gozauan antes de cōtrahido el matrimonio sobre dicho, de derecho, y de costumbre, y puedan vsar y gozar en todo y portodo. (Biē así como sino hubieran cōtrahido matrimonio, y que todos y qualesquier que al tiempo fueren casados, segun dicho es, bien así como los caualleros y freyles de la dicha milicia de S. Tiago pueden, y acostumbraron recibir y retener los magistrados, cargos, encomiendas, dignidades y officios della.) Ellos tambien canonicamente pueden recibir y retener los magistrados, cargos, encomiendas, dignidades y officios qualesquier de las dichas milicias de Calatrava y Alcántara. y bien así como los cōmendadores y caualleros freyles de la dicha milicia y caualleria de S. Tiago cōforme a sus estatutos y establecimientos puedan libremente testar, &c. *Et infra.* Y que sus hijos y herederos engendrados de legitimo matrimonio, bien así como los hijos y herederos de los dichos comendadores y caualleros freyles de la dicha milicia y cauallero de S. Tiago, puedē succeder en todos ellos y qualquier dellos, puedan y valan libre y licitamente para siempre succeder en todo, y por todo, segun los statutos y establecimientos de la dicha milicia de S. Tiago. Decretado que el matrimonio así cōtrahido por los dichos commendadores y caualleros freyles, sea canonico, y que los dichos varones y mugeres que por ventura son ya auidos del tal matrimonio, o se abran de aqui adelante, sean legitimos. Y no menos por autoridad Apostolica, y el tenor de las presentes aprobamos y confirmamos los priuilegios, inmunidades, exempciones, gracias, libertades, prerrogativas, fauores e yndultos sobre dichos, los tenores de los quales como si de verbo ad verbum fueren insertos en las presentes, queremos auer por expresos, y suplinos todos y qua-

qualesquier defectos de fecho y derecho, si por ventura algunos intervinieren en ellas, *et infra*. Y tambien de gracia special concedemos y otorgamos a los Maestres y a todos y qualesquier comendadores caualleros y freyles que por tiempo seran, que puedan vsar y gozar plenariamente de los statutos, ordenaciones, decretos, y otras cosas sobredichas, y de las presentes letras, y que asi el Maestro, como las otras personas de las dichas cauallerias de Calatrava, y Alcantara puedan libre y licitamente vsar y gozar de todos y qualesquier privilegios, ymmunidades, exemptiones, gracias, libertades, prerrogativas, faores y letras Apostolicas cõcedidas y que se concederan a la tal caualleria de, S. Tiago del Spada y a su Maestro comendadores caualleros y freyles, y otras personas que al tiempo sean por qualesquier Romanos Pontifices, y por ventura por nos, debaxo de qualesquier tenores, y formas bien asi como si a las dichas cauallerias de Calatrava y Alcantara, special y nombradamente fueran concedidas. Decretando que las presentes letras no puedan ser notadas de subrepcion, o defecto de yntencion, y assi deba ser juzgado y diffinido por qualesquier Iuezes, &c, Dada en Roma, cabe S. Marco. año de la encarnacion del Señor de mil quinientos y quarenta, a quatro dias de Agosto el año lexto de nuestro Pontificado.

Hæc fragmenta Bullæ Pauli Papæ. 3. transcripsi ex libro 'intitulado diffinitiones de la Orden, y caualleria de Calatrava. Vbi tota Bulla Hispano sermone continetur, & in diffinitionibus de Alcantara. tit. 37. cap. 45. f. 270.

Summarium ex Bulla sequenti.

Paulus Papæ. 3. dispensauit eum fratribus militibus Calatrave, et Alcantare, ut possint contrahere matrimonium: prout fratres milites.

illarū statuta, & stabilimenta recipi, & admitti, ac in eis
 etiam cum coniuge superstite permanere. Vos quoniam
 militia vestra ab ea de Calatrava dependere dicitur, intel-
 lectis statuto & ordinatione presentis, literisque Aposto-
 licis de superconfectis ab emissionem voti perpetuę castita-
 tis & continentię, huiusmodi quibus ex militia vestra in-
 stituto tene mini cessauistis, & instar fratrum militum de
 Calatrava predictum coniuugaliscastitatis votum dumta-
 xat facientes, matrimonia solemniter contraxistis, eisque
 consumatis, in eis permāstis, quidam etiam vestrū prius
 coniugati uidentibus vxoribus in eadem militia vestra in
 fratres milites recepti, & ad professionem illius regularē
 admissi fuerint. Quare cum hæc contra institutum eius-
 dem militię, & religionis vestre votum perpetuę castitatis
 & continentię requirens, facta sint: veremini propterea de-
 liquisse. Nos conscientię, paci, statulque, & rerum vestra-
 rū dispendijs in hac parte consulere volentes, vestrisq; ac
 etiam pro vobis charissimi in Christo filij Philippi Hispa-
 niarū Regis Catholici dictarum militiarū de Calatrava
 & Alcantara perpetui administratoris, a Sede Apostoli-
 ca deputati supplicationibus inclinati. Vos vniuersos, &
 singulos qui contra institutionem militię & religionis
 vestre huiusmodi votum dumtaxat coniuugaliscastitatis
 post literas Pauli prædecessoris, huc vsque emisistis, mati-
 moniaque contraxistis & consumastis, coniugesq; antea
 ductas retinistis, & prolem suscepistis ab omissione voti
 castitatis, & continentię, perpetuę nec non excessibus hu-
 iusmodi, ac inde prouenientibus pœnis Ecclesiasticis,
 & temporalibus (si quas propterea incurristis) auctoritate
 Apostolica in utroque foro absoluimus, ac omnino
 liberamus, & quo ad vixeritis in matrimonijs præ-
 dictis, tam antea quam post ingressum militię vestre,
 & professionis illius regularis emissionem huiusmodi,
 alias

aliam est inter contractis remanere, nec non prioratus, praesentia
 4 conque ipsius militiae vobis alias canonice conferenda ac
 cipere, & tam illa, quam quae alias legitime obtinetis retine
 re, ac etiam omnibus, privilegijs, immunitatibus, unitatibus gra
 5 tijs & indulgentijs ipsius militiae vestrae concessis & concedendis, et
 potari, & gaudere libere, & licite valeatis dispenfamur
 proles susceptas & suscipiendas praedictas legitimas de cer
 nendo, non obstantibus praemissis ac constitutionibus
 Apostolicis, nec non de militia de Montesia iurame
 6 to, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia ro
 boratis, statutis, consuetudinibus, stabilimentis, ysis &
 nativis ceterisque contrarijs quibuscunque. Dat. Rome
 apud Sanctum Petrum sub annulo piscatoris die 5. No
 vembrii, 1584. Pontificatus nostri anno tertio decimo.

Summarium ex bulla sequenti.

1. Paulus Papa 3. dispensavit cum fratribus militibus Castrae, & Al
 catrae, ut possint contrahere matrimonium ut fratres milites San
 cti Jacobi.
2. Cum voto continentiae conjugalis potest stare professio regularis
 et supra n. 1.
3. Fratres milites Montesia faciunt professionem regularem, interue
 niente voto castitatis conjugalis.
4. Praeceptorum & alia beneficia ipsius militiae eis canonice conse
 rantur.
5. Filij horum fratrum militum ex matrimonio habiti sunt legiti
 mi.
6. Dat. Rome anno 1588.

**Bulla Sixti Papae V. de eo quod fratres mi
 litis Montesia possunt ducere vxo
 res: prout milites S. Jacobi.**

§. 52.

SIXTVS Papa V. ad perpetuam Rei memoriam,
 Romanum decet Pontificem, cui diuina Maiestas
 militanis Ecclesię regimen commisit, ita cuncta-
 rum Ecclesiastici Ordinis personarum curam gerere, vt
 etiam militias quę sub regula approbata alicuius Ordinis
 ad fidei Catholicę defensionem, & exaltationem, eiusq;
 hostium depreßionem canonicę institutę sunt, præcipuis fa-
 uoribus prosequatur, & ipsorum militum conscientię tran-
 quillitatis, oportune consu at, prout Catholicorum Regum
 pia vota postulant, ac locorum, & temporum ratione habi-
 ta in domino conspicit salubriter expedire. Cum itaque
 sicut exponi nobis nuper fecit Charissimus in Chri-
 sto filius noster Philippus Hispaniarum Rex Catholi-
 cus, militię de Montesia Magister, alias se. rec, Ioannes Pa-
 pa 22. prædecessor noster tunc existens Regis Aragonum
 precibus inclinatus in Castro de Montesia Valentini. Dice-
 ces. monasterium de nouo construi, & in eo ad defensionē
 Regni Valentię ab incursibus infidelium, qui tunc Regno
 in festi erant fratres milites ordinis Calatrauen. introduci
 debere ordinauerit, & nonnullis bonis ei applicatis volue-
 rit Magistrum & fratres ipsius monasterij omnibus & singu-
 lis priuilegijs, immunitatibus, & libertatibus gaudere quę
 Magistro & fratribus eiusdem Ordinis Calatrauen. in Reg-
 no Castellę degentibus erant ab Apostolica Sede conce-
 sa, dictumque monasteriũ de Montesia, illiusque magistrũ,
 & fratres uisitationi & correctioni Magistrũ, & fratrum Or-
 dinis Calatrauen. in prædicto Regno Castellę instituit sub
 certis modo & formatunc expressis subiecerit, nec non hu-
 iusmodi institutio, tam dicti monasterij quam aliorum ab
 eo dependentium regularium locorum aggregatione in
 Regno Valentię feliciter in dies aucta, & a diuersis præde-
 cessoribus nostris sæpius approbata, & priuilegijs deco-
 rata fuerit, ita vt inter alios prię memorię Leo Papa 10.

Impressa
 circunfer-
 tur.

1

2

3

I indul-

indulserit ipsis tunc & pro tempore existentibus Magistro & fratribus monasterij de Montesa prædicti & ab ea dependentibus domibus & membris quod omnibus & singulis privilegijs immunitatibus exemptionibus, libertatibus & gratijs militiæ de Calatraua in Regno Castellæ existenti in genere concessis & concedendis, vti, potiri & gaudere libere, & licite valerent. Tandem rec. me. Paulus Papa 3. & noster prædecessor vt eo libentius plures insignes viri habitum regularem militiæ Calatrauæ perpetuum in Regnis Castellæ & legionis susciperent, ac ipsius militiæ propagationi, & bono regimini, eiusque militum conscientiæ lecuritati amplius consuleretur, per suas literas inter cætera statuit & ordinauit, quod ex tunc de cætero perpetuis futuris temporibus nemo frater miles etiam Magister dictæ militiæ de Calatraua in Regnis Castellæ consistentis, in professione regulari ipsius militiæ emittendam castitatem perpetuam vouere absolute tenerentur, sed illius loco castitatem tantum conjugalem vouerent, sicuti in militia S. Iacobi de Spata obseruabatur. eisdemque fratribus militibus vt matrimonia contrahere, nec non quibusuis personis alias habilibus & idoneis, vt post matrimonia contracta & susceptam prolem habitum suscipere & professionem dictæ militiæ emittere, ac conjugalem castitatem vt perfertur vouere, nec non in matrimonio tam antequam post emissam professionem, contracto permanendo, quæcunque beneficia, præceptorias officia & dignitates ipsius militiæ recipere & retinere libere & licite possent concessit & indulgit prout in eorundem prædecessorum literis latius continetur. Quare cum postea dilecti filij tunc Magister & fratres prædicti monasterij de Montesa in generali capitulo congregati de anno Domini, millesimo quingentesimo sexagesimo septimo, huiusmodi literas dicti Pauli prædecessoris acceptauerint, tunc quia ab initio, & a primæua fundatione, &

ne, & institutione cautum fuit, vt regularibus statutis & ordinationibus militia de Calatrava in Regno Castellæ constitutę se conformarent, tum quia ipse Leo prædecessor privilegia & gratias concessas, & ex tunc concedendas eis vt præfertur communicavit. Vnde aliqui existimantes vigore supradictarum literarum Leonis & Pauli prædecessorum licere sibi matrimonium contrahere. neque amplius dicto perpetuæ continentię voto astrictos esse marrimonium contraxerunt. Et quia anon nullis fuit in dubium reuocatum: vtrum liceret ipsis fratribus militibus de Montesia matrimonia contrahere, & huiusmodi literis Pauli predecessoris vt, cum in eis nulla fratrum militum de Montesia mentio habeatur: ideo idem Philippus Rex, & Magister nobis humiliter supplicavit, vt eorundem fratrum militum de Montesia conscientię, quieti, ac statui opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos itaque eiusdem Regis & Magistri precibus inclinati statuimus & ordinamus, quod omnes & quicumque Christi fideles in eadem militia de Montesia iam recepti (dummodo votum perpetuę castitatis non emisserint) & qui ex nunc imposterum perpetuo in eadem Canonice recipientur, & illius Magistri, quique in professione regulari quam suo tempore iuxta illius statuta, & stabilimenta emisissent, & emittent, nullomodo obligatos fuisse, esse, aut fore censeatur ad castitatem, seu continentiam perpetuam vouendam, neque ad id vnquam iurati arctari, cogi, aut compelli queant, sed illius loco iuxta statuta, & stabilimenta ipsius militię Sancti Iacobi, satis sit eos coniugalem castitatem vouisse, & vouere: perinde ac si primaua statuta, & stabilimenta dictę Militię de Montesia id permitterent.

I 2 Quod

quodque ipsi fratres milites de Montefia, matrimonia iuxta eandem Pauli prædecessoris literas contrahere, & in eis ac in ipsa militia de Montefia permanere libere, & licite possint, & si qui fideles coniugati, & iam cum sua vxore in matrimonio de genes ipsam militiam de Montefia ingredi voluerint, & conjugalem castitatem iuxta statuta, & statuta militiæ S. Iacobi supradicta, etiam si filios ex legitima vxore procreauerint, tamen aliud eis canonicum non obstat) in numerum & consortium fratrum militum de Montefia, eorumque habitum & professionem recipi & admitti, & in ea militia sic coniugati permanere: dictique magistri, præceptores fratres milites de Montefia nunc & pro tempore existentes, etiam post matrimonia, quibuscunque privilegijs immunitatibus, gratijs, libertatibus, prærogatiuis, fauoribus, & indultis eis antequam matrimonia contrahere liceret, ratione eiusdem militiæ de Montefia concessis, vel ante contracta matrimonia de iniure, vel consuetudine eis competentibus vt prius vti, potiri, & gaudere libere debuerint, & debeant in omnibus & per omnia perinde ac si matrimonia nunquam contraxissent: nec non quęcunque magistratus munera, præceptorias, dignitates, officia & beneficia quęcunque dictæ militiæ de Montefia, sibi alias canonicè collata, aut conferenda, recipere, & iam recepta & obtenta, aut obtinenda retinere, filij quoq. & heredes ex eorū legitimo matrimonio procreati, aut procreandi, non secus ac filij prædictorū præceptorū & fratrum militum S. Iacobi suis parentibus succedere solent, pariter perpetuo succedere libere, & licite valeant in omnibus & per omnia. Præsentis vero literas de surreptionis, obreptionis, vel nullitatis vitio intentionis nostræ, vel quouis alio defectu, minime impugnari, inuvalidari, ad terminos iuris redduci, aut in ius vel cōtrauersiā reuocari, vllō modo posse, aut debere, sed illas ac inde pro tempore secuta quęcunque valida perpetuo, & efficaciter fore, ac perpetuam roboris fir.

n. l.

mitatem optinere, sicque per quoscunque iudices & commissarios quavis auctoritate fungentes, & Palatij Apostolici, causarum auditores & S. R. C. Cardinales sublata, eis & eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, nec non si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum & inane decernimus, & declaramus, non obstantibus præmissis ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictæque militiæ de Montefia iuramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus stabilimentis, vñibus & naturis, illiusque fundatione & institutione cæterisque cõtrarijs quibuscunque. Dat. Romę apud S. Petrum sub anulo

Piscatoris die. 6. Decembris 1588. Pontificatus nostri anno. 4.

(1)

FINIS LIBRI PRIMI.

13

LIBER

LIBER SECVNDVS,
 QVOD IN ORDINIBVS MI-
 litaribus S. Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ,
 & Montesiæ emittuntur tria vo-
 ta substantialia Reli-
 gionis.

PRAEFATIO AD LECTOREM.

QUANTQVAM præcedenti libro per bullas Apostolicas rationem reddiderim triū votorum substantialium religionis, quæ a fratribus militibus Sancti Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ, & Montesiæ per professionem solemnem emittuntur. Viden tamen earum literarum verum sensum, ignorantia (quæ speciosa quædam miscere solet, & veritatem involuere, obscurareque) detorqueri in contraria, & falsa: necessarium existimaui aliquas difficultates pertractare: vt involucra: quibus veritas tegitur, rejiciantur. Sic enim disputando & conferendo, docet Papa Ioannes 22. in Extrauaganti, quia nonnunquam de verborum significatione, quod veritas frequenter illucescit. & propterea non autem, vt rem certam, indubium reuocem: propono quæstionem sequentem.

I 4 QVÆST.

QVAESTIO THEOLOGICA.

Vtrum fratres milites ordinis militiae S. Iacobi de Spatha, & Calatraue, ac Alcantare, & Montefie uouentes castitatem conjugalem, biuere sine proprio, & obedientiam, sint vere, & proprie, & essentialiter religiosi.

Summarium ex Cap. sequenti.

- 1 Matrimoniu a Deo institutum, datumque in remediũ concupiscẽtia.
- 2 Carnis pugna magna.
- 3 Omnes possunt continere.
- 4 Status Religionis laudatur.
- 5 Finis, Regis dilectio.
- 6 De adhesionẽ animæ ad Deum.
- 7 Religiones ad quid institutæ.
- 8 Diuersæ sunt Religiones.
- 9 Religionis nomen explicatur.
- 10 Vnaqueque religio habet approbationem a PP.
- 11 Quæstionis propositæ status explicatur.

Quædam certa proponuntur, pro explanatione tituli quæstionis.

Caput Primum,

1 **D**EO duce, vt ea firmitate, & claritate: quibus decet procedamus, quædã vt certa, & vera præmittere necessarium duxi. Primum certũ est, quod matrimoniu est institutu a Deo in officium nature ad bonum prolis: datumque in remediũ concupiscẽtię nature lapsę.

2 Certum est quod inter omnia Christianorum certamina: duriora sunt prælia castitatis: vbi est quotidiana pugna & rara victoria. docent S. Augustinus & Isidorus quos refert & sequitur D.

D. Aug.

Ser. 250.

de temp.

Thomas. 22. q. 154. art. 3. at. 1.

3 quod nulli hominum est inpossibile, cum adiutorio Dei & adhibi-

ti

ris orationibus, & pijs exercitationibus, perpetuo continere, omnibusq. hominibus proponenda est virginitas; vt eam amet, & sequatur

4. Sancte institue sunt Religiones in quibus castitas omnimoda vobetur. Et hoc v otum frangere impium est. Taliter quod non solum matrimonium illicitum efficit. Sed etiam irritum & nullum.

Ex quibus patet quod carnales, nostri temporis Hæretici, spiritu contradictionis, & Luxuriæ, omnia confundentes. Et contra virginitatem, & cœlibatum, religionesque pestifere loquentes: fugiendi sunt, & anathematizandi. Humana. n. nostra natura; ab illo felicissimo statu suæ integritatis, & innocentie; in qua Deus creauit eam cecidit, nuncque maxime fracta, & de formata, & debilitata est, & imperpetua colluctatione versatur, cum mundo, & principibus potestatum tenebrarum harum: qui eam infensissimè oppugnant; nihilque ei est difficilius, aut laboriosius, quam ad beatitudinem aspirare. Per peccatū enim intrauit mors. Et Diabolus seminauit legē concupiscentiæ, ex qua ad contraria inclinatur; licet velit bonum secundum rationem. Quod. D. Paulus docet ad Rom. 7. dicens video aliam legem in membris meis repugnātē legi mentis meæ: & captiuium meduceantem in legem peccati. Et hanc ob causam misericors Deus, huius naturæ creator, & custos: tot rationes, tot præcepta, tot consilia: quæ lex Evangelica docet: vt hominem debilem, & lubricum adiuuaret, fulciret, & sustineret: & si ceciderit: subleuaret: adiuuauit: proposuit & dedit.

Contra
heret.

5. Dico quod legis finis, est dilectio. Caritas enim causat in nobis spiritualem vitam: & in ea nostra perfectio consistit. I. Ioannis. 4. qui manet in charitate: in Deo manet, & Deus in eo. Quod ex eo explicari potest: quia perfectio cuiuscunque rei consistit in hoc quod suo fini vltimo artissime coniugatur. Finis autē hominis Deus est, cum quo charitas vnit hominem, maxime.

6. Dico quod hæc adhesio animæ ad Deum: est secundum diuersos modos: in patria scilicet: & hic in via. Nam in Patria, hoc est in cœlo: diligit anima Deum, secundum totum suum posse; ita vt semper actu cogitet de Deo: & sine intermissione in eum, per affectum feratur, totam enim actionem actualiter refert in Deum. Et: iste dilectionis modus non attinet ad hanc nostram disputationem: sed de modo, quo anima inhæret Deo in hac vita.

Modus autē adhesionis animæ ad Deum in hac vita duplex est. Vnus est, de necessitate salutis: ad quam omnes tenentur: & consistit in hoc, vt homo cor suū in nullo applicet ad id: quod est cōtra Deū

I. s. sed.

sed potius habitualiter referat totam vitam suam in Deum. & hæc perfectio consistit in obseruatione mandatorum, & dicitur perfectio sufficientiæ. De qua dicitur Math. 5. Stote perfecti, sicut pater vester cælestis. & 25. c. In his duobus mādatis vniuersa lex pendet. Et iste modus perfectionis est in præcepto, respectu tamen gradus amoris, quo Deum possumus diligere, in hac vita. est imperfectus. potest enim charitas summopere augeri in hac vita, nam quāto magis ab amore terrenarum, noster animus elongatur tanto magis firmatur in dilectione diuina.

7 Et propter hoc ordinatæ fuerunt Religiones: vt ibi remotis omnibus impedimentis diuini amoris: homo totaliter (& in hoc est alius modus adhesionis) Dei obsequio, se consecret, & mancipet in perpetuū, & iste modus dilectionis, respectu dilectionis quæ in cælo habetur, imperfectus est: perfectus vero respectu gradus perfectionis sufficientiæ: quæ consistit in obseruatione mādatorū. Et hæc est perfectio, de qua loquuntur Theologi, cum dicūt statū Episcoporum, esse statum perfectionis adeptæ. Et statum religiosorum: esse statum perfectionis adquirendæ, in religione enim per disciplinam & exercitium obseruationis consiliorum, & regularium obseruationum, tenditur ad perfectionem: scilicet ad diligendum Deum: quantum potest creatura mortalis.

Et hoc est quod prætenditur in religionibus, perfici charitate: & ad illum maiorem actum dilectionis peruenire, quem in hac vita mortali, homo habere potest.

8 Dico verum esse obseruationem huius regularis discipline, seu ipsum religionis statū in diuisibili non consistere, nec determinatum esse ad vnum religionis modum: sed potius diuersas regulas, pro temporum, & personarum cōplexionibus, & circumstantijs Ecclesiæque vtilitatibus seu necessitatibus, continere. Quod optime docet D. Thom. 2. 2. q. 186. ar. 2. Dicens quod ad perfectionem diuersis exercitijs peruenitur, vt in arte medicing sunt diuersa medicamenta ad sanandum patet etiam ratione desumpta, a natura finis: a quo summitur ratio mediōrū, manifestum est enim, quod ille qui operatur ad finem non tenetur ad omnia exercitia, & ad omnia instrumenta adhibenda: sed sat est, ponere ea quibus assequatur finem, & propterea inquit D. Thom. religiosus non tenetur ad omnia consilia, seu exercitia: quibus ad perfectionem peruenitur: sed satis est ad illa: quæ determinata, & textata sunt in regula, quam proficitur.

9 Promaiori explicatione, tituli quæstionis: dico in ea summi nomen religionis, seu religiosi: stricto vocabulo. Notandum est enim, nomen istud religio, non vno tantum modo accipi. Potest sumi quod importet ordinem ad Deum: ipse enim est cui nos alligari debemus, tamquam in inefficienti principio, ad quod nostra electio dirigi debet, tamquam ad vltimum finem, & sic omnes Christiani dici possunt religiosi, si Deo seruiant, vt eorum vocatio requirit, & in hoc sensu communiter quilibet fidelis, religiosus dicitur, vitaque sancta, & honesta, hac generali loquutione religio dicitur, & sic loquitur S. Iacobus cap. 1. religio munda & immaculata est visitare pupillos. &c.

Inter Christianos autem, sunt aliqui qui se totaliter mancipant seruitio diuino: quasi holocaustum Deo offerentes, omnia Deo immolantes. Et hij per excellentiam & an. honorem dicuntur religiosi: qui ratione sui status, & ex voto, Tenentur ad obseruanda aliqua consilia, & hac ratione summitur Religio in titulo huius disputationis, loquimur enim de religione stricto vocabulo sumpta. Non vero de religione communiter dicta.

10 Dico vltimum quod status religionis fundamentum habet, in Sacrosancto Euangelio. Et ex hac parte non indigent religiones approbatione Summi Pontificis, modus tamen quo tria vota substantialia emitti debent: In Euangelio, non ita perspicue ellicere, & ita summus Pontifex examinat religionem; & approbat, aut refutat: & determinat vnicuique modum faciendi tria vota substantialia. & ex js fit quod sunt varix & diuersæ religiones, diuersi modique ista tria vota emittuntur. Verbi gratia, in vna religione emittitur votum obedientiæ magis rigide, & in alia minus.

11 Et in hoc est nostra disputatio, & status, seu neruus quæstionis. Q. Nera-
uus. an fieri possit quod sit vera, & essentialis religio, applicando Papa ista tria vota obedientiæ, paupertatis, & castitatis, alicui statim, taliter quod religiosi obediant prælato in omnibus & per omnia, & viuant sine proprio: castitatem tamen habeant limitatam ad coniugalem, vt possint de licentia Prælati ducere vxores, ad habendos filios, qui in timore domini nutriantur: & prædictæ infirmitatis humane remedium, secundum Dei institutionem, & ordinationem, & indulgentiam, seu benignitatē Apostoli Pauli, 1. ad Corinthios. 7. dicentis, Bonum est homini mulierem non tangere, propter fornicationem autem vnusquisque suam vxorem habeat, & similiter mulier virum suum qui cōtinere nequiverit coniugium forciatur, &c.

&c. & denique prout a Summo Pontifice, est ordinatum in regula Sancti Iacobi.

Summarium ex §. sequenti.

1 Quid Dominicus Soto senserit, de religione militari Sancti Iacobi.

2 Quid DD. Franciscus Sarmiento, & aliqui alij Doctores.

Modus dicendi quorundam Doctorum, pro parte negatiua

§. Primus.

Dom. Sot.

DOMINICVS Soto, vel quia finis tam relationem de ordine militari S. Iacobi, habuit, vel quia opinatus est D. Thom. docuisse non posse veram esse religionem, cū coniuentia coniugali. Primus omnium, vt ex eius litera constat, & aduertit Nauarrus de redditibus, quæst. 1. mon. 55. num. 1. & mon. 56. nu. 2. dicere ausus est, hanc religionem: quo ad equitas non esse simpliciter religionem, sed secundum quid, in quantum scilicet, aliqua participat, quæ ad statutum religionis pertinet proindeque fratres istos milites non esse vere religiosos. motiua eius, sunt desumpta ex capitulo cum ad monasterium de statu monachorum. vbi insinuatur castitatem, iure diuino, anexam esse religioni: idque nititur prouare ex Euangelio dicente D. Petro. ecce nos reliquimus omnia. qui autem coniugatus est, non reliquit omnia. imo nec seculum. item res vxoria pugnat cum religione: contrariaturque contemplationi, propter vehementiam voluptatis, quæ ex vere nascitur item, quia sollicitus est quomodo placeat vxori, et diuisus est. matrimonialisque sarcina, votum paupertatis religiose respuit. Item quia nec legitimæ obedientiæ, de qua christus ait, sequere me: vxorius vir vacare poterit, & quia cum voto solemnium religionis: non potest stare matrimonium, item quia isti fratres milites rei vxoriæ seruiunt: ac ceteri seculares ambitum honores, & diuitias. & paupertatē, & obedientiam, non nisi solo nomine profitentur. sic tradidit de Iustitia & iure lib. 7. q. 5. art. 3. & lib. 4. sentent. dict. 27. q. 1. art. 4. col. 13.

D. D. Frā
sif. Sarmi
ento.

D. D. Franciscus Sarmiento sequutus est Dominicum Sotum in primap. sui defensorij, propter supra dicta. & quia sibi visum est, quod isti milites non sunt personæ Ecclesiasticæ, neque habent

bent chorum, neque Ecclesiam, sed Parrochiam, vt alij laici. Et non gaudere priuilegio Canonis, neque fori. & in mon. 56. dicit nō emittere tria vota substantialia religionis, & quod forte melius esset, vt votum castitatis nullomodo emitterent, & in mon. 57. dicit quod officium, quod tendit ad irregularitatem: opponitur religioni, & institutionem harum militiarum ad irregularitatem tendere, quia sunt ad militandum, ergo &c.

Hos auctores sequuti sunt aliqui recentiores. Verbi gratia. Accedo lib. 3. nouæ recopilationis titulo 5. l. 14. num. 3. lib. 3. Frater Ludouicus Lopez in Instructorio conscientia. 2. parte. c. 48. Gironda de Gabellis. 7. parte. numero. 47. & aliqui alij.

Summarium ex §. sequenti.

1. Vera sententia, & tenenda est, hos fratres milites esse uere Religiosos.
2. Doctores id affirmantes.
3. Decisso rote confirmat.
4. Fundamentum aducitur.

Vera sententia, & Doctores eam defendentes.

§. Secundus.

VERA sententia, & tenenda est. Quod hij fratres milites S. Iacobi, Calatrauæ, Alcantaræ, & Montesiæ sunt uere proprie & essentialiter Religiosi, Tenent D. M. de Ayala Episcopus Guadixensis, & postea Archiepiscopus Valéinus in explicatione Regulæ S. Iacobi. cuius Titulus est, compendio y declaratione de la Orden de Sanctiago, per totum & signanter c. 1. & 2. & D. D. Didacus Couarrubias Episcopus Segouicis. 2. par. epi. decret. c. 3. §. 1. numero. 18. & subtilis Fortunius Garcia ab eo citatus & Docteur Nauarrus de reddi. mon. 55. & 56. & in propugnaculo apologi. §. 15. ubi citat pro hac parte D. Michael. Marañon, & in consilijs lib. 1. de hijs que vi metu. cons. 5. numero. 6. & lib. 3. deregula.

gula. conf. 23. & lib. 4. de spons. conf. 10. & 13. Frater Michael de Medina Ordinis S. Francisci in lib. de sacro homi. contin. lib. 4. cō-
trouers. 7. cap. 39. fol. 383. Petrus Nuñez de Auendaño cap. 26. p̄g-
torum numero 11. lib. 2. Belluga in speculo Principum, cap. trru-
brica 7. numero 7.

Confirmat Decisio Rotæ. 256. edita 22. Iunij anno 1582. & ha-
babetur in nouis, vbi docetur, quod milites de Alcantara post dis-
pensationem ad vouendum castitatem coniugalem, sunt sub Regu-
la Ordinis Cisterciensis, & inter alias rationes quæ ibi adducuntur
est, quod commutatio voti continentix, in castitatem coniugalem,
non mutat regulę substantiam.

Eandem sententiam tenent fere omnes Doctores Compluten-
ses, quam publice docent, quorum nomina & subscriptiones ad fi-
nem huius quæstionis. §. 29. habentur, et aliquorum Doctorū Sal-
manticens. & Valentini. quos consulere personaliter potui, & alio-
rum Doctorum.

Fundamentum veræ sententiæ.

Fundamentum vero est. Quia tria vota paupertatis, castitatis, &
obedienciæ, sumuntur in religione, vt instrumenta tendendi
ad perfectionem, quæ in charitate consistit, & ita non est opus
profiteri has virtutes, secundum omnem suam perfectionem, seu ri-
gorem. & licet possibile sit seruare omnimodam castitatem, &
perpetuam: est tamen multum difficile, quia est quotidiana & acer-
rima pugna ex parte concupiscentiæ. & castitas coniugalis habet
hoc, quod est essentialiter castitas: sufficiensque materia, vt ex ea,
& alijs duobus votis perfecta religionis regula, componi possit. &
talis est regula D. Iacobi, tria vota substantialia, viuendi sine pro-
prio castitatis coniugalis, & obediendi in omnibus, continens. Per
quæ tria, sufficienter tolluntur omnia impedimenta diuini amoris,
ex vique horum trium votorum, homo fertur ad cor altum, bo-
num, & optimum, perfectionemque charitatis. Et pro tali regula
religionis inductiua: longo præmisso studio, & examine a Sancta
Sede Apostolica est approbata, & confirmata, propositaq. vniuersę
Ecclesiæ. quod ex præcedenti libro satis constat, & pro mei inge-
nij tenuitate (Deo duce) sequētib. rationibus ostendere conabor.

Summarium ex §. sequenti.

1. *Clausula quedam referuntur bullæ foundationis ordinis.*

2. *bullæ*

- 2 Bulla fūdationis, loquitur cū Magistro, & fratribus Clericis, & laicis. Nota sequentia.
- 3 Loquitur per se, & de primario intento cum militibus.
- 4 Loquitur etiam directe, & per se cum Clericis.
- 5 Alique sorores huius ordinis, possunt nubere.
- 6 De auctoritate dignitatis magistralis.
- 7 hoc nomen frater propius supponit pro militibus, quam pro clericis.
8. In bulla, & regula, nomen frater semper comprehendit milites.
- 9 Clausula plurium bullarum referuntur, quod ista militia est religio, & num. 14.
- 10 Regum enuntiationes de hac religione referuntur. ad idem.
- 11 Religiosi, uocantur fratres, per excellentiam.
- 12 Milites S. Iacobi, a Summis Pontificibus, uocantur fratres
- 13 Dictio, alius, referi similia, in substantia.
- 14 Odo & religio, in hac materia pro eodem summuntur.
- 15 De capitulo ueniens, de uerborum significatione in sexto.

Prædicti milites esse vere, & proprie religiosos. auctoritate Summi Pontificis, qui eos religiosos, & militiam ipsam ordinem & religionem appellat, probatur. 1.

§. Tertius.

SIC docemur in prima bulla confirmationis Alexandri Papæ 3. ibi. Nobiles quidā viri, &c. in habitu & cōuersatione religionis subvnius Magistri statuerunt obedientia cōmorari, Et in principio eiusdem bullæ. ibi. Magistro militiæ Beati Iacobi, eiusque fratribus Clericis, & laicis, tam presentibus quam futuris, communem vitam professis, in perpetuam memoriam. Et infra. num. 12. Ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes, &c. Et in regula Episcopi ordinem sanctum, & confirmatione dignum attestati sunt, & Cardinalis Albertus id prouauit auctoritatibus. Apostoli Pauli, et Sanctorum Patrum. Et Paulo infra. Incipiunt statuta fratrum ordinis militiæ S. Iacobi, qui in tribus capitulis totus consistit, scilicet in castitate coniugali, in obedientia conseruanda, in viuendo sine proprio.

Hic

2 Hic autem maxime animaduertendum est, summendumque probasti, & fundamento totius disputationis, quod Regula ista S. Jacobi, & Bulla confirmationis eius Alexandri Papæ 3. directe, & perse loquuntur cum fratribus militibus; non quidem excludunt fratres Clericos, nã etiã talis bulla, & regula, loquuntur directe & ex parte cū clericis (volo dicere) q̄ Bulla & regula S. Jacobi loquuntur directe, et perse cū Magistro, & fratribus Clericis, & laicis: sed de principali int̄to, loquuntur cū fratribus militibus, & hoc præcæsit Summus Pontifex, & intenderunt omnes fundatores; Magister, & Prior, & fratres Clerici, & laici, instituere Regulam pro militibus, & ratio est, quia Prior, & Clerici habebant regulam Canonicorum regularium S. Augustini, & eam retinuerunt, & profitentur, absque vlla modificatione, & vt dixi in primo lib. cap. 3. factū est vnū religionis corpus, ex Canonicis regularibus, & militibus S. Jacobi, & autoritate Apostolica fuit erectus ordo religionis militaris sub Regula S. Augustini, & quamvis regula S. Augustini non fuit modificata, per castitatem conjugalem, quo ad Clericos: fuit tamen sic modificata, quo ad fratres milites, & hoc est quod docet Bulla cum dicit, Nobiles quidam viri propositum suum, & ordinem temperantes. de principali ergo intento loquitur cum militibus, vt patet ex ea, & magis singulariter omnia declaro sic.

4 Quod bulla, & regula loquantur cum fratribus Clericis, & laicis, patet ex eis, ibi, Magistro, & eius fratribus Clericis, & laicis communem vitam professis. Et infra numero 21. & sit ibi Clericorum conuentus, & Prior. Et infra num. 29. Clerici præterea vestri ordinis per villas, & oppida simul maneant & Priori qui super eos fuerit ordinatus obedientes existant, & fratribus tam in vita quam in morte spiritualia subministrent. Idem habetur in regula supra lib. 1. cap. 4. §. 1. n. 5. constat hoc etiã ex alijs capitulis regulæ, vt ex capite 29. De orando pro defunctis.

Quod bulla & regula Sancti Jacobi directe per se, & essentialiter loquantur cum fratribus militibus, patet euidenter, ex dictis, & ex eorum contextu. Nam bulla primo nominat Magistrum Petrum Ferdinandum, qui miles fuit conjugatus, & habuit uxorem Infantam Donam Catharinam, deinde Paulo infra dicit bulla. Nobiles quidam viri. Non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua in extrema queque dare pericula pro Domino creuerunt. Quæ vèba de militibus affirmant, nam fratres Clerici nūquam arma lump erunt, ex instituto, & professione. Deinde sequitur

quatenus in Bulla sub vnus Magistri statuerunt obedientia com-
 morari: eo vtique moderamine propositum suum & ordinem tem-
 perantes: vt qui velint coniugibus suis vtantur. Quę verba fratri-
 bus militibus conueniunt. Et infra. iterum loquens de hoc voto,
 coniugalis castitatis, sic statuit. Ad suscipiendam quoque prolem,
 quę intimore Domini nutriatur &c. vnusquisque vxorem suam
 habeat, & similiter mulier virum suum, Et infra. si autem viri
 premortui fuerint, & relicte ipsorum quę Ordinem susceperunt
 nubere voluerint: denuncietur hoc Magistro, siue Commen-
 datori, vt cum illius conscientia, cui mulier ipsa vult, nubat: secun-
 dum verbum Apostoli Pauli dicentis, mortuo, viro soluta est
 mulier a lege viri: cui vult nubat, tantum in domino. quod etiam
 de viris intelligitur obseruandum: vna etenim vtrique lege tenen-
 tur. Statuimus quoque vt nullus fratrum siue sororum post suscep-
 tionem ordinis vestri, & promissam obedientiam: vel redire ad se-
 culum: vel ad alium ordinem, sine Magistris licentia audeat se-
 transferre. hęc in bulla Quibus verbis euidentis est, quo loquitur
 de fratribus militibus, loquitur enim consequenter, eodem que te-
 nore. loquiturque de sororibus huius ordinis: quarum sororum:
 aliquę nubent. quales sunt sorores monasterij de Iunqueras, apud
 ciuitatem Barchinonensem, quod etiam patet ex litera, dicit enim
 bulla, si relicte ipsorum, quę ordinem susceperunt, nubere volue-
 rint, denuncietur hoc Magistro, Quod optime declarat professio
 facta a Commitissa Virgelensi in qua expresse dicit, quod casamē-
 tum suum semper veniat per Magistrum, sicut fratris ordinis.
 de qua infra §. 4. n. 4. itaque clausula. Nec reuertatur ad seculum,
 similiter & expresse loquitur de sororibus coniugatis. Hoc etiam
 patet, ex regula capit 13. ibi. filius qui in ordine manere voluerit, sit
 in providentia Magistri, quod si nulluerit frater fieri, vadat. &c.
 hęc in regula. cuius singula verba consideranda sunt, natus in ordi-
 ne, & manere in ordine, & frater fieri, & sit in providentia Ma-
 gistri; deinde sequitur in Bulla, de loco capituli generalis: sitque
 mentio Prioris ordinis. Vbi notetur euidenter apparere, quod præ-
 tendimus, Bullam istam essentialiter, & de principali intento lo-
 qui cum Magistro, & fratribus laicis militibus: nam vsque ad hęc
 locum, & clausulam ordinauit tria vota Religionis, continentię
 coniugalis obedientię, & viuere sine proprio, egitque de Magi-
 stro: qui alia vota recipit. egitque de confirmatione ordinis, &
 postea de capitulo generali: & de Priore ordinis (qui mortuo Ma-
 gitro

K

gitro

gistro) gubernationem habeat ordinis: eique obediatur vt Magistro, donec electio fiat Magistri. Deinde sequitur in Bulla sint autem tredecim in ordine fratres qui Magistro in consilio, & dispositione domus assistant, & eligendi Magistrum, curam habeant competentem. Hęc in Bulla. hi autem fratres tredecim milites sunt. Hęc etiam probantur ex regula in qua fit mentio trium votorum castitatis coniugalis, &c. & quod milites si aliquas abstinentias facere proposuerint: secundum providentiam Magistri illas faciant. Et infra. Si vero fratres super Sarracenos fuerint, aut ad alia negotia, & vxores interim voluerint stare in claustris, &c. & infra. Mulieres illarum quarum viri deceferint, &c. quod si aliqua quę in ordine suo vitam honestam duxerit, extra monasterium remanere voluerit. secundum Magistri providentiam poterit remanere. Et infra, nullus fratrum ex herede filium suum, preterea, si aliquis ex fratribus de mandato Magistri in terra sua, aut in aliqua hereditate moratur: viuat ibi secundum statutum ordinis, & sit obediens Magistro in omnibus, & per omnia, & infra. nullum proprium habeant, nec retineant quicquā nisi quod a Magistro, vel Comendatore fuerit eis concessum. Comendator instituitur a Magistro qui reliquis fratribus, siue maneat in Conuentu, siue in domo cum vxore & familia in vniuersis necessaria provideat. Hęc in regula. per que sufficienter probatur quod intendimus.

6 Magis explicō, quia ex hac dignitate Magistrali procedit, vt isti fratres milites recipiantur ad habitum, & ordini incorporentur ipseque Magister, seu administrator dominus Rex Castellę, & Legionis, eos religioni incorporat, & ad eum admittit, vel etiam excludit. De quo videnda est infra probatio. 3.

Et si aliquis horum fratrum militum sit Apostata, ad ipsum administratorem, seu Magistrum pertinet, & incumbit ex officio, querere, & renocare talem fratrem. De quo extant aliquę Bullę vt videre est infra probatione 4. denique nostra propositio ex pluribus alijs locis Bullę, & regulę comprobatur, quod verba supradicta Bullę, nec aliquis fratrum reuertatur ad seculum. loquuntur de fratribus militibus: & adeo est verum, vt si quis negare attentasset, temere negaret hanc veritatem, vt lucem in meridie.

Et idem probatur ex altera clausula, cuiusdem Bullę confirmationis Alexandri tertij. si quis in aliquem vestrum fratrum videlicet, vel sororum violentas manus iniecerit: sit excommunicatus.

& illud

& illud idem pro tutela vestra, &c. quę clausula pro fratribus militibus de principali intento fuit apposita, & eis, ex vi, & proprietate verborum conuenit, & non Clericis huius ordinis.

7 Se d& pro eis maiori intelligentia notetur, quod in hac religione, nomen istud frater proprie loquendo cōmune est Clericis, & laicis equitibus, vxoratis. tamen proprius supponit pro fratribus laicis equitibus: magisque est in vsu, & modo loquendi Bullę confirmationis, & regulę, & aliarum bullarum, itaque aliquando hoc nomine fratres comprehenduntur, omnes, & alias sæpe sapius quod nominare intendunt equites, seu milites, vocant eos fratres: & fratres Clericos, vocant Clericos: siue Canonicos. Sic legimus in Bulla ista confirmationis Alexandri 3. ibi, Prior Clericorum curam possit habere, & fratrum prouideat animabus. & infra. Prior Clericorum de domo & ordine curam gerat. Et etiam in Regula cap. 33. Clerici vestri ordinis per villas, & oppida simul mancant, & filios fratrum instruunt. & infra. Clerici claustrum habeant: vbi fratres conuersentur. Supra lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 50, item Summus Pontifex Iulius 2. hæc eadem, velut digito demonstrat in sua Bulla, qua de verbo ad verbum refert bullam Alexandri Papę 3. & regulam istam S. Iacobi, eas approbando, & confirmando. Cuius bullę initium quasi totaliter ad fratres milites dirigitur, ibi militans Ecclesia, milites, & Athletas fortes, & inter cetero fratres militię S. Iacobi de Spata assumpsit, qui vitã ætinã, & contēplatiuam ducentes, simulque coniugalem pudicitiam seruantes, &c. vt supra §. 24. in principio bullę, quę verba correspondēt regulę verbis in principio positis, ibi incipiunt statuta fratrum ordinis militię Sancti Iacobi, qui in tribus capitulis totus consistit. scilicet in coniugali castitate, &c. supra. §. 1. n. 21.

8 Et ne in his rebus immoremur. hoc est certum, quod nomine fratres, aliquando non comprehenduntur Clerici: & semper, & in omnibus locis regnã Sancti Iacobi, & bullę confirmationis Alexandri 3. in quibus ponitur hæc vox fratres, semper comprehenduntur fratres milites, & in his fratribus militibus verificatur, vere & essentialiter tota bulla, & regula, omnesque earum particule, nisi in his quę expresse nominat Clericos. Vt est illud, Clerici per villas simul mancant.

ET HAEC IDEO DIXERIM quia sic oportuit, & necessarium animaduertere iudicavi, eo quod hac nostra

K 2

notia

Nota.

nostra tempestate. plerique in hjs decepti sunt. & verum sensum Bullæ deprabant: & iura Prioris, & clericorum, & Magistri, fratrumque militum, fundationemque huius ordinis confundunt: & in hoc maxime, quod ad nostrum propositum attinet, putantes bullam istam loqui cum fratribus militibus secundo, & accessorie. seu per viam concomitantie, & communicationis, seu ad hætionis ad clericos. quod plane falsum est. Nam isti fratres milites essentialiter constituunt istam religionem, fraterque miles Magister est prima persona omnium fratrum. bene ergo ad probandum hos milites esse religiosos prædicta litera est inducta & id probat.

9 Hæc omnia & Quod sit verus ordo religionis.

aperte etiam docet Summus Pontifex. in alijs suis bullis, quæ posite sunt lib. 7. cap. 4. §. 2. num. 1. ibi versus Hispaniam contra gentem nefariam paganorum: surrexerunt de nouo viri Deum timetes, & celantes legem domini, videlicet fratres S. Iacobi, & infra. tempore nostris surrexit in partibus religio, et infra. religionem ipsam assumunt. & infra. considerato religionis ordine, quem sumserunt.

Eadem probantur euidenter, ex altera eiusdem Alexandri. 3. Bulla, contra Apostatas. supra eodem cap. §. 3. ibi cum venissent olim ad sedem Apostolicam dilectus filius noster Petrus Ferdinandi Magister militum S. Iacobi, cum quibusdam de fratribus suis: humiliter postulauit ordinis sui obseruantias a sede Apostolica confirmari, & infra. obtentu maioris religionis.

LVCIVS Papa. 3. in Bulla confirmationis ordinis hoc docet. ibi. licet vniuersos religiosos, &c. & infra. religionis cultum in domino receperunt, & infra. Ordinem vestrum autoritate Apostolica confirmantes, sic supra. lib. 1. c. 4. §. 4. & 5. in altera Bulla contra fratres vagantes. ibi. intrare alium ordinem, &c. Magistri licia postposita, molliuntur.

INNOCENCIUS Papa. 3. supra. §. 9. ad religionis augmentum. & infra. Religiosorum domos.

INNOCENCIUS Papa. 4. in Bulla contra vagantes. supra §. 15. relicto eodem ordine: in seculo turpiter, &c. & infra. ad suum ordinem renocare. & in Bulla confirmationis nobiles quidam viri, &c.

In habitu, & conuersatione religionis, &c.

de ista Bulla facta est mentio. sup. §. 18. idem. Innocentius Papa. 4. in c. Veniens de verb. signific. in. 6. §. ceterum dicti fratres, &c. ordinis sui, &c. in hoc enim textu loquitur de ista militia S. Iacobi.

ALEX.

ALEXANDER Papa 4. supra §. 19. Ibi viri Religiosi.

VRBANVS Papa 4. supra §. 21. Paci, & quieti religiosorum virorum fratrum Ordinis militiæ S. Iacobi, & in altera sua bulla. §. 22. num. 1. Ordinis vestri Religio. Et in altera. §. 23. num. 1. Inter Religiosos exortas. Et infra. Magistrum Ordinis militiæ sancti Iacobi. Et in altera bulla. §. 24. num. 1. Mancipati superuæ maiestatis obsequijs. Et infra. Ordinem vestrum in Ecclesia firma mento, quasi turrim fortitudinis diuinitus institutum.

GRÉGORIVS Papa 10. supra §. 25. n. 1. & si quibuslibet religiosi. Et infra. Magistri fratrum domus ordinis militiæ Sancti Iacobi.

BONIFACIVS 8. supra §. 26. n. 1. Fundato ordine militiæ S. Iacobi, in habitu, & obseruantia regulari. Et infra. Ordinem ipsum, cum regularibus obseruantijs eius, autoritate Apostolica confirmarunt.

MARTINVS Papa 5. supra §. 29. n. 1. Religionis vestræ militia. Et infra. n. 2. Ordinis professores.

SIXTVS Papa 4. supra §. 30. Curam religionum. Et infra. Militiæ S. Iacobi de Spatha, ordinis Sancti Augustini.

INNOCENTIVS Papa 8. supra §. 52. n. 1. Statum religiosarum personarum quauilibet, præsertim sub regularibus militijs.

IVLIVS Papa 2. supra §. 34. n. 6. Ibi aliorum Religiosorum, & infra. Nos igitur considerantes ordinem prædictum, & illius institutionem, ac statuta & ordinationes regulæ, & correctorij per dictum Albertum Cardinalem, vt præfertur editas, rationabilia, & honesta, ac sancte. & pie viuendi normam, & ordinem continere,

CLEMENS Papa 7. supra §. 37. n. 1. Religiosarum personarum quauilibet, præsertim sub regularibus militijs.

PIVS Papa 5. supra §. 42. n. 4. Ibi aliorum religiosorum, & infra. Nos igitur qui salubrem religionum quauilibet, & maxime militiarum.

PAVLVS Papa 3. supra §. 50. numero. 2. Ibi. Las personas religiosas.

SIXTVS Papa 5. in bulla pro militibus Montesiæ. supra lib. 1. cap. 4. §. 52. num. 1. Militias, quæ sub regula approbata alicuius ordinis.

EPISCOPI etiam, & vniuersus Ecclesiasticus status, &

K 3 etiam

& etiam secularis vocant absolute, & de plano ordines, & religio-
nes, vt constat ex praxi, & plurimis instrumentis, quę referre lon-
gum esset, & pro eo pono sequentia.

10 **REX FERDINANDVS** secundus Legionensis in
quodam priuilegio donationis Hospitalis de Viuci, vocat hos mili-
tes personas religiosas, dicitque facere donationem Deo, & ordini
militum S. Iacobi, & domno Petro Fernandi eiusdem ordinis ve-
netabili Magistro. & in altera donatione de Luchena his verbis.
Inter cetera, quę Regiam Maiestatem decorare videntur, summa, &
pręcipua virtus est, religiosas personas diligere, venerari & largis
muneribus ditare, eos pręcipue, qui obiectis secularibus concupis-
centijs, pro defensione Christi semper militare sancto statuerunt
proposito.

REX ILDEFONSVS. El de las Navas, in donatione
de Vcles, facta Magistro & fratribus S. Iacobi, sic. Regali conuenit
maiestati Religiosos viros quoscunque diligere, & maxime eos,
qui relictis secularibus, vouerunt sponte contra Crucis Christi ad-
uersarios, & proprium sanguinem fundere, & temporalem vitam fi-
nire, ego itaque Ildefonsus Dei gratia Hispaniarum Rex, &c. fa-
cta carta era 1212.

*Cax. bb.
exemp.*

REX ALFONSUS, Dilecti Ferdinandi filius, in priuilegio qui
confirmat huic ordini possessiones de Regalengo, vocat Magistrũ
& fratres milites, personas religiosas, dans eis facultatem vt possint
emere de hæreditatibus nobilium, & de Clericis, & de alijs ordini-
bus. Facta carta apud Cauriam, era 1267.

*Cax. mō
baluan.*

PETTRVS Rex Aragonum, in donatione quã facit huic
ordini, de Villamontis Albani, vocat Magistrum huius militiæ
domnum Ferdinandum Gonçalum, venerabilem. Facto priuilegio
era 1245.

SIC & Alfonso Rex Aragonũ Magistrũ huius militiæ Vel-
lascum Rodericum vocat venerabilem, in priuilegio quo confir-
firmat dictam donationem anno Domini 1331.

ET IACOBVS Rex Aragonum qui Valentiam recupe-
rauit, a Mauris, in donatione quam facit huic ordini, de loco, & Tur-
ri de Museros, vocat Commendatorem de Montaluan, Fratrem
venerabilem, era 1274.

11 Eadem veritas quod isti fratres milites sint religiosi, talesque
nominantur a Summis Pontificibus, & vniuersis Christianis, patet
ex eo, quod ab omnibus vocatur **FRATRES**, quo nomine vocantur,
qui

qui veri sunt Religiosi.

Pro quo noetur, quod licet in primitiua Ecclesia, omnes fideles appellabantur discipuli, vel fratres: sed postquam Apostoli fecerunt Concilium Antiochenum, appellati sunt Christiani, & per excellentiam, religiosi appellantur fratres, quia sunt, vel debent esse Magis coniuncti in Christo, & propter hanc causam proprie, & & stricte omnes profitentes tria vota substantialia regulæ, siue sint monachi, siue alij religiosi, possunt dici fratres. Sic idem Alexan. Papa 3. anno 1180. in Concil. Lateran. 1. p. c. 10. monachi, vocat religiosos fratres, & in cap. Veniens de Simonia, & idem Alex. 3. vocat Moniales sorores, in cap. Causam, quæ de electio. Et Bonif. 8. in cap. Periculoso de statu regularium, moniales vocat sorores, sic etiam appellantur fratres minores in Clementina exiit de Paradiso, de verborum significatione. Et in Clementina dudum. De sepulturis, Prædicatores appellantur fratres. Facit etiam tex. in cap. Nimis de excessibus Prelatorum, & cap. Insinuante. qui Clerici, vel vouentes, & in cap. Tuarum de priuilegijs, & ibi glossa. & cap. Dudum. de decimis, milites Hierosolymitani, vocantur fratres, quod & adnotauit Petrus Gregorius Syntag. iuris. vniuersi. parte 2. lib. 15. cap. 34. numero 2. dicens, quod cum Alexander 3. Summus Pontifex vetaret eis coniugium, eos vocauit fratres Sancti Ioann. & Innocent. tertius. Frates Hospitalis Sancti Ioannis. Facit Petrus Nuñez de Auendaño. cap. 26. præf. numero 1. vers. quod dixit, & Iacobus de Graphis in decisionibus aureis. lib. 24. numero 26. & Alfonso de Azeuedo in lege 14. nouæ recopilat. lib. 3. titulo 5. numero 1. & multi alij Doctores. Præterea in regula Sancti Francisci, religiosi appellantur fratres, & in Bullis Apostolicis ordinum militarium Calatrauæ, & Alcantaræ quando fuerunt confirmati ab isto eodem Sanctissimo Papa Alexand. tertio, cum castitate absoluta, & non restricta ad coniugalem: milites, vocantur fratres. Quas Bullas refert Licentia-tus Rades in sua Chronica, folio 13. & folio 2. & hoc est notissimum, nec oportet in eo immorari. Est res clara, & recepta

12 Quod autem milites S. Iacobi a sancta Sede Apostolica absolute, & pleno ore vocentur fratres. Patet euidenter ex Bulla confirmationis Alex. Papa 3. & alijs positissimis. 1. lib. ergo sunt vere religiosi. Videri poterit Abbas in cap. Causam quæ de iudicijs, et cap. Sacrosancta. dist. 22, et ibi glossa verbo Christianorum.

K 4

Reli-

13 Religiosos esse hos fratres milites, militiamque ipsam esse ordinem religionis, & appellari a Summis Pontificibus, probatur etiã ex vi huius particulæ. **Alius.** quæ ex natura sua refert similia in substantia. Bulla confirmationis supra lib. 1. cap. 4. num. 19. dicit. Nec ad alium ordinem sine Magistri licentiã audeat se transferre; & idem Alexand. in bulla contra vagantes. §. 3. Obventu maioris religionis ordine spreto, ad alium locum arctioris religionis intuitu. Et in regula D. Jacobi supra §. 1. n. 59. Si aliquis frater, fratrem suum aut aliquem alium cuiuscunque ordinis occidat. Et idem Alex. 3. in Concil. Lateran. & refertur in cap. cum & Plantare de priuileg. vtitur eodem modo loquendi in principio capituli. Fratres Templi, & Hospitalis, & alij religiosi. Et in bulla Lucij; §. 5. n. 2. Vel intrare alium ordinem. Et Innocentius Papa 3. Ad religionem aliam transcendendi. Supra §. 8. in principio bullæ, & in cap. de regul. & transf. ad relig. Idem Innocentius vtitur predictis verbis. Sub pretextu maioris Religionis ad alium ordinem transfuolare. Probo etiã quod particula. Alius referat similia in substantia. ex titul. de regul. & transf. ad religionem in 6. cap. non solum. & cap. constitutionem, loquens de fratribus Predicatorum, & Minorum, & in cap. qui post votum, & in extrau. Ioan. 22. cap. sancta Romana. de Religios. Do mi. contra fratri celos. Probat efficaciter bulla Bonifacij Papæ 8. concessa in re grauissima, & de qua, lis vertebatur. vt vidimus sup. lib. 1. cap. 4. §. 23. n. 4. ibi; Ne dum ipsi ordini destructionis incommoda, sed etiam alijs ordinibus, & infra. Quodque simile in minorum, & Predicatorum, ac Templariorum, & Hospitaliorum, & nonnullis alijs ordinibus.

Extant etiam leges Regiæ. partita 1. titul. 7. de Religiosis. l. 1. & 14. nouæ recopilationis. lib. 8. tit. 5. ibi, Caualleros de Sant Ioan, otro algun religioso. qua in lege videndus est Alfonso de Azeuedo qui per hanc particulam. Otro. Probat milites Diui Ioannis esse veros religiosos quia inquit dictio, Otro. est repetitiua similitium secundum Baldum in l. couenticulam. cap. de Episcopis, & Clericis.

Ergo ordo S. Jacobi, verus Ordo Religionis est, & ita esse docent Summi Pontifices Alexand. 3. Lucius 3. Urbanus 3. Innocentius 3. Honorius 3. Innocentius 4. Iulius 2. Dum de certa scientia hunc Ordinem confirmantes, dicunt de fratre milite professo. Nec ad alium ordinem transeat. & certum est verum ordinem sequi, & esse.

esse ex parte prædicati, ergo præcesserat verus ordo religionis. Dum dicit. Nullus fratrum siue sororum post susceptionem Ordinis vestri.

14 Confirmatur hæc ex iure canonico, & communi modo loquendi: quod nomen ordo in regula approbata pro religione sumitur. Sic idem Alex. Papa 3. qui hunc ordinem S. Iacobi approbavit in cap. Non est de regularibus & transf. Religionē Cisterciē sem: vocat ordine n. facit cap. ex literarum qui Clerici, vel vouentes, ibi. Ad monasticum ordinem transire, & idem Alex. in cap. relatum. nec Clerici, vel monachi. d. ci fratres alterius ordinis, in monasterium in lucas, &c. & Innoc. Papa 3. licet de regul. religiones vocat ordines, & in cap. Consulti. eodem titulo dicit. Profiteatur ordinis disciplinam Et Gregorius 9. eodem tit. in cap. religiosi. dicit, quodeicūq; de ordine suo requirantur, & secundū ordinē regularem recipiantur. Et Innocent. Papa 3. de statu monachorum. cap. in singulis. vitur nomine ordo. & obseruantia regulari, referendo ordinem Cisterciensem, & Bonifacius Papa 8. religiones vocat ordines. cap. quorundam de electione in 6. & in titulo de regul. & transf. cap. non solam. & in cap. exijt. de Verborum significatione. in 6. Nicolaus Papa 3. Religionem D. Francisci vocat ordinem, & religiosos fratres. Patet etiam ex praxi & stilo Curie Romanæ, & etiam ex Breuiario Romano, quod in legendis Sanctarum, religiones vocat ordines.

15 Cap. veniens de verborum significatione hæc omnia confirmat. textus enim iste qui Innocentij Papæ 4. est: loquitur (vt modo dicebam) de ista militia S. Iacobi & de eius militibus, & militiam: vocat ordinem; & milites: vocat fratres & quod loquatur de isto ordine, S. Iacobi docet glossa in principio & versus finem verbo generalis, verba etiam textus hoc capite docent. facit enim mentionem priuilegij Alexandri, quod est Bulla de confirmatione huius ordinis supra cap. 4. numero. 12. & 13. & 29. & 33. & 37. & in regula D. Iacobi sup. §. 1. num. 54. patet etiā ex eo quod textus incipit veniens, & Gregorius. 9. anno. 1237. dedit quandam Bullam in fauorem huius ordinis S. Iacobi contra quandam prælatum & Bulla incipit. Gregorius Episcopus Seruus seruorum Dei, Venerabili fratri, &c. Veniens ad Apostolicam Sedem, in nostra præsentia proponere curauisti, qued occasione priuilegij felicis recordationis Alexandri Papæ prædecessoris, fratribus militiæ S. Iacobi indulgi multipliciter læditur Ecclesia &c. Et continet omnia

K & verba

verba istius textus, & ipsa & textus eisdem verbis concludunt dicendo per declarationem autem huiusmodi nolumus alijs defensionibus seu iuribus partium derogari.

Probatur etiam istam militiam S. Iacobi esse veram religionē ex illis verbis Bullæ confirmationis ordinis Alexandri. 3. ibi in habitu & conuersatione religionis, &c. & inf. eo utique moderamine **Propositum suum.** & ordinem temperantes. vt sup. cap.

4. num. 7. vbiper propositum: intelligit vitam religiosam, quod probo ex cap. Clerici, 19. quæst. 3. textus sic habet. Clerici qui monachorum propositum appetunt, quia meliorem vitam sequi cupiunt liberos eis ab Episcopis in monasterijs largiri oportet ingressus nec interdicti propositum eorum, qui ad contēplationis desiderium transire nituntur. hæc in textu. Idem Alexand. 3. sic intelligit & explicat nomen istud propositū, ipsū religionē appellans. patet supra eodem ca. 4. §. 2. n. 2. in sua Bulla ibi; horum itaque propositum, &c. & inf. religio que Deo grata est.

Probant etiam Gregor. 13. & Sixti Papa. 5. Bullæ concessæ fratribus milibus Montefæ, vbifratres appellantur, & eorum militia ordo, & religio. supra §. 51. & 52.

Cum ergo militia ista S. Iacobi, & etiam Calatrauæ, & Alcantaræ, & Montefæ absolute & de plano vocetur, & vocentur ordo, & religio, & eius, & earum statuta, & regula, et regulæ, & obseruantia regularis, & habitus regularis, & harum militiarum milites similiter absolute vocantur fratres, & Ecclesiasticæ personæ, et regulares, et religiosi, et portare habitum regularem: euidenter probatur has militias esse veras religiones, et earum milites esse vere religiosos, et contrarium velle dicere, non est carens audacia, et falsitate. Est etiam infirmare, seu inuertere iura, seu eorum modos loquendi.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Fratres milites S. Iacobi faciunt professionem regularem sub regula S. Augustini, & n. 8. 9. & 10.
- 2 Idem probatur de fratribus militibus Calatrauæ, & Alcantaræ, & Montefæ, sub regula Cisterciensi, & n. 3. 9. & 10.
- 3 Professio recte fit sub nomine obedientia.
- 4 Comitissa V. gelensis fuit fratriſſa, seu soror ord. S. Iacobi.
- 5 Concilium Trident. de modo faciendi professionem.

6 Militi-

- 6 *Milites S. Iacobi faciunt professionē sub Regula S. Augustini. & milites Calatran. Alcantare, & Montefra sub regula Cisterciens. magis probatur, & n. 7. & sequentibus.*
- 7 *Per uotum castitatis coniugalis, non est sublata regula S. Augustini, sed modificata, & idem dicendum est de regula Cisterciensium Calatranæ.*
- 8 *Decisio Ro:æ.*
- 9 *Fratres S. Ioannis profitentur regulam S. Augustini.*
- 10 *Quod regulam religionis prædicti fratres milites profitentur faciuntque tria uota substantialia in habitu regulari, magis probatur.*

Ex forma professionis, & habitus, idem ostenditur, secundo.

§. Quartus.

QUOD fratres milites S. Iacobi sint vere religiosi. Coniungitur, ex eo, quod faciunt professionem regularem per tria uota substantialia, solemnia regule S. Iacobi, sub regula Canonicorum regularium S. Augustini, & hæc docent Summi Pontificis, quod sic ostendo. Alex. Papa 3. in bulla confirmationis supra cap. 4. n. 1. ibi; Magistro, eiusque fratribus Clericis, & laicis cōmuemvitā professis.

Nota uerbum professis quod tam de militibus quā de Clericis dicitur. At certum est, fratres Clericos professionem facere regularem. Deinde in eadem bulla num. 15. facit mentionem trium uotorum, obedientiæ, uiuendi sine proprio & castitatis coniugalis, quæ à fratribus militibus emittuntur, ibi. Inter ea sane quæ in professionis uestræ ordine statutum est obseruari, primum est ut sub unius Magistri obedientia. Nota professionis ordinis, & infra. num. 19. Nullus fratrum siue sororum post susceptionem Ordinis uestri, & promissam obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad alium ordinem sine Magistri licentia audeat se transferre. & idem Alex. in altera Bulla supra §. 3. n. 2. ibi. Et ordine spreto, in quo uouerant domino militare ad seculum, tanquam canis ad uomitum redeunt. & infra. Post susceptionem habitus, & factam ibidem professiōem.

L V C L V S. Papa 3. supra §. 1. num 3. Fratres ordinem suum esse professos.

W R V A.

VRBANVS Papa 3. supra §. 6. num. 1. Communem vitam professis.

INNOCENTIVS Papa 3. supra §. 7. n. 2. & 3. Communem vitam professis, &c. In habitu & conuersatione religionis & infra. num. 6. Cum regularibus obseruantijs, & infra. num. 7. In professionis vestrae ordine, & infra. num. 8. Post susceptionem ordinis vestri, & promissam obedientiam, & idem Innocentius, ibidē §. 8. num. 1. facta professione suscepit habitum regularem, & in altera bulla supra §. 9. n. 3. Factam professionem.

HONORIVS Papa tertius. idem docet. eodem Cap. §. 10.

INNOCENTIVS Papa 4. supra §. 18. Communem vitam professis.

BONIFACIVS Papa 8. supra §. 26. In habitu, & obseruantia regulari.

MARTINVS Papa 5. supra §. 29. num. 1. Vestri que ordinis professores.

INNOCENTIVS Papa 8. supra §. 32. n. 3. Cum professionem emittit tria vota substantialia, &c.

IULIVS Papa 2. supra §. 34. numero 6. Communem vitam professis.

2 **PAVLVS** Papa 3. supra §. 50. pro militibus de Calatrana, & Alcantara, num. 5. Que en la profesion regular sobredicha, que al tiempo hizierē, cōforme a los estatutos y establecimieutos de ellas, en ningunamanner seā obligados a hazer profesion de tal voto de castidad, y continencia perpetua, ni puedan ser apremiados a ello contra su voluntad, sino que en lugar desto, deuan hazer voto de matrimonial castidad, segun los estatutos y establecimientos de la dicha milicia, y Cavalleria de San Tiago. Hac ibi. Pius Papa 4. in sua bulla supra §. 37. num. 2. & 3. ibi. Professionis regularis, & infra. Professionē regularem emittere, & in altera bulla, ibidem. §. 38. num. 3. ibi. & professionem regularem per eosdem milites emitti solitam. in quibus bullis loquitur Summus Pontifex de militibus S. Iacobi. ergo euidentē est istos fratres milites S. Iacobi, Calatrana, & Alcantara facere professionem regularem, sic enim Sedes Apostolica, verbis decisiuus nos docet.

3 Et certe satis aperte docuit Alexand. Papa 3. in bulla confirmationis. n. 19. ibi. Post susceptionem ordinis vestri

fri, & promissam obedientiam, &c.

Per obedientiam enim intelligit professionem regularem, & probo ex regula Sancti Francisci, & refertur in extrauag. quorundam de verborum significatione, Ioannes 22. Paulo post principium vers. In primis cum dicatur in regula, quod illi, qui promissam obedientiam, habeant unam tunicam, ubi glossa verbo obedientiam, per obedientiam intelligit tria vota substantialia, facit eum in Ecclesijs de maior, & obedientia.

Secundo probo ex praxi, quia in aliquibus religionibus, fit professio sub nomine obedientia: non expresse nominando castitatis & paupertatis vota, & ita recte fieri docet communiter Doctores. D. Thom. quolibet. 1. ar. 2. docet castissimam, & securissimam esse profitendi formam, fratrum Prædicatorum, & D. Antoninus 3. p. tit. 16. cap. 3. Syluester verbo religio. 3. q. 18. vers. Nauarr. de Regul. cap. cui portio. q. 22. num. 18. & ordo Canonicorum. lib. 1. cap. 17. num. 6. &c. qui & refert quod in ordine prædicatorum non exprimitur castitas, neque paupertas in forma profitendi, sed sola obedientia secundum regulam S. Augustini, & regulam eiusdem ordinis.

4 Et hic placuit facere mentionem professionis cuiusdam fratris, seu sororis huius ordinis S. Iacobi videlicet Comitissæ Vrgellenis, filia inclitæ recordationis Ernengulij Comitissæ Vrgellenis, & Domine Eluiræ similiter Comitissæ, dicit ergo, quod bono animo, & spontanea voluntate offert corpus suum, & animam Domino Deo, & ordini S. Iacobi de Vcles, & promittit obedientiam in manu fratris Lupi Petri ordinis S. Iacobi, Domino Petro Guadifaluo Dei gratia Magistro ordinis, & totius conuentus successiue, solemnizantes vota iuxta regulam ordinis S. Iacobi, & statuta & quod semper quod contrahat matrimonium, erit de Magistri ordinis licentia, & assensu, & si casu forte, aliquando matrimonium quod est contractum inter eam, & nobilem Petrum Infantem Portugaliæ, non possit effectui mancipare, prout inter eum, & ipsam unanimiter est concessum, eo prouiso quod si matrimonium non potest aliquatenus consumari, teneatur contrahere cum Domino Iacobo Dei gratia Regi Aragonum, prout inter ipsam, & ipsam conueniunt, sicut expresse, & humiliter deprecantes, quatenus per Magistrum & ordinem sibi semper veniat casamentum, sicut & fratris ordinis speciali, si contigerit venire. &c. Acta fuit 2. nonas Maij, sub anno

anno incarnationis Verbi 1229. Hæc visa sunt transcribere, ex eis quæ continent, & habetur ad longum in Conu. Vclensi. Cænon potèder y cosas diferentes, & de ista Commitilla videtur facere mentionem Ioann. Mariana de Rebus Hispaniæ. lib. 12. cap. 13. & cap. 16. & Miedes in historia Regis, D. Iacobi.

Et quod attinet ad nostrum propositum, notanda sunt verba istius professionis, maxime pro solutione 2. argum. in fra. c. 2. §. 2. sunt enim ponderanda verba, offero corpus meum, & animam meam Domino deo, & sancto ordini Diui Iacobi, & per Magistrum, & ordinem michi semper veniat casamentum, & solemnizantes vota. Quæ omnia sunt notanda, maxime pro sororibus de Barcelona, quarum professio licet sit breuior in modo loquendi, est tamen eadem in substantia triumvotorum substantialium castitatis coniugalitatis, obedientiæ, & viuere sine proprio.

5 Hæc eadem veritas ostenditur, & probatur ex Concilio Tridentino sess. 25. cap. 15. præcipiente, vt professio non fiat ante decimum sextum annum ætatis, & anno probationis, adiectionis habitus completo, quod obseruant isti fratres, vt inrer alios adnotant Nauarrus in cons. titul. de his quæ vi metu lib. 1. cons. 5. n. 4. fol. 95. & frater Manuel in summa. 2. parte c. 8. cons. 1. & adeo est verum, quod si ista forma concilij non seruetur ab eis, professio est nulla, & ita inuolabiliter obseruatur a Domino nostro Rege Philippo administratore perpetuo, ab omnibusque fratribus, taliter quod si sua Catholica maiestas, vult aliquem ducem nouitium præmiare, conferendo Commendam, petit a Summo Pontifice dispensationem, vt non seruata dicta dispositione Concilij, possit annum emittere professionem, & ita videmus aliquando fieri.

6 Et hæc ratio insolubilis est, & ita patet hos milites facere professionem regularem, sub regula approbata a Sancta Sede Apostolica.

Nota.

Quod professio quæ fit a fratribus militibus Sancti Iacobi Calatrauz, & Alcantaræ, & Montehæ, sit regularis etiam ostendo, quia qui sunt Sancti Iacobi, profitentur sub regula Canonico regularium Sancti Augustini, & Calatrauz, & Alcantaræ, & Montehæ sunt Cisterciensis ordinis.

Et pro fratribus S. Iacobi sic ostendo.

ALEXANDER Papa 3. in Bulla confirmationis militum

litiz supra capite, 4. numero primo, sic docet. Magistro militi-
 tia Sancti Iacobi, eiusque fratribus Clericis, & laicis tam prae-
 sentibus quam futuris communem vitam professis, & infra nu-
 meros. & 7. **Nobiles quidam viri in habitu,**

& conuersatione religionis, &c. Suum ordinem
 temperantes, vt etiam sint qui coniugibus suis vtantur, Quibus
 verbis docuit, hos milites Sancti Iacobi facere professionem sub
 regula Sancti Augustini. Nam fratres Clerici eam profiteantur. 7.
 Vt est notorium, & ostendi supra lib. 1. cap. 1. §. 4. numero 2. &
 cap. 3. videlicet quod isti fratres Clerici, & laici seu milites in
 vno modo viuendi sub regula Sancti Augustini continere, &
 vnum corpus religionis factum est, Namque cum hij milites se,
 Canonicis hys aggregarunt: non intenderunt facere nouum ordi-
 nem. Et probo argumento sumpto ex cap. final. de relig. Do-
 mi. neminia religionum diuersitas in Ecclesia Dei confusionem
 inducat, & cap. Religionum diuersitas eodem titulo in sexto,
 & Extrauagant. Sancta Romana. de Religiosis Domib. Ioann.
 22. quod optime ad notauit Dominus Didacus a Ponte de
 Quinones qui Episcopus Obertensis est, in tractatu de Conuentu
 Vicensi manu scripto, Factum est ergo vnum corpus religio-
 nis, in vna vita communi, sub eadem regula Sancti Augustini,
 taliter quod respectu fratrum militum (in his exigentibus) auctori-
 tate Apostolica modificata est, quibusdam constitutionibus, re-
 stringendo votum castitatis, ad castitatem coniugalem, vt in re-
 gula Diui Iacobi habetur expresse, quam regulam diui Iacobi,
 isti fratres profiteantur modificantem, quo ad hoc regulam San-
 cti Augustini.

Et ita profiteantur regulam Sancti Augustini, modificatam
 non enim destruxerunt eam modificando castitatem ad coniu-
 galem, sed temperarunt, & modificauerunt: vt verbis expressis
 & decisiu, docet Alexand. 3. in verbis allegatis suae bullae con-
 firmationis supra n. 7. Ex vtique moderamine propositum eum &
 ordinem temperantes, quod verissimum est, & obseruandum.
 vnde pro maiori intelligentia notentur sequentia.

Fecit quidem Alexand. Papa 3. cum militibus Sancti Iaco-
 bi in principio, & in fundatione huius ordinis, anno 1175.
 quod

quod Paulus Papa 3. Cum militibus Calatrauz, & Alcantaræ anno 1540. dum fecit, vt possent ducere vxores. non enim (vt aperte constat ex eadem Bulla supra § quinquagesimo) destructa fuit, aut sublata eorum Religio: nam votum castitatis non fuit sublatum sed tantum modificatum, sicut quando Papa dat licentiam alicui religioso, vt possit facere testamentum, vel vt distribuatur aliquid bona, vt fecit cum fratribus Clericis huius ordinis S. Iacobi, vel quando approbat religionem quæ habeat propria bona in communi, vt sunt plurimæ, vel vt aliqui religiosi habeant in singulis proprium aliquo modo, vt fit in societate Iesu, in personis quæ dicuntur coadiutores non formati, qui proprium possunt habere certo modo, suspenso vsu, & vere & proprie, & essentialiter, absolueque sunt Religiosi. vide si p § 52. n. 4. BB. Sixti PP. V. ibi. Castitatē conjugale vovisse, & vouere, perinde ac si primeua statuta diē militiæ de Mōtesia id permitterent. optime etiam docet hæc Nauarr. lib. de reddi. q. 1. mon. 56. quod votum castitatis non fuit sublatum: sed moderatum. mansitque vere religio.

Decisio Rotæ facta die 22. Iunii 1582. & habetur in noua impressione fol. 37. & est decisio. 266. docet quod milites de Alcantara viuunt, & militat sub eadem regula, qua existunt professores ordinis Cisterciensium, & quid Cistercienses sunt sub regula S. Benedicti & loquitur de eis expresse post factam dispensationem. Dicit enim non ob stare quod ducant vxores, quia commutatio voti continentia, in castitatem conjugalem non mutat Regulæ substantiam.

9 Hæc ex decisione Rotæ. vnde & Nauarrus sup. mon. 56. num. 4. optime docet. quod comendatores cruciferi ordinis S. Ioannis Hierosolimitani, & comendatores S. Iacobi eandem Regulam S. Augustini profitentur, licet isti ex Apostolico priuilegio vxores habere possint, quod non efficit, ne sint Religiosi.

10 Docent summi Pontifices hanc veritatem. verbi causa.

SIXTVS PP. 4. sup. §. 30. ibi. Cōuentus, & fratrum vniuersorum Militiæ S. Iacobi de Spatha ordinis S. Aug.

ADRIANVS Papa 6. debita meditatione, & diligentia consideratione præmissis habitaque cum eiusdem Sanctæ sedis Cardinalibus matura deliberatione, ac de eorum consilio et assensu vniuersi Coronæ Castellæ Magistratus S. Iacobi Calatrauz, et Alcantaræ, et in ista Bulla dicitur, quod Magistratus, et personæ militiæ que sunt S. Augustini et Cisterciensium ordinis, vt sup. §. 36.

ET

ET CLEMENS Papa 7. in bulla posita supra §. 37. ibi Rex, et militiæ S. Iacobi de Spata, sub regula S. Augustini perpetuus Administrator, et in altera bulla §. 38. ibi, vestra n. i. i. t. a. S. Iacobi sub regula S. Augustini Canonico Regularium.

PAVLVS Papa 3. supra §. 39. ibi Rex, & militiæ S. Iacobi de Spata sub regula S. Augustini canonico regularium perpetuus Administrator.

PIVS Papa 5. supra §. 42. ibi milites & personas militiæ S. Iacobi de Spata sub regula S. Augustini, idem Pius Papa 6. in altera bulla supra eodem lib. 1. §. 43. ibi S. Iacobi de Spata ac de Alcantara, & Calatrauæ militiarū sub Sancti Augustini, & Cisterciensis ordinum

regulis, Perpetuus administrator, per Sedem Apostolicam. Et in bulla qua vniuit beneficium Sancti Iacobi de Vcles Parrochiali de museros, sic, Pius Episcopus &c. cum itaq; sicut accepimus perpetuum simplex beneficium Ecclesiasticum in Ecclesia S. Iacobi de Vcles nuncupati Valentinens. Per fratres milites militiæ S. Iacobi de Spata sub Regula S. Augustini obtineri solitum &c. Dat Romę Anno 1567.

Paulus Papa 3. in Bulla, qua dispensauit eum militibus Calatrauæ, & Alcantara vt possint ducere vxores. ibi, militias & Canallerias de Santiago de la Espada, que es de baxo de la orden de S. Augustin, y de Calatraua, y Alcantara, que son de la orden de Cistel. Supra §. 50. numero 6.

GREGORIVS Papa 3. in Bulla concessa militibus Montefiæ supra lib. 10. cap. 4. §. 51. nu. 1. ibi milites militiarum de Calatraua, & de Alcantara Cisterciensis ordinis, & infra nu. 2. & professionē voti coniugalis emittere velent &c. & prout Fratres milites militiæ S. Iacobi de Spata sub regula S. Augustini, & infra nu. 3. professionis regularis.

SIXTVS Papa 5. pro eisdē militibus supra lib. 1. cap. 4. §. 52. **Habitu regularem militiæ de Calatraua.**

Et infra in professione Regulari ipsius militiæ, & infra professionem diē militiæ emittere & infra nu. 5. regularibus statutis, & ordinationibus militiæ de Calatraua, & infra nu. 6. ibi Quicūq; Christi-

fidelis in eadem Militia de Montefia iam recepti, & qui ex nunc in post erum perpetuo in eadem canonicè recipentur

L tur

tur, &c. in professione regulari, &c.

L E O Papa 10. in sua bulla anno 1515. motu proprio, & ex certa scientia reservat Magistratus S. Iacobi de Spata, & de Calatrava, ac de Alicantara S. Augustini, Cisterciensis ordinū militiarum gloriosiss. mo Carolo 5.

Quæ Pontificum Summorum enuntiationes cum sint super re, quæ ad Pontificiam auctoritatem spectant, cum Papa sit caput omnium Religionum, & ipse sit bene informatus, sub qua regula Religiosi vivunt, faciunt plenā fidem præcipuæ cum aliquæ sint datæ cum clausula, motu proprio, & diligenti consideratione, & ex certa scientia, & hæc pro ratione in dicta decisione potè adducitur, in eaq. fit mētio aliquarū bullarū, & inter eas Leonis, datæ anno 1515

Regulam religionis profiteri milites S. Iacobi, & quod gestent habitum regularem magis ostendo.

A L E X. PP. 3. in bulla confirmacionis dicit. Viri quidā nobiles in habitu religionis. supra c. 4. n. 7. & in regula supra §. 1. n. 12. ibi, Crucē in modum ensis, & infra. explicat regula. & in altera bulla supra §. 3. etiā de certa scientia dicit, Sub arctiori regula. & infra. n. 2. reiecto habitu regulari, &c.

V R B A N V S. PP. 3. supra §. 6. n. 2. In habitu Religionis.

I N N O C. 3. supra §. 7. In habitu religionis & in altera bulla. §. 8. n. 1. suscepit habitū regulare. & infra. Grandimontensis ordinis regula longe arctior sit quā vestra. & in altera bulla supra §. 9. n. 4. Regulam vestrā, & infra. Eadem regula firmiter observetur.

H O N O R I V S PP. 3. supra §. 11. habitum regularem.

I N N O C E N T I V S Papa 4. supra §. 17. ibi. Statuta quædam, contra sui ordinis regulam, & in bulla confirmationis dicit. Viri quidam nobiles in habitu religionis supra §. 18.

V R B A V N S. PP. 4. supra §. 22. sub regularis observantia.

I N N O C E N T I V S Papa octau. supra §. 32.

Sub regularibus militijs, &c. Regularia instituta, &c. Professionem emittit tria vota substantialia, videlicet castitatis conjugalis obedientiæ Magistro dictæ militiæ, & abs-

que

que proprio viuere.

IVLIVS Papa. 2. in bulla confirmationis, supra §. 34. n. 3. & 4. & 9. & 12. & 13. Coniugalem pudicitiam seruantes ac quasi Domino, cui se, suaq. bona obtulerunt, tria tabernacula facientes. & infra. Eorum regulam, & infra. Scriptam regulam, & infra. ordinationes regulæ. & infra. Non mutata substantia ipsius regulæ.

Certum est ergo, hos fratres faciunt professionem regularem, in habitu regulari.

Tria vota religionis solemnia facere hos fratres milites S. Iacobi satis ex verbis allegatis bullarum patet, & magis adhuc ostendo.

ALEXANDER PP. 3. supra c. 4. in bulla confirmationis n. 5. 6. & 7. ibi, Non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua in extrema quæq. dare pericula, pro domino decreuerunt, & in obedientia Magistri, & suum ordinem temperantes, &c. & infra. n. 11. in horum collegio, tu Petre Fernandi Magisterium super alios, & pro uidentiam suscepisti. & infra. n. 15. inter easane quæ in professionis vestri ordinis, statutum est obseruari, Primum est ut sub vnius magistri obedientia, in omni humilitate, adque concordia, sine proprio viuere debeatis. Ad suscipiendam quoque prolem, &c. coniugium fortiatui, &c. & in regula supra §. 1. n. 21. ibi, incipiunt statuta fratrum ordinis militæ B. Iacobi, qui in tribus capitulis totus consistit: scilicet, in conjugal castitate, in obedientia conseruanda, in viuendo sine proprio. & eadem tria vota similiter ex præferunt prædicti summi Pontifices. Lucius. Urbanus. Innocentius. 3. & Innocentius. 4. siquidem ordinem confirmarunt referendo ad longam Bullam primæ confirmationis.

VRBANVS Papa. 4. in Bulla ad vniuersos fratres militie San. Iacobi in dicat satis aperte hos fratres esse vere religiosos, Deo dicatos, per tria vota solemnia, sup. §. vigesimo quarto, ibi.

Mancipati supernæ maiestatis obsequijs.
Et infra † Ordinem vestrum in Ecclesiæ firmamento quali turrim fortitudinis diuinitus institutum.

Probat hoc etiam bulla Innoc. Papæ 8. supra §. 32. n. 1. & 3. his verbis † Romani Pontificis in quo diuina dispositione potestatis plenitudo consistit, providentia circûspecta, statum religiosarum personarum quarumlibet, præsertim sub regularibus militijs. & infra. diligenter attendens illa quæ eorum ritus & regularia instituta concernunt, interdum ampliat, mutat moderatur, &c. & infra.

L 2 Qui

Quilibet fratrum dictæ militiæ, cū professionem emittit tria vota substantialia, videlicet castitatis, conjugalis obedientiæ Magistro dictæ militiæ, & absque proprio viure emitere consuevit. Per quam bullam aperte docemur hos fratres milites S. Iacobi profiteri tria vota substantialia religionis, licet enim hæc vltima verba habeantur in narratiua bullæ, satis tamen est, quod continentur in hac bulla, in qua Summus Pontifex enuntiat illa præcedentia verba **†** Potestatis plenitudo, prouidentia circumspecta. statum religiosarum personarum, quarumlibet præsertim sub regularibus militij **†** Quibus verbis aperte ostendit istam militiam D. Iacobi statum esse religiosarum personarum triaque ista vota admitti, & admissa esse vt. vota substantialia religionis, a Sancta Sede Apostolica, quod ita sensisse, & indicasse Innocenti. Papa 8. patet ex dictis, & etiam probatur ex bulla Pauli 3. supra §. 50. nam vt dispenser in regula Cisterciensi. facit mentionem plenitudinis potestatis, & personarum religiosarum. ibi **†** El Romano Pontifice vicario de Christo en la tierra, teniendo el principal señorio de mano del Señor, &c. in principio Bullæ.

I. V. L. I. V. S. 2. Etiam ista tria vota substantialia indicauit, vt modo retuli, & est videre supra §. 34. n. 2. & 3.

Hæc etiam veritas declaratur, & probatur ex professione militum Abulensium ibi, sub habitu & signis ordinis militiæ S. Iacobi obsequi Deo, &c. & infra. Secundum tenorem Regulæ viuere. supra lib. 1. c. 3. §. 1. n. 3. que scriptura, non solum per Episcopos fuit confirmata, sed etiam per Cardinalem Iacintum Legatum Apostolicum.

Hoc etiam probatur ex bullis Gregorij 13. & Sixti Papæ 5. concessis **Pro militibus Montefiæ** supra lib. 1. cap. 4. §. 5. n. 1. ibi **†** Votum perpetuæ castitatis, &c. sed illius loco votum conjugalis castitatis facere, &c. & infra. ita vt in sua quisq; militia matrimonium contrahere, &c. & Sixtus Papa 5. ibidē. §. 52. n. 4. ibi. castitatem perpetuam vouere absolute tenerentur. sed illius loco castitatem tantum conjugalem vouerent. Et infra. numero sexto. **Sed illius loco iuxta statuta militiæ S. Iacobi, satis sit eos cōiugalē castitatē vouere, &c.**

Sacris

Satis ergo patet hos fratres milites esse vere religiosos: siquidem regulam religionis profitentur. vt patet ex dictis vocabulis. regula. religio. professio regularis. & obseruantia regularis, & habitus regularis, & militia regularis. quæ a regula sic dicuntur. a regula enim: regularis dicitur & homo regularis est, qui per professionem imperio prælati, se subijcit, & tales sunt isti fratres milites regulares, sub habitu, & professione, & obseruantia, & disciplina regulari constituti, & licet melius esset vt vouerent omnimodam castitatem, tamen votum quod emittunt castitatis conjugalis: votum substantiale religionis est sufficienter. vt vidimus docuisse summos Pontifices: & etiam indicant illa verba. Illius loco (scilicet) continentia perpetue; castitatem conjugalem: &c. & in sua militia manere, &c. videatur glossa in c. cum de quibusdam, de religio. D. m. in principio.

Resolutio

Et Nauarrus in Apolog. dered. Eccles. quest. 3. mon. 6. num. 2. & mon. 55. num. 2. & in cons. lib. 3. de regul. consil. 23. num. 1. adiuncto. 3. Couarrubias. 2. part. epit. decret. cap. 3. §. 1. num. 18. qui & citat Fortunium Gartiam. frater Michael de Medina de sacro honic. conti. contro. 7. cap. 39. post med. docent hos fratres emittere tria vota substantialia, frater etiam Hieronymus Roman in sua Re pub. Christiana cap. 2. fol. 402. ad notauit hos fratres milites facerentia vota solemnia religionis.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Papa non potest errare in approbando Religione.
- 2 Papa docet, quod per assumptionem ordinis militia Sancti Iacobi relinquatur seculum, & summitur religio vera, & numero 5. & sexto.
- 3 De lege priuata & publica.
- 4 Magister & fratres S. Iacobi uerum ordinem religionis instituire prætulerunt.
- 5 Iste ordo pro uera religione fuit approbatus in Hispania, ab Episcopis, & legato Apostolico, & deinde Romæ a summo Pontifice cum sua sancta Sede. & num. 6.
- 6 Nullus potest retinere fratrem militem discedentem ab isto ordine, sine licentia Magistri.

Ex eo quod isti fratres milites professi: nō
possunt transire, sine licentia Magistri,
ad aliam Religionem, declaratur.

§. Quintus.

Nillus fratrum, siue sororum post sus-
ceptionē ordinis vestri, & promissam
obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad
alium ordinem, sine Magistri licentia, au-
deat se transferre, &c. Vt supra c. 4. n. 19. Summi Pō-
tis, Alex. PP. 3. Verba sunt ista, per quæ aperte docet fratres mili-
tes S. Iacobi veram religionem assumere, verosq. esse religiosos.
Et pro maiori explicatione huius probationis, aduertatur. Certū
esse secundum fidem Catholicam quod Summus Pontifex non
potest errare in confirmanda aliqua religione speciali, quatenus
ad hoc quod attinet ad veritatem doctrinæ, & instituti, & constitu-
tionum: quæ sibi ab aliquo proponuntur, taliter, quod tales constitu-
tiones sic approbatæ, nihil possunt continere, quod sit contrarium
Euangelio, aut rectæ fidei, aut rationi naturali, quod sit pernitio-
sum, aut nocivum saluti animarum. Et ratio est clara. Quia tunc
vtitur officio Summi Pontificis, cui a Christo dictum est, pasce
oues meas. Dum autē approbat aliquam religionem, eam propo-
nit vniuersæ Ecclesiæ, non solum vt conuenientem ad salutem eo-
rum, qui eam profiteri intendunt: sed etiam ad perfectionem cha-
ritatis congruā esse, vt docēt doctores. 22. D. Tho. & inter eos D.
Bañez q. 1. ar. 10. col. 172. ergo si in hac approbatione Pontifex
errasset deciperet fideles in re grauissima suæ salutis: & maxi-
me huiusmodi Homines, suæ salutis valde cupidos, vt demonstrat,
cum habitum religionis assumunt. Totumque hoc iam refunde-
retur in Christū Dominum: quod non bene, & sufficienter funda-
uerit suam Ecclesiam, talem reliquens Vicarium, quod est blasphemum,
& hereticum. cum ergo Summus Pontifex Alex. 3. per suā
bullam verbis propositis, doceat vniuersam Ecclesiam: quod dum
hij fratres milites S. Iacobi hunc ordinem a sumunt, & faciunt pro-
fessionem

Nota.

fessionem: relinquat seculum, simulq; statuit ne transeat ad alium
 ordinem, sine licentia magistri: profectio per talem doctrinam ge-
 neralem, & ad perpetuam memoriam traditam, vimq; habentem
 legis publicę, aperte nos docet hos fratres esse veros religiosos
 veramq; religionem assumere. Nam si ista non esset vera religio:
 non diceret, neque ad alium ordinem transeat neq; in altera sua bulla
 supra. §. 3. id preciperet, etiam per excommunicationis sententiã
 custodiri quin potius diceret, sic, si quis lege priuata, hoc est spiritu
 Dei ducitur migrandi ad ordinem religionis: conuolet ad eum. Sic
 idem Summus Pontifex Alexander. 3. in cap. commissum de
 sponsalibus, docet, & determinat quod ille qui iurauit alicui, de
 contrahendo eum a matrimonio, & postea lege priuata, ductus:
 ad frugem melioris vitę suspirat: contrahat matrimonium, ne con-
 trahatur iuramento, contrahat tamen, animo non manendi in illo
 statu: sed quod post matrimonium ratum, ante consumationem; ad
 religionem migrat.

Et hoc etiam confirmatur, ex capitulo quod Dei timorem de
 statu monachorum, & canonicorum regularium. Vbi Innocen-
 tius Papa. 3. qui etiam supradictam clausulam, & regulam de certa
 scientia confirmauit. Eodem loquendi modo vtitur, docens quen-
 dam clericum plebanum. ibi. sane quidam desiderans ad frugem me-
 lioris vitę transire, officium plebani resignans &c.

3. Facit textus duo sunt. 19. q. 2. quatenus habet legem priuatam
 Spiritus sancti: qua, quis mouetur, ad intrandam religionem esse
 proferendam legi publicę, qua quis tenetur ad seruiendum alicui
 dignitati, vel beneficio Ecclesiastico præhabito, cui obligatur ser-
 uire. Et argumentum ad hoc confirmandum potest summi ex cap.
 scripturę deuot. & vot. red. qui & huius Summi Pontificis Alex.
 Papę. 3. est in quo docet omne votum esse mutabile, in votam re-
 ligionis: etiam autoritate propria, vt ait Panormitanus ibi com-
 muniter receptus.

4. Si ergo ista militia Dni Iacobi, non esset religio: aliter eam
 fidentes, a Summis Pontificibus docerentur. Et maxime primi il-
 li fundatores qui licet plurimi illorum fuerint cõingati, habuerunt
 tamẽ voluntatẽ efficacem saluandi animas in vera religione. quod
 ita habuisse certũ est, & probatur ex bulla cõfirmationis. ibi No-
 biles quidam viri agẽtes penitentiã peccatorũ suorũ non solũ pos-
 siones terrenas: sed etiã corpora sua in extrema queq; dare peri-
 cula pro domino decreuerunt, in habitu & cõuersationis religionis.

Et confirmatur quia vt patet ex regula. supra §. 1. n. 15. Dominus Iacintus Cardinalis legatus Apostolicus existens in Hispania, hunc ordinem autoritate Apostolica, qua fugebatur confirmauit. quod fuit per annum Domini. 1572. quo anno Hispaniam intrauit. vide supra probatione 1. num. 10. vers. Rex Ildesofus. & pondera ibi verbum, voverunt, & supr. cap. 4. in princip. Bulla Alexandri. Communem vitam professis, itaque iste ordo anno Domini. 1174. erat confirmatus per Episcopos Hispaniarum, & præfatum Cardinalem. que confirmatio etiam ad petitionem regum facta est. Et his statibus si isti fratres milites verum religionis ordinem non quæsiissent: tali approbatione contenti fuissent, quia tamen quæsierunt verum, & indubitatum ordinem religionis: eodem tempore, redeunte Romam eodem Domino Iacinto Cardinali: Magister & fratres eum comitati sunt. & ad præsentiam Domini PP. accedentes, ab eodem Papa Alexandro. 3. simul cum sua sancta sede, ordo hic confirmatus est anno Domini 1175. vt etiam docet regula. ibi post modum ad præsentiam Domini Papæ accedentes. vt sup. §. 1. num. 20.

Hoc etiam probatur eo quod illis primis temporibus ordinis, pauci fratres milites ducebant vxores. vt colligitur ex quadam bulla Alexandri Papæ 4. qua confirmat quoddam stabilimentum, in capitulo generali per Magistrum, & ordinem factum, videlicet vt nullus fratrum postquam in ordine per quinque annos steterit vxores ducere possent. Dat. Anagninæ secundo nonas Iunii pontificatus sui anno 5.

Probo etiam per historiam Regis Domini Petri, qui regnavit anno Domini. 1370. & est in cap. 20. anni 5. sui Regni. in qua habetur, quod Magistri huius ordinis per plurimum tempus non duxerunt vxores.

Hoc etiam probatur ex magna charitate, & desiderio, quo flagrabant augendi & propagandi Ecclesiam Dei. tum enim paruo in tempore multas terras & prouincias hi milites transierunt, ac peragrarunt, vsque ad Antiochiam. quibus omnibus consideratis aperte nobis datur intelligi quod si hi milites intelligerent, hunc ordinem non esse veram religionem, iam sumerent eiusdem instituti militari religionem veram. verbi gratia, de Templarijs, aut de Calatrana. & hoc efficaciter probant milites Abulenses, qui hunc ordinem sumserunt. vt vidimus supra. lib. 1. cap. 3. §. 1. num. 3. ibi ad salutem animarum, & infra, obsequi Deo elegerunt, & veluti ipsa

ipsa militia, ad defensionem Ecclesie contra Crucis Christi inimicos incessanter pugnare, & infra, & D. Petro Fer. obedire: & secundum tenorem Regule viuere. quod factum est tres anni ante confirmationem Apostolicam Factam. & isti milites fuerunt de fundatoribus ordinis.

Et ita dicendum est, quod ab Alexandro Papa 3. verum ordinem vereq. regulæ religionis approbationem postularunt. et ipse Summus Pontifex id pretenfit facere: nam si pium viuendi modum tantum approbare vellet, magnam sollicitudinem (vt regula refert) & studium, & examen longum non adhiberet, excusabile enim esse, ex eiusdem regulæ constitutionibus euidenter constat.

Et confirmo argumento desumpto, ex capite finali de Religiosis domibus, & capitulo Religionum eodem titulo in. 6. in quibus Papa prohibet ne quis nouum ordinem, vel religionem, vel habitum noue Religionis assumat, que prohibicio non habet locum si quis inueniat nouum viuendi modum, non facta professione. Hoc enim non est inducere nouam Religionem, vt tradit Felinus in capite Ecclesia sancte Mariæ de const. & sequitur Cardinalis in Consilio 139. quod incipit in aliquibus locis, & Perusinus in institutionibus iuris Canonici lib. 1. de regul. & monachistit. 30. §. nouissime, & Caietanus 22. quest. 188. art. 1. Nauarrus in summa capit. 27. numer. 127. summa Armila casu 90. Probatur etiam similiter ex extrauaganti Sancta Romana de relig. domi. in qua cassatur secta fratri celorum. cuius textus verba in sui principio notanda sunt valde, ad confirmationem supradictorum: & totius rei, de qua agimus, verba textus sunt, ne sub ouina pelle gregem dominicum truceleucia lupi rapacis inuadat, sub pietatis imagine, virus hæreticæ prauitatis obrepant: & sub pretextu cõuersationis Angelicæ incantibus mētibus spiritus malignus illudat. cuius rei gratia sacris canonibus est interdictum: ne aliquis nouum ordinem, vel religionem inueniat, vel habitum noue Religionis assumat, sed quicumq. ad Religionem venire voluerit, ingrediatur vnam de religionibus approbatis, hæc ibi. Ergo horum fratrum militum viuendi status, non vt bonus quomodo cumque viuendi modus: sed vt ordo: vt vera religio approbata est, & ideo Summus Pontifex magnam fecit indagacionem, proptereaque Cardinalis Albertus signanter in regula dicit, approbatum exemplis, & autoritatibus Apostoli Pauli & sanctorum hunc ordinem esse sanctum, & confirmatione dignum, suoque

ore dictasse, & profecto taliter dictauit, & ordinauit quod ex ea euidenter patet esse veram religionis regulam. primo enim tria vota substantialia ponit, & plurima documenta quo ad incessum, & habitum, & ieiunia mortificationem, in omnibusque moribus temperantiam, & honestatem: quodque regula ista inductiua est ad perfectam charitatis complementum.

ALEXANDER ergo Papa tertius. Verum ordinem, Religionis veramque regulam religionis inductiuam, approbavit: & pro tali vniuersae Ecclesiae proposuit, et ita praefatum priuilegium de non transeundo ad aliam religionem, sine Magistri licentia, dedit, vt eo eam muniret, & roboraret. considerauit enim inter alia, (vt in Bulla & Regula docet) non solum institutum pro Christo. moriendi, quod exponit homines diuersis periculi & martyrijs: sed etiam Religionem esse in qua per tria vota substantialia perpetua & solemnia, homo alienat totaliter suam personam ponens in manu Magistri, & omnia sua transfert in obsequium Dei, & ita tanquam verae Religionis, iure optimo dedit hoc priuilegium sicut & concessum est quibusdam monachis, & Canonicis, & Hospitalarijs, & Templarijs, vt docet Innocentius Papa 3. in cap. lictet de regula, & trans, ac relig.

9 Et Profecto licet hoc priuilegium tam magnum, & excellens, huic militiae non esset concessum. Verus ordo religionis esset spectat enim & attinet: non ad substantiam, & validitatem religionis: sed ad qualitatem religionis, vt pote ad hoc: quod strictior, seu laxior sit, probat tamen euidenter veram religionem esse, vt iam ostendi: & magis proba.

Non enim tale priuilegium ei concessum est ratione alicuius tituli: Qui religio non sit. nam non concessum est ratione alicuius iuramenti, pacti, seu contractus, aut debiti soluendi, quo aliquando solent homines prepediri ab ingressu religionis, nec interuenit titulus seruitutis, quo seruus non potest intrare religionem, quia abstraheretur ab obsequio domini sui sub cuius potestate est quantum ad personales seruitutes, vt docet Dignus Thomas 22. questio. ne. 88. articulo. 8. ad 2. sed nec obligati sunt isti fratres Magistro, & ordini vt oblati, qui sunt, quasi serui monasterij: & astringuntur monasterio: magis quam monachi nec transire possunt ad aliam religionem, cuncta arctioris vitae, quamuis licentiam petant a suo superiore. Abbas in capite non est, numero. 3. de regul. & hoc patet. §. 3. vbi probauit hos fratres essentialiter constituere religionem

nemistam patet etiam ex eadem bulla, & bullis: privilegium esse concessum ratione tituli Religionis, & non alterius, sic enim in principio bullæ dicitur, In habitu & conuersatione Religionis, & in eadem clausula privilegij, de non transeundo sine Magistri licentia, ad aliam religionem: pro titulo, & ratione adducitur habitus regularis susceptio, professioq. facta, & obseruantia regularis. Nullus fratrum, siue sororum, post susceptionem ordinis vestri, & promissã obedientiam, vel redire ad seculum, vel ad alium ordinem sine Magistri licentia, audeat se transferre, &c. & inf. Discedentem autem nullus audeat retinere, &c. & in altera eiusdem bulla supra §. 3. num. 1. & 3. ibi. Cum venissent, &c. ordinis sui obseruantias a Sede Apostolica confirmari, & infra, Post susceptum habitum, et factam ibidem professionem, ad alium locum, arctioris Religionis intuitu, sine Magistri, et Conuentus licentia transire. Lucius Papa 3, qui huic ordinem, & prædictam clausulam, de certa scientia confirmauit in sua bulla contra fratres vagantes, & est posita supra §. 5. in numero 1. 2. & 3. ibi vel intrare alium ordinem, contra privilegium, quod fratribus Ecclesia Romana concessit, &c. mandamus, quatenus illos quos fratres ordinem suum professos, & suscepisse habitum, &c. potest etiam sumi argumentum, ex bulla Innocentij PP. 3. supra §. 8. n. 3. ibi cū grandi Mōtensis ordinis regula longe arctior sit, quam vestra, &c. ergo ordo militaris S. Iacobi, veram regulam religionis continet: veraque religio est.

II Et maxime consideranda sunt prædicta verba Bullæ, discedentem autem nullus audeat retinere. Sed ad ordinem suum: per censuram Ecclesiasticam: qui disceserit, redire cogatur. quæ sedem, & fundamentum habent in iure, & vsu loquendi Summorum Pontificum, sic enim idem Alexan. PP. 3. in cap. non est. de regul. & transf. ad relig. mandat Archiepis. Galiz. quod monachi, vel cōuenti Cisterciensis ordinis: post professionem: sine licentia Abbatum suorum non recipiantur in Episcopatibus, & eos regredi compellant, in quibus decretis PP. Alex. ad. 3. imitatus est Urbanum PP. 2. 19. q. 3. cap. mandamus, & cap. statuimus, ibi enim præcipit canonicos regulares, ne professionis canonicæ quispiam &c. alienius leuitatis instinctu, vel districtioris religionis obtentu, ex eodẽ clausula, audeat, sine patris, & totius congregationis licentia: recedere discedentem vero nullus recipiat.

Summa

Summarium ex §. sequenti.

- Apostata a religione quis sit.*
2. Fratres milites Sancti Iacobi, discedentes ab isto ordine, sunt Apostatae.
 3. Nemo mittens manum ad Aratrum, &c. Lucae. 5. cap. explicatur.
 4. Tanquam, particula, nota est ueritatis.
 5. Fratris militis Gartie de Faro, confessio quaedam refertur.
 6. Apostatare non confraternitatum, sed Religionum est.

Ex eo quod fratres milites relinquentes habitum: sint vere Apostatae. Idem suadetur, & confirmatur.

§. Sextus.

VT quis sit Apostata a Religione, debet retrocedere ab statu vere religioso: quem assumpsit, & mediante voto solenni, & non sufficit, relinquere quencunque modum uiuendi: ad hoc quod sit Apostata. sed isti fratres milites retrocedentes & hunc Ordinem diui Iacobi, animo vagandi, relinquentes: sunt Apostatae. ergo isti fratres milites professi Ordinem diui Iacobi, animo vagandi relinquentes: vere Religionis statum relinquunt, propositio maior quod non potest esse Apostata nisi a vera Religione, est certa de quo videndi sunt Caiet. in summa verbo apostasia D. Nauarr. lib. 5. constit. de Apostasia con. 1. fol. 501. & lib. 3. de regul. consilio. 81. folio 289. & frater Alfonso de Vega in sua Sylua lib. 5. casu 510. & frater Dominicus Bañez. 22. q. 12. art. 1. fol. 666. q. 3. conc. 1. cuius verba placuit referre, sic, omnis qui dimittit habitum suę religionis, quam uouit solenniter cum animo nunquam recendi ad illam, est Apostata a religione, quam uouit solenniter, quoniam si sit religio in qua, emittitur votum simplex tantum, ut accidit in mulieribus, quas vulgo uocamus Beatas. scilicet 3. Ordinis D. Francisci, aut D. Dominici, retrocedere ab illa, non est Apostasia, licet sit peccatum mortale graue, etiam si in bat. Proba-

Probatur hæc cōclusio. Talis Apostata retrocedit ab statu essentiā
li religionis, ergo est Apostata a religione. hæc Dominicus Bañez.
2. Nōstra vero minor propositio probatur ex supradictis verbis.
Alexandri. 3. nullus fratrum post susceptio
nem ordinis vestri: & promissam obediē
tiam: redire ad seculū &c. Sed ad ordinem
suum: per censuram Ecclesiasticam, qui dis
ceterit redire cogatur.

Et in altera Bulla supra §. 3. n. 4. contra fratres milites huius or
dinis vagantes, ibi, Vniuersitati vestre per apostolica scripta præ
cipiendo mandamus &c. per excommunicationis sententiam com
pellatur redire.

HONORIVS. Papa 3. qui anno Domini 1224. confirma
uit de certa scientia, vt Alex. Papa 3. hunc ordinem, dedit alteram
bullam quæ posita est supra §. ii. contra fratres huius militiæ. S. Ia
cobi vagantes & in ea Papa loquens cum regibus Hispaniæ dicit,
Tanquā Apostatas habeatis: & eui tetis om
nino: siue abijciant siue ferant iu seculo ha
bitum regularem.

Ergo sunt Apostate a religione: ergo ordo militiæ Sancti Iaco
bi est vera religio. Apostatare enim, nō confraternitatū, & piorum
modorum viuendi est: sed religionum. & hoc nomine Apostate
inuruntur recedentes a vera religione: eisq; tantum, conuenit &
non desertaibus piū viuendi modum.

3. Explico magis, quod desertores huius ordinis, sint apostatae.

Cum nemo mittens manū ad aratrum: &
retro respiciens aptus sit Regno Dei. Quæ bul
læ verba sumpta sunt ex Euangelio, secundum Lucā cap. 9. & licet
de Christiana religione, in vniuersum veritatem habeāt, peculiari
ter tamen vitæ monasticæ, Sancti Patres applicāt. Di. Tho. 2. 2. q. 86.
ar. 6. ad 1. Sanctus Pater Franciscus in 1.ª regula, vt fratres suos a
religionis desertione deterret, Frater Michael de Me
dina.

dina de sacro. homine. conti. lib. 4. contr. 7. cap. 10. & citat Cyrillum Alexandrinum. Ioan. Capreolus in 4. d. 33. ad 5. col. 30. & 35. Soto lib. 7. de iust. & iure q. 7. ar. 1. con. 8. & in 4. dist. 58. q. 2. ar. 2. verfi. accidit & Frater Antonius Rubio lib. assertorium Catholicarum lib. 9. de religionis statu. error. 4. fo. 176. & ordo canonicorū lib. 1. cap. 26. con. 7. probat nostrum intentum, & modo loquendi bullæ utitur concilium auteliense & refertur cap. Abbates. 18. q. 2. dicens de monachis, quod qui fuerant peruagati vbi inuenti fuerint cum auxilio Episcopi, tanquam fugaces sub custodia reuocentur, & ex hijs omnibus probatur huius militiæ deteriores esse veros Apostatas, ibi enim particula tanquam nota veritatis est vt etiam contextus verborum Bullæ indicat, & quod sic Summi Pontifices loqui consueverunt, contra Apostatas. Notā esse veritatis, & esse conforme iuri, potest etiam probari, ex capite ex parte de sponsal. ibi, iuravit se pro marito habituram illum; & fidem ei tanquam viro proprio seruaturam. Aristoteles etiam lib. 1. de anima in principio dicit quod anima est tanquam principium animalium id est. est fons, & principium omnis motus, in rebus animatis. sic ibidem D. Tho. Lectio. 1. exponit hunc locum dicens, quod particula tanquam, non ponitur similitudinariè, sed expresse, similiter idem D. Tho. in 3. p. q. 36. ar. 3. ad 1. adiecto indice suorum operum in verbo Magianu. 4. dicit quod ad Christum venerunt pastores, qui erant primitiæ iudeorum, tanquam prope existentes: & postea venerunt magi a remotis, tanquam primitiæ gentium, & art. 1. dicit quod Magi offerunt Christo myrrham tanquam pro salute omnium morturo. & hæc placuit adijcere pro curiosis.

Sed & notetur quod verba proposita bullæ tanquam Apostatas habeatis, siue abiciant, siue ferant in seculo habitum regularē probant assertionem eorum qui dicunt, vt quis sit vere Apostata: non est necessarium quod relinquat habitum: sed sat est retrocedat a religione: vagando. concludo ergo satis constare ex dicta Bulla tales fratres esse Apostatas, & ita consequenter probatur veram esse religionem. S. Iacobi.

Et idem ostenditur scilicet esse apostatas expraxi, & constitutionibus huius ordinis D. Iacobi in libro stabilimentorum tit. 22. de las penas, y calumnias cap. 5. & 6. De la pena que deben haer los que dexan el habito de la orden. o en el andan apostatando, & in c. 9. que el Comedador, o Freyle que mutiere andando desobediente no sea sepultado en fagrado.

Facit pro hac veritate, confessio publica fratris militis Gundi-
falui Garciae de Faro. perquam incontradictorio iudiciose Apostata,
& excommunicatum fatetur, vt constat ex scriptura auten-
tica que posita est in libro origen de la orden de Sanctiago lib. 2.
cap. 24. in qua bene sunt notanda illa verba. Maestre Señor me di-
stes el habito de la dicha orden de Sañtiago: el qual yo tome, e reci-
bi de vuestra mano: e fiz profefsion, e vos prometí obediencia, se-
gun los estatutos, e reglas de la dicha orden, e despues Señor, con
mal feo arrepentime &c. procure e fiz con mi muger tanto, que
se querellasse al Papa diziendo, que yo hania tomado el habito de
la orden de Sanctiago sin su licencia, y que ella no consentia, por-
que me tirasse el habito, e me pudiesse tornar Seglar, como antes,
sobre lo qual el penitenciaro mayor del Papa, por mandado special
del Papa, escruió al Obispo de Iáen sus letras Apostolicales, en
que si así era como mi muger dezia &c. que me tirasse el habito
e ficielle vida con mi muger como de antes, e no fuesse obligado
a la dicha orden, ni a vos que erades mi mayor, e Señor, e mi Mae-
stre, e agora Señor porque yo procure esto falsamente, en muy grã
de daño e perjuyzio de mi alma, e de mi cuerpo, e veo que ando en
sentencia de excomunion, e, so apostata: e por ende ruego aora ala
vuestra merced, e misericordia q me querades perdonar por amor de
Dios, e tornarme a mi habito &c.

6 Concludo ergo hos fratres milices, S. Iacobi conjugatos, veros
esse religiosos, veramq. profireri regulam religionis, siquidem de-
sertores eius apostatae nuncupantur, quod nomen non attribuitur,
pium vitendi modum relinquentibus. **Apostatare enim
religionum est: non confraternitatum.**

Videatur bulla Innocentij Papa 4. in qua precipitur denunciari
excommunicatos fratres ordinis vagantes supra. §. 14. lib. 1.

Summarium ex §. sequenti.

1. Frater miles S. Iacobi dum suscipit ordinem, seculum relinquit
2. Suus status, est in belligerendo pro Deo.
3. Profefsio regularis, et renuaciatio seculi, pro eode m summuntur.
4. Omne quod est in mundo &c. 1. Diui Ioannis, cap. 2. explicatur.

S. Mac

- 5 Matrimonium, & eius usus, res sancta est.
 6 vetus homo quid sit.
 7 Exiit te Deus veterem hominem dicitur auenique fratri.
 8 De perfecta renuntiatione.

Ex mutatione vitæ secularis, in regularem,
 eadem veritas, quod isti fratres mi-
 lites sint vere Religiosi,
 conuincitur.

§. Septimus.

NULLUS fratrum, siue sororum post
 susceptionem ordinis vestri, & promif-
 sam obediētiam, redire ad seculum audeat,
 discedentem vero uullus audeat retinere,
 sed ad ordinem suum, per censuram Eccle-
 siasticam, qui discesserit redire cogatur.

ALEXANDRI Papæ 3. in Bulla confirmationis huius
 ordinis S. Iacobi loquentis de fratribus militibus, verba sunt ista:
 que de certa scientia, & Apostolica autoritate, cum sua sancta Se-
 de decreuit, & promulgauit. eadēq. confirmarunt & docent. Lu-
 cius 3. Vibanus 3. Innocentius 3. Honorius 3. & Innocentius 4. &
 Julius Papa 2. Vt patet supra lib. 1. quibus verbis, aperte doce-
 mur, quod isti fratres milites mutant vitam secularem, in regulari-
 tatione, & vi susceptionis huius ordinis militaris. S. Iacobi.

Regula S. Iacobi hoc aperte docet supra §. 1. numero 2. & 12. ibi:
 Deus a fastu secularis pompe eos reuocauit
 Et infra. Seculari pompæ, & omni vanitati re-
 nuntiare. Totum viuendi, & conuersandi
 statum, vt sacrarum scripturarum offensam, in nullo proueherent
 & contra

contra paganos belligerentes. Deum sibi placarent, ordinare se.

ALEX. Papa 3. in bulla cōtra vagantes §. 3. n. 3. reicēto habitu regulari, & ordine sp̄reco in quo voverant Domino militare, ad seculum, tamq; canis ad vomitum, redeuntēs &c.

LVCIVS Papa 3. in altera bulla. contra vagantes supra §. 5. n. 2. aspiciunt retio cum gravi scandalo proximorum, vel in seculo remaneant. &c.

HONORIVS Papa 3. i bulla cōtra Apostatas supra §. 11. n. 2. ibi. per seculum quandoq; presomunt, tamq; suspirantes ad relictos Egypti pepones, & alia euagari.

INNOCEN. Papa 4. in altera bulla supra §. 15. n. 1. & 2. ibi. relicto eodem ordine, in seculo turpiter euagantur, & infra. ad suum ordinem renocare.

VRBANVS Papa 4. in bulla ad vniuersos fratres milites S. Iacobi, pro concordia tuenda, hoc probat. supra §. 24. n. 1. ibi. mancipati superne maiestatis obsequijs, & infra ordinem vestrum in Ecclesie firmamento, quasi turrim fortitudinis diuinitis institutum.

Extant & aliz bullę. Quibus bullarum verbis patet nostrum intentum, hos fratres milites mutare vitā secularem, in regularem. Vide supra probatione 1. n. 10. & pondera verba Regum. D. Ferdinandi, & Ildesonsi, el de las Nauas, ibi, abiectis secularibus cōcupiscentijs, & infra. relictis secularibus, voverunt &c.

3. Confirmari hęc possunt, ex modo loquendi iuris, nam in cap. is qui, & cap. non solum de regul. & trant. ad relig. professio regularis, & renuntiatio seculi, pro eodem sumuntur, & facit caput placet de conuers. coniugatorum, quod est Celest. 3. qui cum esset Cardinalis, nomine Iacintus hunc ordinem confirmauit. Probatu etiam ex lege Regia partit. 1. tit. 7. 6. 7. & 1. 8. & ibi Gregorius Lopez, per relinquere seculum intelligit mutationem vitę.

Iam vero ostendo ratione, quod isti fratres milites relinquunt seculum, autoritate D. Ioannis in 1. sua cano cap. 2. qua doctores vtuntur ad probandum seculi fugam, & statum religionis constituendum. Verba D. Ioannis sunt. nolite diligere mundum neq; ea que sunt in mundo, &c. & infra. omne quod est in mundo concupiscentia carnis est, & cōcupiscentia oculorum, & superbia vitę, que nō est ex patre, sed ex mūdo, & mūdo trāsit & cōcupiscentia eius, qui autē facit voluntatē Dei, manet in æternum. Hęc D. Ioan. quę verba interpretātur ad D. Tho. 1. 2. q. 108 ar. 3. ad. 4. & ar. 4. dicēs, quod

S. Ioannes

M omnes

omnes res mundanę, ad tria reducuntur. scilicet ad honores, diuitias, & delicias carnis, glossa interlinealis dicit, quod per hæc tria omnia vitiorum genera comprehenduntur, & concordat ibi Nicolaus de Lyra. Belarminus lib. 2. de monachis, cap. 2. dicit quod omnis mala cupiditas, ad tria vitia, & capita reuocatur, ad Luxuriam, Auaritiam, & Superbiam, & quod sub concupiscentia carnis, comprehenditur appetitus ad actum generationis, quando est inordinatus: sicut & sub avaritia, continetur appetitus pecuniarum, & vestitus, quando est inordinatus: & in appetitu superbiam, omnis appetitus proprię excellentię inordinatus, & Ioannis maior in 4. sen. dist. 38. q. 2. dicit quod in tribus votis essentialiter consistit omnis religio, & probat autoritate inducta D. Ioannis. qui Ioannes maior refert, & sequitur Baptistam in vita morbosam dicentem ambitiosus honos, & opes, & secula voluptas: hæc tria pro trino numine mundus habet, hæc sunt precipites furie, quibus vritur ardens orcus, & in terram seminat omne scelus. itaque certum est quod in verbis D. Ioannis, vitia comprehenduntur, quæ vt etiam explicat hoc loco D. Augustinus, non sunt a patre. sed ex mundo. facit pro his Medina de sacro homi. cont. libro quinto capit. 26. folio 442.

¶ Ex quibus sic conficio rationem. matrimonium, & eius usus ad habendos filios, qui Deo seruiant & incontinentię precipitium eius tandum: est a Deo Patre, & res sancta, non profana, & mundanalis. Ergo non est ex mundo, & eius dilectoribus. ergo cum iste frater velit nubere secundum legem Domini, non vero propter delicias, & voluptates carnis: nihil mundanale admittit, nihil seculi huius purituri querit, nec homo mundanalis, aut terranalis dici potest. imo cum ultra hoc addat tria vota substantialia, per ea mancipando se totaliter Dei obsequijs, iudicis prelati (vicem Dei tenenti.) Totum se committendo; dicendus est cęlestis, vt pote de desiderio, & cogitatione habitans in cęlis, exutusque a vetere homine, cum actibus suis, & indutus Dominum Iesum Christum, quem imitari intendit faciendo voluntatem Dei, ponendo propriam animam pro Ecclesia Sancta, vt docet bulla, & regula. bulla in principio, dum dicit, quod ita corpora teneantur in terra, vt tanquam ciues sanctorum, & domestici Dei cogitatione ac desiderio conuersentur in cęlis. de quo videndus est D. Augustinus loco citato D. Ban. tomo nono tractatu secundo. & Sancti Augustini hæc sunt verba, extirpate sylvas, magnum semen posituri estis, non
sic

fit in agro quod suffocet semen, hæc sunt verba extirpantia, quæ dixit, nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo sunt, &c. & Paulo infra. mundus appellatur non solum ista fabrica, quam fecit Deus Cælum, & terram, mare, visibilia, & invisibilia, sed habitatores mundi, mundus vocantur, quomodo domus vocantur, & parietes, & in habitantes: & infra, omnes enim dilectores mundi, quia dilectione in habitant mundum: sicut cælum, quorum sursum est cor, & ambulant carne in terra. omnes ergo dilectores mundi mundus vocantur, ipsi non habent nisi ista tria, desiderium carnis, desiderium oculorū, & ambitionem seculi, desiderant enim mādūcare, bibere, vti vpluptatibus istis. nunquid non est in his mundus? aut quādo dicitur, nolite ista, diligere, hoc dicitur vt nō mādūcētis, nō bibātis, aut filios nō pro creētis, nō hoc dicitur, sed fit modus propter creatorē, vt non vos illigēt ista dilectione, ne ad frendum hæc ametis, quod ad vtendum habere debetis. Hæc ex D. August.

Mundus
seu mūda
nus homo.

6 Et quod isti fratres milites relinquunt seculum satis indicat regula S. Iacobi quæ etiam docet quod Cardinalis Albertus approbavit cum exemplis & autoritatibus Apostoli Pauli, hunc ordinem esse sanctum, & confirmatione dignum, & quod ore suo dicta vit regulam.

Et profecto felicissimi fuerunt illi qui tantum delectorem audierunt, mihi nūc occurrit doctrina Dni Pauli ad Ephesios 4. & ad Colosenses. 3. ad Ephesios sic ¶ deponite vos secūdam pristinam, conuersationem veterem Hominem, qui corrumpitur secundum desideria erroris: vbi per desideria erroris, explicat D. Tho. mala desideria, & ad Colosenses. 3. dicit. Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram, fornicationem, immunditiam libidinem, concupiscentiam malam, &c. * Vbi sanctus Apostolus nobis declarat opera propria veteris hominis, eiusque membra: scilicet singula peccata, fornicationē: id est, omne concubitū, præter legitimum connubium, & in munditiam, quæ est, contra naturam: Et ardorem libidinis, per quaslibet turpitudines discurrentē: concupiscentiam malā, de alia vxore, vel de alia re &c. non tamen D. Paulus comprehendit legitimū matrimoniū, vt exponit glossa interlinealis, & Hugo Cardinalis hoc loco. et patet ex prædictis itaq. per veterē Homine intelligimus habitum peccatorum, cum actibus, seu vita vetus, quæ est in peccato, in quo secundum Adam vivitur. et D. Paulus ad Ephesios. 4. dicit renouauimini autem

Vetus
homo.

Hugo

Spiritu mentis vestrae, & induite nouum hominum, qui secundum Deum creatus est, in iustitia sanctitate & veritate. que tria iustitia, sanctitas, & veritas sunt contra tria illa contenta in autoritate D. Ioan. omne quod est in mundo, &c. & ideo dicitur hoc ingredientibus religionem, quod est vnicuique dicere, exiens de mundo: in noues omnia, scilicet, quod viuas in iusticia contra auaritiam, in sanctitate, contra luxuriam, in veritate, contra vanitatem superbiae, & inanis gloriae. sic exponit Hugo Card.

7 Hæc autem verba D. Pauli dicuntur vnicuique militi quando habitus religionis imponitur, & tollitur ei caput secularis, dicendo, † Exuat te Deus veterem hominem cum actibus suis, & induat te nouum hominem, qui secundum Deum creatus est, in iustitia sanctitate, & veritate † vt patet ex dictis §. 45. num. 4. quod bulla confirmationis verbis propositis docet, nullus fratrum siue fororum post susceptionum ordinis vestri, & promissam obedientiam redire ad seculum audeat. vide infra solutionem 10. argumenti.

8 Vide si poterit doctrina D. Basilij libro, regularum interrogat, in responsione octaua & refertur a breuiario Romano die 14. mensis Iulij in explicatione sancti Euangelij secundum Lucam cap. 14. si quis venit ad me, & non odit patrem suum &c. D. Basilius dicit perfecta renuntiatio in eo consistit, si quis id affectus fuerit vt de vita sua ne minimum quidem affectus sit, quamuis habeat mortis responsum, porro huius modi renuntiatio initium sumit ab alienatione rerum externarum velut possessionum, inanis glorie consuetudinis vitæ superioris, ad res inutiles affectionis, &c. videatur ibi. & hæc eo aduxi, non vt equiparem istam religionem D. Iacobi, cum perfectissima religionem, in qua Ecclesie fundatores vitam degerunt. Sed quod volo ostendere (quantum ego capio) bonæ memoriæ Cardinalem Albertum, qui & monachus. S. Benedicti fuit distasse regulam, D. Iacobi sumendo plura ex doctrina. D. Basilij, & patet discurrendo per regulam supra §. 1. n. 2. † Deus a fastu secularis pompæ eos reuocauit † & infra n. 5. certam gloriantur portare iugum Dei, & infra Deum super omnia diligentes, & corpora sua iugi martyrio propter Christum exponentes, & infra n. 12. seculari pompæ, insplendore vestis præciosæ, in capitorum prolixitate, & in rebus cæteris quibus plurimum vanitatis, et nihil utilitatis in esse constat renuntiare, etc. videatur ibi, regula, ex qua patet, quod licet isti fratres, non equè perfecte vt Apo

vt Apostoli res exteriores, se quæ renuntiât. Renuntiât tamen
sufficiens, vt religiosi esse possint, tota enim eorum ratio vita vi-
ctus, & vestitus, actionum que suarum omnium a Deo, & magi-
stro prelato suo, pendet, & de vita sua, ne minimum quidem affecti
sunt, quamuis habeant mortis responsum, expositi enim sunt per
tria vota solemnia iugi martyrio, vt etiam docet Alex. 3. in bul-
la confirmationis supra c. 4. n. 4. ibi, tanquam ciues sanctorum, &
domestici Dei &c. nobiles quidam viri non solum possessiones
terrenas: sed & corpora sua, in extrema quæq; pericula dare pro do-
mino decreuerunt in habitu & conuersatione religionis. legatur
etiam bulla Bonifatij 8. supra. §. 26. n. 1. † Personas, & bona sua
dedicare Domino totaliter decreuerunt. † videatur & D. Greg. in
Ezechiel in lib. 5. c. 12. & lib. 2. homi. 20. col. 10. cuius doctrina con-
ducens est valde pro intelligentia dicte Bullæ Alex. Papa 3. & ex
his omnibus patet: hos fratres per susceptionem ordinis: relinque-
re seculum, & in statu religioso constitui, & propterea recte docet
Summus Pontifex supra. nullus fratrum post susceptionem ordi-
nis vestri, & promissam obedientiam redire ad seculum au teat, &
si disceſerit, redire cogatur ad ordinem suum. in quo videtur habuisse
etiam ante oculos iura vetera, quale est cap. monachum. 20. q.
1. vbi dicitur quod monachum, aut paterna deuotio, aut propria
professio facit, quequid horum fuerit a ligatum tenebit pro in-
de his, ad mundum reuertendi inter dicimus aditum, & omnes ad se-
culum inter dicimus regressus, hæc in textu. fratres ergo isti mili-
tes S. Iacobi suscipientes ordinem, relinquunt seculum nec pos-
sunt ad id reuerti, vide infra. §. 11. n. 6.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Fratres milites S. Iacobi gaudent, cap. si quis suadente.
- 2 Bulla Alexandri 3. approbationis ordinis, in ea parte quæ loquitur,
de capite si quis suadente, agit de fratribus militibus, & non de fra-
tribus clericis.
- 3 Cap. non dubium, de sententiæ excommunicationis explicatur.
- 4 Bullæ aliæ ad idem referuntur.
- 5 Liber stabilimentorum ordinis S. Iacobi docet, quod hi fratres gau-
dent dicto privilegio.
- 6 De occisione D. Aluari de Luna.
- 7 Hi fratres gaudent hoc privilegio si quis suadente, titulo religionis,
quam profitentur: nec ad id habent alium titulum.

Ex priuilegio canonis si quis suadente Diabolo, quo gaudent hi fratres milites, confirmatur.

§. Octauus.

 Ancimus vt si quis in aliquem vestrum fratrum, videlicet, vel sororum violentas manus iniecerit excommunicationis sententia sit astrictus.

ALEXANDRI PP. 3. in supra dicta bulla de confirmatione Ordinis S. Iacobi, (loquens in fauorem fratrum militum) verba sunt ista. que magni momenti, & estimationis sunt. & duo in ista clausula notare oportet, vt omnis dubitandi tollatur occasio.

1. Primum verum est predictam clausulam loqui cum fratribus militibus, in eisque verificari. Secundum verum est, talem clausulam secundum literarum rigorem, & proprietatem: non loqui cum fratribus Clericis, neque in eis verificari, namq; vt supra §. 3. n. 2. dixi bulla ista Alexand. 3. directe & perse loquitur cum fratribus Clericis, & laicis militibus: de principali tamen intento cum militibus & aliquando loquitur cum Magistro solum. n. 11. ibi, tu dilecte filij Petri Ferdinandi Magisterium super alios suscepisti. Aliquando loquitur cum priore. n. 22. ibi, & Prior qui eorum & aliorum Clericorum, aliquando cum Clericis. n. 29. ibi, Clerici preterea vestri ordinis per villas & opida simul mancant, & infra, induentur autem superpellicijs. Aliquando cum fratribus militibus, n. 32. ibi decimæ redduntur a fratribus, & regulariter loquendo, quando bulla agit cum Clericis: eos sub isto nomine Clericos, vocat. & quando agit cum militibus, semper in vniuersum vocat eos fratres, & ista vox fratres in ista bulla, sepius non comprehendit Clericos: comprehendit tamen semper milites, & talis est ista clausula, loquens de priuilegio canonis si quis suad.

Ipsaque clausula, se explicat, vtens nomine (Fratres) & particula (videlicet) & sic dicendo (Fratres) comprehendit milites, & dicens

dicens lo (videlicet) declarauit suam intentionem, quod loquatur, de fratribus militibus, quia enim in principio bullæ Papa cum omnibus loquitur Clericis, & laicis; propterea hic claritatis causa, & ad tollendam omnem dubitationem dixit, fratrum videlicet, vel sororum, hoc est fratres milites laici, & fratres, seu sorores. Profecto si cum omnibus loqueretur scilicet Clericis, & laicis, non posuisset illam particulam (videlicet) imo nec illa verba (fratrum vel sororum) sed generaliter eodem contextu, seu forma verborum, consequenter que diceret de omnibus, si quis in aliquem vestrum, violentas manus iniecerit, excommunicationis sententia sit astrictus, non tamē ita loquutus est, sed ad tollendam dubitationem distinxit, & velut contra posuit fratres milites, Clericis, & propterea immediate, & consequenter addidit, & illud, idem pro tutela vestra, tam in sententia, quam in pœna, seruetur, quod sub felicis memoria Papa Innocentio prædecessore nostro, de tuitione Clericorum, generali concilio noscitur institutum.

Ecce quo modo bulla ipsa declarat, & ostendit hic non loqui de fratribus Clericis, tum quia bulla de principali intento cum militibus loquitur, tum quia Clerici ali functione, vel declaratione non indigebant, nam in capitulo si quis suadente, Clerici nominatur, & ista bulla fratres Clericos, Clericos nominat. Et ita certum erat quod poterantur canone, at vero poterat esse aliquod dubium de fratribus militibus laicis, quia vt notat Abbas Panormitanus in capite non dubium de sententia excommunicationis, nulla fuit facta mentio in capite si quis suadente, de canonicis, & conuersis, sed tantum de Clericis, & monachis, & cum pœnæ debeant stricte intelligi, poterat esse dubium, an ibi essent comprehensæ fratres, vt & in rei veritate videtur tunc temporis fuisse dubitatum, quod probo, argumento desumpto ex ipso decreto, non dubium quod etiam Summus Pontifex, Alex. 3. fecit, & sic incipit, non dubium est quod hij qui violentas manus in Clericos, vel Canonicos, aut eiuslibet religionis conuersos iniiciunt, ex constitutione Concilij, sententiam excommunicationis incurrunt. Hæc Papa, ex quo capite, & etiam adiuncto capitulo quis quis. 17. quæstione 4. constat quod capitulum si quis suadente, ad omnes vere religiosos extenditur, ratio enim huius nominis conuersi, hoc est perpetuo oblato Deo, & per tria vota substantialia dicti: omnibus Religiosis competit, & ita profecto in percussione eadem ratio sacrilegij inuenitur, vt patet ex dicto capite quis

M 4 quis

3
Pallom.

C. nō dub.

quis cum glossa, & licet talis excommunicatio contineat odium, ex parte percutientium, continet tamen fauorem ex parte religiosorum, & illud odium, & pœna est rationalis, & medicinalis, & ideo non est facta interpretatio stricta, sed extensa. vt notat Abbas in dicto capite non dubium. in quo etiam docet, & recte, quod tale caput non dubium, non est noue iuris promulgatorum. Resoluendo ergo ista dico, quod propter difficultatem dubitationis, quæ vel orta fuit, vel sub oriri poterat circa literam capituli, si quis suadente, pro his fratribus militibus, optime PP. apposuit in bulla confirmationis clausulam supradictâ, quod isti fratres milites gaudent cap. si quis suadente diabolo.

Et tandiu hic immoratus sum, notanterque dixi quod prædicta clausula secundum eius littere rigorem, & proprietatem non loquitur cum fratribus Clericis: ne quis suspicetur, quod ista clausula bullæ Alexandri 3. non loquitur cum fratribus militibus, sed cum fratribus Clericis. nam certe, tale assertû falsum esset. vt ex dictis constat, & non careret temeritate. quod magis probô.

VRBANVS Papa 4. vt videmus supra §. 21. præcipit vniuersos prælatos, faciant obseruare prædictam clausulam, pro fratribus militibus, eosque gaudere, canone si quis suadente ibi. † Ad instar feliceis recordationis Alexandri Papæ, &c. Si quando Clerici, vel laici parrochiani vestri, in aliquem prædictorum fratrum violentas manus iniiciunt, excommunicatos publice denunciatis. †

ALEXANDER Papa 4. supra §. 19. idem docet ibi viri religiosi, & hij maxime qui per Sedis Apostolicæ præuilegia &c. passim a malefactoribus suis iniurias sustineant, & infra. Qui pro violenta manuum iniectioe in fratres, & ibidem §. 20. altera bulla præcipit denunciare excommunicatos tales percussores.

GREGORIUS Papa 9. supra §. 13. ibi, & illi ex vestris fratribus, qui in seipos, vel eorum clericos, manus iniecerint violentas, absolutionis beneficium iuxta formam Ecclesiæ valeant obtinere. & postea anno. 1370. Stephanus titul. Sancti Eusebij presbyter Cardinalis Domini Papæ Greg. vndecimi penitentiariæ curam gerens, dedit licentiam ad absoluendum quosdam percussores fratrum militum huius ordinis Sancti Iacobi.

PHILIPVS. Rex administrator perpetuus huius ordinis, & cui in suo Capitulo generali cõmissa est authoritate Apostolica declaratio regule huius ordinis: in libris stabilimentorum sic docet.

docet. † el que pusiere manos violentas en clérigo, o cauallero de la orden, esta descomulgado, vt vidimus sup. §. 46.

6 Docent etiam hæc optime inter alios, Doctor Nauarrus de redditibus num. 55. & 56. & in propugnaculo num. 15. & 16. qui & citat Dominū Michael Amarañon eiusque verba refert sic, quādo el Señor Rey don Iuan el 2. hizo degollar a don Aluaro de Luna Maestre de S. Tiago. hizo despues traer de Roma para si, y para los de mas. que auian interuenido en la muerte del Maestre, absolucion de la excomunion en que auian incurrido, por auer puestō manos violentas en el dicho Maestre. como lo testifica el Doctor Montaluo glossador de las partidas, y del consejo del mesmo Señor don Ioan. Nauarrus etiam in cons. lib. 3. de regularibus cons. 13. hoc optime defendit. Syluester. verbo Ecclesia primo num. 6. vers. 5. dicens quod milites de Spatha nun cupati, portātes rubræ Spathæ signum in pectore: gaudet hoc priuilegio. idem affirmat Iacobus de grañis. l. v. d. pœnitentiarius maior in ciuitate Neapoli, lib. 2. de cis. aurearum. num. 33. dicens quod gaudent hoc priuilegio milites de Spatha, portantes rubriensis signum in pectore, & quod est renouatum priuilegium per Nicolaum. s. hi vulgo dicuntur caualleri. & pro ratione adducit, quod iniicientes manus violentas in ipsos, committunt sacrilegium & sunt excommunicati. sequitur hæc, & optime deffendit frater Emanuel Rodericus in qq. regularibus & canonicis tom 1. quæst. 13. art. 2. pag. 107.

7 Certum est ergo, fratres Milites S. Iacobi gaudere cap. si quis suadete diaboio. ergo sunt vere religiosi. Probo consequentiā, quia isti Milites non habent aliam rationem, et titulum: nisi titulum professionis Regularis. Et hoc motibum Alexander Papa 3. assumpsit, pro causa in eadem bulla, in principio eius his verbis, in habitu, & conuersatione Religionis subvni. s. magistri obedientia † vt supra cap. 4. n. 7. & ita sanciuir dicens Si quis in aliquem vestrum, fratrum, videlicet vel fororum violentas manus iniecerit, excommunicationis sententia sic astrictus: & illud idem pro tutela vestra tam in sententia quam in pena seruetur quod sub felicis memorie Papa Innocentio prædecessore nostro detuitione Clericorum generali concilio noscitur institutum.

Summarim ex §. sequenti.

M. 9.

Fras

- 1 Fratrus milites S. Iacobi habent prælatum suum Magistrum
- 2 Gaudent exemptione fori.
- 3 Sunt immediati Romano Pontifici & n. 6.
- 4 Deo dicarunt se & sua totaliter.
- 5 Magister seu administrator præ est in spiritualibus & temporalibus.
- 6 Rex Castellæ, autoritate Apostolica est administrator perpetuus ordinis militiarum S. Iacobi, Calatravæ, Alcantaræ, & Montese.
- 7 Hi fratres gaudent exemptione fori, titulo religionis: nec habent alium titulum.

Ex eo quod isti fratres milites habent iudicem, & prælatum magistrum suum quo ad omnia crimina: gaudentq. exemptione fori, idem ostenditur.

§ Nonus.

ALEXANDER Papa 3. in Bulla confirmationis supra cap. 4. numero. vndecimo. ordinavit & statuit, sic.

Fili Petri Ferdinandi per voluntatē Dei, Magisteriū super alios, & providentiā

suscepisti. Et infra n. 12. in specialibus ac propriis Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ filios vos recipimus, & ordinem vestrum auctoritate Apostolica confirmantes &c. & in bulla altera supra §. 3. n. 1. cum venissent olim ad Sedem Apostolicam &c. & in regula supra §. 1. n. 7. † In obedientia sub alieno Dominio de gēte † & infra n. 59. capiuntur: & in cōpedibus positus &c. & inf. n. 60. & 61. frater qui fecerit incēdiū &c. a Magistro iniungatur ei pœnitentia, & inf. si quis simile, vel dissimile deterius ve peccatū fecerit, aut dixerit.

2 GREGORIUS Papa 9. supra §. 12. ibi † eos in Ecclesiasticæ libertatis dispendium: seculari iudicio, stare †

3 INNOCENTIUS Papa 4. supra §. 14. n. 1. Quod magister &c. cum in mediā Romanæ Ecclesiæ sub esse notatur.

4 VRBANUS Papa 4. mancipari superne maiestatis obsequijs & infra. ordinem vestrum in Ecclesiæ firmamento, quasi turrim fortitudinis diuinitus institutum. supra lib. 1. sub §. 24.

GREGORIUS Pp. 10. sup. §. 25. Sedi Apostolicæ immēdiatē subiecti: nō habent præter Romanū Pontificē, aliū in dēssensōrē.

BONIFATIUS Papa 8. supra §. 26. sub vnius magistri obe-

obedientia, sine proprio, in omni concordia, & vnitate viuatur.

5 CLEMENS PP. 5. sup. §. 27. ibi. Personis Ecclesiasticis &c. & inf. cū itaq. dilectos filios magistrū, & fratres domus militiae S. Iacobi in Hispania ad Romanā Ecclesiā nullo medio pertinētis &c.

MARTINVS Papa 5. supra §. 29. n. 1. 2. & 3. gloriosa religionis vestre militia &c. & infra. ab omni iurisdictione, dominio, & potestate, visitatione, correctione, & superioritate ordinariū iudicium & superiorum aliorum tam secularium, quam Regularium &c. † autoritate Apostolica tenore præsentium prorsus eximimus ac etiā plenarię liberamus &c. nobisq. & eidem sedi immediate subesse.

LEO Papa 10. d Ferdinandum Regem, & administratorem huius ordinis supra §. 35. † Personas tunc iurisdictionis & superioritatis, ab Apostolica Sede commissas †

CLEMENS PP. 7. sup. §. 37. n. 3. Rex & militiae S. Iacobi de Spata sub regula S. Augustini, perpetuus Administrator in spiritalibus, & tēporalibus per Sedē Apostolicam deputatus existit.

PAVLVS Papa 3. supra §. 39. in bulla testandi, loquens de Carolo Rege, dicit quod militiae Sancti Iacobi de Spata sub regula Sancti Augustini canonicorum regularium perpetuus Administrator in spiritalibus, & temporalibus per Sedem Apostolicam deputatus existebat.

PIVS Papa 5. supra §. 42. n. 6. sane charissimus in Christo filius Noster philipus Hispaniarum Rex Catholicus, qui etiam dilectę militiae perpetuus Administrator per Sedem Apostolicam deputatus existit, & infra n. 11. † tam imperpersonalibus, quam Realibus mixtis causis, tam actiue quam passiue interponendarum, non nisi ad sedem præfatam immediate, & non alibi referre & in ibi dum taxat audiri, & terminari possint.

6 PIVS Papa 5. in altera bulla supra lib. 1. §. 43. ibi. philipus Rex Catholicus, qui S. Iacobi de Spata, ac de Alcantara, & Calatrana militiarum sub S. Augustini, & Cysterciesi ordinum regulis perpetuus administrator per Sedem Apostolicam &c.

GREGORIVS Papa 13. in bulla testandi supra §. 44. philipus Hispaniarum Rex Catholicus S. Iacobi de Spata, & de Calatrana, & Alcantara militiarum perpetuus administrator, Apostolica autoritate deputatus. †

PAVLVS Papa 3. in bulla pro ordinibus Calatrane & Alcantare supra §. 50. n. 4. Rey de Castilla, & de Eeō administrator perpetuo en lo espiritual, y temporal deputado por la Sedē Apost.

Sl. x.

SIXTVS PAPA. in Bulla pro militibus de Montefia supra libro 1. c. 4. §. 52. agens de matrimonio, & castitate conjugali, ibi, **militias, quæ sub regula approbata alicuius ordinis &c.** † & infra Rex Catholus militiæ de Montefia magister. &c.

7 Extant etiam in hoc ordine S. Iacobi ordinationes, & stabilimenta de ijs rebus, & de modo quo iudicandi sunt fratres milites, verbi gratia in impressione anni. 1503. edita iusu Regum Catholicorum, & administratorum huius ordinis habetur stabilimentum editum tempore Magistri & infantis. D. Enrrique anno. 1440. tit. 64. fol. 47. quod sic incipit. En los tiempos passados de nuestro detenimiento: los Freyles, y Caualleros de nuestra orden no les guardando la exemption que tenian, eran traydos ante Iuezes Seglares. Por lo qual el Sancto Padre Martin. s. a suplicacion nuestra, otorgo a nos e a nuestra orden, e a los Caualleros e Freyles de ella, indulto e priuilegio, q̄ en ninguna manera podamos ser juzgados, saluo por la Sede Apostolica, e los dichos caualleros por nos. De lo qual queriendo que la dicha orden, y ellos gozen, ordenamos y establemos que de causa de Freyle de nuestra orden: seglar ninguno no pueda conocer, porque que no quede en exemplo, saluo que en las prouincias, demos y deputemos Iuezes de nuestra orden, Caualleros y Clerigos, &c. Hæc ibi & eadem verba habentur in impressione anni 1505. & impressione anni 1577. refertur prædictum stabilimentum, & alia plura capita. 21. tit.

Patet ergo istos fratres milites gaudere exemptione fori secularis. ac per consequens † esse veros religiosos † nõ enim apparet alius titulus quo eximantur a tali foro. Et hoc indicant bullæ Apostolicæ verbi gratia Martinus Papa quintus ibi **gloriosa religionis, vestræ militia qua aduersus Christiani nominis æmulos &c.** supra §. 29. & in bulla conseruatoria Sixti Papæ. 4. supra §. 30. n. 1. circa curam religionum singularium, præcipue militiarum solertia redimur in defessa solliciti. Et Innocentius Papa 8. supra §. 32. ibi, Prouidentia circumspecta statum religiosarum personarum quarumlibet, præsertim sub regularibus militijs &c. Et Iulius Papa 2. supra §. 34. Ecclesia, &c. fratres militiæ S. Iacobi de Spata assumpsit qui vitam actiuam & contemplatiuam ducentes &c. & infra. n. 3. eorundem fratrum reli-

religionis cælum; &c. eorum Regulã, concessasq. eis immunitates, privilegia & indulta, &c. & Clemenſis Papa 7, supra §. 37. ſolicitudo requirit vt ad ea per que Religioſarum perſonarum quarumlibet, præſertim ſub regularibus militijs. &c. & Pius Papa 5. in bulla cõſeruatoria ſupra §. 42. Dum attentius, &c. milites & perſonas S. Iaſcobi de Spata ſub regula. S. Auguſtini &c. et infra. n. 4. perſone præfatæ regulari militiæ inſtituta feruentiori celo amplectentur &c. et bulla Pauli 3. Papa pro militibus Calatrave et Alcantaræ ſupra §. 50. n. 1. Attendiendo con diligencia cerca de los estatutos direccion y conſeruacion de todas las perſonas Religioſas mayormente etc: probat etiam præſata bulla Gregorij. 9. ſupra §. 12. n. 3. ibi, vel eos in Eccleſiaſticæ libertatis diſpendium ſeculari iudicio ſtare etc. que clauſula eſt maxime notanda, et ſufficit pro hac materia.

Summatium ex §. ſequenti.

- 1 Dignitas magiſtri S. Iacobi, Eccleſiaſtica eſt.
- 2 Per electionem, & collationem canonicam creatur Magiſter & numero 4.
- 3 Sic Rex Caſtelle habet adminiſtrationem, autoritate Apoſtolica.
- 4 Commende ſeu preceptorie ſunt Eccleſiaſticæ, ſi uendantur committitur Symonia, ibi.
- 5 Pius Papa 5. abſtulit poteſtatem teſtandi his fratribus.
- 6 Profefſis conferuntur commende per collationem canonicam
- 7 Fratribus nouitijs, commende non dantur in titulum.

Ex eo quod dignitas Magiſtralis, & Commende Eccleſiaſticæ ſunt, & profefſis

Canonice cõferuntur, idem confirmatur.

§. Decimus.

A E C veritas ſatis patet ex dictis præcedenti probatio-
ne, et ſupra. Et magis in ſpeciali declaro, et in primis dedi-
gnitate Magiſtrali, quod ſit Eccleſiaſtica.

ALEX

ALEX. PP. 3. in bulla confirmationis supra cap. 4. n. 17. ibi
 Fili Petre Ferdinādi, per volūtātē Dei Ma-
 gisteriū super alios & prouidētā suscepisti.
 Et infra. & ordinem vestrum autoritate Apo-
 stolica confirmantes. &c.

INNOCEN. Papa 3. idem confirmauit supra §. 7.
 2 INNOCENTIVS Papa 4. supra §. 14. docet quod
 Magister S. Iacobi per electionem creatur,
 sicut cæteri prælati.

BONIFATIVS 8. supra §. 26. n. 4. ibi. præfati ordinis per-
 sonarum, et bonorum eius, in spiritualibus, et temporalibus cu-
 ram etc.

CLEMENS Papa 5. in bulla cōseruatoria supra §. 27. ibi
 * Personis Ecclesiastici etc. †

ADRIANVS Papa 6. in bulla de vnione Magistratum
 corone Regie id satis declarat et docet supra §. 36.

LEO Papa 10. in bulla qua concedit Magistro, seu administra-
 tori puniat fratres milites homicidas, vel absoluat. id satis indicat.
 supra §. 35. ibi * Personas tuę iurisdictioni, superioritati ab Aposto-
 lica Sede commissas etc.

CLEMENS Papa 7. et Paulus 3. et Pius 5. id docent dicen-
 tes quod † magister seu administrator est in spiritualibus, & tem-
 poralibus, sub regula S. Aug. supra §. 37. et §. 39. et §. 50. et 52.

3 FERDINANDVS Rex, et Carolus, et Philipus admi-
 stratores harum militiarum S. Iacobi, Calatrane & Alcantaræ,
 hoc docent in suis litteris, dicunt enim esse Administratores
 autoritate Apostolica, & eo nomine, & autoritate Ecclesiastica
 gubernare has militias, & cōmendas prouidere. vt est notoriū &
 patet supra §. 48.

Et etiam ibi est videnda prouisio comendæ facta a magistro Do-
 mino Alfonso de Cardenas, cuius verba sunt notanda ibi † Ya nos
 pertenece por nuestro poderio ordinario de proueer la dicha en-
 comienda en persona del habito y profesion nuestra &c.

Videndus est liber stabilimentorū ordinis S. Iacobi tit. 16 de la
 presentacion de los beneficios cap. 1. como el Maestre es Prior
 de

de la orden &c.

Per collationē & canonicā institutionē
magistratus S. Iacobi semper fuit collatus,

A Priore huius ordinis, fratri militi professo, electo in magistrum
(& constat ex praxi, & forma collationū) per impositionē Birreti.

GREGORIVS Papa II. fecit institutionē huius magistra-
tus, D. Ferdinando Oforiz, apud Auinion Pontifi. sui anno 1. sic

Autoritate Apostolica, in magistrū dictæ
militiæ Sancti Iacobi, præficimus genera-
lem curā, & administrationē tibi committēdo.

PIVS Papa 5. vocat commēdas Ecclesiasticas §. 42 n. 12. ibi.
Præceptorias Ecclesiasticas, Officia, &c.

Probatur etiam, ex eo quod si venderentur istæ præceptorie, seu
commendæ committeretur vitium simoniæ. patet supra §. 49.

Itaque dictæ Præceptorie quæ vulgo vocantur, encommendas,
sunt Ecclesiasticæ, † Et ius habendi illas, est spirituale. † personis
Ecclesiasticis competens. Quales sunt hi fratres, qui has commen-
das per canonicam collationem recipiunt.

Quod etiā istæ præceptorie, sint bona Ecclesiastica, probo ex
bullis huic ordini concessis de non soluendo subsidio.

GREGORIVS Papa 10. sic. Dilectis filijs Legatis Apo-
stolicæ Sedis, et vniuersis collectoribus decimæ prouentuum Ec-
clesiasticorum terræ Sanctæ subsidio deputatæ, ad quos iste literæ
peruenierint, salutem, &c. petitiō dilectorum filiorum, Magistri, &
fratrum ordinis militiæ S. Iacobi, nobis exhibita continebat. quod
licet nos in generali Concilio Lugdunensi, volentes terræ Sanctæ,
quæ ab inimicis Christiani nominis detinetur miserabiliter occupa-
tæ, procurare remedia, per quæ possent de illorū manibus liberari,

Decimam omnium Ecclesiasticorum pro-
uentuum, ipsius terræ subsidio duxerimus deputandam.
attendentes tamen discrimina, quæ dicti Magistri, & fratres pro
defensione Christianæ fidei, contra Sarracenos Africæ con-
tinuè sustinent, ac volentes eos propter hoc gratia spe-
ciali.

ciali prosequi, & favore ipsi Magistro, et fratribus quod de pro-
tibus suis: huiusmodi decimam solvere minime teneantur, &c.
Dat. Mediolan. xvj. Kalend. Decembr. Pontificatus nostri
anno iij.

Cax. com
m. f. Apo.

Probatur etiam ex eo, quod pp. potest sibi reseruare prouisionem harum preceptoriarum, et sic legimus, Sixtum Papam quartum fecisse cum Francisco de Sancto Martino milite professo militiæ Sancti Iacobi, anno 1477.

PAVLVS Papa 3. in bulla dispensationis, pro militibus Calatræ et Alcantaræ, vt possint contrahere matrimonium, supra §. 10. num. 9. * Pudeat canonicamente recebir. y retener los Maestrazgos, cargos, Encomiendas, dignidades, officios, de las dichas milicias.

PIVS Papa 4. dedit cuidam fratri S. Iacobi militi nouitio commendam in administrationem, et quod quam primum ad etatē debitam perueniat, faciat professionem regularem, sub pœna di-
ctæ Commendæ, et remissa professione possit retinere Commendam in titulum. † Vt supra c. 4. c. 4. n. 5.

Probatur etiam, has commendas, esse bona Ecclesiastica, ex bulla, et proprio motu Pij Papa 5. qua abstulit facultatem testandi his militibus, et quidem optime potuit hoc facere, licet enim sint in terris Regum, vt in Hispania: tamen cum Ecclesiastica bona sint, pendet a nutu Papæ, vt optime adnotauit Nauarrus in prouinculo de reddit. numero 15. ad finem. et propterea pro parte horum militum, supplicatum est: coram Gregorio 13. Cuius Gregorij verba bullæ sunt notanda: nam faciunt pro nostro casu, supra §. 4. 4. ibi * Romani Pontificis prouidentia, &c. disponendi de bonis quæ sub regulari habitu miliciarum de gentes personæ possident, &c.

9 Professis fratribus militibus, titulo col-
lationis Magistratus, & cōmēdæ cōferūtur.

Vt constat ex praxi, & historijs & alijs scripturis. verbi gratia, in historia Regis Alfonso. fi. 11. cap. 95. dicitur, Quod freylaron a Dō Alfonso Melendez de Guzman, y recibieronle por Maestre del Orden de S. Tiago. similiter constat ex prædicta historia. c. 276. et ex Licenciato Rades in chronica de S. Tiago, cap. 37. factū fuisse cum filio eiusdem Regis, omno Fadrique, qui vt Magister fieret, antea factus est frater, habitumq. S. Iacobi recepit. Et ex bulla Pij papæ

supra cap. 4. §. 40. & 41. nouitjs, commendæ non conferuntur in titulum, & etiam patet ex praxi.

Videtur Nauarrus in lib. de reddit. monit. SS. vbi docet. hos fratres esse capaces beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ vocamus comédas: quæ solis personis Ecclesiasticis conferuntur, & in pro- pug. de reddit. num. 15. & 16. & 18. defendit quod hi fratres percipiunt decimas, ipsosque habere Ecclesias comendatas, quia sunt vnitæ ordini, & ab ordine comendatæ his militibus comendatori- bus, & ideo earum Ecclesiarum parrochos, esse veluti vicarios quos ipsi præsentant. Hæc ex Nauarro. confirmatur etiam nostrum in rentum, quod etiam hi Comendatores milites percipiunt primitias, & oblationes quas Hispani dicimus, *Pied altar*, verumq. est quod præsentant fratres Clericos ad dictas parrochiales: nam Magister, qui frater miles est, præsentat in omnibus fere Ecclesijs ordinis, exceptis paucis, quæ pertinent ad Priores. Vide supra §. 4. num. 10. ver. Pius 5. Satis supradicta declarantur, & probantur per bullam Sixti Papæ 5. concessam cuidam fratri militi S. Iacobi. D. Baltha- sar de Cuñiga fratri germano Comitis de Monterey, & per eam Summus Pontifex cõcedit, vt dictus frater miles S. Iacobi de Spa- tha professus. † Habeat pensionem Ecclesiasticam super redditus, quarumcunque mensarum Episcopaliũ, & beneficiorum, etiam regularium, & etiam, si contrahat, & consumet matrimoniũ. prout in bulla fuisius continetur, quæ certe fundatur in eo, quod iste fra- ter miles religiosus est. Datis Romæ 10. Sept. anno 1586.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Religio quid sit.
- 2 In statu Religioso sumuntur tria nota ut instrumenta perfe- ctionis.
- 3 Non est necessarium profiteri istas tres uirtutes; Paupertatis castita- tis, & obedientie secundum omnem perfectionem earum: ut quis sit uere religiosus.
- 4 Votum Obedientie maximum est.
- 5 Ad iudicandam an aliquis status sit Religio, non unum uotum, aut me- dium tantum considerandum, sed omnia simul.
- 6 Regula S. Iacobi, inductiua uera est religionis.
- 7 Regula Cisterciensis, quam profitentur fratres milites Calatraue, & Aleantire, & Montesse inductiua est uera religionis.

N EX

Ex definitione & natura Religionis, idem
conuincitur.

§. Undecimus.

Religio est status hominum ad perfectionem Christianam per paupertatis, & continentiam, & obedientiam vota tendentium. ad hoc. n. est omnis religio, ut homo perficiatur charitate, & a charitate, & propter charitatem, omnis obferuantia regularis, & ratio regulæ ordinis religionis, sumenda est, ut ostendimus in principio huius libri, & docet D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 2. & 3. ad 5. quod Religio, est quædam disciplina, vel exercitium ad perfectionem perueniendi. & Viguierius de statibus Ecclesiasticis. cap. 17. §. 1. vers. 10. & Franciscus Suarez ad 3. p. D. Thom. q. 40. ar. 3 disput. 28. fol. 464. Belarminus lib. 2. de monachis. cap. 6. col. 1174. Ribadeneira en la vida del padre Ignacio. fol. 169. & Gregorius Lopez. p. 1. tit. 7. lege 9. vers. Mas fuertes religiones. Qui optime allegat constitutionem ad conditorem, de verborum significatione. Ioannis 22. in qua dominium rerum, que perueniebant ad fratres minores retentum ab Ecclesia Romana simpliciter vsu facto fratribus, reserbat: Summus Pontifex refutat multiplici ratione, vna est ista, de qua loquimur. ex cuius litera (quia multum nostrum intentum declarat. & probat) transcripsi sequentia sic, Quamquam autem pia consideratione motus, prædecessor noster, ordinavit supradicta illa dicto ordini, existimans pro futura, ipsa tamem atento modo vtendi fratrum ipsorum, ac dictæ Ecclesiæ subsequuta patientia, circa ipsum non profuisse: sed potius tam ipsis fratribus, quam multis alijs obtuisse, subsequens magistra rerum experientia noscitur declarasse. ipsis quidem fratribus quantum ad statum perfectionis nequaquam profuit reseruatio Dominij supradicta, cum enim perfectio vite Christianæ principaliter, & essentialiter in charitate consistat, que ab Apostolo perfectionis vinculum dicitur, & quæ vnit, seu iungit aliquantulum in via hominem suo fini, ad quam per contemptum honorum temporalium, & ipsorum expropriationem, via disponitur, per hoc præcipue quod sollicitudo quam temporalia in acquirendo, conseruando, & dispensando

sando exigunt, quæ plerumque ab actu charitatis retrahit, amputetur, restat quod si sollicitudo eadem post expropriationem huiusmodi, quæ ante ipsam inerat perseveret, ad perfectionem huiusmodi talis ex propriatio valet nihil conferre, &c. hæc ibi.

2 Ex quibus patet quod in statu religioso, qui disciplina est perueniendi ad perfectionem, sumuntur tria vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ, vt instrumenta ad tollendum impedimenta diuini amoris, perueniendique ad perfectionem, accomodandaque esse regulæ, & instituto, vnius cuiusque religionis. Nam manifestum est, quod ille qui operatur ad finem, non tenetur ad omnia exercitia, & instrumēta adhibenda, sed sat est ponere ea quibus assequatur finē. Et ex hoc fit, estque certum, quod religiosus non tenetur ad omnia consilia, seu exercitia, quibus ad perfectionem peruenitur, neq. est necesse profiteri in toto rigore, & perfectione istas tres virtutes paupertatis, castitas, & obedientiæ. Non enim in eis consistit principaliter perfectio, sed vt in instrumentis, & dispositione quadam, ad consequendam perfectionem.

3 Sequitur aperte ex dictis, quod licet, aliquid remittatur de rigore, & perfectione, harum trium virtutum, non propterea tollitur tota dispositio, perueniendi ad perfectionem charitatis. Non enim vnū ad alterum tantum eorum considerandū est, sed omnia simul aplicando ea (consideratis hominum complexionibus, & temporum, & regionum conditionibus) institutis vel ad contemplandum, vel ad docendum, vel ad militandum, &c. prout Papa deteminauerit.

Et quod in statu religioso necessarium non sit profiteri dictas tres virtutes secundum totam suam perfectionem; declaro magis exemplis, & praxi, sic enim videmus diuersas esse religionum regulas, vna strictior, & perfectior altera, & in vna vnetur obedientia magis rigide, seu perfecte. Verbi gratia, in ordine Sanctæ Mariæ de Mercede, fit votum de Redimendis captiuis, manendique pro eis inter infideles, & in societate Iesu, fit votum missionum ad Regionem longinquas, & exteras, & in Religione Sancti Francisci seruatur paupertas maior, quam in aliquibus alijs. Similiter in castitate virtute, est latitudo habetque suos gradus coniugalis, cælibatus, & virginis. Et fieri potest religio in quibus virgines admittantur tantum, & iste ordo excederet in hoc, ceteras Religiones.

4 Cum ergo hæc ita vera sint, & quod obedientiæ, & paupertatis, religiosa vota (vt dico) admitunt modificationem, profecto & castitas admitere debet, quia inter ista tria vota non est maximum castitatis votum, sed medium locum tenet. Nam obedientia maius est, & religioni essentialius, propriusque, & propinquius se extendit, & disponit ad actus propinquos fini religionis, vt tradit D. Thom. 2. 2. q. 186. art. 8. & q. 188. art. 7. ad 3. dicens quod votum obedientiæ præfertur voto continentiæ, & paupertatis. Idem docet Summus Pontifex Ioannes 22. in Extranaganti, quorundam de verbo. signifi. his verbis. Magna est paupertas, & integritas maius bonum, sed obedientia maximum. Ergo castitati, non tanta dignitas, & excellentia debet attribui, quod si omnimoda non voueatur, aut seruetur omnimode, religionis status esse non possit.

5 Et Quia (vt dixi, & est maxime verum) in religione, non vnum votum considerandum est, sed omnia simul, applicando hæc vota instituto vnius cuiusque Religionis, vt sufficientia sint perducendi ad finem perfectionis, prout Summus Pontifex determinauerit.

6 Deueniendo ergo ad nostrum casum, summus Pontifex Alexand. Papa 3. cū sua Sancta Sede, considerauit supradiçta, & quod inter omnia Christianorum certamina duriora sunt prælia castitatis, vbi est quotidiana pugna, & rara victoria, nam in lapsu primorum parentum maxime fuimus læsi in effreni carnis lasciuia, neque omnia ducenda sunt summo cum rigore, & quod in exercitio belli, multum corpus domatur, & atteritur, & difficilius & multo plus est, hoc pro defensione Ecclesiæ Dei facere, quam in domo otij corpus multa maceratione affligere, quodque in religione militari nõ tam necessaria est omnimoda continentia, quam in ea, quæ est ad contemplandum: oportereque esse religionum diffeccntias, secundum diuersa hominum ingenia: ad Ecclesiæque decorem, & ornamentum, cum sit vt acies castrorum ordinata. Considerauit etiam matrimonium, cum eius vsu, esse rem sanctam, & Dei ordinationem, ad filios habendos & incontinentiæ præcipium euitandum. Castitatemque coniugalem, essentialiter esse castitatem, sufficientemque materiam, vt vna cum alijs duobus votis, videlicet viuere sine proprio, & obediendi in omnibus, constitui possit Religio, prout sua Sanctitas determinauerit. Et ita factum est in Regula Sancti Iacobi. vt ipsa, & bulla confirmationis eius docent, quod Papa Spiritu sancto ductus accepit in
mani-

manibus suis regulam religionis approbatam Canonico rum regularium S. Augustini, & eam temperavit quo ad votū castitatis modificans, vt secundum institutionem, & ordinationem Dei, prouidentiam, indulgentiamque Apostoli Pauli, possint hi milites Dei, & S. Iacobi, ducere vxores, idque de licētia sui Magistri, et eis vt moderate prout in regula prescribitur. taliterque regulā S. Iacobi ordinauit, quod continet sufficientem dispositionem ducendi homines, per tria vota perpetua solemnia, ad perfectionē charitatis, **commutatio enim voti continentiae, in castitatem coniugalem: non tollit omnino votum, nec mutat regulæ substantiam,** vt habet sana doctrina, & vidimus Rotam docuisse, significatque Summus Pontifex in eadē regula San Iacobi. ibi, † incipiunt statuta fratrum Ordinis Nilitiæ Sancti Iacobi, qui in tribus capitulis tenet consistit scilicet in coniugali castitate, in obedientia conseruanda, in viuēdo sine proprio, vt supra lib. 1. §. 1. n. 21. & inf. n. 22

Prædicta autem tria ad verē, & perfectæ charitatis Complementum sunt instituta.

Ergo regula D. Iacobi, quam isti milites profitentur verē religionis est inductua, quia verē religat hominem cum Deo, dum ad perfectionem charitatis, per tria vota substantialia inducit. Probat ipsa, autoritatibus Sanctę scripturę, & rationibus, vt est doctrina S. Ioannis. 1. Canon. c. 4. perfecta charitas foras mittit timorem, & illa Domini nostri Iesu Christi secundum Ioannem. cap. 15. maiorem hac dilectionem nemo habet &c. explicat D. August. eisdē locis, tractatu 9. in epistolam D. Ioan. & tractatu 5. & 6. & aduicit versum Psalmi. 115. Calicem salutaris accipiam. docens perfectam esse charitatem, si quis tantam habuerit, vt paratus sit etiā pro fratribus mori et tractatu 83. & 84. & in dicto loco Ioannis cap. 15. cuius magni Doctoris, & patris nostri multum conducit ad intelligentiam regulę S. Iacobi, nam magna ex parte composita, & ordinata esse videtur secundum eius doctrinam. Videndus est etiam Dñus Gregor. Magnus in 1. Reg. cap. 6. vbi explicat quod vacca ille ferax portantes arcam Domini ibant viarecta, & in pastoralis capite cap. 28. et homilia 36. in Euangelium secundum Lucam, et in Eccechi. lib. 1. et 2. et ex S. Basilio, vbi supra dixi. §. 7. agens de perfecta

festa renuntiatione, qui etiã viden lus est regul. re. respon. interro-
 ga. 6. quem refert, & sequitur D. Tho. in catena, super D. Lucam
 cap. 9. & Thomas Stapletonius in promptuario morali Dominica
 4. Aduentus in illis verbis Euangelij, rectas facite semitas eius, &
 explicant, quod preparatio ad mortem pro Christo, mortificatio
 membrorum super terram, ad omne periculum pro Christi nomi-
 ne suscipiendum, sedato animo accedere, & erga hanc presentem
 vitam affectum non esse, est suam Crucem post Christum tollere.
 At profecto hæc doctrina maxime consonat cum prædicta do-
 ctrina regulæ Sancti Iacobi de perfectione charitatis loquente su-
 pra, & etiam cap. 9. & 10. vbi agens de mortificatione membro-
 rû dicit, multo plus est & difficilius magnis, & innarrabilius expo-
 nere periculis pro suis Proximis: quam in domo tranquillitatis cor-
 pus multa maceratione affligere, & infra, non est quicquam iocû-
 dius apud Deum, quam pro defensione legis, eligere vitam finire
 per gladium, &c. vt supra eodem §. 7. n. 28. & 30. videri etiam po-
 teit D. Thom. 22. quæst. 19. præcipue art. 8. ad 2. & art. 10. & hæc
 etiam breuibus verbis comprehensit frater Hieronimus de Ferr-
 ara en el tratado de los tres votos de los Religiosos, & est in libro
 intitulado Tratado de la oracion de fray Pedro de Alcantara. Et
 in folio 127. Ferrara dicit sic, Y especialmente a aquellos que por
 la excellencia de su estado, son llamados singularmente religio-
 sos, pues dado que el fin de todos los Christianos sea el Reyno
 del cielo, mas en todo esto yo al presente no hablo del vltimo fin
 sino del finmas cercano q̄ los Sãctos religiosos trabajã por alcãgar
 en la presente vida, el qual no es otro que la charidad de Dios y del
 proximo. Por esto los sanctos religiosos no pretenden otra cosa
 mas que vnir su anima por charidad con Christo Crucificado, ha-
 sta que alleguen aquel termino, que puedan dezir con el Apostol.
 Viuo yo, ya yo no, mas viue en mi Christo. Hęc ibi. Que adeo cõ-
 formant Regulæ Sancti Iacobi, loco citato, & bullæ confirmatio-
 nis eius supra cap. 4. num. 5. &c. quod inde accepta videantur.

Videnda est etiam regula D. Iacobi in suo c. 20. supra §. 1. n. 4.
 & sequer. ibi. Obedientes sint Magistro in omnibus, & per omnia
 illi qui habuerint vxores, castitatẽ teneant coniugalem, & qui non
 habuerint vxores, caste viuat. nullum proprium habeat, nec reti-
 neant quicquam nisi quod a Magistro, vel Comendatore fuerit
 eis cõcessum. Hęc in regula. In Regula dico, & non dico in Regu-
 lis, volo dicere, quod coniugatis, & in nuptis eadẽ Regula sub-
 stan.

stantialiter sub eodem instituto religionis, est data ad consequendum finem vnius, & eiusdem Religionis, quod & bulla confirmationis satis indicat, dum de coniugatis, & non coniugatis docet,

Et isti, & illi militēt vni Regi, & super vnū fundamentum caelestem vnam aedificēt mā-

sionem. supra cap. 4. num. 10. Et hęc eadem Ratio procedit in militijs regularibus Calatrauæ, Alcantarę, & Montefię, siquidem dum Summus Pontifex dispensauit in Regula Cisterciensi, non subtulit votum Castitatis: sed modificauit, & reuera mansit Regula Religionis indi. etna, sufficiensque dispositio ad consequendum finem suę religionis, manseruntque ad id obligati, sicut & antea. quod etiam signanter ostendo, infra in solutione septimi argumenti. n. 4. & 27. argumenti, & præbāt bullę Apostolicę Pauli Papę 3. & Sixti Papę 5. supra §. 50. num. 5. 6. & §. 52. n. 3. & 4. ibi. Mas facilmente se conuidaran a entrar en las dichas milicias, y a poner su persona y bienes por la conquista de los infieles, & ibi. In professione regulari iplus militię emittenda, castitatem perpetuam vouere: sed illius loco castitatem tantum coniugalem vouerent sicuti in militia Sancti Iacobi de spata obseruatur.

Summarium ex §. sequenti.

- 1 Solemnitas voti est de iure positiuo, & n. 2. & 5. & 7.
- 2 Duplex est votum, simplex, & solemne.
- 3 Status quid sit.
- 4 Fratres milites Sancti Iacobi sunt in statu Religioso:
- 5 Non repugnat ex rei natura esse religiosum, & coniugatum. Votum solemne, ex quo tempore dirimat matrimonium. ibi & num. 4. & sequenti.
- 6 Papa potest annullare hanc, vel illam Religionem. Dat formam faciendi professionem. ibidem.
- 7 Dispensat in voto solemnitate religionis. n. 8.
- 8 De capitulo cum ea monast. de statu monach. fit mentio.

- 9 De Capitulo unico, de uoto in 6.
 10 Quid Ecclesia illegitimauit aliquas personas, adnubendum.
 11 De Cap. Rursus, qui Cler, uel uouen.
 12 Cum uoto solemnī Religionis, potest stare matrimonium.
 12 Non est necesse profiteri tria uota in toto rigore, ut sit aliqua uera Religio.
 14 De militibus Calatrane, Alcantara, & Montesia.
 15 De militibus Sancti Iacobi.

Ex eo, quod matrimonium, & eius usus licet in Religiosis, qui omnimodam continentiam uouerunt, sit contra uotum continentiae (ut reuera est) non tamen est contra substantiam status Religionis, Probatur de-
 cimo.

§. Duodecimus.

VM solemnitas uoti Religiosi, sit de iure positio introducta, eaque mediante, tale uotum Religionis vim habeat dirimendi matrimonium: matrimoniumque ipsum, & eius usus, licet non sit de maximis bonis: est tamen res sancta, & diuina, & aliquibus hominibus, maxime condicens in subsidium animæ, Nulla est ratio conuincens, ut dicamus uotum religionis, & matrimonij uinculum secum pugnare, taliter, quod nullomodo possint esse simul: imo dicendum est, quod secundū utriusque naturam, possunt se compati: & simul esse, et esse aliquem, simul religiosum, & conjugatum.

Et quia res est grauis, & multum declarat & probat nostrum intentum: aliquantum immorari, hic oportet.

Votum so-
lemne.

2 Duplex est uotum: simplex, & solenne, solenne illud est, quod professione tacita, uel expressa Religionis approbare, uel ex sacramentum ordinum susceptione celebratur. illud uero simplex est quodcumque aliud uotum: siue occultum, siue publicum fuerit. Hoc ita esse.

esse, probatur ex capite vnico de voto in 6. quod est Bonifacii octauo.

Per hoc votum solemne, homo vouens ponitur subalterius hominis potestate, tam in ordine sacro, quam in ordine religionis. Nam vtroque constituitur minister Ecclesie, dedicatus Deo, & fit alter, sub Episcopi potestate, vt eum possit cogere ad statum clericalem: & in ordine religionis Prior, vel Abas vel magister potest cogere ad regularem obseruantiam. ad statum ergo religionis constituendum: non sufficit facere tria vota paupertatis, castitatis, & obedientie, sed etiam requiritur iurisdictio in vno capite, quod sola autoritate Apostolica fieri potest. iurisdictio autem ad hoc est vt superior vim habeat compellendi subditos, ad obseruanda vota, & regulam, & hac ratione votum completur in ratione solemnium, & talibus votis solemnibus, homo manet affectus ad sic viuendum perpetuo, quod & hoc nomen status significat.

3. Status enim significat rem immobilem, & perpetuam; qui proprie pertinet ad libertatem, vel seruitutem, siue sit in spiritualibus, siue in civilibus, secundum personarum conditionem, & solum ad hominis statum pertinet, respicit enim oblationem personarum hominis prout est sui iuris, vel alterius, & vt dico, ad hoc, vt sit status, requiritur quod non fiat ex causa de facili mutabili, vt docet S. Tho. 2. 2. q. 183. art. 1. ex Viguerius Granatenfis.

4. Hac omnia inueniri, & esse in hac militia D. Iacobi, iam patet ex supradictis, constare enim ex tribus votis solemnibus, verumque esse ordinem, & statum regularem, ostendi supra §. 3. & c. 4. & §. sexto & 7. & esse hos fratres macipatos diuinis obsequiis in perpetuum, assumptosque, a Sancta Sede Apostolica, in milites, & athletas, ad sui, & Ecclesie defensionem: qui se suaque Domino totaliter obtulerunt, in perpetuum, & ita sunt totaliter translati. De licentia enim vxorum, & propria voluntate id facere potuerunt, & factum est, etiam autoritate summi Pontificis intercedente, que interposita est in regula D. Iacobi, & bulla, & bullis Apostolicis confirmantibus eam & ordinem istum, taliter quod iam sunt positi totaliter in manu, & voluntate Magistrum a quo in omnibus dependet, neque habent velle, nec nolle, possuerunt enim Magistrum (vice Dei) supra caput suum. cap. si religiosus de electione in sexto. Et si sunt professi, tenentur ad contrahendum matrimonium, denuntiare Magistro, & de eius licentia contrahere, & secundum regulam Sancti Iacobi, a Sancta Sede Apostolica confirmatam, contrahunt.

N. S.

S. E.

5 Et sic optime fieri potest, & est, quod sit quis vere religiosus, & vere coniugatus, seruantur enim natura, & essentia matrimonij, & substantia status religiosi, quia de consensu viri: que iste facit tria vota religionis.

Quod modo videtur conueniens, pro complemento huius difficultatis, seu probat' onis est, ostendere voti solemnitatem esse ab Ecclesia, ac proinde posse Ecclesiam auerere solemnitatem, vel minuire seu inedicare, potestque facere religiosi in eum votis simplicibus.

Certum est quod solemnitas voti est de iure positio per Ecclesiam introducta, & ita diffinitum est a Summis Pontificibus Bonifacio 8. in cap. unico de voto, & voti redemptione in 6. & a Gregorio 13. in bulla pro religione societatis Iesu, quæ incipit atendente Domino, his verbis, voti solemnitas ex sola constitutione Ecclesiæ est inuenta, & hanc doctrinam defendunt Cardinalis Caietanus in 22. q. 8. ar. 7. & Scotus in 4. dist. 38. Paludanus ibidem & Durandus q. 2. & S. Antoninus, & frater Michael de Medina de sacro Homi. conti. Nauarrus cap. 22. n. 35. & in consil. lib. 3. de regul. consil. 13. tractat' diffuse Hieronymus Plato. lib. 2. de bono statu religiosi. cap. 20. & 21. vbi docet quod primus omnium Summorum Pontificum, quod litteris extet Innocentius. 2. cum Romana synodo generali anno nini iru humanæ salutis. M CXXXIX. hoc constituit, vt religiosi omnino matrimonium omne interdiceret, idq; ita vt si contraherent, nullam vim haberet. videndus est ibi, qui tandem cenchdit religiola vota, eam quidem vim habuisse semper, vt matrimonium illicitum efficerent, illam autem vim, vt etiam irritum, ac nullum efficerent, quæ a Theologis voti solemnitas appellari solet, temporis progressu, & quasi gradatim introductam, eandem sententiam tenet et defendit Fr. Emanuel Rodriguez in q. q. regul. tom. 1. q. 1. a. 4. quæ et alios doctores scitat. et Epist. 11. Cyprian. lib. 1. et D. Hieronymu. ad Demetriad. Epist. 8. et Epiph. hæres. 61. et August. de bono viduitatis c. 11. et 12. videatur ille autor.

Fundamentum est, quod licet religionis status tria vota substantialia continens in Sancto Euangelio fundamentum habet, vt reuera habet, Dominus tamen reliquit suo Vicario modum emittendi ea, pro temporum, et gentium qualitatibus determinanda, sic videntur quod voti solemnitas, non est in omnibus religionibus omnino eadem extensue, vna enim religio est
 tri-

strictor alia, vt in quibus est vinculum, & obligatio solemnitas ad redimendos captiuos, cum periculo occisionis, vel ad missiones exequendas, vel ad non comedendas carnes: & alia sunt laxiores, in quibus hæc non inueniuntur, & inter has aliquę personę possunt facere testamentum. Et ita certum est solemnitas voti esse de iure positio.

Et ex hoc fonte, & ratione procedit, quod Papa potest facere, vt aliquis incorporetur religioni, sitque vere, & proprie religio- sus, sine tali solemnitate voti, sed per votum simplex, & etiam re- tento domino certo modo, vt docet Gregorius Papa 3. esse in Re- ligatione nominis Iesu, in bulla quę incipit ascendente Domino, de qua infra cap. 2. not. 9 & eam pro hac parte adducit Nauarrus. lib. 3. de regul. conf. 7. n. 4. qui etiam videndus est. conf. 13. & 23. & lib. 4. tit. de sponsal. conf. 9.

Certe dominus in Euangelio potestatem reliquit excommu- nicandi. Sed quo modo, aut forma, vnascilicet, aut duabus moni- tionibus, fiat excommunicatio, Summo Pontifici reliquit, & sic excommunicationis temperat effectus. verbi gratia, vt filius, pos- sit communicare cum patre, & quod non teneatur vitare excom- municatos occultos. sic etiam in nostro casu proportionabiliter est loquendum.

6 Et bene ista confirmatur, ex eo quod Summus Pontifex po- test annullare illam vel illam religionem, vt fecit cum Templarijs, in qua vota emissa: modo, non essent solemnitas religionis. Et po- test facere, & fecit in Concilio Tridentino, vt nemo ante decimum sextum annum expletum, nec in minori tempore quam per annum post susceptum habuerit, in probatione steterit, ad professionem admitatur, professio autē antea facta, sit nulla, nullaq. inducat obli- gationē, ad alienius regulę, vel religionis, vel ordinis obseruationē.

Sed & notandum est decretum illud Innocentij secundi, & tem- pus eoustitutionis eius fuisse anno Domini M. Cxxxix. & ante confirmationem huius ordinis militaris Sancti Iacobi triginta sex annos, facta enim fuit anno decimo sexto Pontificatus Ale- xandri Papę tertij, qui fuit annus Domini M. C. Lxxv. itaque volo dicere, istud decretum annullans, matrimonium religioso- rum fuit factum, dum vixeret iste Summus Pontifex Alexan- der tertius, & hoc aduerto, vt magis intelligamus, quod Ale- xander tertius simul cum sua Sancta Sede, specialiter consi- derauit solemnitas voti, eiusque naturam, & vade vires assumat

sess 29.
cap. 15.

assummat, & habeat ad matrimonium irritandum, intelligi seque posse stare de licentia Summi Pontificis cum matrimonio, sicque ex hac consideratione docemur, voluisse, hunc ordinem pro vera religione approbare.

Quod ex natura rei non sit repugnantia, vt quis sit religiosus, & coniugatus: probo magis, ex bulla concessa societati Ieiuniorum per quam Gregorius 13. annullat matrimonium Religiosorum de gradu coadiutorum, non formatorum. vt patet infra. cap. 2. not. 9. nam si talis repugnantia esset, necessarium non fuisset, vt contractus a Summo Pontifice annullaretur.

Et quod sit factibile quod quis possit esse Religiosus, & coniugatus, & habere copulam carnalem: probo ex glossa recepta in capite vxoratus, de conuersione coniugatorum. & ex Panormitano ibi, & in cap. præterea eodẽ tit. vbi ponunt cassum, in quo quis fuit cõiugatus, & Religiosus simul & quod tenebatur redere debitũ, scilicet licet ille qui de licentia vxores fecit professionem, Sed vxor nõ premisit continentiam. vbi etiam ad notat Panormitanus. quod ad substantiam professionis alterius coniugis, necessario non requiritur, quod alter coniux voueat continentiam, vel quod intret religionem. quã glossam, & Panormitanũ sequitur. Syluester verbũ diuortium quæstione. 13. & 14. & 16. vers. 3. & 5. & matrimonium. 8. quæstione. 12. vers. 4. & Nauarrus in conf. lib. 3. de conuersione coniugatorum fol. 298. conf. 3. lib. 3. Paludanus in 4. dist. 27. q. 3. ar. 2. con. 4. & citat Gaufridum, Angelus verbo matrimonium, Summa Armilla verbo diuortium. n. 12. & Enriquez lib. 11. de matrimonio. cap. 8. §. 9. & citat alios Doctores, & notetur quod dictam cap. vxoratus est Alexand. tertij. qui hunc ordinem approbavit.

7 Declaratur, & confirmatur hoc idem, ex eo quod Summus Pontifex potest dispensare, & dispensat inuoto solemnĩ religionis vt dispensauit cum Ramiro Rege Aragonum, qui professus erat, & mediante dispensatione contraxit matrimonium cum Domna Agnete, ex qua filiam suscepit Petronilam quæ patri successit in Regno. ipseque Ramirus ad suum se monasterium retulit. sic Paulus Papa 3. dispensauit cum miliribus Calatrauz, & Alcantaræ, & hoc manentibus Religiosis, vt patet ex littera eiusdem bullæ, & explicat, & defendit optime D. Nauarrus de redd. moni. 56 & in conf. filijs lib. 4. tit. de sponsal. conf. 13.

8 Probo etiam ex cap. cum ad monasterium de statu mon. in quo dicitur

dicitur quod abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, ad eo est anexa regulæ monachali, vt nec contra eam Summus Pontifex possit indulgere. quibus verbis equaliter de vtroq; voto pronuntiat. sed satis constat, votum paupertatis esse dispensabile, manente religioso, imo & sapientissime factum esse in societate Iesu, vt coadiutores non formati, qui vere & proprie religiosi sunt retineant proprium certo modo: ergo etiam est factibile, fiat dispensatio, seu moderatio in voto castitatis, manente religioso.

9 Sed & doctrina Bonifacij 8. in dicto cap. quod votum de voto, & voti redẽptione in sexto, hoc optime indicat, & probat. dicit enim, quod voti solemnitas ex sola constitutione Ecclesiæ est inuenta, matrimonij vero vinculum ab ipso Ecclesiæ capite rerum omnium conditore ipsum in Paradiso costitente. igitur Bonifacius in hoc ponit differentiam vinculi, quoad insolubilitatem, quod Ecclesia illegitimauit vouentes solemniter, ne contraherent: alius vinculum matrimonij præualeret voto solemniter, sicut præuuleret simplici, nam votum simplex castitatis, & votum solenne eiusdem sunt speciei, & idem habent obiectum, & tantum differunt accidentaliter, omniaq; intrinseca, & substantialia sic sunt in simplici voto, sicut in solenni, & respectu Dei, eadem est traditio, intentioq; esse potest in voto simplici, quam in solenni.

10 Si dicas quod respectu Ecclesiæ varia est traditio, vt Ecclesia solemniter vouentem possit cogere ad votum: hoc bene declarat, quare Ecclesia potius illegitimet vouentes solemniter, quam simpliciter, & ita inter hæc duo vota discrimen est, per constitutionem Ecclesiæ, quæ illegitimauit ad nubendum vnã personam, & non aliam: & quod Ecclesia instituit, destituere potest, & dimittere vouentes solemniter, in sola obligatione, qua vouentes simpliciter, & ita potest etiam dispensare in voto solenni, sicut in simplici, & videmus in societate Iesu quod per vota simplicia, religioni mancipantur coadiutores, per eaque ipsa, se societati dedicant, atque actum tradunt, vt determinat Gregorius 13. & videbimus infra cap. 2. not. 9. & inter alios tradunt Frat. Emanuel Rodericus lib. q. q. regul. q. 1. art. 4.

11 Hæc etiam confirmantur, ex cap. rursus qui clericus vel vouentes in quo Celest. pp. 3. interrogatus, an qui vouit castitatem voto simplici, possit ducere vxorem, & respondet quod non licet ei tale votum frangere, quia simplex votum, apud Deum, non minus obligat, quam solenne. & dicit tibi glossa, quod votum ex sui natura

non

Cap. rursus
fms.

Panorm.

non dirimit matrimonium. sed per constitutionem Ecclesiæ, & quia iste textus varie interpretatur, pro ipsius maiori intelligentia. notetur, quod fuit factus a Celestino. 3. Pap. qui Celestinus 3. istam religionem D. Iacobi approbavit, vt dixi, & videndus est Abbas Panorm. in explicatione huius textus, qui. n. 6. sic habet, votum solemne, & simplex equaliter obligant apud Deum in genere, sed in quantitate reatus differunt ex transgressione, nam transgrediens votum solemne grauius peccat, quam transgrediens votum simplex: vt colligitur ex capite virginibus xxvij. q. 1. iuncto capite præcedenti. Item in se eandem vim obtinent, quo ad impediendum futurum matrimonium, sed ex constitutione Ecclesiæ votum solemne est fortius, quia impedit, & dirimit matrimonium post contractum, & sic vult glos. quod si constitutio Ecclesiæ non esset, teneret matrimonium contractum a religioso, vel præbytero seculari. quod clarius tenet Hostiens. & communiter Doctores sequuntur, nam vt dicit Hostiens. de iure diuino quædam personæ prohibentur a contrahendo matrimonio de quibus no. i. de restitu. spolia. inter quas vouens non reperitur prohibitus. Vnum oportet dicere, quod aut Ecclesia errat in seruando matrimonium post votum simplex, aut etiam hoc die possit statuere vt matrimonium contractum, post solemne votum teneat: nam si vtrumque equaliter obligat apud Deum, sicut seruatur in simplici, ita possit seruari in solemnni, neque est dicendum quod Ecclesia erret, quia non longe esset ab hæresi 24. q. 1. hic est fides, & hanc opinionem tene. pro qua facit capitulum vnicum de voto lib. 1. hæc Panormitanus.

12 Si ergo votum solemne, exui sua, hoc est ex natura rei non dirimit matrimonium: bene sequitur & probatur, quod cum voto solemnni religionis, potest stare matrimonium. & ita frater Petrus de Ledesma in explicatione literæ D. Tho. additionum ad 3. part. quæstio. 53. artic. 2. folio 366. recte dicit quod qui tenet votum solemne religionis non dirimere matrimonium, ex natura rei debet concedere, cum voto solemnni religionis posse stare matrimonium. hæc iste autor. Probauimus autem, quod votum solemne dirimit matrimonium exui solemninitatis. si ergo solemnitas modificetur quo ad castitatem conjugalem, verum matrimonium contrahetur: homoq. sic dispensatus, manebit vere religiosus, non obstantem traditione facta religioni. sit exemplum in eadem religione societatis Iesu, in qua fit traditio religioni, per tria vota simplicia, & Gregori 13. de nouo statuit, vt talis traditio deinceps dirimat matri-

matrimonium subsequens, ergo traditio religioni facta, ex natura rei, non dirimit matrimonium subsequens, sed ex statuto Ecclesie.

Et Scotus supra dist. 38. docet. Religiosos Ecclesiastico statuto, esse inhabiles ad contrahendum, & non ex natura rei: consentit ergo, ex natura rei hos duos status non repugnare.

Vnde Durandus, & Paludanus, & Caietanus. 22. q. 86. art. 7. & 11. & D. Antoninus. 3. p. ar. 4. Franciscus. Obando in 4. Sententiarum. dist. 38. propof. 16. qui & citat. Ricardum. art. 7. q. 2. tenent, & alij quam plurimi Theologi, Iurisperiti in cap. vnico. de voto. in 6. docentes quod votum solemne dirimit matrimonium de iure oppositum Ecclesiastico.

13 Declaro hoc magis, & proba, non repugnare ex natura voti, neque ex natura status religionis, eiusque finis, tendendi ad perfectionem charitatis. hoc enim stare posse manente iubilitantia religionis modo vidimus, probatione præcedenti.

Concludo ergo, hos fratres milites Dei, & S. Iacobi, esse veros religiosos, et ita sentio, et contrariam assertionem esse falsam. Idemque omnino dicendum est de religionibus militaribus Calatrave, et Alcantare, Môtense, et aliarum quæ eodem modo faciunt ista tria vota substantialia in regula approbata, a Summo Pontifice.

NUNC RESTAT CONTRA- ria argumenta solvere.

Summarium ex Cap. sequenti.

- 1 In statu religioso, plura sunt regula.
- 2 Difficilius est abstinere a ueneris omnino, quam omnia uendere.
Tentatio carnis magna est, ibi.
- 3 Nulli est impossibile continere.
- 4 Pro solis uirginibus, potest institui religio.
- 5 Castitas coniuugalis, essentialiter est castitas.
- 6 Mellior est castitas cœlibum, quam nuptiarum.
- 7 Matrimonij usus diuersimode considerati potest.
- 8 Regula S. Iacobi taliter temperat matrimonij usum, quod est uera regula religionis.
- 9 Dispensatio facta cum militibus Calatrave, & Alcantare, & Montese, ad contrahendum matrimonium, non quomodocunque facta est.

- est, sed secundum regulam Sancti Iacobi, & sic manserunt religiosi, sub regula pristina Cisterciensi.
- 10 Forma proficiendi fratrum militum S. Iacobi, Calatrava & Alcantara, & Montese, ponitur.
- 11 Bulla Gregorij 3. concessa Societati Iesu, fit mentio, & est ualde notanda.
- 12 Bulla ista constituit nouum impedimentum matrimonij.

PRO SOLVTIONE ARGVMENTORVM, PRAE- mittuntur notabilia sequentia, tanquam fundamenta.

Caput Secundum.

I **RIMVM** notabile in statu religioso, seu regulari, plures sunt regulæ, verbigratia Canonico-regularium S. Augustini, monachorum S. Benedicti, fratrum mendicantium S. Ioannis, clericorum qui minimi vocantur, &c. quæ omnes religiones tria vota profitentur substantialia paupertatis, seu viuendi sine proprio, castitatis, & obedientiæ. non tamen eadem perfectione, seu rigore, & ita vna est strictior alia, & ratio est quia quod in statu religioso pretenditur, est perfici charitate, peruenireque ad suum maximum actum, seu gradum, qui in he vita mortali haberi potest, & ad hoc sumuntur prædictæ tres virtutes vouenturq. secundum quod possibile est ab hominibus seruari, & prout Papa determinauerit, sufficiens esse ad charitatis perfectionem cõsequendã, & cum ista tria vota sumantur ad id, vt instrumenta, non est in eis perfectio essentialiter principaliter, nec est necesse profiteri ea, secundum totum suum rigorem. sed quantum conueniens est prædicto fini, docent D. Thom. 2. 2. q. 108. art. 4. & ibi Conradus. & opusculo. 17. cap. 15. & 16. & 12. & Cobarru. 2. p. epi. decre. cap. 3. §. 1. num. 18. Nauarr. in Conf. tit. de regul. cõf. 13. & 23. et frater Michael de Medina de sacro homin. conti. lib. 4. conti. ou. 7. cap. 39. et alij citati supra §. 11. Docet Innocent.

Innocentius Papa 3. in cap. licet de regularibus; & transeuntibus, & de statu monachorum cap. quod Dei, & cap. cum ad monasterium. & Ioan. 22. in constitutione ad conductorem de v. bonum significatione docet etiam Innocentius Papa 3. in sua bulla posita supra lib. 1. cap. 4. §. 8. n. 3. quod grandi montensis ordinis regula, arctior est, quam regula militum S. Iacobi.

2. Secundam, difficilius est abstinere omnino a venereis, quam omnia vendere, docet Episcopus Abulensis in Matheum cap. 9. q. 247. explicans illa verba Domini dicens, vade vende omnia & da pauperibus. & confirmatur ex eo quod inter omnia christianorum certamina duriora sunt prælia castitatis, ubi est quotidiana pugna, & rara victoria, vt docent. S. Augustinus Sermone 250. de tempore, quem sequitur D. Tho. 22. q. 154. ar. 3. & 1. ubi etiam refert dictum Diui Isidori, lib. de summo bono, quod magis per carnis luxuriam, humanum genus subditur diabolo, quam per aliquid aliud, quia scilicet, difficilius est vincere vehementiam huius modi passionis. Sequitur Abulensis, supra quest. 85. & citat Aristot. 2. Ethicorum dicentem, difficilius esse, pugnare contra hanc passionem concupiscentie, quam contra alias. S. Hieronymus ad Eudoxiam. Epistola 24. sic, alia peccata extrinseca sunt, scilicet auaritia & alia: sola libido insita est adeo, ob liberorum procreationem, si fines suos egressa fuerit, redundat inuitium, & quadam lege naturæ incoitum gessit erumpere. grandis igitur virtutis est & sollicitæ diligentie superare quod nata sis in carne, non carnaliter viuere, tecum pugnare quotidie, & inclusum hostem Arigi, (vt fabulæ ferunt.) centum oculis obseruari, hæc diuus Hieronymus. itaque certum est, quod inter omnes partes corporis, nulla est, quæ ita repugnet imperio voluntatis: sicut pars generationis, namque in lapsu primorum parentum maxime fuimus lapsi in effectum carnis lasciuia, vnde quando Adam, & Eva peccarunt, & ceciderunt ibi perizomata, id est subcinctoria quæ pendebant, de loco lumborum, vsque infra partes genitales, quæ pudenda vocantur, quia maxime de illis propter rebellionem, veretundati sunt, alias enim partes mouet homo, & regit principatu despotico, id est seruili, mouendo ad placitum: partes autem genitales mouet principatu politico, id est liberali, non qualiter vult, sed qualiter potest, rogando, & suadendo. Abulensis in Genesim. cap. 3. q. 5. folio 4. colum. 3. & cap. 13. q. 549. & 564. & 565. D. August. lib. 14. de ciuitate Dei.

O

Ca-

cap. 19. confirmatur ex verbis Genesis c. 6. omnis caro corruerat viam suam. vbi Cardinalis Caietanus colligit, quod secundum humani generis peccatum, à re venerea incepit. sentiebat hoc diuus Paulus cum magis clamabat, pro difficultate istius passionis, quam aliarum, vnde nullam petiuit à se remoueri nisi istam 2. cor. 12. & istam solam vocauit mortem, & propter hanc solam dixit se infelicem ad Rom. 7. infelix ego homo, sic diuus Chrysostomus in cap. 8. diui Mathei hom. 27. post medium in illis verbis, qui existimat se stare videat ne cadat, optime admonet, dicens per angustum iter ita pergamus, vt confidere, & timere vere videamur. &c. & infra non enim sumus stabiliiores quam Dauid, qui parua negligentia in profundum peccati, detrusus fuit, vxorem alienam seduxit, virum innocentem occidit &c.

Quæ omnia Summus Pontifex Alex. Papa 3 indicauit. & docuit in regula Sancti Iacobi, loquens de castitate coniugali supra cap. 4. §. 1. n. 21. sic, non est temere præsumendum nos ea posse perficere, quæ patres nostri non potuerunt portare.

3. Tertium notabile, nulli hominum est impossibile continere, probatur ex doctrina diui Pauli 1. ad corint. 7. vbi dat consilium de virginitate, eamque maxime laudat, & commendat, quod non docuisset, si esset impossibile, nam & Deus semper auxiliatur, & mens nostra non est inferior, appetitui sensitiuo, & partibus generationis: sed superior, & valuti in arce quadam collocata, ad eas regendas, orationibus, & pijs exercitationibus, &c. cum hoc tamē stat, & est verum, rem arduam esse perpetuo continere: & quod virginitas virtus est magnæ altitudinis perfectionis, & excellentiæ: nec est in omnibus, sed in paucioribus, & similiter verum est, quod non omnes homines præcellunt in omnibus operibus virtutis christianæ, sed vnus homo excedit alium in misericordia, alius in humilitate, alius in patientia, alius in paupertate, alius in obedientia, alius in martyrio. & hæc omnia vera sunt, & manifesta, & probationem habent in sacra scriptura, vt Mathei 25. cap. de talentis: facit Abulensis in Mathei cap. 19. q. 85. Lyra in Epist. diui Pauli ad Cor. 7. de virginibus. & Treio in epist. ad Rom. 12. vnicuique diuisit Deus &c.

4. Notabile Summus Pontifex potest instituire religionem pro solis virginibus, scilicet, quod tantum admittantur qui virgines fuerint, & tunc profecto hæc religio excederet alias in castitate. vtraque:

Vtraque pars huius presuppositi patet ex se, & probatur argumen-
to desumpto ex ritu Ecclesie; quod feminas religiosas virgines
consecrat, & tradit velum solemniter, & in Breviario Romano in
communione Sanctorum ponitur officium recitandum pro virgini-
bus, distinctum ab officio pro non virginibus, itidem & in Missa-
li. delectari potest hoc presuppositum, ex parabola illa decem virgi-
num, quæ omnes erant virgines. Itē sotiæ Sanctæ Ursulæ omnes
fuerunt virgines. videatur Azpilcueta Nauarrus lib. 3. cons. tit.
de regularibus cons. 33. n. 4. fol. 231.

Notabile, castitas conjugalis proprie, & essentialiter est ca-
stitas, probatur, nam castitas quæ specialis est virtus circa venerea,
est abstinencia ab omnibus prauis delectationibus venerorum ve
tradit diuus Augustinus libro de Decem cordis cap. 3. & diuus Tho-
mas 2. 2. q. 151. articulo primo & secundo & quest. 152. art. ad 5. &
ibi Caietanus, & Abulensis in Mathem capitulo 25. questione 86.
fol. 16. ad 5. et catechismus Pij 5. in doctrina sexti præcepti Paulo
post principium. Ioannes maior in 4. sen. quest. 38. q. 3. et instr.
conscientiæ cap. 291. et Viguerius cap. 7. §. 3. verb. 6. de castitate
his verbis, castitas est virtus, et species temperantiæ, quæ concu-
piscenciam moderatur, ne prætereat, siue deficiat, neque excedat
debitum delectationum vsum circa venerea. hanc diuus Paulus. 2.
cor. 6. connumerat alijs virtutibus, et diuiditur in castitatem virgi-
nalem, vidualem, et matrimonialem. hæc Viguerius.

Abulensis dicit conjugalis castitas non est specialis virtus di-
stineta a castitate simpliciter dicta, neque etiam castitas vidualis,
castitas autem virginalis est distincta, a castitate simpliciter dicta,
ideo habet speciale nomen virtutis, & infra, castitas autem coniu-
galis, non addit supra castitatem simpliciter aliquid, & infra, ideo
ista castitas nihil adens, non accipit nomen virtutis specialis, sed
vocatur castitas: ipsa vero castitas vidualis aliquid addit ad casti-
tatem, quia non solum fugit voluptates illicitas, sed etiam omnes
venereas, ideo habet quandam excellentiam specialem, sed non
peruenit ad id quod summum, et perfectum est in materia ista absti-
nendi. hæc ex Abulensi et D. Tho. supra ad 5. argumentum dicit, vi-
dualitas addit aliquid supra castitatem communem: non tamen
peruenit ad id quod est perfectum in materia ista, scilicet ad omni-
modam inuinitatem venere voluptatis: sed sola virginitas, & ideo sola
virginitas ponitur virtus specialis supra castitatem, sicut magnificentia

O 2 supra

supra liberalitatem, hæc D. Tho.

Et Caietanus ibi dicit. Quod omnis cęlibatus, & castitas conjugalis sub vna castitatis virtute comprehenduntur. videatur Abbas Panormi in cap. quod ate de clericis coniugatis, vbi sequitur glossam cap. Nicena in quo cap. habetur nuptias esse honoribiles, et castitatem esse, cum propria coniuge concubitum. & glossa dicit, castitas est cognoscere vxorem propriam. Frater Michael de Medina de sacro homi. continencia lib. 6. cap. 19. & 20. & 21. hæc confirmantur etiam, ex doctrina D. Gregorij Naciaceni in oratione de paupertate seruanda fol. 149. his verbis, pulchra sunt castitas, & virginitas, & hoc tibi persuadeat Paulus, qui de his legem sancit ac iuste conubijs & cęlibatui præmia statuit. quin & Iesus ipse, ex virgine natus, vt nativitatem honoraret, prius tamen virginitatem honestaret. Hæc ibi. itaque castitas virtus sic simpliciter dicta (quæ, & nomen sumpsit a castigado, quia per eam castigamus concupiscentiam, quodam rationis moderamine, & abstinetur ab illicitis venereis) continet sub se essentialiter castitatem cęlibentis, & castitatem matrimonialem.

6. Notabile. melior est castitas cęlibum, quam castitas nuptiarum, cum hoc tamen fiat, quod matrimonium, & eius vsus sancta res est et si fiat secundum institutionem Dei, meritorius est, & non deiecit animos perfectorum a virtute, & perfectione: sed cum ea stare potest simul, exemplum fit in Abraham, Isaac, & Iacob, de quibus agit D. Augustinus libro de bono coniugali, & D. Tho. lib. 3. contra Gen. cap. 136. & ibi ferrariensis cap. 137. & D. Tho. 22. quest. 126. art. 4. ad 2. & ibi Caiet.

7. Notabile. salua natura, & essentia matrimonij, possunt homines eo vti, secundum diuersos modos. vno sicut comuniter fit ab eis qui in domibus proprijs eum vxoribus, & filijs degunt, & sunt homines sui iuris, & voluntatis, propria bona habent, & onus familie procurande prolis, & vxoris seu vxorum, quibus iure seruitis matrimonij, subiacent, ad toties quoties efficaciter, pro suo beneficio.

Alius modus viuendi, & vtendi matrimonio est, sub certis modificationibus pijs, obligantes se ad quadam ieiunia, & preces & ad continentiam quorundam dierum & ad ferendum aliquem habitum secretum, vel publicum, quo significantur esse illius status: non tamen faciunt tria vota substantiali religionis in regula

apud

approbata, a Papa de quo videnda est Clementina cum ex eo de senten. excomu. adiuncta glossa & Clemen. de quibusdam de relig. Domi. & Nauarrus in Apolog. de Reddi. quest. 1. mon. 56. n. 5. & 9. & in cons. lib. 3. de regul. consi. 12. & D. Tho. 22. q. 186. ar. 4. ad 3. & Arnald. Alber. de heret. lib. 6. cap. quoniam, & lex ordinamenti lib. 4. tit. 4. & ibi Didacus Perez.

Alij homines sunt qui professionem faciunt viuendi in habitu & conuersatione religionis, sine proprio, & in obedientia Prælati casteq; viuere tali moderamine, quod ad habendam prolem quæ in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium scilicet ad euitandum præcipitium in continentie secundum Dei institutionem, & indulgentiam Apostoli, de licenciaque sui Prepositi habere vxores, & eis vnicertis temporibus, quod si aliqui coniugati vellent, hunc ordinem ingredi, licencia expressa coniugum ad id prius accedit, & hi sunt qui Regulam Sancti Iacobi a sancta Sede Apostolica approbatam profitentur, que taliter disposita est, quod procuratio familie vxoris, & prolis, ipsiusque fratris ordinem intrantis, incumbit magistro, & ordini, simulque filiorum educatio, & sic talis homo, & frater Sancti Iacobi, efficitur miles Christi, totusque suus status est imbelligerendo, pro defensione Ecclesie Sancte Dei, & hec est sua specialis & vnica intentio, omniumque fratrum, & magistri, vt patet ex bulla Alex. 3. qui hunc ordinem confirmauit, & est supra cap. 4. nu. 1. & 5. & c. et 11. et 15. et 16. & c. et 29. et 34. et §. 1. in regula n. 1. et 5. 7. et 11. et 12. 13. 24. 25. 32. & c. et 36. et 41. et 45. et 48. et 50. et num. 21. in quibus docemur institutâ esse regulam istam ad verè & perfecte charitatis complementum, continereque tria vota religionis, cum permissione contrahendi matrimonium sub certis modificationibus.

8 Notabile in ordinibus militibus Calatrae & Alcantare, a sui principio emissa sunt tria vota obedientie, continentie, & paupertatis, seu viuendi sine pro proprio, secundum regulam Cisterciensem, et ita semper factum est, vsque ad annum Domini 1540. in quo Paulus Papa tertio, dispensauit cum eis vt loco continentie perpetuæ seu omnimodæ profiteantur continentiam coniugalem, possintque suis vxoribus vti, non tamen secundum primum, et secundum modos viuendi coniugatorum, de quibus præcedenti notabili 7. diximus, sed ad instar tertii modi, et secundum Regulam S. Iacobi, vt patet ex bulla dispensationis supra §. 50.

O 3 num.

num. 6 eodemq. modo emittuntur predicta tria vota substantialia in ordine militari Montefig que sub regula Cisterciensi militat vt patet ex bullis Greg. 13. Sixti 5. supra lib. 1. §. 51. & 52.

Forme profitendi horum militum, sunt tenoris sequentis.

Forma profitendi militum S. Iacobi.

Yo N. me ofrezco. y doy a Dios &c. vt sup. lib. 1. cap. 4. §. 46.

Forma profitendi militum Calatraue.

*Constit.
de Calatra.
tit. 6.
c. 6. fol.
39.*

Yo. N. hago profesion a Dios y a vos (si fiere Maestre.) y si otro en su lugar, diga al Señor maestre, y a vos que stays en su nombre, y prometo obediencia, y conuertimiento de mis costumbres, de bien en mejor, todos los dias de mi vida, hasta la muerte.

Forma profitendi militum Alcantarae.

*Diffinitio
nes de Al
can. tit. c.
5. fol. 129.* Yo N. Cauallero de la orden de Alcantara, hago profессио a Dios, y al Señor maestre, y a vos que estays en su nombre, y os prometo obediencia, castidad conjugal, y conuertimiento de mis costumbres, de bien en mejor, por todos los dias de mi vida hasta la muerte, segun la regla de S. Benito, y manera de viuir concedida a esta orden de Alcantara.

Forma profitendi militum Montefia.

*Diffinitio
de Mōres.
f. 58. c. 37* Yo. N. hago profессио a Dios, y a vuestra Señoria, y prometo obediencia, y conuertimiento de mis costumbres de bien en mejor hasta la muerte, segun la regla, statutos y priuilegios de la sancta

Re-

Religio de Montefas, y milicia de Calatrava de la orden de Ciste.
 9 Notanda est bulla Apostolica Summi Pontificis Gregorij Pa-
 pæ 13. quæ incipit. Ascendente Domino & Salvatore nostro in Na-
 niculam &c. concessa infavorem Religionis societatis Iesu, qua
 docemur in hac religione esse diversos religiosorum gradus, vo-
 torumque differentias, nec solum constare ex novitijs, & professis,
 vt cæteri ordines regulares. habet enim hic ordo coadiutores, qui
 nõ formati dicuntur, & hi novitij per bienniu probantur, quo expleto,
 paupertatis, castitatis, & obediẽtiæ vota, iuxta constitutiones eius
 dẽ societatis a Summo Pont. approbatas omittunt: & secundam illas
 promittunt se eandẽ societatem ingressuros. Hoc est vltiore illius
 aliquem gradum, prout præposito videbitur generali. quibus vo-
 tis emissis, novitij esse desinunt, & in societatis corpus coaptantur,
 & hi ob iustas causas retinent ius, atque dominium bonorum suo-
 rum, suspensio tamen vsu, prout in eadem bulla fufius continetur,
 & taliter quod dum non assumuntur ad altiorem in hac religione
 gradum, interim quantum ad illorum vsu, religiosam paupertatem
 seruant, suntque vere & proprie religiosi. Deinde bulla sic ha-
 bet, voti solemnitas sola Ecclesiæ constitutione est inventa, tria-
 que huiusmodi societatis vota tametsi simplicia, vt substantialia
 religionis vota ab hac sede fuisse ad Missa, illaque emittentes, in
 statu religionis vere constitui, quippe qui per ea ipsa se societati de-
 dicat, atque actu tradunt seque diuino seruitio in ea mancipant in
 quibus votis nullus præter Romanum Pontificem potest manum
 apponere. & Paulo infra dicit, statimus atque decernimus, tria
 vota eiusmodi, & si simplicia esse vere substantialia religionis vo-
 ta, illaque emittentes, vere & proprie religiosos esse, & vbiq;e
 semper & ab omnibus censeri & nominari debere, non secus atque
 ipsos, tum societatis, tum quorumvis aliorum regularium ordinum
 professos, & a quorumvis ordinariorum, & delegatorum, seu alio-
 rum iudicium iurisdictione omnino exemptos, prout nos etiam vi-
 gore presentium eximimus. & infra, excommunicationis maioris
 læ sententię, & alijs apostatarum pœnis, si qui a societate defi-
 ciant, subiacere neq; a quo quã nisi per Summũ Pontificẽ, aut ge-
 nerale prepositum ab eisdẽ pœnis absolui, neq; ante huiusmodi ab-
 solutionẽ, & a societate dimissionẽ, matrimonium cõtrahere. quin-
 imo eos omnes ad cõtrahendum inhabiles, ac cõtractus huiusmodi
 nullos, & irritos esse prout irritos facimus & annullamus &c. Dat.
 Romæ Anno Domini. M. D. L. XXXIII. hæc ex ista bulla

Greg. 13.
13.

1

2

3

4

5

referre mihi visum est, in qua inter alia notetur, quod per istam bul-
lam impedimentum matrimonij nouum introductum est, vt ex
eius verbis patet.

SOLVTIO ARGUMENTO- rum partis contrariæ.

Primum Argumentum sumptum, ex modo
viuendi Iesu Christi Domini nostri.

§. Primus.

Perfectio Religionis est in imitatione Christi, & Christus
in hoc mundo, fuit castus, seu continens, pauper, & obe-
diens. ergo vt quis sit vere religiosus, debet esse continens
pauper & obediens: sed milites S. Iacobi non sunt conti-
nentes, quia ducunt vxores, ergo non sunt vere religiosi. prime duę
propositiones, sunt cerę, & probó eas, nam Omnipotens, & mise-
ricors Deus, qui prædixerat daturum se doctorem iustitię nouis-
sime loquutus est nobis in filio. ad Hebr. 1. & Pater æternus voce de-
lapsa iussit, vt eum omnes audirent Math. 17. & D. Ioan. in Euan-
gelio dicit, plenum gratiæ, & veritatis. D. Paul. Colosens. 2. in
Christo sunt omnes thesauri sapientiæ, & scientiæ. cognoscebat
que Dei Patris æterni voluntatem, & eum summa charitate dili-
gebat, & ita non potuit non instruere vitam irreprehensibilem, &
honestissimam, operatus que fuit semper quod gratius erat Deo.
& vim huius argumenti declaro, & confirmo ex doctrina Docto-
ris S. Bonauenturæ in 4. senten. distin. 38. ad finem dicentis, quod
perfectio religiosa consistit in assimilatione ad Christum, & quod
nullo modo tantum homo assimilatur Christo, sicut in his tribus vo-
tis, que in religione emittuntur, & in quibus votis, ipsa religio sub-
stantialiter consistit, vt etiã. affirmat D. Thom. 22. q. 186. art. 7. pa-
tet ergo istos milites non esse vere religiosos.

2. Respondeo concedendo Christum Dominum esse continentem,
& Virginem, & pauperem, summeq. obedientem, & quod perfectio
religionis consistit in eius imitatione, sed quod dicimus est, (& ita
respondetur argumento) quod non est necessarium vt quis sit ve-
re religiosus, quod Christo, assimiletur in omnibus, & per omnia, &
probó

probo, quia iam pauci essent religiosi, quia non omnes virgines sunt, nec omnes proprium sanguinem fundunt, nec omnes religiones eundem rigorem, & perfectionem seruant, vt patet ex dictis capitulis 2. notabili 1. & 4. & 9. & satis est, vt isti milites sint vere religiosi, quod profiteantur has tres virtutes secundum quod Christi Vicarius eis determinauit, qui et per respectum ad Christi vitam, regulam S. Iacobi composuit.

3. Vnde & ex hoc argumento potius sumitur ratio, ad probandum nostrum intentum: nam cum perfectio consistat in assimilatione ad Christum, considerandum est in qua harum virtutum magis prececluit Christus, & ex hac virtute, maxime sumenda est assimilatio ad Christum Dominum: hæc autem fuit obedientia, nã prima, & præcipua exempli vitæ suæ, in virtute obedientiæ constituit, quam habuit vsq; ad mortem Crucis.

Et i. reg. 15. dicitur, melior est obedientia, quam victima, quo in loco D. Gregorius docet † Longe altioris meriti esse propriam voluntatem, alienę semper voluntati subijcere quam magnis ieiunij corpus atterere, & quod hoc excellit abstinentes, & flentes, † que omnia considerantur, & docentur appositissime in regula S. Iacobi. cap. 9. vt est videre supra lib. 1. c. 4. §. 1. n. 25. & n. 28. itaq; obedientię virtus, magni momenti est, & per eius votum ista religio militaris S. Iacobi excedit plurimas alias supletq; (sufficienter vt sit religio) per durissimum institutũ moriendi pro Christo, quod habet laxitatis in castitate coniugali, & ita patet solutio argumenti.

4. Doctrina vero doctorum S. Bonaventurę, et S. Thomę non facit contra, quia respondetur, intelligendam esse quod fiant tria vota, non tamen in toto rigore: necesse necessarium fiat secundum ea, assimilatio Christo Domino ita perfecte, et stricte, nam in his votis non est essentialiter, principaliter perfectio, vt dictum est supra notabili 1. sed vt in instrumentis, et ita possunt sumi ista tria vota secundum magis, et minus, sumunturq; in religionibus

5. Quod vero Alexad. Papa tertius regulam S. Iacobi ordinauerit, per respectum ad vitam Christi, patet expresse, ex regula, et bulla. regula supra cap. 4. §. 1. n. 21. ibi in obedientia vero conseruanda, illius gratiam credunt promereri, qui fuit obediens Patri vsque ad mortem, etc. viuendo autem sine proprio, illi assimilari nituntur qui cum omnia possideret, vbi caput recleclaret se non habuisse testatus est, et in bulla supra cap. 4. n. 5. etc. ibi nobiles quidam viri

Notã.

etc.

&c. ad exemplum Domini nostri Iesu Christi, &c. In habitu, & conuersatione religionis &c. quæ sequuntur. Quæ mysteriosâ sunt, & valde, & cū humilitate notâda. Notâdumq. quod in hac bulla, Christi Vicarius non proposuit expresse ieiunium, desertū, solitudinēq. Christi, quæ monachali potius conueniunt religioni, quam militari: & hic de militari agitur.

6 Concludo, quod in approbatione religionum, non oportet sapere plusquā oportet, sed ad sobrietatē, standūq. esse doctrinæ Summi Pontificis, aduertendūq. quod Christus Dominus est caput Ecclesiæ, & per quandā excellentiā fuit religiosus, omnesq. religiones per eminentiā in se continet, neq. est necesse quod assimiliatio, seu imitatio ad eum; sit per equalitatē, nec vt fiat cum summo rigore, sed per assimilationē (vt dico) quā Sum. Pont. atenta nostra fragilitate, & alijs circumstantijs, iud.auerit.

7 Vnde velle omnes religiones metiri eadē regula, & statutis error est, vt patet ex supradictis: & signanter ex bulla Gregorij 13. concessa societati Iesu, in medio bullæ. de qua fit mentio hoc capite 2. in principio, notab. 9.

Soluitur secundum argumentum, desumptum. Ex Epist. D. Paul. 1. ad Corinthios. 7.

§. Secundus.

DIVVS Paul. 1. ad Corinth. 7. docet, qui sine vxore est, sollicitus, est quæ domini sunt quomodo placeat Deo, qui autem cum vxore, est sollicitus est quæ sunt mundi quomodo placeat vxori, & diuisus est, & glosa dicit, quod partim Deo seruit, et partim mundo, & Nicolaus de Iyra exponit, quod sollicitus est ad prouidendū necessaria sibi, & familie, & vxori, & etiā propter reditionem debiti, et diuisus est, partim seruicus mundo, et partim Deo, quantum cunque bene viuat in matrimonio. At vero religiosus, non diuisus, sed totus debet esse intentus ad Deum et sollicitus de bonis spiritalibus, et eternis. ad id enim habet aptitudinem, ratione sui status, et D. Thom. in opusculo 18. c. 8. dicit, quod est Apostolus hanc causam assignat sui consilij. 1. Corit. 7. scilicet implicatio, per curas seculares, qui sine vxore est sollicitus est quæ domini sunt, quomodo placeat Deo, qui autem cum vxore est

est sollicitus est etc. et concordat Caietanus ibi. sed isti milites S. Iacobi cum vxoribus sunt, & solliciti debent esse mundi. ergo non possunt esse vere religiosi.

2 Confirmo, ex eadem epistola D. Paul. dicentis † vir potestatem sui corporis non habet, sed mulier, † ergo impossibile est quod iste miles se tradat totaliter Deo, & Magistro, & ordini se mancipet, nec potest magistrum sequi libere, & quando, & quomodo Magistro visum fuerit, & expedit religioni.

3 Respondeo, admitto, & veneror literam D. Pauli, et etiã que pro sua explicatione allegata sunt concedo, et nego consequentiã, & similiter maiorem propositionem, in eo quod dicitur, istos milites sollicitos esse mundi. contrarium enim patet, ex supradictis hoc 2. lib. cap. 1. §. 4. & § 6. & 7. & cap. 2. notabili. 7. n. 7. ex quibus constat hos fratres milites, per susceptionẽ ordinis reliquisse seculum, neque posse ad id reuerti sine crimine apostasiã. transferunt enim denita seculari. in regularem, & totus suus status viuendi, & conuersandi, est in belligerendo pro Ecclesia sancta Dei. & hæc est specialis, & vnica intentio vnus cuiusque fratris militis, & omnium fratrum militum, hocque omnes solemniter professi sunt, domino inquam militare. cui se, suaque bona obtulerunt propria deuotione, & de licentia suarum vxorum, & in habitu regulari, vt ad id magis esse deuinctos, & paratos ostendant, hoc que secund regulam approbatam a Summo Pontifice, in cuius confirmationis bulla, expressisse dicit. In habitu & conuersatione religionis, sub vnus Magistri obedientia statuerunt commorari, & non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua in extrema quæque dare pericula, pro domino decreuerunt, vt supra cap. 4. num. 5. & infra n. 14. cū vnica vobis intentio, & singularis cura semper immineat, pro defensione Christiani nominis decertare, nec solum res, sed personas ipsas pro tuitione fratrum incunctanter exponere, et in regula supra cap. 4. §. 1. numero. 48. vniuersorum specialis, et vnica intentio sit. Ecclesiam Dei pro viribus defendere, pro exaltatione nominis Christiani animas ponere, pondera verba, specialis, et vnica intentio sit, Ecclesiam Dei pro viribus defendere, et animas ponere: non pro mundo: sed pro Christo, et hæc cura semper immineat, et incunctanter res, et personas exponere, pro fratribus et Vrbanus 4. supra §. 2. 4. sunt mancipati supernæ maiestatis obsequijs, & Iulius Papa 2. Ecclesia assumpsit hos fratres S. Iacobi, in milites, et athletas fortes ad sui defensionem supra cap. 4. §. 34. u. 1.

4

Nota

§ Ea

5. Et ex his sequitur, et patet habere uxores (et per hoc euacuatur vis argumenti in minori propositione) tanquam si non haberent quia sua principalis intentio, est militare Deo, et agere causas eius, et sic solemnī professione tenentur: uxorem autem tanquam ex quodam mentis latere respiciunt, transitoria esse cuncta conspicientes, et eis tanquam rebus necessarijs vtuntur, et nihil habere cum peccato cupiunt, taliterque placent coniugibus, quod non displicent creatori, nam ve regula eorum docet. † Primum Deo place re satagunt, deinde hominibus propter Deum † ipsasq, uxores duxerūt de licētia Magistri, & cū eis sunt, non quomodo sunt homines sui iuris, & liberi: sed vt homines sub alieno dominio scilicet Magistri per professionē solēnē cōstituti, cum quo & ordine vnū faciunt corpus religionis, & corvnum, & animam vnā, & ita quotiescunq; cum vxoribus habitant, aut sunt, est quasi non essent. & ratio est quia semper sunt dependentes ex voluntate, & obedientia magistri, sub obseruantia regulari constituti: neque habent vel- le, neque nolle: sunt enim extra se positi in manu magistri: et ipso vocante, neque possunt allegare uxores duxisse: neque ipsas habe re maritos.

6. Videatur bulla supra capite 4. n. 11. ibi. Tu Petre Ferdinandi super alios providentiam suscepisti. & infra. n. 29. Clerici filios fra- trum, qui eis a Magistro comissi fuerint, instruunt scientia litera- rum, ex quibus locis et ex regula supra §. 1. num. 24. et 32. et 41. patet quod non eis incumbit (vt argumentum intendit) cura fami- liar, et est ratio evidens, quia non habent proprium, nec sunt sui iu- ris, et vbicunq; sunt, siue in conuentu, siue in domibus, regulari- ter viuere tenentur, regula supra num. 36.

7. Ex his etiam probatur quod isti fratres, seu frater non est diui- sus, vt argumentum præterdit, quia de licentia vxoris, est totaliter traditus Deo, et Magistro, et ordini. vnde dicitur in regula supra num. 41. obedientes sint Magistro, in omnibus et per omnia. quē Magistrum (de licentia vxoris.) ad salutem animarum suarum, et defensionem fidei (vice Dei) possuerunt supra caput suum. dicitur etiā in bulla confirmationis, quod communem vitam profitentur, ergo non diuisibilem. et iure quidem optimo, quia vt est dictum non habent proprium, & licet sint coniugati, non tamen militant se- cundum leges matrimonij, quę implicationem, solitudinemq. secularem causent: sed militant secūdam regulam religionis S. Iacobi, sub regula S. augustini.

Et

Nota.

Et fratres milites Calatrane, Alcantare, et Montefie venientes ca-
stitatem conjugalem, profitentur similiter vnam vitam communem
vniunq; cum ceteris fratribus faciunt corpus religionis. Vt do-
cent Summi Pontifices Paulus Papa 3. & Gregorius 13. & Sixtus
5. supra lib. 1. c. 4. §. 50. & 51. n. 2. & §. 52. num. 6. ibi. ¶. In numerum,
& consortium fratrum militum de Montefia, recipi & admitti, & in
ea militia sic coniugati per manere. & magis est explicatum cap.
2. prob. 11 & 12.

Et hæc omnia etiam verificantur in fra-
tre milite qui post professionem ordinis, ducit uxorem, & ratio est
clara, quia de licentia Magistri, & secundum eandem legem, & regu-
lam D. Iacobi, eam ducit, & vt vnico verbo dicamus mulier con-
traxit matrimonium, cum homine, non libero: sed totaliter manci-
pato Deo, & ordini.

9 Sed et sequentia verba, D. Pauli in argumento allegata. ¶ Et
mulier in nupta, & virgo cogitat quæ Domini sunt vt sit Sancta, &
corpore & spiritu, quæ autem nupta est cogitat quæ sunt mundi
quomodo placeat viro, non faciunt contra, nam isti fratres cogitant
quæ Domini sunt, vt euidenter patet ex dictis, & etiam sapientif-
sime significat regula, supra num. 29. Maiorem dilectionem nemo
habet, quam vt animam suam, ponat quis pro amicis suis, multo plus
est, & difficilius personam magnis, & in enarrabilibus exponere pe-
riculis, pro suis proximis, quam in domo otij, & tranquillitatis cor-
pus multa maceratione affligere. & n. 22. dicitur qd isti fratres Deum
vota merte, & totis viribus, & proximum sicut se ipsos diligere com-
probantur, & Urbanus Papa 4. in bulla supra §. 23. num. 1. & 2. Do-
mino famulari, & Clemens Papa 7. supra §. 35. num. 3. ibi. Domino
militantium.

Hæc etiam probantur ex interpretatione glossarum huius lite-
re D. Pauli. ¶ Mulier innupta, &c. ¶ glossa exponit sic. hæc enim de
damnatione non timens, & de salute secunda; cogitat tantum quæ
Domini sunt. & glossa interlinealis exponit similiter, vidua, & vir-
go iam non cogitat, ne damnetur a Deo: quod est timor, custos ma-
lorum. Regula autem sancti Iacobi dicit hæc tria vota castitatis
conjugalis; obedientiæ, & viuendi sine proprio: ad veræ, &
perfectæ charitatis complementum sunt instituta. cum enim perfe-
cta charitas omnem abiciat timorem, &c. vt supra libro 1. cap. 4.
§. numero 21. Vide glossam in hunc locum Epistolæ D. Iohannis

his capitulo quarto. *M. J. B. A. B. C. D. E. F. G. H. I. K. L. M. N. O. P. Q. R. S. T. U. V. X. Y. Z.*
 10 Illud etiā quod dicitur *¶ Ne sit sancta corpore & spiritu. &c.* nō sic accipiendum est, vt D. Paulus doceat; corpora coniugatorum nō esse sancta: nam veritas est, quod sunt sancta, sed inuictorum sanctiora: quia copula coniugalis sancta res est, & eam ab omni crimine defendit D. Paulus. ibi, si virgo nupserit non peccat, & Paulo ante dicit. Sanctificatus est enim vir infidelis, per mulierem fidelem, & sanctificata est mulier infidelis, per virum fidelem. & ad finem epistolæ beatior autem &c. & 1. ad Thimoteū 2. Sapia bitur mulier per filiorum generationem. Explicat D. Tho. quod ista particula, per dicit augmentationem salutis, quasi per filiorum generationem ad cultum Dei, magis saluabitur, quod est valde notandum, vt intelligamus copulam coniugalem meritoriam esse. licet habeat in se voluptatem, vt etiā adnotat frater Philipus Diaz tom. 2. concionum, Dominica 2. post Epiphaniā concio. 2. fol. 650. est que copula coniugalis, actus virtutis religionis si fiat vt proles seruiat Deo, Dicitur Thom. ad Cor. 7. lect. 1.

D. Augustinus tomo 6. de bono coniugali. cap. 11. exponit litteram præfatam diui Pauli (quæ inupta est, &c.) Nō sic accipiendū est: vt putemus, nō esse sanctam corpore Christianam coniugem castam, omnibus quippe fidelibus dicitur etiam est, nescitis quoniam corpora vestra tēplum in vobis est Spiritus sancti, quē habetis a Deo, sancta sunt etiam corpora coniugatorum fidem sibi, & domino seruiantium, Et infra. Sanctificatus est enim vir infidelis in vxore fidei &c. proinde, illud dictum est, secundum ampliorem sanctitatem in nuptarum, quam inuptarum. hæc ex D. August.

11 Et vt sæpe dixi, tria vota castitatis &c. in religione sumuntur, vt instrumenta, in quibus nō consistit principaliter perfectio, sed vt instrumenta. quod etiam ex inde magis declaro, quia virgo maiorem sanctitatem habet, quam cælebs, & ab Ecclesia diuerso officio celebratur. vt patet ex notabili. 4. & tamen cælebs nō desinit esse sancta, quia virgo nō sit.

12 Profecto probatur esse sancta corpora istorum fratrum militum, ex eo quod per professionem solemnem dicantur Deo, eademque benedictione, quæ super cælibes datur, benedicuntur. & hæc adeo vera sunt; quod si quis frater accedat ad nō suā: sacrilegium committit & etiam ipsa, de quo infra, in solutione 23i argumenti, item si quis iniuriose tetigerit corpus huius militis, sacrilegium committit, vnde & gaudent priuilegio. cap. si quis suadente

dente Clericis concessio.

13 Ad confirmationem argumenti dicentem. Vir potestatem corporis sui non habet, sed mulier. Iam patet solutio quia mulier sufficienter cessit iuri suo, & de eius licentia, sub dominio Magistri (vicedei) constitutus est vir eius, imperpetuum: maioremque dominium & ius habet Magister in eum, ratione voti solemnem, quam dominus in seruum. Cuius vi voti, potest disponere de persona, & bonis talis fratris: & mittere quo voluerit: etiam ad regiones longinquas, vsque ad mortem. imo sine licentia Magistri, transire non potest ad alium ordinem. sic etiam nec potest viuere, & esse cum aliquo Episcopo, aut Principe, aut aliquo alio domino, sine licentia Magistri, vt aduertitur in stabilimentis huius ordinis. titulo. 8. c. 1. & 4.

Patet ergo literam Diui Pauli non esse contra hos fratres milites. imo profecto intellecta omnium suarum Epistolarum doctrina: facit pro his fratribus. sic enim Summ. Pontifex docet nos, in regula, Cardinalem Albertum approbasse cum exemplis, & auctoritatibus Apostoli Pauli, & plurimorum sanctorum Patrum, esse sanctum ordinem & approbatione dignum. Taceant ergo petulantia ingenia. & argumenta relinquunt.

Nota.

14 Certum enim est. quod secundum hanc regulam, & bullam Apostolicam: & non secundum exteras, & peregrinas relationes: decidenda est lis hæc, & determinanda. Et ita concludo, quod habere uxores secundum hanc regulam Diui Iacobi, non potest talem diuisionem causare, religionis impeditibam. quia vt dixi, in victu, & vestitu, & modo viuendi, & in omnibus actionibus, & rebus, hi fratres totaliter dependent a Magistro, & ordine.

Nota.

15 Quod si placet candide lector hic amplius inuicemur: afferamus exemplum, ex doctrina eiusdem Apostoli. prima ad Thimotheum tertio, in qua dicit. † Neophitus nõ assumatur ad Episcopatum. † iam ex hoc non licet inferre quod nullus Neophitus in Episcopum assumatur. vide quod sequitur in litera Diui Pauli. † Ne in superbiam elatus in iudicium incidat diabolus, † ecce causam, ne superbiat, putans quod religio Christiana, illo indigeat. Itaque Diuus Paulus loquitur de Neophitis, qui non solum sunt Neophiti aetate, sed etiam perfectione. vt explicat Diuus Thomas hoc loco. ex quo sequitur, quod si sit humilis, & moribus, & integra euangelicæ legis institutione præditus, alijque se conformare valens: nam poterit in Sacerdotio

ICIA

tem, et Episcopum assumi, vt inter alios. explicant Couaruu. in Clementina, si furiosus part. 1. §. 2. num. 7. et Nauar. cap. 27. num. 205. Maiolus lib. 1. cap. 32. et ratio est quia cessat causa inhabilitatis, textus dist. 61. cap. Neophitus, et iure optimo, quia quo ad istum effectum, iste homo, non est Neophitus, sed veteranus miles Christianæ religionis, et in Christiana religione, et disciplina, neophitus non est, nec sic appellandus, facit etiam textus in cap. statumimus eadem. distinctione 61. quod laici prohibentur eligi in Episcopatum: cessantibus autem causis prohibitionis, cessat ipsa constitutio, vt si laicus merito sue perfectionis, Clericalem vitam transcendit: eius electio potest rata haberi.

26 Sic de isto fratre milite, & militibus proportionabiliter dicendum est, quia quo ad hunc effectum religionis, cessat causa impedimentorum, quæ D. Paulus optime adducit contra coniuges, qui sui iuris sunt, non autem loquitur de his fratribus qui totaliter pendet a Magistro, cum quo et ordine faciunt animam vnã, ad militandum pro Ecclesia Dei, expositi diuersis martyrijs, & in quibus amor Dei transcendit dilectionem coniugum, & habent eas, quasi non habentes, suntque in statu qui facultatem præbet eis tendendi ad perfectionem, & licet non ita expedite, ac si essent cælibes, tamè sufficienter facultatem ad id præbet, imo obligat, & inducit: teneatur enim, vt veri religiosi tendere ad perfectionem, vt sepe dictum est & probatum 11. & 12. probatione, & qui hoc negauerit, falsum dicet, & scandalum ponet agilitati eorum, et ve illi, qui & etiam sic contradicit bullis Apostolicis, vt est illa Sixti Papæ s. supra lib. 1. cap. 4. §. 52. num. 6. ibi. f. Militiam de Montesia ingredi, & coniugalem castitatem iuxta statuta militiæ S. Iacobi, &c. & in numerum, & consortium fratrum militum de Montesia recipi, & admitti, et in ea militia sic coniugati permanere.

Videre poterit doctus lector. D. Augustinum tom. 10. suorum operum. sermone 39. de vita solitaria, vbi representat quatuor hominis positiones, acubitus, sessio, statio, et deambulatio, et ad hunc modum quatuor esse hominum gradus, in Ecclesia Dei. Et profecto videtur quod magna pars regulæ Sancti Iacobi, et bullæ confirmationis eius sit desumpta ex hac litera D. August. et ex ea probatur esse veros religiosos, sunt enim de stantibus, et ambulanti- bus, et transeuntibus, ponte, aqua, maris, quia in conuersatione religionis, et habitu regulari, sub obedientia militant, gloriantes certatim portare iugum Dei, et adiungant ceteros nauigantes, et etiam

transeuntes per pontem. defendunt enim ex officio, & professione Ecclesiam ab incurfibus infidelium, vnde & bulla confirmationis statim in principio mentionem facit de gradibus Ecclesie, & quod in ea Deus pro patribus facit filios exurgere. quæ sunt valde neta. da. vnde & concludo.

Hos fratres S. Iacobi, milites esse Christi, & Ecclesie deuinctos professione solemniter, & hoc fat est profolutione huius argum. & omnium argumetorum.

Soluitur tertium Argumentum, quod fit de iure diuino consilium de continentia omnimoda,

§. Tertius

TRIA esse consilia diuina, annexaque statui religioso paupertatis scilicet, continentie, & obedientie, certum est. & probo Math. 19. siuis perfectus esse, vade & vende omnia que habes, & da pauperibus, & sequere me, & in eodem c. sunt eunuchi, qui se castrauerunt propter regnum celorum, qui potest capere, capiat, & ibidem. *infra*, D. Petrus dixit. ecce nos reliquimus omnia: & sequi sumus te, &c. & Dominus respondit, omnis qui reliquerit domum, &c. aut uxorem, &c. & D. Paul. 1. ad Corinth. 7. de virginibus autem præceptum Domini non habeo, consilium autem, tanquam misericordiam cõsequutus a Domino, vt si fidelis, & *infra*, beatior autem erit, si sic permanserit secundum meum consilium, puto autem quod & ego Spiritum Dei habeam. De obedientia etiam, & alijs duobus votis, dicitur Math. 16. si quis vult venire post me, abneget semetipsum, & tollat Crucem suam, & sequatur me. Vbi tria dicuntur, significantia tria vota, abneget semetipsum, ecce obedientiam, tollat Crucem suam, ecce castitatem, & sequatur me, ecce paupertatem, quia expedite aliu sequi non possumus absque eo quod non relinquamus omnia, quæ impediunt nos alterum sequi, vt tradidit Arnaldus Albertinus de hæreticis. quest. 12. cap. quoniam. num. 14. col. 138. ex quo sic arguuntor, qui

qui est vxoratus, non reliquit omnia, imo neque seculum, neque potest sequi expedite Christum, praelatumq; suum, sicut ille, qui est vere religiosus: ergo fratres isti non possunt esse religiosi, quia nodo matrimonij sunt ligati.

2 Respondeo concedendo maiorem propositionem seu assumptionem illud, scilicet consilia tria supradicta esse de substantia, seu essentia religionis, quod dico est, determinationem istius substantie non esse taxatam, seu declaratam in Evangelio ad certam, & determinatam regulam religionis: sed ad Summum Pontificem pertinere determinationem istam, & ipse est, qui approbavit, et confirmavit omnes regulas religionis, quae hodie sunt in Ecclesia Dei, omnesq; iste religiones, suos habent institutores: vt sunt Antonius, Basilius Benedictus Augustinus Dominicus Franciscus, et ante eos, primitusq; Apostoli fuerunt autores religionum, vitam enim religiosam instituerunt, vbi essent omnia communia &c. patet ex actis Apostolorum cap. 4. quod ea ratio viuendi non fuerit omnium Christianorum, sed eorum tantum, qui volebant perfectius viuere. probatur ex cap. 5. actuum, vbi cum Ananias fraudasset de pretio agri et decipere voluisset Apostolos, audiuit a S. Petro, non ne manens tibi manebat, et venundatum in tua erat potestate: &c. non est mentitus hominibus, sed Deo. et in eodem cap. fraudauit de pretio agri, sic D. Gregorius lib. 1. Epist. 33. ad venantium dicit Ananiam vouisse: et quod comisit peccatum sacrilegij, facit D. Chrysostomus hom. 12. in actibus Apostolorum. et S. Augustinus sermone 27. de verbis Apostoli, quos refert, et sequitur Bellarminus lib. 2. de monachis. cap. 20. & 5. fol. 167. Et resoluendo ista dico, quod omnes religiones habent approbationem, et substantiam a Papa, institutio enim religionis in communi, est de iure diuino, sed a Patria pertinet instituire hanc, vel illam religionem, applicando ista tria vota secundum maiorem, vel minorem rigorem, seu perfectionem: pro qualitate temporum personarum, & instituti: sicut potest instituire formam, sine qua non valeat excommunicatio, potestq; temperare seu auertere excommunicationis effectum. Et quod ad Papam pertineat institutio cuiuslibet religionis, patet euidenter, quia ad eam requiritur iurisdictio in praelato, & haec a Papa procedit, & hoc bene nota, vt et dixi probatione 12. & sepe quod Papa Modificat votum obedientiae, & taxat secundum regulam: vt quidam religiosus non teneatur. (etiam iubente Praelato) ire ad indos

Nota.

indos, vel ad redimendos captiuos, & verum est quod omnes religiosi, per per obedientiam ab negant, non tamen eodem seu equa obedientiæ rigore. similiter omnes religiosi profitentur paupertatē religiosam, non tamen omnes eodem rigore: nam quidam habēt dominium bonorum in communi, quidam etiam in particulari, sub certa forma, & modificatione, vt ostendi in principio huius capituli 2. notabili. 1. & 9. ergo etiam poterit esse modificatio in vouenda castitate, si tollantur a matrimonio impedimenta diuini amoris. nam ex parte castitatis sufficiens materia manet, quia castitas coniugalis essentialiter castitas est, item quia ratio, & causa huius modificationis, seu moderationis, summi potest (& ita adducitur ab Alexandro Papa 3. in Bulla confirmationis huius ordinis) ad habendos filios, secundum Dei institutionem, cauendumq; a fornicatione: siquidem talis tentatio est periculosissima & quotidiana.

4 Confirmatur etiam ex verbis allegatis Sancti Euangelij, nam vt optime adnotat Abulensis in hoc cap. 19. Math. q. 146. & q. 147. maiorem difficultatem Christus esse putauit, in abstinentia ab omnibus ueneris, quam in abrenuntiatione bonorum, nam de ab renūtiando bonis, Christus non possuit difficultatem ostendendo per aliqua verba quod esset istud difficile, & tamē de abstinendo ab omnibus ueneris, ostēdit quod esset magna difficultas, ibi, non omnes hoc capiunt &c. hæc ex Abulensi. Considerandum est etiam, quod hæc religio, est militatis: & non monachalis, & quod sufficienter domat carnem per exercitia Belli, & alias obseruantias regulares. videatur Abulensis in ista q. 346. cuius titulus est, quare Christus dixit iuueni, vade, & vende omnia quæ habes: potius quam aliquid aliud? Et in sequenti, 147. cuius titulus est, quare Christus non dixit, quod qui uellent esse perfecti abstinerent penitus a ueneris? quibus locis uir iste sanctæ memoriæ, plurima docet quæ applicari possunt in fauorem huius ordinis Sancti Iacobi.

Videri etiam poterit Fr. Michael de Medina de sacro homi. continetia lib. 5. cap. 26. folio 442 colum. 2. ubi cōmendans uotū paupertatis, loquens que in fauorem harum militiarum in explicatione cap. Mathei 19. sic docet, Christus nō dixit cōuges difficile intrare in regnū Cælorū, sed diuicē, & infra, uiri deniq; Apostolici Christianæ religionis initio, cū uxorū comertia reliquis Christianis nō ineerdicet, vitæ tamē communitatē coluerunt, adeo vt

Abulēsis.

Medina.

nemo, suum quicquam esse diceret, sed erant illis omnia, communia, ad quod tamen vitæ christianæ principium, omnes quantumcunque perfectæ religiones affirmari solent. Imo fuisse illic aliud quod genus professionis, aut protestationis, quod nihil sibi referrent: Ananiæ, & Saphiræ punitio testatur. cur, inquit Petrus, tentavit Sathanas cor tuum mentiri Spiritui Sancto, & fraudare de prætio agri?

5 Ex quibus patet, non dissonare cum Euangelio, in hac religione matrimonium esse, secundum quod sapientissime disposuit Christi Domini Vicarius, in regula diui Jacobi: est enim quasi vxorem non habere, vt argumento præcedenti explicauimus, manetq; vsus matrimonij secundum Dei institutionem, & non mundi.

6 Sed adhuc instas, quia Apostoli reliquerunt omnia, in quo etiam intelligitur reliquisse vxores, licet enim qui erant coniugati, eas non repudiauissent, tamen ex consensu abstinuisse, habuisseque eas vt sorores: & ab Apostolorum exemplo cæperunt religiones, ergo non poterit esse religiosus habens vxorem, & ea vtēs, quia in hoc non imitatur Apostolos.

7 Respondeo concedendo antecedens, & negando consequentiam. in statu enim religioso est latitudo, & plures regulæ vna strictior alia, vna perfectior alia. oportuit quidem Ecclesiæ, fundamenta, religionum que exemplaria sic facere, sed quod dicimus est, quod vt quis sit religiosus, non est necesse imitari Apostolos in omni perfectione, & æquali rigore. Alias multi religiosi non essent. & patet in alijs duobus votis, paupertatis videlicet, & obedientiæ. Apostoli. n. non habuerunt proprium in particulari, at vero potest quis esse religiosus eum proprio certo modo, vt iam est dictum, sed neque oēs tenentur ad longas missiones, & ire ad predicandum inter infideles.

Imo profecto, retorqueri potest argumentum, contra argumentum: & in fauorem horum militum, nam inter hæc tria vota paupertatis, castitatis, & obedientiæ, essentialior est obedientiæ & in hac, & indurissimo instituto moriendi pro Christo, magis asimulantur Apostolis, quam aliqui religiosi, ex vi enim regulæ S. Iacobi expositi sunt diuersis periculis, & martyrijs, vt etiam diximus. In solutione ad primum, agens de imitatione Christi. & qualiter te compensent laxitatem castitatis, & hæc optime docet regula supra libro 1. capit. 4. §. 1. numero. 21. & 22. & etiam aduertit capite 2. in principio. notab. 7. quod vnicuique fratri militi dum imperatur habitus, dicitur implicitus, quod Dominus Petro, alius te cingat & duc

& ducet quo nonnis. Ioannis. 21. de quo videndus est D. Augustinus tractatu 5. circa finem in epist. D. Ioann. cap. 3. faciunt etiam satis fauorabiliter verba illa bullæ confirmationis huius ordinis. supra cap. 4. num. 2. Deus Ecclesiam suam noua semper prole fecundat, & sicut pro patribus filios in ea facit exurgere, &c. Et isti fratres milites relinquunt omnia sufficienter: vt sint vere Religiosi. Nam quod attinet ad vxores in quo consistit tota difficultas huius rei, eas relinquunt vsque ad mortem, non solum in animi præparatione, sed etiam cum effectu reali: nam vt dictum est notab. 7. de licentia vxoris, vnusquisque sumit habitum, et ponit se, que sua totaliter in manibus Magistri, vt sequatur Christum. neque potest allegare se habere vxorem, quia totaliter translatus sub Magistri dominio degit: & cui tenetur obedire in omnibus. & per omnia vnde & dicitur vnicuique in impositione habitus, Nihil facturum fore pro sua voluntate, vs modo dicebam, & satis patet ex dictis, argumento præcedenti, & in probationibus. & notabili 9. vbi religiosus ille de statu coadiutorum, licet retineat proprium, tamen sufficienter, & vere relinquit omnia, vt verum sit dicere, quod proficetur religiosam paupertatem, sitque vere & proprie religiosus.

9 Declarari etiam (iudicio meo) potest verum esse (in eo sensu quo loquor & ad præsentem rem attinet religionis) dicere, fratres istos, non habere vxores: sumendo argumentum ex doctrina Diui Augustini tom. 9. in Euangelium S. Ioannis. tract. 29. in illa verba domini † Mea doctrina, non est mea, sed eius qui misit me † D. August. dicit. quid tantum quam tu? & quid tam non tuum, quam tu, si alicuius est, quod est? Hæc D. Augustinus. Et quod ad nostrum propositum attinet, quid tam vxoris quam iste frater miles maritus eius, propter quam reliquit patrem, & matrem? & quid tam nõ vxoris, quam iste frater miles, si totus est Magistri, & cum eo, & et einc animam vnam & cor vnum habet? attende quod dico, quia ad hoc mulier dedit licentiam: & pe. professionem factus est de corpore religionis. & ex visceribus religionis editus, filius est iam ordinis irrenocabiliter per votum stabile solemne, membrumque huius corporis: cuius caput Magister est. & sic iã extra patrem, extra matrem, & extra vxorẽ, extra filios, & extra se ipsum sufficienter vt sit religiosus est, propter defensionẽ fidei, & Ecclesiæ, Et in hac causa Dei, de qua specialiter sollicitudinem, & singularem curam habet, neminem agnoscit, nisi Magistrum; cui in omnibus, & per omnia ad id obedire tenetur.

Nota.

Sic enim in professione dixit: Medoy a Dios, y prometo obediencia al Maestro &c. & est ac si diceret: Pater in manus tuas commendo spiritum meum: ad me gubernandum, & regendum. & iam amplius non potest resumere eum, v sique ad diem resurrectionis. exemplo Christi, qui spiritum suum, quem moriens in manus Patris comendauerat: vterius, non nisi in sua resurrectione resumpsit, vt de omni religioso docet Rudolphus Carthusianus in vita Christi p. 2. cap. 64. hora 9. fol. 64. quod & prefecto significat Alex. Papa 3. de his militibus in bulla ibi. & ad exemplum Domini nostri Iesu Christi, qui ait, non veni facere voluntatem meam, sed eius qui misit me Patris, in habitu, & conuersatione religionis, sub vnius magistri statuerunt obedientia commorari, *et infra*, nequis ad seculum audeat redire, neq; ad alium ordinem transire sine magistri licentia. † & sic etiam patet quod isti milites Dei; & S. Iacobi relinquunt seculum, habentes vxores quasi non habentes, sub obedientia prelati totaliter constituti, vt saepe est dictum. & cum a nobiliori, & potentiori res debeat denominari, isti religiosi dicuntur & sunt, & tales dici ostendit, & esse docent regula S. Iacobi. & bulla confirmationis, v saepe est dictum.

Quæ si attente legantur, cessabit hoc argumentum, & reliqua: ostendunt enim quod Si Sedes Apostolica (ad quam pertinet iudicare de vero sensu scripturarum sacrarum.) composuit per respectum ad eas, ordinem istum: & regulam approbavit. verbi gratia in principio bullæ communem vitam professis, *et infra*. n. 2. pro patribus filios in Ecclesia facit exurgere, & *infra* n. 6. & ad exemplum Domini nostri Iesu Christi, qui ait non veni facere voluntatem meam &c. *et infra*. n. 9. de femina nasci voluit, & cum hominibus conuersari, habeantur in ipso ordine qui cælibum; si voluerint ducant vitam, *et infra*. n. 16. ad suscipiendam quoque prolem. quæ in timore Domini nutriatur, & infirmitatis humanæ remedium, iuxta institutionem Domini, & indulgentiam Apostoli, qui ait, bonum esse hominem mulierem non tangere: propter fornicationem autem &c. & n. 15. sub vnius magistri obedientia sine proprio viuere debeat, illorum fidelium exemplum habentes, qui ad fidem Christianam Apostolorum prædicatione conuersi, vendebant omnia, & ponebant pretium ad pedes eorum &c. Regula etiam fundata est in sacra scriptura, & doctrina Sancti Evangelij, & Sanctorum Apostolorum Ioannis & Pauli referta, *et* condecorata. adeo, vt iure optimo in prologo eius dicatur, quod Cardinalis

dnalis Albertus approbavit cum exēplis, & autoritatibus D. Pauli, et plurimorum Sanctorum Patrum, sanctum esse ordinem, et approbatione dignum, ut supra c. 4. §. 1. n. 17. &c. Confirmant etiam potest (iudicio meo) ex autoritate D. Mathei cap. 16. in argumento allegata, ab neget semetipsum, tollat Crucem &c. Nam illi fratres sufficienter ut sint religiosi, hæc tria faciunt, ab negare se: quod pertinet ad obedientiam, et tollere Crucem suam, mortificat enim carnem per votum castitatis conjugalis et exercitia belli, et alias abstinentias regulares, ut satis est explicatum et docet regula D. Jacobi et bulla Alexan. 3. ibi possessiones terrenas et corpora sua in extrema quæq; date pericula pro domino decreverunt, et vivere sine proprio, quæ pertinent ad castitatem, & paupertatem supra eodem cap. 4. n. 6. et 15. et §. 1. n. 21. vide supranotata probatione. §. 11. n. 6.

Solutur 4. Argumentum ex doctrina Sancti Augustini in soliloquijs

§. 4.

RGVITVR, quia res vxoria pugnat, cum religione, quia renititur contemplationi, diuinorumq; meditationi, quibus secundum nomen suum, debet sedulo religiosus vacare, renititur in quam propter voluptatis vehementiam, quæ ex venere nascitur, cuius utique frequentatione concupiscentia augetur, ut aduertit Aristoteles 3. ethicorum, et D. Augustinus lib. 1. soliloquiorum dicit, nihil sentio quod magis exarce deiciat animum virilem, quam blandimenta femine, corporumque ille contactus, sine quo vxor haberi non potest, et ratio assignari potest, quia contemplatio purissimis spiritibus fouetur, carnalis autem, ac brutalis ille vsus, spirituum multitudinem insumit: et ita talis vsus efficit mentis hebetudinem.

Respondeo, argumentum (ut ex eo patet) procedere contra excessum venereorum: noui autem contra hanc religionem militarem, regula enim D. Jacobi, temperatiam in omnibus seruari iubet et per eam, omni vanitati renuntiat, ut docet supra §. 1. n. 12. et 33. et 40. Et ad id quod adducitur de contemplatione, Respondetur, quod hæc religio de principali intento ad contemplandum non est: sed ad defendendam Ecclesiam Dei, quanto magis, quod cum ma-

matrimonium admittat secundum institutionem Dei, ad habendos filios, & in remedium concupiscentiæ, & etiam cum certis limitationibus, vt ostendi notab. 7. fol. 213. non respuit, & excludit vitam contemplatiuam, sed vtramq; vitam actiuam, & contemplatiuam amplectitur, & docet præcipitq; vt expresse, & de certa scientia docet Iulius Papa secundus supra §. 31. n. 2. & §. 1. n. 23. vbi agitur de recitandis horis & n. 53. & in Bulla Alexand. 3. de confirmatione supra c. 4. n. 4. & 32. ibi vacent orationi, hoc etiam explicari potest ex notabili sexto, ex quo colligitur posse haberi actum conjugalem, absq; eo quod anima deiciatur a perfectione. & videndus est Ferrariensis illic citatus lib. 3. contra gentiles. cap. 136. cuius verba sunt ista, licet vniuersaliter melius sit vni cuiq; singulariter considerato, quod contineat, quia pro maiori parte ita est, & tamen alicui melius erit matrimonio vti, quia ex sua naturali complexione minorei erit in quietudo mentis in matrimonio, quam in continentia, & magis poterit contemplationi & spiritualibus vacare, hæc Ferrariensis. vide infra §. 6. ad 6. argumentum.

3. Quod vero religio possit institui ad opera vitæ actiue, seu ad militandum: certum est, & defendit D. Thomas 22. q. 188. art. 2. & 3. & fundamentum est, quia religionis status ordinatur ad perfectionem charitatis, quæ se extendit ad dilectionem Dei, & proximi.

Vnde id quod in argumento allegatur, quod religiosus debet, sedulo vacare contemplationi secundum nomen suum: non facit contra hos fratres milites, neque contra Religiones, quæ principaliter vitæ contemplatiue non intendunt. (& vt cum bona pace loquar) Dominus Soro lib. 10. de iustitia & iure q. 5. art. 3. col. 8. minus caute loquutus est, dicens, quod religio in qua diuinum officium non celebratur in cõmuni, vix nomen meretur religionis. hoc enim falsum est.

4. Ex dictis patet quod neq; autoritas Aristotilis, neq; S. Augustini doctrina sunt cõtra hos milites, q; aperte indicat litera D. Augustini, loquitur enim de eo, qui cum deditus sit quieti seu otio, seu indagacioni sapientiæ, ducit vxorem (vt solent homines ducere qui sunt sui iuris) de principali intento, vt patet ex eius littera. ibi enim, per modum dialogi proponit sibi vxorem pulchram pudicam, & quod non erit onerosa otio suo, &c. & respondet D. Augustinus nihil militiam fugiendum quam concubitum esse decreui, nihil esse stultio quod magis ex arce deiciat animum vtilem, quam blandi-

mens

menta feminea, corporumq; ille contactus, sine quo vxor haberi non potest. itaque si ad officium pertinet sapientis (quod nondum comperi) dare operam liberis, quisquis rei huius tantum gratia concumbit, mirandus mihi videri potest, at vero imitandus nullo modo. hæc ex D. Augustino, cuius litera non facit contra istos milites & regulam S. Iacobi, qui matrimonium, & eius vsum rem bonam & sanctam, cum moderamine admittit & perdurissimum institutum belli, & alias obseruantias regulares corpus castigat, & affligit.

Sed & pro maiori intelligentia dictorum & autoritatis inductæ Aristotilis in 3. ethicorum & in 7. vbi dicit insatiabilem esse concupiscentiæ appetitum, & per appositionem congruam auferri. Notetur quod quamuis hæc opera concupiscentiæ congregata, secundum se nata sint concupiscentiam auertere. Tamen secundum quod ratione ordinantur, & sunt mensurata, ipsam reprimunt, quia ex similibus actibus, similes relinquuntur dispositiones, & habitus. & vt ratione ordinentur, & coniuges recte se habeant in vsu matrimonij, adiuuat gratia, quæ in hoc sacramento datur, quæ reprimi concupiscentiam in sui radice. vt optime docet D. Thomas in 4. dist. 26. quæst. 2. art. 3. ad 4. & in aditione ad 3. p. q. 42. a. 3. ad 4. defendens quod matrimonium dat gratiam & remedium contra concupiscentiam. & P. de Ledesma ibi quæstione 42. folio 76. art. 3. ad 2. explicans diuinum Thomæ dicit quod concupiscentia augetur per actuale vsum illicitum, quia sic concupiscentia actuatur sine ordine debito secundum rationem: at vero secundum vsum matrimonij non inflamatur, sed potius mitigatur. quia vsum est moderatus, & ordinatus secundum rationem. sicut concupiscentia circa delectabilia gustus augetur, & inflamatur per immoderatam sumptionem cibi: per moderatam autem secundum temperantiæ regulas, sedatur. Videatur Manuale ad administrandum sacramenta in doctrina de matrimonio, vbi coniuges admonentur, caueant, ne ex Sancto coniugio voluptatem tantum expectant neque sine eam extra coniugij fines euagari. Videndus est & Diuus Augustinus tomo 3. lib. de Ecclesiasticis dogmatibus cap. 63. sic ait. bonæ sunt nuptiæ, sed causa filiorum, & compescendæ fornicationis obtenturi. videri poterit Dominicus Soro in 4. dist. 26. quæst. 2. artic. 3. ad 2. & artic. 4. ad 2. & Martinus de Magistris de temperantia. quæst. 4. §. de castitate fol. 41. conclus. 6. & 7. 9. qui & citat Diuum August. supra Genes.

P s

Solutus

Soluitur quintum Argumentum, ex Bulla Alexandri Papa III.

§. Quintus.

QUOD opposita sint matrimonium, & eius usus, cum statu religioso: videtur aliquialiter insinuare Alexander P.P. 3. in bulla confirmationis huius ordinis Sancti Iacobi. supra cap. 4. num. 8. ibi. vt quia vniuersa turba fidelium, inconiugatos, continentisque distinguitur &c. ergo.

2 Respondeo: nego primam propositionem. nam vt iam ostendit cap. 1. §. 12. & cap. 2. notabili. 7. & in solutione ad secundum argumentum. §. 2. si a matrimonio tolantur onera, quæ causant impedimenta. quibus homo nequeat singulariter intendere rebus quæ ad diuinum obsequium expectant, bene coherere possunt, & se compatiri, & sic factum est in regula Sancti Iacobi, vnde isti milites dicuntur fratres, & athletæ Christi, & religiosi, suntque.

3 Fallum vero est dicere, quod Alexander tertius, ibi opponat, hos fratres milites coniugatos: cum statu Religioso. & hoc argumentum nullum habet fundamentum: nam & contrarium probatur ex eadem bulla confirmationis, dum in principio dicit, quod Magister, & eius fratres Clerici, & laici communem vitam profitentur. & infra. num. 9. habeantur in ipso ordine quicelibet si voluerint ducant vitam, sint etiam qui iuxta institutionem Domini, &c. coniugibus suis vtantur. &c. & infra. numero decimo, & isti tamen, & illi militent vni Regi, & infra. in horum autem fidelium Christi collegio tu Petre Magisterium suscepisti, & infra. ordinem vestrum confirmantes, &c. Ex qua bulla euidenter patet factum esse vnum corpus religionis ex coniugatis, & non coniugatis, & vnam vitam communem, & esse vnam Magistrum, & vnum ordinem, vnum capitulum generale, sub vno habitu regulari. fateor quidem in hoc ordine diuersos gradus religiosorum, votorumque differentias esse: ad eundem tamen finem, & institutum religionis tendentium, & sic approbavit, & confirmavit Summus Pontifex. differentiarum autem istarum omnimodæ continentiarum, & coniugalis continentiarum, non variant religionem, nec tollunt substantiam regulæ. vt iam ostendi supra hoc lib. cap. 1. §. 4. n. 8. &c. & docet bulla Sixti Pape

ti: Papa 5. pro militibus de Montefia ad contrahendum matrimonium, supra lib. 1. cap. 4. §. 52. n. 6. ibi. † Militiam de Montefia ingredi voluerint, & coniugalem castitatem iuxta statuta militiæ S. Iacobi innumerum, & consortium fratrum militum de Montefia, eorumque habitum & professionem regularem, recipi, et admitti, etc.

4. Alexander ergo Papa 3. non opposuit actum coniugalem, seu statum matrimoniale: cum religioso: sed distinxit, vt rem quam aggrediebatur, explicaret: simulque alia doceret, vt ex ipsa bulla patet, in loco ab argumento allegato. supra lib. 5. cap. 4. ibi; vniuersa turba fidelium in coniugatos, continentæque distinguitur, et Dominus Iesus Christus, non solum pro viris, sed pro feminis quoque de femina nasci voluit, et cum hominibus conuersari, habeantur in ipso ordine, etc. ergo ex nuptis, et in nuptis vnum ordinem religionis composuit:

5. Declarari possunt hæc aliquibus similitudinibus, verbi gratia: In Sacerdotio, quod distinctum esse, a matrimonio patet: at ex institutione diuina, non sunt repugnantia, vt aliquando simul esse nequeant, vt inter alios docent. Fr. Michael de Medina de sacro. homi. conti. lib. 5. cap. 35. Nauarr. in consil. libro 4. consil. titulo de sponfalibus. consil. 10. & Alfonso a Castro lib. 3. contra hæreses. verbo Sacerdotium. 4. hæresi. fin. & adducit Conciliū Gangrense. cap. 4. suorum decretorum. Sic, si quis discernit præbyterum cōiugatum tanquam occasione nuptiarū, offerre non debeat, & ab eius oblatione, ideo se absteat. anathematis. Ergo si de licentia Summi Pontificis, possunt esse simul matrimonium, & Sacerdotium, sequitur, &c. probo sequelam, quia status matrimonialis, & Sacerdotium in se distincti sunt, sed cum certis modis, & formis in eodē esse possunt, et ita etiam matrimonium modificatum per tria vota substantialia (vt sunt in regula D. Iacobi) simul in eodem homine esse potest cum statu religioso, & satis est, quod sic Papa docet in eadem regula, & bulla confirmationis quæ vt magis intelligatur: argumentum hoc aduxi, non vero quia aliquam ingresserit difficultatem.

Sed quod votorum differentia non tollant statum religiosum, bene (vt alias probationes omittam) declaratur, et probatur ex dictis notab. 9.

Soluitur

Soluitur sextum Argumentum, ex cap.
diuersis fallacijs. de Cler.
coniuga.

§. Sextus.

INNOCENTIVS Papa 3. in cap. diuersis fallacijs. precipit auferri beneficia a Clericis coniugatis: quia in tali conuersione eorum, cythara, cum psalterio male concordat. vir enim cogitat quomodo placere possit vxori, & ideo quæ Dei sunt, minus valet cogitare: cum quasi diuisus in duo, plenam sui non habeat potestatem, vt ei a quo stipendium recipit, plenius famuletur. Probat etiam text. in cap. si qui. eodem titulo in quo Alexander 3. idem precipit. ergo isti milites, non possunt esse simul coniugati, & religiosi.

2 Respondeo, iam parere solutionem, ex dictis probationibus cap. 2. notabili 7. & ad argum. precedentia, vbi ostendimus quod homines vtuntur matrimonio diuersis modis, & profecto probat hoc Bulla, qua Sixtus Papa 5. concessit D. Balthasari de Cuniaga fratri militi S. Iacobi, pensionem Ecclesiasticam super quæcunq; beneficia Ecclesiastica, etiam regularia, & etiam si matrimonium iuxta stabilimenta eiusdem ordinis contrahat & consumet, pro vt in ea fusius continetur, ad quã me remitto. Dat. Romæ Anno 1586. Verba ergo Innocentij 3. non faciunt contra hos milites, sed potius ex his sumitur argument. in fauorem eorum, nam si in illa conuersione in texto allegata, non concordat cythara, cum Psalterio: secundum tamen regulam D. Iacobi, bene concordat cythara, cum Psalterio: hoc est vita actiua & contemplatiua, & obsequium Dei, vt docent de certa scientia, idem Summi Pontifices Alexand. 3. Innocentius 3. & Iulius secundus vt ostendi §. 4. & lib. 1. c. 4. vbi ponitur bulla Alexand. 3. quam & confirmauit Innocentius 3. similiter & Iulius 2. supra §. 7. & §. 34. & hoc c. 2. §. 4. qui Summi Pontif. concesserunt eis stipendia Ecclesiastica, & verbigratia cõmendas: negarunt tamen ea Summi Pontifices, illis clericis, quia non sic erant per tria vota Dei seruitio, ad strictissimo vt docet Panormitanus in dict. cap. diuersis fallacijs erat magna oppositio in illis Clericis

Notas

3

clericis constitutis in minoribus ordinibus, nec fecerunt profecio-
nem trium votorum, sicut illi fratres

4 Quod autem in hac religione militari, concordet cythara cum
Psalterio, etiam patet ex parte virtutis castitatis, nam castitas con-
iugalitatis, castitas est, & essentialiter non differt a castitate viduali,
seu calibatus, nisi per magis & minus: quod spetiem non variat,
de quo supra capit. 2. notab. s. & hoc maxime in hac religione est
verum, quia (vt iam saepe est dictum) per exercitia regularia, caro
mortificatur, cum vitijs, & concupiscentijs, & mens dirigitur ad
perfectionem charitatis. sic enim docet regula totus suus viuendi,
& conuersandi status in belligerendo, &c. pro Deo, &c. videri po-
terit glossa interlin. super. Psal. 32. ibi confitemini Domino in cy-
thara, & Psalterio, & D. Thom. ibi & in Psal. 30. Psalterium iu-
cundum, cum cythara, & in Psal. 150. & Diuus Hieronymus in
Psal. 32. videatur Doctor Nauar. in lib. 4. consil. tit. de sponsali-
bus cōs. 10. n. 10. & 13. vbi negat, quod suapte natura, sibi repugnent
sacerdotium, & coniugium: ita vt nulla potentia in eodem concur-
rere possint: & quod melius esset, vt simul non essent: sufficienter
tamen munditia, & alia seruare posse, se separando ad tempus, &c.
videatur Abbas Panormitanus in cap. quod a te. eodem titu. de
clericis coniugatis, vbi dicit, quod castitas est cum propria vxore,
& ibi tractat de more Grecorum, & refert caput Nicena, & glossa
in cap. vxoratus de conuersione coniugatorum. vide etiam quae di-
cta sunt sup. §. 12.

Soluitur septimum argumentum. ex cap.
cum ad monasterium de statu
monachorum.

§. Septimus.

T aliquis sit vere religiosus debet emittere tria vota sub-
stantialia paupertatis, obedientiae, & castitatis, castitatis
in quam omnimoda, vt probatur ex cap. cum ad mona-
sterium in quo Innocentius Papa. 3. ita videtur docere,
castitatem omnimodam esse annexam essentialiter statui religio-
adi

ad finem capitis ibi. abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis, adeo est annexa regulæ monachali, &c.

- 2 Pro responsione huius argumenti videri poterit Nauarr. in consilijs. lib. 3. de regulatibus. conf. 23. ad quintum argumentum, ubi in fauorem horum militum respondet, concedendo votum castitatis coniugalis non sufficere iure communi ad constituendum votum solemne castitatis, sed negat id non posse fieri per potentiam Papæ. Cum enim solemnitas voti, sit iure humano inducta, potest illa minui, vel auereri rationabili causa subsistente; & ita sicut Papa potest facere Religioso facultatem aliquo modo testandi, moderando solemnitatem voti paupertatis, ita etiam facere facultatem, vtendi coniugio legitimo, minuendo solemnitatem voti castitatis, vt etiam dixit in tractatu de redditibus. Eceles. quæst. 3 numero 12.
- 3 Cuius Nauarri Responsio, quod Papa, non seruato iuris humani communis positui ordine, possit facere religionem cum castitate coniugali, explicari similiter, & confirmari potest, in voto paupertatis, ex bulla Gregorij P P. 13. posita supra cap. 2. notabil. 9. quæ docet, esse aliquos religiosos in Societate Iesu, scilicet, coadiutores non formatos, qui retinent certo modo ius, & dominium bonorum suorum, per quod non desinunt esse veros religiosos, imo expresse Papa diffinit, & docet esse vere, & proprie religiosos, & ubique semper, & ab omnibus censer. & nominari debere, non secus atq; ipsos tum Societatis Iesu, tum quorumuis aliorum regularium ordinum professos. Hæc ex bulla. & iure quidem optimo, quia autoritas, qua Summi Pontifices ius canonicum condiderunt eadem est eorum, qui has religiones approbarunt, & approbant, vt patet, & inter alios in nostro casu optime ad notauit D. Michael a Marañon, quem refert, & sequitur Nauarrus in propugna. Apolog. de reddit. num. 16. Potest ergo Papa facere religionem, cum castitate coniugali. Et hæc sufficiunt pro responsione huius argumenti, quod Papa est qui dat substantiam religionibus, & eius potestas non est alligata iuri communi positiuo, imo est supra illud. & potest sic disponere, & facere. & hæc dixi pro sententia Nauarri.
- 4 Sitamen quæ mihi (rem istam diligenter consideranti) occurrerunt, dicere licet. notetur pro solutione argumenti, quod Innocentius Papa 3. conditor dicti capituli. Cum ad monasterium: hunc ordinem militare S. Iacobi, de certa scientia approbasset, regulam, que eius, religionis regulam appellauit, vt patet supra lib. 1. cap. 4. §. 7. & sequenti. Item Innocentius Papa 4. similiter de certa scientia,

Nota.

ria, & de plenitudinis potestate vt Alexand. 3. hunc eundem ordinem approbavit per suam bullam, & etiam aliquas clausulas eiusdem bullæ Alexand. 3. posuit in corpore iuris incap. veniens de verborum significatione, vt patet ex litera eiusdem textus, & bulla Alexandri, vt ostendi supra hoc lib. 2. §. 3. probatione 1. n. 9. Item certum est, quod in statu religioso sunt plures regulæ, & non sola monachalis, vt ostendi supra in principio huius cap. 2.

5 Quibus stantibus sic mihi (Deo dante) respondere argumento visum est, Concedo quod vt aliquis sit vere religiosus, debet emittere tria vota substantialia, non tamen est necesse fiat hoc cū omni rigore: sed satis est quod sit castitas conjugalis, cum alijs votis obedientiæ, & vivendi sine proprio, vt docent Summi Pontifices in ordine S. Iacobi, nec contrarium probatur ex dicto cap. cum ad monasterium. Loquitur enim (vt ex eius litera patet) de regula monachali: & non de toto statu religioso, vultque docere Abbatem illum, quod monachus, non potest habere proprium nec Abbas eū eo dispensare, cū causa, nec sine causa. Et quod loquitur in sum de regula monachali. Confirmo etiam ex dictis, quod in statu religioso plures sunt regulæ, magis strictæ, & minus strictæ, & non esse equaliter iudicandum de omnibus, probavi supra hoc lib. 2. cap. 2. notabili. 1. & 9. ex doctrina eiusdem Innocentij tertij. & Gregorij 13. etiam ergo textus cum ad monasterium loquitur expresse de regula monachali, non est quod ex vi, & proprietate verborum eius comprehendantur in eo omnes religiones, seu status ipse regularis. textus enim dicit, est anexa regulæ monachali, non vero dicit, est anexa statui religioso. Et hæc interpretatio placet multis viris doctis, tam Theologis, quam iuris peritis, nostri temporis, & inuenies apud lib. Fr. Emanuelis Roderici cui titulus est Quæstiones regulares, & Canonice, tom. 1. quest. 1. artic. 4. pla. si. A. & iudicio meo negari non potest. Quod etiam probō ex eadem bulla citata Innocentij Papæ tertij, qui istum capitulum fecit, & de certa scientia approbavit hunc ordinem militarem Sancti Iacobi (vt prædecessor eius Alexander Papa tertius) cum castitate conjugali: & religionem appellat, & constitutiones: regulam religionis supra ponuntur bullæ Innocentij tertij libro 1. §. 7. &c. Probo etiam ex bulla Gregorij decimi tertij posita supra hoc capite, notabili. nono numero secundo, in qua docet, quod religiosus potest habere proprium, aliquo modo: at profecto decretalis, cum ad monasterium in prin-

in principio dicit, quod monachus, nullomodo habeat proprium, deinde circa finem dicit, quod abdicatio proprietatis est annexa regulæ monachali, sicut & custodia castitatis. Hæc ex textu, in quo pariter enuntiat Papa de paupertate & castitate: sed abdicatio omnimodæ paupertatis, & proprietatis non est de essentia status religiosi, ergo nec omnino da castitas. Et ita textus secundum rigorem literæ tantum loquitur de regula Monachali, & non de totali statu religioso, alias daretur contradictio, seu correctio iurium, quæ vitanda est, & illa non admitenda. Sed potius concordia quærenda, cap. cum expediat concordare iura iuribus. de electione in 6. textus ergo cum ad monasterium allegari non potest contra hos milites, quod per eum Summ. Pontifex doceat, omnem religionem, debere consistere ex castitate omnimoda: hoc enim ibi non docet, & ita argumentum non conuincit. & pari ratione, neque allegari potest, contra prædictos religiosos coadiutores non formatos, certo modo habentes proprium.

Replica.

6 Sed forte replicas, quia in prædicto textu dicitur, quod Summus Pontifex non potest dispensare cum religioso, vt contrahat matrimonium, ergo non poterit facere, vt quis cum castitate coniugali sit religiosus.

7 Hæc replica postulat vt hic de dispensatione facta a Papa agamus. Respondeo negando antecedens, quod in textu dicatur non posse Papam dispensare, imo contrarium in textu indicatur, & colligitur ex eo. Verba enim eius sunt ista: † nec estimet Abbas, quod super habenda proprietate, possit cum aliquo monacho dispensare: quia abdicatio proprietatis, sicut & custodia castitatis. adeo est annexa regulæ monachali, vt contraeam nec Summus Pontifex possit licentiam indulgere. † Hæc in text. in quo Papa dicit de Abbate, quod non potest dispensare. De Summo vero Pontifice, non dicit quod non potest dispensare, sed non potest indulgere. id est, pro libito, & sine causa facere. Quod enim in tam breui periodo, legislator vsus fuerit diuersis verborum formis: mysterium habet, nec absconditum quidem, & est hoc, quod dico, sic intelligit Abbas Panormitanus istum textum in eius explanatione num. 23. sequutus Innocentium 4. qui Innocentius 4. Iuriscanonicus, & civilis consultissimus, veterisque illius antiquitatis imitator fuit. Et sic Innocentius 4. istam particulam, licentiam indulgere, intelligit, de licentia voluntaria, & sine causa data: nam si causa subsit, bene potest Papa dispensare cum monacho, quod proprium habeat

habeat, seu vxorem ducat, & rationem reddit, quia Papa fecit cō-
 stitutionem, vt si ille vōit simpliciter: & potest contrahat: te-
 neat matrimonium. Quare ergo non eodem modo poterit dispen-
 sare? item facit constitutionem, quod vxor vnus, cum alio nubat.
 Item ex constitutione est, quod minor. 14 annis non potest se
 obligare religioni, quod est contra ius naturale, sicut puer, ex quo
 dolicapax est, potest se diabolo obligare, eodem modo & Deo.
 Item Papæ dicitur quæcunq; ligaueris &c. Hæc ex Innocentio,
 quē inter alios doctores sequuntur Couarr. de Testamētis c. 2. n. 9.
 & Fr. Michael de Medina de sacro homi. cōtinētia lib. 5. c. 53. & 32.
 8. Dicit forsam quis, quod Innocentius Papa 4. in expositionē
 textus cum ad monasteriū lequutus fuit vt doctor, & non vt Pon-
 tificex. Respondeo concedo, sed nihilominus verum est quod, qui
 erat Pontifex, ita intellexit textum, & si procederet, ad definiē-
 tum sic definirēt. Quod etiam ex eo probō, quia hunc ordinem D.
 Iacobi de certa scientia, & de plenitudinis potestate confirmauit,
 sicut Alexander Papa 3. & ita per talem bullam, docuit vniuersa-
 lem Ecclesiam, quod potest esse religiosus, cum castitate coniuga-
 li, & per consequens dispensare cum eo, qui vōit. Bulla est supra
 lib. 1. capit. 4. §. 18. & alia bullæ eiusdē Innocentij 4. §. 15. & seq.
 9. Ex supradictis patet, mihi non esse necessarium hic ad longum
 referre alias expositiones huius cap. cū ad monasterium, scio enim
 quod multipliciter interpretatur a doctoribus, vno modo (vt est
 dictum) quod nomen licentia in malam partem vsurpatur, sicut et
 verbum indulgere, et sic nō potest Papa licentiam dare secundum
 ius commune Ecclesiasticum, potest tamen de plenitudine potesta-
 tis, vel sic non potest, id est non consuevit, vel non congruit, vel
 non potest, id est difficulter potest, vt de homine diuite dicitur im-
 possibile est intrare in regnum Celorum. de quibus interpretatio
 nibus videndi sunt Innocentius et Abbas iam citati, et hostiensis
 in summa lib. 4. qui clericus vel vouentes, et Henricus de Ganda-
 bo quos refert Medina supra, qui etiam refert interpretationem
 Episcopi Couarruias, quod prædicta verba Innocentij 3. non po-
 test etc. intelligenda sunt ex quadam modestia et ad conuincen-
 dum illum Abbatem, ne amplius existimaret, se, monachis licen-
 tiam concedere posse aduersus votum paupertatis. sic Couarr. de
 testamentis cap. 2. n. 11.
 10. Imo si in expositione huius textus, sequendus est Dominus
 Ferdinandus de Mendoza in lib. suo de cons. mando concilio ili-
 beritano

Q

beritano impresso Matrini Anno 1594. Innocentius Papa 3. in Textu, non loquitur de sua potestate, sed de Episcoporum, pro quo notetur, quod autor iste Mendoga lib. 2. cap. 3. dicit sic. Dico primum, quod antiquis temporibus, non solum Metropolitanis, id est Archiepiscopi, & Episcopi (quod inter sacerdotia summus, & supremus gradus sit is quem Episcopi tenent) summi Sacerdotes, Summi Pontifices, Summi Antistites, & Episcopatum, summum Sacerdotium, nuncupabantur, & probat ex Analecto Papa in Epistola 2. ad Episcopos Italix, & refertur in cap. accusatio 2. q. 7. Cornelius Papa in Epistola 2. ad Rufum, refertur a Gratiano in cap. Sacramentum 2. quest. 5. Eusebius Papa in Epistola 3. ad Episcopos Thuscix, & Campanix refert Gratianus in cap. manus quoq; de consecratione distinctio. 5. Tertulianus in libro de Baptismo cap. 17. Innocentius in epistola ad Aurelium Episcopum Carthag. refertur a Gratiano in cap. miserum 61. dist. & cap. legum 2. q. 7. cap. Presbyterorum 36. distin. Zosimus Papa 1. in epistola 1. ad Helichium ibi, ex ore istam, acolitum Subdiaconum per ordinem fieri, neq; hoc saltu, sed statutis maiorum ordinacione temporibus, iam vero ad Presbyterij fastigium talis accedat, ut & nomen etas impleat, & meritum probitatis stipendia ante acta testentur, iure inde Summi Pontificis locum sperare debet, & infra 4. Subdiaconus quatuor annis, & sic ad benedictionem Diaconatus (si meretur) accedat, in quo ordine quinque annis si inculpate se gesserit habere debet, ex inde suffragantibus stipendijs per tot gradus datis proprię fidei documentis Presbyterij sacerdotium poterit promoveri, de quo loco (si eum ex actior ad bonos mores vita perduxerit) Summum Pontificatum sperare debet. hæc Zosimus Papa 1. probatur etiam ex D. Gregorio epistola ad Eulogium Episcopum Alexandrin. lib. 7. in dictione 1. epistola 30. & refertur cap. & ecce dist. 99. 2. quod notat est, monachos olim, & monasteria, nisi quæ per Sedem Apostolicam eximebantur, in potestate erant Episcoporum Concil. Calced. can. 4. 18. q. 2. cap. quidam. concil. Aurel. can. 21 cap. Abbates. cap. qui relig. 18. q. 2. cap. eum dilectus Pen. de religiosis domibus Et ex his duobus quod Episcopi Summi Pontifices, & summi Sacerdotes vocarentur, & monasteria Innocentij tempore, sub Episcoporum erant potestate, opinatur iste autor intelligendum consequi, quod hic ab Innocentio dicitur, Summum Pontificem, id est Episcopum, non posse licentia indulgentie monacho, ut contra votum castitatis vel paupertatis, faceret. Et quod

quod arguitur in textu a maiori ad minus Episcopus non potest, ergo neq; Abbas, accedit etiam, quod his temporibus Abbates usurpabant iurisdictionem Episcoporum, vt patet ex concil. Lateran. can. 60. sub Innocen 3. & refert cap. accedentibus 2. de excessibus prelatorum, & cap. peruenit 16. quest. 1. hæc ex præfato autore.

11 Cuius opinio de autoritate Episcoporum circa monachos, & religiosos fulciri potest, ex eo quod hisce temporibus, non erat necesse quærere approbationem religionum a Papa, sed a approbatione Episcoporum instituebantur. Innocentius enim 3. in eodem concilio Later. prohibiit ne vllus noue ordo institueretur sine approbatione Apostolicæ Sedis cap. 13. & refertur de religiosis domibus, cap. finali, tradunt Frater Hieronymus Roman. lib. 7. De las Republicas. fol. 324. Bellarminus de monachis lib. 2. cap. 4. videatur Frater Emanuel Rodericus lib. qq. reg. tom. 1 quest. 1. ar. 4. fol. 6. columna 2.

12 Redcundo autem ad ea quæ tradit Frater Michael de Medina supra optime concludit sic, ex his aperte producit, votum solemne castitatis esse in dispensabile, non esse expressam Innocentii assertionem, vt quidam confidentissime pronuntiant, imo hinc proditur, nec illi hanc indispensabilitatē somniasse. Hæc Medina, & certe iure optimo, sciebat enim Innocentius 3. Papam posse dispensare, imo quod dispensauerat v. g. Celestinus Papa 3. (qui eius prædecessor fuit: & ab eo, fuit Cardinalis creatus) dispensauit cum Constantia Sancti Moniali.

13 Et quod Celestinus Papa 3. dispensauerit cum Constantia filia Rogerij Regis, vxore Henrici sexti, quæ erat Sancti Monialis in Panormo: & natus est, ex tali conuugio Fredericus secundus, certum est, & inter alios doctores tradunt Cardinalis Caietanus 22. q. 88. ar. 11. & Frater Michael de Medina de sacrorum hominum continentia lib. 5. cap. 28. & 32. & 33. & Illescas lib. 5. de la Pontifical cap. 31.

Probo etiam quod Celestinus Papa tertius dispensauerit cum Constantia. & summo argumentum ex bulla confirmationis huius ordinis Sancti Iacobi: pro quo notetur quod Celestinus Papa 3. dum existeret Cardinalis Sanctæ Mariæ in Coswidim nomine Hyacinthus venit in Hispaniam legatus missus ab Alexandro Papa 3. & autoritate Apostolica, qua fungebatur hunc ordinem confirmauit, & postea secum duxit magistrum, & fratres milites

Q2

Romam

Romani, & ibi intercessit pro eis: ordinisque confirmationem, ab Alexandro Papa 3. impetrauit, & est vnus de Cardinalibus, qui in bulla subscripserunt: vt patet supra cap. 4. n. 43. & dixi Fufius lib. 1. cap. 3. §. 2. & quod Celestinus fuerit Cardinalis Hyacinthus prefatus tradunt etiam Stephanus de Garibai, lib. 12. c. 18. n. 5. & Illefcas in lib. 5. cap. 31.

14 Ex his patet male quosdam autores reuocare in dubium, hanc Celestini dispensationem, scilicet, quod non dispensauerit, & id propterea dicunt, vt defendant, non posse Papam dispensare. potest autem dispensare, & id experientia docet, quia quotidie dispensat. & optime inter alios defendunt Nauarr. in Consil. lib. 4. de sponsalibus consil. 9. & Caietanus, & Medina supra, qui laudat Celestinum 3. quod fuit vir sanctissimus.

15 Bene etiam notetur cum Cardinali Caietano 22. q. 88. art. 11. quod Celestinus 3. creauit Cardinalem Lotharium, qui successit in Pontificatu ipsi Celestino, 3. et fuit hic Innocentius 3. qui composuit cap. cum ad monasterium. Ex quibus probatur Innocentium 3. qui composuit cap. cum ad monasterium habuisse specialem, et certam notitiam predictae dispensationis. neque ei potuerunt latere haec nuperrime gesta in facie totius orbis: maxime quia matrimonium illud consumatum fuit Romae, vnde non est rationale, vt sic facta a praedecessore suo dampnaret, per dictam decretalem, et per verba, hanc damnationem non significantia, vt optime aduertit Caietanus.

16 His etiam accedunt, et notanda sunt, quod Innocentius 3. non solum fuit contemporaneus Celestini, 3. sed etiam Alexandri 3. qui hunc ordinem approbarunt, fuit etiam coetaneus Gregorij Papae 8. qui Gregorius 8. fuit Cardinalis nomine Albertus, qui istam regulam D. Iacobi dictam, et ordinauit, et Apostolica auctoritate confirmauit, vt patet supra lib. 1. cap. 4. n. 43. et §. 1. n. 194. et §. 34. n. 8. et ad notat Stephanus de Garibai lib. 12. tol. 700. Itaque a morte Alexandri Papae 3. et Innocentij 3. numerantur anni 18. in quibus annis fuerunt Summi Pontifices, Alexander 3. Lucius 3. Urbanus 3. Gregorius 8. Clemens 3. Celestinus 3. Innocentius tertius, electus anno Domini 1198. et haec eo dixerim, vt ostendam Innocentium tertium maximam notitiam habuisse institutionis huius ordinis, intellexisseque posse saluari religionem cum castitate coniugali, et quod in dicta decretali loquitur de regula monachali, de qua affirmat, non posse Abbatem

Nota.

tem dispensare, non autem id negat de Summo Pontifice cuius legis verba proprie, & in sensu formali sumenda sunt. Et sic argumentum, cum sua eplica, nullum vim habet.

17. Sed forsam iterum replicas ex auctoritate Diui Thomæ, qui 2. 2. q. 88. art. II. interpretatur istam decretalem cum ad monasterium, & eam fundamento sumit ad docendum quod Papa non potest dispensare in voto religionis solemnizato.

Respondeo quod quicquid D. Tho. senserit de textu, non est cōtra hos fratres milites quia hic nō agimus de dispensatione: isti enim fratres ex fundatione possunt ducere vxores, faciuntq; profissionem per castitatem conjugalem. Ad q; oportere interpretari literam Diui Thomæ, in hoc quod loquitur, de dispensatione, ne contra dicere videatur dictis, & gestis Summorum Pontificum, videmus enim quod dispēfant; & ita non est, quod hic litera Diui Thomæ contra hos fratres allegetur. Et profecto quia res est grauis, pro eius intelligentia (licet discutere non tenebar) volo aliquantulum immorari, & sententias doctorum, de litera Diui Tho. referre.

D. Thom.

Abbas Panormitanus in hoc cap. cum ad monasterium, n. 21. sequutus opinionem communem Canonistarum, tenet Papam posse dispensare in voto religionis. Et respondet replicæ propositæ ex litera D. Thomæ, quod variavit, & ratio redditur in apostilla, quia in 4. Sententiarum d. 38. q. 1. ar. 4. quæstion. 1. ad 3. contrarium tenet, quod Papa potest dispensare in voto continentia, & religionis. Hæc ex Panormitano, & Apostilla, qui mihi placent in eo quod potest Papa dispensare, non autem eos sequer in modo loquendi, quod variauerit tantus doctor, vnde discipuli D. Thomæ vt tollant apparentem contradictionem, respondent dupliciter in concordantijs dictorum huius facti Doctoris impressis iussu Pape Pij 5. fol. 36. n. 1208. sic. Respondeo dupliciter 1. quod in 2. 2. loquitur de voto ratione consecrationis indelebilis. In 4. vero sententiarum, ratione boni promissi, quo potest esse aliquid melius, scilicet bonum commune. secundo dicendum est, quod in 4. sent. loquitur secundum opinionem aliorum, ideo dicit quod alij dicunt probabilius: vnde ibi respondit argumentis ad vtramq; partem. In 2. 2. vero loquitur secundum propriam sententiam. Hæc ibi. Quæ vtraq; solutio nō facit cōtra hos milites (vt dixi) quia non agimus de dispensatione, regula enim D. Iacobi ex sui principio castitatem conjugalem admittit.

A 66. P 4.
normit.

Q 3

Sc 7

Sed & Cardinalis Caietanus exponens istum locum D. Tho. in
 in 2.2. q. 88. ar. 11. dicit quod ista opinio D. Tho. de indispensabili-
 tate voti solemnis, non est sententia absoluta. Ideo aliter videtur
 dicendum, quod est non sententia, sed opinio: quatenus, ex decre-
 tali cum ad monasterium dependet, & quoniam eiusdem est inter-
 pretari canonem, cuius est condere illum, si Sanctus Thomas vi-
 didisset declarationem Romani Pontificis, non suscepisset onus istius
 Decretalis non interpretate, videtur autem pluries a Romano Pon-
 tifice interpretata Decretalis illa ut diximus cum dispensauit cum
 multis Religiosis, ut contraherent matrimonium, ut de Rege Ara-
 gonum Petrus de Palude in 58. distinctione 4. refert, & de Con-
 stantia filia Rogerij Regis Hæc ex Caietano.

mod. 1. 1.
 Ioannes
 maior.

Ioannes Major in 4. distinct. 38. q. 3. conclusione 4. dicit, quod
 Ioannes Capreolus Thomista curiosus bene intellexit, quod si D.
 Tho. intellexisset, quod Summi Pontifices dispensarunt: reuocasset
 suum dictum. Et ita credit Ioannes maior, quod derogaret, quia
 ad hoc fatagit.

Medina.

Et Frater Michael de Medina, supra de sacrorum hominum con-
 tinentia lib. 5. c. 32. ad finem in hoc inclinat, quod D. Tho. plenam
 notitiam huius dispensationis non habuit, aut non plane aduertit
 homo Parisijs agens, & Theologus, & Philosophicis studijs occu-
 patus. Resoluendo ergo ista dico tenendum esse Papam posse dispen-
 sare, sic enim videmus sæpe dispensasse: sicq; oportet intelligere, &
 sequi, ut inter alios docet Couarru. de testam. c. 2. n. 10. &c.

18.

Respondeo ergo literam D. Tho. non esse contra hos milites sed
 interpretandus est, quia si plenam notitiam habuisset, quod Summi Pont.
 dispensant. Itē & instituti huius ordinis S. Iacobi: quē Innocentius
 Papa 3. confirmauit: aliter loqueretur. Et iterū dico, quod quicquid

19.

fit de litera D. Tho. non est contra hos milites: quia hic non agi-
 mus de dispensatione voti solemnis, quæ particularē difficultatē in
 se habet, & in nostro casu non interuenit talis difficultas. & pro hoc
 facit quod dicitur turpis abijcitur quā non admittitur hospes, & re-
 fertur cap. quemadmodū de iure iurando. §. alio qui & glossa fina-
 lis cap. literas de restitutione ex poliatorū, itaq; in dispensatione,
 particularis difficultas interuenit, ex parte latræ, quia voto sollem-
 ni mediante, homo castitatē omnimodā Domino dedicauit, cui sum-
 mæ, & finite maiestati, summa veneratio, oblatio, & adoratio ratio-
 ne summi, & vniuersalis dominij, & summi boni debetur. & est vna ra-
 tio, propter quā D. Tho. loco in argumento allegato 22. q. 88. ar. 11.
 in.

in corpore articuli & ad 2. argumentum, non admittit dispensationem in voto sic solemnizate, cuius litera quia ad rem presertim maxime facit eam referro sic ad 2. dicendum quod in voto temporalis continentia dispensari potest, sicut & in voto temporalis orationis, vel temporalis abstinencie, sed quod in voto continentia per professionem solemnizato non possit dispensari, hec non est in quantum actus castitatis, sed in quantum incipit ad latiam pertinere, per professionem religionis. Hec D. Tho. que etiam solutio confirmatur (vt dixi) ex interpretatione Discipulorum D. Tho. ad 4. sent. In nostro autem casu non interuenit ista specialis difficultas, quia fratres milites Sancti Iacobi Calatrane Alcantara & Montesa non profitentur castitatem omnimode, sed restrictam ad conjugalem. In his ergo casibus loquendum est de litera D. Thomae, secundum quod Sancta Romana Ecclesia docet, & facit, videmus autem dispensare in voto solemnizato, & ita tenendum est, & ostendi supra §. 12. prob. 10. n. 7.

Hic etiam notandum est quod talis dispensatio, a Summis Pontificibus fieri potest in sensu composito, & non tantum in sensu diuiso. sensum diuisum appello, quod qui erat religiosus non maneat religiosus, & faciat ex monacho, non monachum. dispensare vero in sensu composito, est dispensare cum aliquo, manente religioso, & hoc Papa facere potest, quod patet ex probationibus positis supra cap. 1. & singulariter ex §. 11. & 12. fundamentum est, quia matrimonium natura sua non pugnat cum statu religioso, & iam ostendi ibidem, & in solutione ad 2. argumentum, & quia voti solemnitas ex sola constitutione Ecclesie, est inuenta, vt etiam ostendi in eodem §. 12. & quia talis dispensatio continentie, in castitate conjugale, non tollit omnem dispositionem, imo potius remanet sufficiens dispositio, ad consequendam finem religionis, & perfectionem charitatis. videatur & Nau. de Redditi. q. 1. Mon. 16. n. 7. & ex dictis colligo quod quando aliqui doctores dicunt, Papam non posse dispensare cum religioso, in sensu composito, vt contrahat matrimonium: sed in sensu diuiso hoc est, quod non maneat religiosus. loquuti sunt, seu explicari debent de matrimonio, seu homine conjugato cui incumbit necessitas procuranda familia, & vxoris, vt facere tenentur seculares. si autem fiat matrimonium secundum regulam Sancti Iacobi: nulla est ratio ad id contingens: imo quod si aneat religiosus, vt iam est probatum, & Summi Pontifices docent, quando dispensant cum aliquo, vt contrahat matrimonium secundum regulam Sancti Iacobi vel vt se transferant ad ordinem Sancti Iacobi, vt est dictum,

& in principio huius cap. notab. 7. & infra, in solutione ad 10. diff. fuse ubi explicatur magis litera D. Thom. & omnes iste difficultates solvuntur, bene intellecta regula. Diui Jacobi.

Solvitur octauum argumentum, ex capite
si quis suadente 17. quest. 4.

§. Octauus.

¶ STI fratres milites Sancti Jacobi non gaudent privilegio Canonis si quis suadente diabolo, & qui in eos violentas manus iniiciunt, non sunt excommunicati. licet enim Alexand. Papa 3. in bulla confirmationis, de hoc canone mentionem faciat, tamen hoc intelligendum videtur, de Clericis & de monialibus huius ordinis.

2 Respondeo. Nego assumptum: quod isti fratres milites non gaudeant privilegio canonis si quis suadente, & contrarium est falsum, & quod bulla Alexandri Papae 3. Non loquatur de his fratribus militibus, loquitur enim de eis, vt ostendi supra cap. 1. §. 8. & quod ibi bulla non loquitur de fratribus Clericis. Argumentum ergo non recte procedit, sed manifeste false, & expresse contra determinationem Sedis Apostolicae.

3 Notetur etiam quod gaudent hoc privilegio Canonis si quis suadente, fratres milites nouitij, probatur ex cap. Religioso in 6. de sententia excommunicationis, & ibi glosa. Siluester verbo Ecclesia. l. n. 6. versic. 3. & decisiones aureae lib. 2. num. 23. & Nat. ar. in summa capite. 27. n. 79. Henriquez lib. de indulgentijs. c. 25. n. 7. & Rodriguez in sum. c. 80. n. 17. concl. 17.

Solvitur nonum argumentum ex capite
duo sunt genera. 12. quest. 1.

§. Nonus.

¶ STI milites non sunt personae Ecclesiasticae, ergo nec religiosi. Probo antecedens. ex capite duo sunt genera Christianorum, 12. quest. 1. ex quo patet, quod omnis persona

sona, vel est Ecclesiastica, vel laica, seu secularis. sic enim docemur in textu, quod vnum genus est: mancipatum officio diuino, & deditum contemplationi, & orationi ab omnistrepitu temporali cessari conuenit vt sunt Clerici, & Deo deuoti, videlicet, conuersi. Cleros enim Græce, Latine fors, inde Clerici, id est sorte electi omnes enim Deus in suos elegit, & sunt Reges, se & alios in virtutibus regentes, & ita in Deo regnum habent, & hoc designat corona in capite, & victu, & vestitu contenti, non habent propriū: sed omnia in cōmuni. Aliud vero genus est, vt sunt laici & his licet tēporalia possidere vxorē ducere, terrā colere, oblationes super altaria apponere, decimas redere, Hæc ex text. sed tales sunt hi milites, qui ducunt vxores, proprium habent, decimas dant, vt patet ex bulla supra lib. 1. c. 4. n. 33. & in n. 1. vocat hos fratres laicos, ergo sunt laici, & seculares, participantes aliquid religionis, non vero sunt religiosi essentialiter.

2 Respondeo, nego antecedens, & similiter consequentiam, & ad probationem, ex capite duo sunt, satis patet ex supradictis male allegari contra hos fratres milites S. Iacobi, & Dei, mancipatos professione solemnī diuinis obsequiis, ad hoc enim ab Ecclesia creati sunt, & ad sui defensionem reuocabiles, & in perpetuum assumpti, vt ostendi ad solutionem secundi argum. n. 9. & c. 1. §. 1. & 7. & 9. & in omnibus probationibus ibi positis.

3 Vnde a viris doctis iure optimo textus iste allegatur in favore horum fratrum militum. Sic Doctor Nauarrus in Apologia de redditibus mon. 55. & mon. 57. & lib. 3. cons. tit. de regularibus. cons. 23. n. 1. rationem reddit quia non sunt laici, ergo Ecclesiastici. & probat ex eo quod gaudent priuilegio si quis suadente, & cap. non dubium de sententia excommunicationis, etiam si sit mulier. cap. de monialibus eodem tit. probat etiam ex eo quod sunt perpetuo mancipati suo ordini, & officijs eiusdem ordinis, pro vt magister disponit & palam gestant regularem habitum, & faciunt professionem. Item quia sunt capaces beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ vocantur commendæ, quæ solum conferuntur Ecclesiasticis personis, & professis, neque possunt conferri laicis, Item in propugnaculo Apolog. num. 18. quia isti fratres Commendatores decimas & primitias recipiunt de manibus laicorum, & etiam ingressi sunt Ecclesia, hoc est, *Et pie de Aliar.*

4 Quod verissimum est & patet ex supra dictis probationibus supra capite n. §. 3. quod Summi Pontifices vocant eos religiosos.

Qs & in

& in §. 4. quod professionem regularem emittunt, sub habitu regulari & in §. 5. quod non possunt transire ad aliam religionem sine licentia. & in §. 7. & 6. quod relinquunt seculum & quod gaudent privilegio Canonis, & fori: suntque personæ Ecclesiasticæ, vt supra §. 8. & 9. & 10. est probatum. quodque Dominus Rex Philippus habet administrationem ordinis, auctoritate Apostolica, ipsaque dignitas magistralis, est Ecclesiastica. & preceptoris sunt Ecclesiasticæ, & per collationem canonicam his fratribus conferuntur, de quo etiam videndus est Nauarr. in prepu. Apolog. de reddi num. 15.

5. Sunt etiam hi fratres milites de sorte Domini: a seculo segregati, translati totaliter, & positi in illo ordine militari, qui est vnus de Ecclesiasticis gradibus, & victu & vestitu in pane, & aqua sunt contenti, neque habent proprium, vt patet ex supra dictis, maxime lib. 1. cap. 4. §. 45. & 46. & c. & cap. 2. notab. 7. vers. alij & c. Item quia profitentur vitam communem, vt & fratres clerici, nam & vbicumque sint, etiam in domibus suis, quicquid possident habent nomine ordinis, & distribuunt de licentia magistri, sicut etiam fratres clerici beneficiati sunt in domibus suis, & quod sunt mancipati suo conuentui, etiam est verissimum, & probatur in bulla confirmationis supra cap. 4. n. 11. vbi agitur de domo maiori ordinis. & n. 23. ibi in consilio, & dispositione domus assistat, & n. 37. ita in domo maiori & c. & in regula supra §. 1. n. 53. & n. 56. vbi fit mentio conuentus, ad habendum capitulum Generale: & Prioris ordinis, qui animarum omnium fratrum tam clericorum, quam militum curam habeat, & est capitulum 32. & cap. 35. regulæ que etiã habetur, in lib. stabilim. & in cap. 5. regulæ fit etiam mentio Ecclesie propriæ, hoc etiam patet, ex lib. stabilimentorum quorum facta est mentio, supra cap. 1. §. 47. n. 3. (Le ternen a su conuento.) Sunt etiam mancipati vite contemplatiuæ, & orationi, & horis canonicis, vt probaui ad 6. arg. & patet ex regula supra lib. 1. c. 4. n. 23. de horis canonicis n. 53.

6. Illud vero quod vltimo loco allegatur, quod isti fratres vocantur Laici, in bulla confirmationis, frivolum est, ibi enim satis aperte indicatur, & ostenditur, diei Laicos, non quia seculares sunt: sed quia clerici non sunt, sacramento ordinis insigniti. Imo bulla in eorum fauorem est alleganda, dicit enim ibi, quod ipsi, & clerici communem vitam profitentur & quod gaudent privilegio Canonis.

7. Explico magis, & confirmo ex praxi aliam religionem, in quibus religiosi conuertunt, hoc est, non deputati choro, sed officij

rijs laicalibus donnis, dicuntur laici, sunt tamen vere religiosi, textu cap. ex eos de electione. in 6. §. in Ecclesijs. ibi, conuersi laici, cum Clericis, & glosa ibidem, sic Diuus Thomas in 22. quest. 189. artic. 8. ad 2. vocat quosdam monachos laicos. Et Dominicus Soto de Iustitia & iure libro. 10. art. 3. versus finem de monachis laicis. Sic frater Petrus de Aragon in 22. D. Tho. q. 183. art. 12. fol. 872. & 873. col. 2. & frater Manuel Rodriguez in sum. c. 138. conc. 12. & refert quendam bullam Leonis papa 10. quæ habetur in compendio suorum priuilegium titul. laici fratres. §. 4. Sic & frater Alphonfus de Vega in sua Sylua lib. 2. casu 453. qui & refert eandem declarationem bullæ Leonis 10. in compedio priuilegiorum sui ordinis, pagina 183. sic & Syluester in summa verbo. de laicis. num. 1. videri poterit Abbas Panormitanus in cap. Ecclesie Sanctæ Mariæ de constitutionibus. n. 3. & Nauarr. de oratio. cap. 7. num. 4. & Belarminus lib. de Clericis. c. 1. Verba ergo textus duo (quæ diui Hieronymi sunt) bene sunt intelligenda: nam iste sanctus Doctor notitiam non habuit huius ordinis militaris, & loquutus est generaliter, regulariterque secundum quod contingere solet: videlicet vxoratos religiosos non esse.

8. Et quod omnia verba textus, non sint strictè, seu literaliter sumenda: patet ex ipso, & glosa. agens enim de genere Ecclesiasticorum, dicit, & hoc designat corona in capite. at profectò in religionibus, fratres conuersi, seu laici, vt in ordine sancti Dominici, & sancti Francisci coronam non portant, sed neque est necessarium, quod sint mancipati, & vacent rebus Ecclesiasticis addicendo, & diuino officio: sed sat est, quod per tria vota ad alia obsequia, & opera vitæ actiue sint deputati. quales sunt hi fratres milites principaliter dicati vitæ actiue: scilicet defensionem Ecclesie. quod regula ipsa S. Iacobi in cap. 12. etiam indicat his verbis, *Si algun freyle fuere medroso, o no conueniente para yr a la guerra, siua segun la prouidencia del Maestre, en las otras cosas, e negocios de la casa.* In quibus verbis, etiam notentur ista verba, *de la casa*, mancipatus est enim vniuersq; suo cõuentui, vt modo dicebã, & omnes hi milites degunt vitã. (vbicumque sunt) de ordinatione mancipari.

9 Sed neq; obstat, quod allegatur in argumento scilicet, temporalia possidere: nam possident ea, vt alij religiosi viuendo sine proprio, sed neque terram colunt, vt pretenditur de secularibus, quia isti fratres totum suum statum habent in belligerendo.

PRO.

pro Deo & hoc omnes profitentur. Quod si aliqui negotia secularia tractant, seculariter non tractant; nam quicquid faciunt de licentia magistris faciunt, vt etiam ostendi §. 2. in solutione 2. argumenti. quod si aliqui tractant negotia secularia, seculariter, adhuc argumentum non probat intentum, sed tales male facere, & debere corrigi.

10. Vxores vero ducunt de licentia Magistris, & qui coniugati ordinem ingrediuntur, de licentia vxorum ingrediuntur, & propterea habent vxores, quasi non habentes, vt explicatum est, in solutione ad 2. & 3. argumentum, & quod se totaliter mancipant diuini obsequijs, & ordini, & magistro, cui obedire tenentur in omnibus, & vitam degere in habitu, & conuersatione religionis, vt dicit bulla, & regula, vt saepe est dictum, & ita de his coniugatis textus non loquitur, sed de alijs, qui sunt cum proprio, & sine obseruantia regulari, vt sunt communiter coniugati. Est etiam instantia optima contra intentionem arguanti, quia apud Græcos, aliqui coniugati sunt, & personæ Ecclesiasticæ, & etiam apud nos Occidentales, sunt aliqui Clerici primæ tonsuræ coniugati, & gaudent priuilegio si quis suadente 17. q. 4. & fori, vt docemur in cap. vltimo de clericis coniugatis in 6. & cap. quia tua 12. q. 1. cum glossa. Item quia vt adnotat glossa, in cap. duo sunt Templarii sunt Ecclesiasticæ personæ, & tamen possunt mouere arma, ex permissione Ecclesiæ sicut etiam fratres Sancti Ioannis.

11. Id vero quod arguitur, decimas dare: in eo sensu quo loquitur textus, non comprehenduntur isti milites, non enim sic dant decimas, sed ipsi potius, accipiunt decimas a secularibus, & ingressum Altaris, *El pie del Altar*, habet enim hij fratres milites Ecclesias, & populos earum, & propterea dicuntur commendæ, & ipsi Commendatarij, & vnum corpus religionis faciunt, cum fratribus clericis, qui clerici respectu populorum sunt veluti Vicarij perpetui, sacramenta administrantes, & alia spiritualia. Decimas vero quas hi milites dant, fratribus clericis sui ordinis dant, & ita (licet istæ decimæ sint fratrum clericorum) suo ordini dant, & per consequens sibi ipsis dant, vt adnotat glossa loquens in nostro caso, in cap. veniens de verborum significatione, verbo, per soluant. text.

ergo duo sunt genera, non facit contra eos, & allegandus est in suum fauorem, & ita allegatur a bene sentientibus.

Sol.

Soluitur decimum argumentum ex doctrina D. Thomæ. 22. q. 186. art. 4. ad 3.

& ar. 2. ad 3. & q. 88. ar. 11.

§. Decimus.

VIA cepi soluere argumenta ab autoritate desumpta, placuit hoc loco doctrinæ D. Tho. mentionem facere, quam aliqui Neoterici, sine fundamento solido, allegant contra hos milites.

Dominicus Soto lib. 7. citato de iustitia. et iure q. 5. ar. 5. circa finem; vt probet istam religionem S. Iacobi respectu militum non esse simpliciter religionem; sed secundum quid: adducit literã D. Tho. 22. q. 186. ar. 4. ad 3. sic. Arguit D. Tho. quod continentia ad perfectionem religionis, non requiratur, eo quod aliqui sunt religiosi, qui vxoribus vtuntur. et respondet D. Tho. illos viuendi modos, vbi est matrimonialis vsus, non esse simpliciter, et absolute loquendo religiones, sed secundum quid, in quantum scilicet aliqua participant que ad statutum religionis pertinet. Hec D. Tho. hæc Dominicus Soto lib. 7. de iust. et iure q. 5. ar. 3. versus finem.

Secundo, arguitur ex doctrina D. Tho. ar. 2. eiusdem questionis 186. in solutione ad 3. arg. dicit enim D. Tho. quedam consilia sunt que si prætermittentur, tota vita hominis implicaretur negotijs secularibus, puta si quis haberet propriũ, vel matrimonio vtretur.

Tertio, arguitur ex ea lem 2. 2. q. 88. ar. 11. vbi dicit quod debitum continentie est essenziale statui religionis. ergo.

Respondeo ad primum. D. Thomam non loqui de his fratribus militibus, qui profitentur regulam religionis, tria substantialia vota continentem, sed loqui de illis, que aliqua conuenientia statui religionum seruant. quales dicuntur esse, viri, et femine ordinis tertij Predicatorum, vel Franciscanorum, non profitentes tria substantialia vota religionis, sed obligantes se, tantum ad quedam ieiunia, & præces, et continentiam quorundam dierũ et adferendum aliquem habitum secretum, vel publicum, quo significetur esse illius tertij ordinis, et multi viri docti nostri tẽporis sic intelligunt D. Tho. inter quos est doctor Nauarr. in Apolog. de redi. q. 1. mon. 56. n. 5. et 9. et in conf. lib. 3. de regul. conf. 12. ad-

iuato.

inuncto. 13. De simili etiam modo viuendi loquitur Clementina cum ex eo, de sententia excom. & ibi glossa, vbi præcipitur, ne fratres minores recipiant in suis Ecclesijs ad audienda diuina officia tēpore inter dicti fratres de ordine tertio S. Francisci, & glossa. dicit ibi, quod isti habent propriū in singulari. Videnda est etiam glossa in Clementina cum de quibusdam, de religiosis domibus verbo obedientiam, & Abbas in c. causam de iudicijs. n. 2. dicit, quod isti de tertio ordine S. Francisci non sunt simpliciter fratres, sed fratres de pœnitētia, videri poterit Ancarran. de immunitate Ecclesiarū. lib. 6. & Arnaldus Albertinus de hæreticis lib. 6. c. quonia.

6 Præterea quod doctrina D. Tho. non habeat locū in his fratribus militibus qui regulā profitentur, & nō habēt propriū, nec propriam voluntatē, nec sunt sui iuris: patet ex doctrina eiusdem in eodem articulo. ibi enim D. Tho. loquitur de frequenti experientia veneratorū, quæ verba non tantū vsum denotāt, sed & fructiōnē vxoris pro voluntate non ad stricta ad obediendū prælato, vt isti fratres, vt etiā significat in opusculo 18. c. 8. tractans ex professo de materia huius articuli. in quo etiā fundat suā doctrinam in sollicitudine, quam talis conjugatus habet de familia, & vxore, cum enim habeat propriū, gubernatio sibi incūbit. hæc autem omnia in conuenientia, cesare per regulam D. Iacobi: patet ex ea, & eius Bulla. & ostendit c. 2. notab. 7. & in solutione 2. argum. & primi. Dicit deinde D. Tho. in hoc eodem artic. in respōsione ad 2. quod nō debēt homines præsumere esse tantæ virtutis, vt cū diuitijs, & matrimonio possint ad perfectionē peruenire: sicut nec aliquis præsumit hostes, inermis inuadere, quia Sāson cū mādibula asini multos hostiū peremit. quæ doctrina etiā est optima: sed quod non sit cōtra hos fratres milites: patet ex locis modo allegatis in bulla, & regula. nō enim præsumūt cū diuitijs, & matrimonij oneribus, peruenire ad perfectionem charitatis: nec hoc regula docet: sed ad exemplū Domini nostri Iesu Christi, viuere sine proprio, & obedire prælato in omnibus, & per omnia. docet etiā caste viuere, vel omnimode, vel secundū castitatē cōiugalē, ducendo vxores de licentia sui prælati, secundum institutionē Dei, & prudentiā Apostoli Pauli ad habēdos filios, Dei seruos: & præcipitiū in continētis, euitandum: in quo Sāson fortissimus, & Dauid, & Salomon, & Alij plurimi ceciderunt. vt ostendit hoc cap. 2. in principio not. 1.

7 D. Tho. in hoc argum. 4. q. 186. in argumēto sed cōtra, allegat licetā D. Pauli. 2. ad Corint. 7. mundemus nos ab omni inquinamento carnis

carnis, & spiritus, perficientes sanctificationē nostram in timore
 Dei. hæc litera non est contra hos milites. vt ostēdi c. 1. §. 11. & 12.
 Probo etiā ex eadē litera D. Pauli. Diuus enim Paulus non loqui-
 tur, contra castitatē coniugalem: sed contra peccata. inducitq. nos
 Apostolus, ad ea omnia vitanda, simulq; mundi, & sancti perficiē-
 tes sanctificationē: hoc est mūdationē inchoatam in baptismo, quę
 emundatio in vero cultu Dei perficitur. & per timorem: intelligit
 timorem filiale, & nō seruile. Deinde D. Pau. in eadē epistola
 dicit capite nos. &c. vbi, per adcomoriēdum, & ad cōuiuēdū, intelli-
 git, id est, paratus sum mori pro vobis, & ad cōuiuēdū, & vt de-
 siderē vos esse sotios in vita eterna. quę optime accōmodari pos-
 sunt his fratribus militibus. vt dixi c. 1. §. 11. quod ex vi regulę quā
 profitetur habēt exposita corpora sua in gi martyrio pro Christo,
 & fratribus. litera ergo D. Tho. nō est alleganda cōtra hos fratres
 nec esse potest contra eos. cū dicatur in regula D. Iacobi quod Car-
 dinalis Albertus probauit doctrinā D. Pauli hanc militiā, esse ordi-
 nem confirmationem dignum, vt supra lib. 1. c. 4. §. 11. n. 17.
 8 Resoluēdo ista satis patet D. Tho. in discursu totius articuli 4.
 q. 186. loquide coniugatis, qui non profitentur tria vora: sicut isti
 milites: & ita, doctrinā, quā tradit in solutione tertij argumēti alle-
 gati in contrarium, debemus intelligere de coniugatis, qui secūdū
 modos quosdā honestos viuunt, non autē cōtra fratres milites S. Ia-
 cobi, Calatraę, Alcantarę, & Montēsę, et similitū, qui secundū
 regulam D. Iacobi matrimonium, contrahunt.
 9 Quod magis declaro, per ea quę dixi cap. 2. nota 7. et ad 6. arg.
 quod matrimonio possunt homines vti secūdū diuersos modos, et
 id Sūmi Pontifices indicant aperte, vbi causa Paul. 3. cū dispēsa-
 uit cū militibus Calatraę, & Alcantarę, vt possint matrimoniū
 contrahere: nō dispensauit in definite, vt possent quo quomodo
 matrimoniū contrahere, sed signāter dixit, vt fratres milites S. Ia-
 cobi sub regula S. August. suamq; dispensationem coarctat, modi-
 ficat, ordinat, & statuit in ordine ad regulā S. Iacobi, vt patet ex ea
 dē bulla. quę proter hanc causā, nō tantū semel, & iterū, sed plu-
 ries repetit ordinē S. Iacobi supra lib. 1. §. 6. n. 6. & 7. & 8. & 9. &
 §. 51. n. 2. & §. 52. n. 3. &c. vidit etiam Sum. Pont. qd sic nō destrueba-
 tur corū religio. sed qd potius ipsius militiæ pro pagationi, & bono
 regimini consuleretur, vt patet ex eadē bulla, & bullis Greg. 13. &
 Sixti 5. & propterea ibidem Sum. pont. professionem cum castita-
 te coniugali fictā regularem, appellant, & posita sunt ista bul-
 lę supra, §. 51. & 52. pro militibus de Montēsę.

Litera
D. Tho.

10 Sed & hæc hic magis immorari oportet pro intelligentia
maiori literæ D. Thom. ad quam nos ipsa vocare videtur, dum
in solutione 3. argum. citati utitur particula S E C V N D U M
quæ particula emphasim habet. Et iste S. Doctor sæpe ea utitur.
in speciali in ista. q. 186. verbi gratia. ar. 1. ad 2. & art. 2. in corpore,
docens, quod religiosus non tenetur ad omnia exercitia, sed ad ta-
xata secundum regulam. idem etiam dicit ar. 7. ad 3. & ita non re-
cte allegatur litera D. Tho. in argumento isto posito in principio
huius §. tacendo particulam (Secundum.) Litera enim Diui
Thomæ sic habet. † ad tertium dicendum quod illi modi viven-
di, secundum quos homines matrimonio utuntur, non sunt simpli-
citer, & absolute loquendo religiones, sed secundum quid. † Sic habet
litera D. Thom. et sic est legendus, non autem ut prædictus au-
tor arguens, interpretatus est, dicēs † Vbi est matrimonialis usus †
sed dicere tenebatur. † Secundum quos matrimonio utuntur † nã
quo ad vim, et proprietatem verborum diuersa sunt, et multum
difert, dicere: Ibi est matrimonij usus: an illic est matrimonij usus
secundum talem modum, vel regulam. Difert enim ut superius
et inferius, nam uti matrimonio, genericum est, ad plures modos
utendi matrimonio. & multum interst an quis matrimonio
utatur secundum communem viuendi modum hominum,
vel secundum aliquem pium viuendi modum, vel secundum
regulam Sancti Iacobi. ut iam ostendi. cap. 2. not. 7. fit exem-
plum hoc declarans in animali, quod genus est. et ubicunq. est, vi-
uens est: non tamen semper rationale, aut semper irrationale: cer-
tum este nim, quod si iungatur cum inhilabili, fit equus, si cum rugi-
bili, leo, si cum rationali, est homo. Sic in usu matrimonij: quia cõ-
tractum secundum regulam S. Iacobi, quæ per tria vota ducit ho-
mines ad perfectionem diuini amoris, fit homo coniugatus, reli-
giuosus. & hoc sic docent Summi Pontifices, & signanter Alex.
Papa 3. in bulla confirmationis, & in regula. Quã imitatus Paulus
PP. 3. disposuit, ut fratres milites Calatraue, & Alcãtare cõtraherent
matrimonium: voueantque castitatem, non quomodocunq.
sed secundum regulam S. Iacobi (ut modo dicebam.) Et de militibus
de Montesia, Greg. PP. 3. & Sixtus 5. diuersis locis, ibi † tantum ca-
stitatem coniugalem vouerent, sicuti in militia S. Iacobi de spata,
obseruabatur, & infra. num. 6. Coniugalem castitatem iuxta sta-
tura militiæ Sancti Iacobi, & infra. In numerum, & consortium
fratrum militum de Montesia, eorumque habitum, & professionem
regu-

Nota.

regularem recipi, & admitti, & in ea militia sic coniugati per manere † vbi inter alia oportet ponderare vltima verba † in militia permanere coniugati † nō quomocunq; † sed sic coniugati † scilicet, sicuti in militia S. Iacobi, quod etiam aperte probatur, ex bulla Sixti Pape s. concessa D. Balthasari de Cūniga fratri militi S. Iacobi, vt obtineat pensionem Ecclesiasticam, & in ea fit mentio de matrimonio, iuxta stabilimenta militię S. Iacobi contrahendo, & consumando, Dat. Romę 10. Sep. anni 1586. & ex his patet quod litera D. Thomę in solutione ad tertium ar. 4. legenda est cum particula † Secundum † & non sine ea recteque interpretatur, & sumitur a doctōribus litera D. Tho. quod loquatur de hominibus, qui secundū piū viuendi modū, matrimoniū contrahunt: non autem de contrahentibus secundum regulam Sancti Iacobi.

12. Et profecto quod D. Thomas non exclusit penitus matrimonij vsum, ab statu religionis, non solum indicauit aliquatiter vtendo particula (Secundum) sed etiam insinuare videtur, dum in eodem articulo in solutione ad secundum argumentum, agit de modo, secundum quem Abraham, & antiqui Patres vsi sunt matrimonio: dicens, quod simul cum coniugio matrimonij, habuerunt animę perfectionem.

Replicas, quia est dispar ratio, vt ibi docet D. Thomas videlicet quod Abraham habuit celibatum in habitis, & potuit non vti matrimonio, sed tunc non oportuit. Respondeo, non id inficior: sed quod dico est stare posse cū vsu matrimonij, perfectionē animę, multum que differre vti matrimonio vt sic, vel vt sic, quod D. Thom. non negat, sed potius indicat, & docet, & propterea Doctor iste Sanctus allegari contra, non debet, & potest, qui omnia sigillatim explicare, non debuit, nec potuit.

13. Ad secundum argumentum desumptum ex arti. 2. ad 3. eisdem D. Thomę iam patet solutio, ex dictis, & in solutione ad secundum argumentum, & hoc eodem cap. 2. notabili septimo quod matrimonium, & eius vsus potest diuersi modo considerari scilicet, cum oneribus, & impedimentis suis: que marito incumbunt: secus vero, vt in ordine S. Iacobi contrahitur, secundum cuius regulam, talia opera fratri militi non incumbunt, & sic bene potest matrimonium stare cum religioso statu. Ac proinde, oportet prudenter interpretari literam D. Thomę, nec stricte, & litera litera sumenda est, quod nullo modo possit inueniri simul, habere

R proprium,

proprium, seu matrimonij vsum, cum statu religioso, & de primo constat ex decretali Grego. Papa 13. posita supra cap. 2. nota. 9. esse religiosos, qui habent proprium non solum in communi, sed etiam in singulari, & quod sunt vere, & proprie Religiosi. & certe ipsa litera D. Thomæ se declarat, dum dicit, † quia si haberet proprium implicaretur negotijs secularibus † ex qua doctrina deducitur, quod si sollicitudines istas, a tali homine qui proprium habet, separemus non sequitur tale inconueniens, nullaque manet implicatio: nullum impedimentum potens ad impediendum cursum, & tendentiam ad perfectionem, & contra hoc non est litera D. Tho. qui bene docuit generaliter loquendo. & vt communiter fit, & tantus doctor, (vt dixi) non potuit cōprehendere, & sigilatim tractare de omnibus casibus, qui pro tēporū varietate eueniunt. sic & in causa matrimoniali, de qua agimus, dicēdum est quod bene potest esse vsus matrimonij, cum religione. quia possunt tolli impedimenta omnia, tendendi ad perfectionem, vt in rei veritate Christi Vicarius Alexander 3. cum sua sancta Sede, diligenti, & maturo examine substulit in regula S. Iacobi, & satis est explicatū. Et huius instituti militiæ S. Iacobi particularem notitiam D. Thomas, non habuit, vt pote ab ealōge legens, & quia (vt dico) non debuit omnia tractare, & hæc maxime: quæ difficilis, in ventu fuit, & longā indagacione præmissa, a sancta Sede Apostolica, aprobatus ordo.

14 Ad 3. argumentum desumptum ex litera D. Tho. 22 q. 88. ar. 1. Respondeo. quod male allegatur & legitur litera D. Tho. vt est proposita in argumento isto. sic enim litera interrumpitur, nam q; doctrina D. Thomæ de virtute continentiae loquente, non est absoluta, sed respectiua in ordine ad aliud. non enim de continentia loquitur categorice, & secundum suam pulchritudinem, & decorem seu dignitatem, vt patet ex verbis eiusdem articuli in corpore sed hic loquitur de eâ hipotetice, per modum plurium propositionum, & vt continentia instrumentum est, importans ordinem ad compositionē status religiosi, & propterea litera D. Thomæ legenda est, non membratim, vt in argumento vsurpatur, sed tota legenda est. Pro cuius maiori declaratione pono conclusiones sequentes:

Prima cōclusio, cōtinētia in statu religioso pertinet ad cōsequendam perfectionē instrumentaliter, & dispositiue, sicut paupertas.

Conclusio est Dni Thomæ 22. q. 186. in corpore, & articulo 5. ad 4. in quo dicit quod per votum continentie, excluduntur actus

Con-

omnino perfectioni religionis contrarij, & in q. 188. ar. 7. ad 1. dicitur quod paupertas non est perfectio, sed perfectionis instrumentum, minimumq; inter tria principalia instrumenta perfectionis, nā votum continentię præminet voto paupertatis, & votum obedientię præfertur vtriusq; quia vero instrumentum non propter se queritur, sed propter finem: non tanto aliquid fit melius, quanto maius est instrumentum, sed quanto est magis fini proportionatum, sicut medicus, non tanto magis sanat quanto maiorem dat medicinam, sed quanto medicina est magis proportionata morbo: sic ergo non oportet quod religio tanto sit perfectior quanto maiorem habet paupertatem, sed quanto eius paupertas est magis proportionata fini communi, & speciali. hæc D. Tho. & in ar. 6. dicitur quod comparatio quæ est secundum exercitium est respectiua, quia exercitium non queritur propter se, sed propter finem.

Itaq; secundum sententiam D. Tho. & rei veritatem agendum est hic de continentia, secundum quod necessaria est vt simul cum alijs duobus votis, status religiosus constituitur ¶ vnde sit.

16 Secunda conclusio, secundum doctrinam D. Tho. continentia quæ de necessitate in statu religioso requiritur, & sufficit est, vt homo per eam, & alijs duobus votis ducatur ad perfectionem, seu quod idem est per eam, & alia duo vota status religionis taliter in regretur, per quem homo ab renuntiet seculo, totaliter Dei seruitio mancipatus.

Conclusio hæc patet ex dictis, quia continentia requiritur dispositione, vt instrumentum. ergo &c. Probatur etiam ex littera D. Tho. in argumento allegata ex ar. 11. q. 88. in 22. dum dicit, continentiam esse annexam essentialiter statui religioso, per quem homo renuntiat seculo &c. probatur etiam Irrefragabiliter, ex verbis allegatis bullarum Greg. 13. & Sixti 5. in hoc arg. n. 11. ibi votum perpetuæ castitatis &c. sed illius loco votum castitatis coniugalis facere, sicuti in militia S. Iacobi, & sic coniugati in militia permanc re. hæc ex bullis Greg. supra li. 1. cap. 4. §. 51. n. 1. & Sixti 5. §. 52. n. 6.

17 Vnde & per hæc soluitur hoc 3. argu. propositum ex littera D. Tho. non. n. legēda seiūctim, sed totaliter est sic ¶ Est autē debitū continentię essentiali de statui religionis, per quē homo abrenūciat seculo, totaliter Dei seruitio mācipatus, quod nō potest simul stare cū matrimonio, in quo incūbit necessitas procurādę vxoris, et prolis et familiæ et rerum quę ad hoc requiruntur &c. ¶ Hęc ex D. Tho. Et sic simul debet legi tota periodus. Sic autem, non est contra

R 2

regu

Nota

regulam Sancti Iacobi: sed potius in eius favorem, præcipit enim regula continentiam coniugalem, taliter dispositam per votum eiusdem, & votum viuendi sine proprio, & votum obediendi in omnibus & per omnia quod homo ab reuertiatur seculo. Vt probauit cap. 1 §. 7. & totaliter Dei seruitio mancipatur, vt probauit eodẽ c. §. 11 & §. 6. quod relinquens hunc ordinẽ: est Apostata, & quod assumens eum, constituitur in statu Ecclesiastico, & vera religionis, vt probauit ibidem, & §. 3. ex modo loquendi summorum Pontificum, & §. 4. ex professione, & habitu regulari, & §. 5. & 8. & 9. quod gaudent priuilegio canonis, & fori, & §. 12. quod potest stare matrimonium, & eius usus secundum regulam Sancti Iacobi, cum statu religioso, vt satis ostendi supra cap. 2. notab. 7.

18. Preterea nec facit contra hos milites doctrina D. Pauli. 1. ad Corinth. 7. quæ in eodem articulo 11. eiusdem quæst. 88. allegatur a D. Thoma statim subiungens, qui est cum vxore: sollicitus est, quæ sunt mundi, quo modo placeat vxori, & diuisus est. Hæc ex D. Thoma. at iam ostendi supra in solutione ad secundam argumentum, quod procedit contra eos homines, qui non faciunt hæc tria vota, & patet quod in hoc sensu allegatur sic a D. Tho. agit enim de hominibus, & matrimonio, in quo ex officio incumbit procuratio familie. Et hanc causam Apostolus assignat sui consilij: quod dederat de continentia seruanda. 1. ad Corinth. 7. Qui sine vxore est sollicitus est quæ domini sunt. vt etiã docet D. Thomas, & in hoc sensu, hanc literam D. Pauli allegat, opus 18. cap. 8. quæ sunt valde notanda. & si bene intelligatur: non sunt contra hos fratres milites Christi, & Iacobi. vt sepe est explicatum, quod non sunt sui iuris, sed totaliter cum omnibus bonis suis constituti sub obedientia & dominio prelati, & ita facti (vt credo) patet, quod litera D. Thomæ loquens de continentia statui religioso annexa: est intelligenda, de cõtinentia quæ sufficiens est pro talifratu.

Et confirmo & explico ex altera doctrina Diui Pauli. 1. ad Timot. 3. vbi dicit, ne Neophytus assumatur in Episcopum, ne superbiat, & in iudicium, incidat diaboli. Explicant Doctores, quod si cessent ista inconuenientia, & causa inhabilitatis: valeatque se cum alijs conformare: poterit assumi in Episcopum, vt magis ostendi supra in solutione ad secundum num. 15. Item confirmo ex Concilio Florentino in institutione Armenorum. vbi

vbi agens de Sacramento Pœnitentiæ, ponit ex parte materiæ cō-
tritionem, & nullam facit mentionem attritionis. Similiter & Cō-
cilium Tridentinū Sessione 14. c. 3. At certum est quod sub nomi-
ne contritionis compræhenserunt non solum contritionem perfe-
ctam, sed etiam contritionem imperfectam, & probatur ex Conci-
lio Tridentino, sess. 14. cap. 4. vbi docet, esse de materia Sacramē-
ti pœnitentiæ contritionem imperfectam, quæ attritio dicitur. Et
ratio huius est, quia simul cum alijs partibus sacramenti, tollit obij-
cem gratiæ, disponitque, &c.

19 Cum ergo hæc ita se habeant, & contritio, sumpto vocabulo
late, & non striete, & in ordine ad Sacramentum pœnitentiæ, cō-
præhendat contritionem imperfectam, intelligitur que ibi sub no-
mine contritionis ad affectum disponendi in sacramento pœniten-
tiæ, constituendumque ipsum vere, & essentialiter vna cum alijs
partibus: Protesto cum Diuus Thom. dicit continentiam necessa-
riam esse materiam, vt instrumentum, seu dispositionē in religio-
so statu: ibi per continentiam: non omnimodam continentiam, Not.
sed quæ sufficiens materia sit, sufficiensque instrumentū vna cum
alijs votis (neque enim vnum medium, aut votum tantum sumere
debemus) compræhendi debere, & intelligi dicendum est. eadem
siquidem est ratio, & instrumentum non propter sequeritur, sed
propter finem, & ideo non debet attendi an sit in se maius, aut me-
lius: sed an fini proportionetur. vt docet D. Tho. in locis citatis.
quæst. 188.

20 Legatur D. Thom. lib. 1. in Periherm. vbi agit de natura, &
vi propositionis Cathegoricæ, & hypotheticæ, & in. 1. p. q. 31. agit
de dictione, solum, quod potest accipi, vt categorematica, vel
sincategorematica. & ibi, & in ar. 4. docet. quod dicta sanctorū
Patrum in quibus reperitur dictio exclusiua adiuncta termino per-
sonali, exponenda est, vt non excludat personas diuinas. Et ita in-
telligitur illud Ioannis. 17. vt cognoscant te solum Deum verum,
&c. Itaq; dico quod dictio exclusiua (solum) aut (tantum) de iure
non excludit casus similes in quibus reperitur eadem ratio legis,
aut canonis, & cum casus omissus, similis est expresse, pro expres-
so habendus est. Et probatur ex lege. Gal. 5. Quid sit tantum de li-
beris, & posthumis. ff. quod promissio facta in vno casu porrigi-
tur ad alios sibi similes.

Videndus est Couarrubias 2. p. epi. decret. c. 13. num. 18. dicit sic,
notandum est, ad substantiam religionis perfectæ, pertinere tria

R 3

vota

vota continentia, paupertatis, & obedientia, vt docet eleganter D. Thom. 22. q. 186. art. 3. 4. & 5. non tamen ita precise sunt hæc tria vota de substantia perfectæ religionis, quin quandoque limitata religioni etiam adhiereant, esse & enim hæc tria de substantia perfectæ religionis constat: posse autem contingere limitata: patet, vt votum paupertatis intelligatur in particulari, non in communi: Item, votum continentie quandoque intelligatur in castitate coniugali, vt in militibus S. Iacobi qui profitentur castitatem coniugalem, & nihilominus religiosi sunt, & tria vota substantialia profitentur. Hæc ibi.

21. Resoluendo ergo supradicta satis probabiliter dicitur, imo ita dicendum esse censeo, quod attenda omni doctrina D. Tho. (qui docet posse institui religionem ad militandum) non esse contra hos fratres milites. dum enim dicit matrimonium non posse stare cum statu religioso, intelligendum est, de matrimonio in quo ex officio incumbit necessitas procurandæ familiæ &c. vt ipse etiam Sanctus doctor se explicat. talis enim necessitas procurandi, secundum suam naturam diuisionem causat, vt talis homo, qui & est sui iuris, partim seruiat Deo, partim attendat familiæ, & diuisus est, vxor autem fratris militis S. Iacobi, cessit iuri suo, fraterq; iste posuit suum statum imbelligerendo pro Deo professione. tolemni, sub obedientia alterius totaliter constituto.

22. Sequitur in litera D. Thomæ in eodem ar. 11. q. 88. nomen monachi ab unitate sumitur per oppositum ad diuisionem prædictam. Hæc ibi. vbi attendendum est dicere per oppositum ad diuisionem, non enim dicit per oppositionem ad matrimonium, & eius usum, sed ad diuisionem: quæ per obligationem procurandæ vxoris, & familiæ causatur, isti vero fratres non sic, nam secundum regulam, quam profitentur totum (vt dico) suum statum & intentionem specialem habent in belligerendo pro Deo, & totaliter dependent a magistro, & ordine eorūq; domus, factumq; est essentialiter vnum corpus religionis ex coniugatis, & non coniugatis: coniugatique isti recte se valent conformare cum non coniugatis. & cum statu religioso, vt expresse docet Alexander 3. in Bulla ibi. Et isti & illi militent vni regi. supra lib. 1. cap. 4. n. 10. & per totam: cum ergo cesset causa inabilitatis, excludi nequeunt ab statu religioso, sicut neque Neophiti ab Episcopatu.

23. Aliqui vt respondeant præfato argumento, opinantur, posse
166

responderi literę D. Thomę, quod dum dicit continentiam essentialiter requiri ad religionem, loquatur de perfectissima religione, & in apice religionis constituta, per ea quę tradit frater Michael de Medina de sacro. homi. contin. lib. 4. controuer. 7. fol. 383. eo quod, in statu religioso, est latitudo, & vna religio est strictior alia, & perfectior alia.

24 Mihi autem illa solutio propo sita placet, & magis eam confirmo ex doctrina eiusdem Sancti Thomę, nam in eodem art. 21. in corpore concludit sic. † & ideo in voto solemnizato per professionem religionis non potest per Ecclesiam dispensari, & rationem assignat decretalis, quia castitas est annexa regulę monachali † Hęc D. Thomas, qui doctrinę decretali innititur. Ostēdi autem supra §. 3. ad 7. argumentum hanc decretalem non loqui de omni regula religionis, sed de monachali: item quia videmus quod Summi Pontifices dispensant, & etiam docent in suis apostolicis literis, has militias esse religiones. Propter quę: necessariū est prudenter interpretari literā Diui Thomę de contrariari bullis apostolicis, videatur, quas Sanctus Doctor semper sequutus est.

25 Sic etiam aliquoties aliās interpretatur a suis Discipulis, verbi causa in hac quęstione 88. articulo 3. & articulo nono & quęst. 289. articulo secundo ad primum & articulo 5. in corpore & in additio. ad tertiā partē quęstione 53. articulo secundo ad tertiū & quod l. tertio articulo 18. & quod l. octauo articulo decimo & quod l. decimo articulo vndecimo dicit, quod duplex est votum religionis, solemne, quod hominem facit monachum, vel alterius religionis fratrem, habetque adualem promissionem, & collationem personę: per votum autem simplex, habet promissionem sine traditione, ex quo aliquis non fit monachus, vel religiosus, sed solum est obligatus ad religionis ingressum, hęc ex Diuo Thoma. qui prudenter interpretandus est, ne relinquatur in hoc (vt ab aliquibus relinquitur.) nam vt vidimus in hoc capitulo secundo notab. nono decretalis Gregorij Papę definit, per tria vota simplicia emissa in societate Iesu, hominem, se religioni dedicare atque actu tradere, illa q; emittentes in statu verę religionis constitui, vereque & proprie religiosos esse. & vbique semper, & ab omnibus censeri & nominari debere.

R 4

Item

Item in alia materia dicit D. Thom. 3. p. q. 82. ar. 7. ad 2. quod solus Baptismus permittitur esse ratus hæreticis, & schismaticis: quia possunt licite baptizare in articulo necessitatis, in nullo autem casu, licite possunt Eucharistiam consecrare, vel alia sacramenta conferre, hæc D. Thomas. secundum quam literam hæreticus sacerdos, in articulo necessitatis non potest administrare sacramentum pœnitentiæ, & tamen in rei veritate, & secundum Concilium Trident. potest tunc administrare sacramentum pœnitentiæ, & ita intelligitur communiter Concilium a doctoribus. de quo videri poterunt Henrici; lib. de pœnitentia cap. 11. n. 8. & Frater Manuel in Summa cap. 59. De la Confession. conclusion. 2. n. 4. Saluatur autem litera D. Thomæ dicendo, intelligi, non licere suscipere ab hæreticis sacramentum pœnitentiæ in extrema necessitate, quando ex tali susceptione, immineret probabiliter periculum infectionis hæresis, aut apostasię suscipienti, secus vero quando non timeretur (cum Dei gratia) tale periculum. Sic ergo proportionabiliter dicendum est de voto continentiæ, requiri in statu religioso, vt vna cum alijs votis ducat ad perfectionem: non vero de necessitate requiri omnimodam continentiam, vt satis est explicatum, nec contra facit litera D. Thomæ, & si videret ita se explicaret, Credo, & teneo & dicendum est, & dicunt & docent viri docti, quos de hac re consului, & eorum nomina recenseo ad finem huius libri, quorum & habeo ob signitationes.

Soluitur vndecimum Argumentum quod vouent castitatem secundum quid.

§. II.

M S T I Fratres milites S. Iacobi, Calatrauæ, Alcantare, & Montesiæ vouent castitatem secundum quid, ergo istæ militiæ sunt religiones secundum quid, & non simpliciter, ipsi que sunt religiosi secundum quid, & non simpliciter. patet antecedens, quia vouent castitatem coniugalem, ergo &c.

Et confirmo quia istud votum castitatis cõiugalis, nõ est votum perfectum religionis, ergo non potest eo mediante constitui status religionis, probo consequentiam, quia status religionis, status perfectus est, & debet consurgere ex integra causa, maiorem probo, quia.

quia est votum valde imperfectum, cum desit illi materia omnimoda castitatis.

2. Ad argumentum, vouent castitatem secundum quid. Respondet deo quod vouent castitatem eo modo, & gradu, quo determinat Summus Pontifex: sicut & in alijs pluribus religionibus vouetur paupertas, & obedientia, non in tota sua perfectione, & rigore: nec propterea dicuntur vouere obedientiam, aut paupertatem secundum quid, vt patet ex hoc cap. 2. notab. 1. & 9. in quo signanter agitur de religione societatis Iesu, in qua coadiutores non formati habent proprium certo modo, & tamen non propterea dicuntur vouere paupertatem secundum quid, sed vouent paupertatem religiosam sufficienter, talia que vota ab eis emissa, sunt vere, & essentialiter religionis vota, ipsiq. vere, & proprie religiosi. Et per hæc satisfactum est argumento, nec opus est alia responsione.

3. Pro maiori autē abundantia, seu pro curiosis visum est mihi sic respondere, seu explicare, quando dicitis, vouent castitatem secundum quid. distinguo secundum quid, id est, non omnimode, & totaliter: concedo, secundum quid, id est, non essentialiter, & sic non simpliciter: nego. Potest enim particula simpliciter sumi aliquibus modis, scilicet absolute id est, secundum naturam rei, vel totaliter, id est, vniuersaliter, siue omnino, vt patet ex indice operum D. Thomæ verb. simpliciter, & ex ipso D. Tho. 3. p. q. 50. ar. 5. in corpore vbi dicit, quod corpus Christi mortuum, & viuum idem fuit numero simpliciter, nam idem diuinum suppositum fuit corporis viui, & corporis mortui: semper idem permanens suppositum, si autem simpliciter sumatur pro omnino vel totaliter, sic corpus Christi mortuum, et viuum, non fuit simpliciter idē numero, quia non fuit totaliter idem, nam corpori mortuo, desit vita. hæc ex D. Tho. vtendo ergo acceptione particule simpliciter, respondeo castitatem coniugalem esse simpliciter castitatem, id est essentialiter, castitatem enim coniugalem, essentialiter nihil desit: vt sit vera virtus castitatis, & patet a diffinitione. Castitas enim simpliciter dicta, est abstinentia ab omnibus prauis delectationibus venerorum, vt probaui cap. 2. notab. 5. ex doctrina S. Augustini, S. Thomæ, Abulensis, Caietani & aliorum.

*Castitas
quid.*

4. Ad confirmationem, votum castitatis coniugalis quod hi fratres emittunt non est votum perfectum religionis, nego propositum, quia aliud est, esse votum perfectæ religionis, aliud vero perfectæ, & omnimode castitatis, & hoc vltimum consistit in pro-

Nota.

R s fitenda.

tenda omnimoda castitate: quod nō est necessariū ad cōstituentiā religionē, sicut neq. est necessarium profiteri omnimodam obedientiam, & omnimodam paupertatem, & ita licet huic voto castitatis conjugalis desit. (vt de est) aliquis gradus, quē poterat habere: est tamen perfectio accidentalis, nec de necessitate requiritur, vt sit perfecte votum religionis, quia non tenetur habere omnimodam castitatem, & ita recte dicitur perfectum, quia nihil deest de his quæ tenetur habere, estque vere votum substantiale, & essentialē religionis, quia de perfectione substantiali, & essentiali nihil deest.

5 Pro maiori intelligentia volo adnotare, quod hoc nomen perfectū, aliquibus modis potest considerari, vt patet ex Aristotele. 5. Meth. tex. 21. & ibi D. Thom. & Lexicon Ecclesiasticum verbo perfectum rei, & Nicolaus de Lyra in 1. Ioannis cap. 2. ibi, qui seruat verbum eius, vere in hoc charitas Dei per cetera est. Be-laminus lib. 2. de monachis cap. 2.

6 Itaque hæc vox perfectum dicitur secundum se, quod nulla pars sibi debita deest. vt dicitur perfectus dies, quando nulla pars diei deest, & homo perfectus, quando nulla pars deest ei, & dicitur bonus medicus, quia habet artem sine aliquo defectu artis, & a nullo in tali arte exceditur. Alio modo dicitur aliquid perfectum in ordine ad aliud, scilicet, in ordine ad finem aliquem consequendum, vel quia facit aliquod perfectum, sicut medicina est perfecta quæ sanitatem facit perfectam. Et secundū hoc non repugnat aliquid esse perfectum: & imperfectum secundum diuersas considerationes.

7 Modo conficio rationem sic, perfectum in ordine ad aliud, est cui nihil deest, ad tale consequendum, vt patet in medicina, & in votis solemnibus religionis, in quibus debet perfectio attendi in ordine ad aliud, & non propter se, seu in ordine ad se, quia instrumenta sunt, & vt instrumenta in religione adhibentur ad acquirendā perfectionē charitatis: sed in hac religione D. Iacobi homo per votum castitatis conjugalis, obedientiæ, & viuendi sine proprio, fertur ad perfectionem charitatis. ergo sequitur, talia vota, esse perfecta vota religionis, taleque votum castitatis conjugalis perfectum esse votum religionis nam licet secundum naturam castitatis, & omnes suos gradus, de sit aliqua perfectio, habet tamen sufficientem materiam ad constituendum votum vere religionis. Excludit enim omnem actum illicitum: & etiam inclu-

includit gradus aliquos super erogationis, scilicet, de non nubendo sine Magistri licentia, & de non accedendo ad vxorem certis diebus, & quod relinquet vxorem quando Magister vocauerit, etiam vsque ad mortem, quod est quasi vxorem non habere: quia non potest allegare se habere vxorem, nec mulier conueniri de absentia mariti, & ita divedere tenemur, nihil huic voto de esse perfectionis, quæ in religione de necessitate desideratur. Licet enim non se extendat ad omnes particulares actus continentia, extendit se tamen simul cum alijs duobus votis ad dispositionem totius vite istius fratris, seu fratrum, & secundum hoc habet quandam vniuersalitatem. estque veræ religionis votum, vt dictum est, quæ omnia indicantur, & confirmantur in bullis Gregorij Papæ Decimitertij, & Sixti Quinti, positis supra libro 1. cap. 4. §. 51. numero 1. ibi. *Votum perpetuæ castitatis, &c. Et statim*, Sed illius loco votum conjugalis castitatis facere, &c. Et Sixtus Papæ Quintus ibid. §. 52. num. 6. ibi. *Continentiam perpetuam vouendam, &c.* Sed illius loco iuxta statuta militiae S. Iacobi, satis fit, eos conjugalem vouisse, & vouere, &c. videatur ista bullæ.

Nota

8 Et hæc omnia doctus lector ampliare poterit, & confirmare considerando quod inter hæc ipsa tria vota, est excessus: nec equaliter constituunt, & integrant religionem: nam votum obedientia est præcipuum castitate, & paupertate; propriusque accedit ad actus propinquos finis religionis, essentialisque, vt docet expresse D. Thom. 22. quæstione 186. artic. 8. Huc etiam spectat quæ supradixi, quod in disciplina regulari, non vnum medium, aut votum debet tantum considerari, sed omnia debent simul summi, & sic huius voti castitatis religiose perfectio magis apparet, & intelligitur considerata cum alijs duobus votis, & maxime cum voto obedientia ad omnia.

9

10 Aliqua exempla adduci possunt, quæ hoc confirmant, vt in sacramento poenitentia, de eius materia substantiali sunt contritio, confessio, satisfactio. Non tamen est necessarium sit perfecta contritio: sed vera & sufficiens materia est imperfecta contritio, quæ attritio dicitur. vt ostendi. §. 10. ad 10. numero 8.

Nota

11 Relegendum est etiam quod si ista religio exceditur, (vt reuera exceditur) ab alijs in castitate, ipsa excedit aliquas, in obedi-

112

tia. & vt inquit frater Michael de Medina, per durissimum institutum moriendi pro Christo: recompensat, quod deest illi de laxitate.

Nota. 12 Item est aduertendum quod ista militia absolute, & pleno ore vocatur a Summis Pontificibus religio. vt ostendi cap. 1. §. 3. itaq; est perfecta, & absolute, simpliciterque religio. quod etiam probatur ex eo quod perfectio eius, & alterius cuiuscunque religionis, non est sumenda, nec regulanda in ordine ad statuta aliarum religionum. vnaqueque enim debet considerari secundum proprium finem, et sic media adhibere proportionata. consideranda que sunt omnia vota, et exercita, et taliter ordinetur, seu substantietur per ista tria vota in eo gradu, et forma, vt possit, et valeat religare homines cum Deo, relinquentes seculum: et perfectione charitatis (adiutorio Dei) consequi. et tunc profecto talis religio vere, et essentialiter, perfecta que est. nihil sibi deficiens de perfectione necessaria, et essentiali. hæc tamen in ordine S. Iacobi inueniuntur. ergo vere, et essentialiter est religio. propterea enim Summus Pontifex ei priuilegium dedit in bulla confirmationis: vt fratres milites post factam professionem. ad alium ordinem non transfrent, sine licentia Magistri.

Videri poterit Medina de sacro. homi. conti. lib. 4. controu. 7. cap. 39. fol. 383. dicit quod argumenta contraria tantum persuadere possunt, non esse istam religionem in apice perfectionis constitutam, quemadmodum religiones quæ per omnimodam castitatem contemplationi destinantur: hoc tamen non tollit quin sit perfecta religio, cum debeat esse, sitque latitudo, in statu religioso sicuti in emittendis votis est latitudo. et hæc continet vera tria essentialia vota solemnia.

Soluitur duodecimum argumentum, de actibus super erogationis.

§. 12.

DVODECIMO argumentantur, quia in voto castitatis, quod iste milites emittunt, non vouent aliquid super erogationis, et consilij, sed tantum vouent quod omnes

nes fideles seruare de precepto tenentur, scilicet de non accedendo ad alienam, quod autem debuerant uouere, vt essent religiosi, erat non nubere. ergo &c.

Et arguo argumentum, quia cum in professione faciant mentionem nuptiarum, tale uotum est contra naturam religionis.

2: Respondeo nego antecedens, falsum est enim quod isti milites S. Iacobi nihil uoucant supererogationis, & consilij, nam ad hoc satis est quod uoucant castitatem secundum regulam Dni Iacobi, sub regula S. Augustini, vt explicatum est satis, & saepe v. g. precedenti §. 11. ad 11. argumentum n. 7. & magis explico, & probor, quia certum est quod siater miles qui non habuerit uxorem, tenetur abstinere ab omni accessu carnali, vt ceteri religiosi, & si uxorem habuerit, tenetur alteram non concupiscere, quod si concupiscerit, sacrilegium committet, ultra fornicationem, & adulterium, & hoc est ex vi uoti solemnisi, quod uotum etiam obligat respectu suæ uxoris, uolo dicere quod tenetur quando ad eam accedit, seruare thorum intacta, uolatam, & ordinem naturalem, nam si eum propria uxore rem habuerit extra uas naturale, erit peccatum mortale, contra legem Dei, & etiam peccauit peccato sacrilegij, & ratio est quia in professione per uotum solenne, omnem actum illicitum exclusit, & se Deo totaliter tradidit, & dicit, & id quidem, precedente licentia uxoris, taliterque quod uocante magistro, non potest allegare, seu respondere, uxorem duxi. Et hæc sub consilio cadere & esse supererogationis certum & euidens est. Et etiam hoc quod est uouere præceptum Dei, scilicet de non fornicando, & de non concupiscendo: a status pererogationis sunt, licet enim christiani teneantur ad hæc præcepta seruare: non tamen tenentur uoto firmare, quod ea seruabunt: & ita nouum hoc uinculum quod hi fratres sibi imponunt, noua quædam obligatio est, & opus supererogationis, propterea enim (vt dixi) dupliciter peccant, si deficiant: sicuti & si abstineant a talibus illicitis, duplici titulo seruiunt Deo, & magis merentur.

3: Quæ omnia Summus Pontifex breuissime in bulla confirmationis, & regula huius ordinis docet, his uerbis ꝑ in habitu, & conuersatione religionis, sub uinis magistri statuerunt obedientia commorari. eo utiq; moderamine ꝑ ropositum suum, & ordinem temperantes, vt possint ducere uxores. & ita manet probatum quod isti fratres milites uouent castitatem sufficienter, vt sint uere, & essentialiter religiosi, sub regula Sancti Augustini, quam de licentia,

Nota.

centia, & approbatione Pape, modificaverunt per regulam S. Iacobi tribus votis substantialibus constantem.

4 Bene que notetur, quod in hac professione trium votorum castitatis conjugalis, obedientia, & vivendi sine proprio, continetur implicite perfectio castitatis, que requiritur ad veram religionem. recteque istud votum castitatis conjugalis dicitur esse votum castitatis, seu continentie perfectionis religionis. Quoniam vna cum alijs votis, ducit ad perfectionem charitatis. vt ostendi ad n. argum. n. 7. & c. 1. §. 11. n. 6. & optime hac probantur exemplo factis repetito ex religione societatis Iesu, in qua coadiutores non formati dominium habentes, servant sufficienter paupertatem religiosam, verumque substantiale votum religionis emittunt. vt bulla Apostolica docet in principio huiuscap. notab. 9.

5 Ad confirmationem respondeo, quod professio quam isti fratres emittunt per votum castitatis conjugalis, non est contra religionem. bene enim est advertendum, quod licet coniugium in religiosis, qui profitentur omnimodam continentiam, sit contra votum continentie ab eis emissum, non tamen inde sequitur, quod coniugium, seu votum castitatis conjugalis sit contra substantiam religionis, vt est dictum & sepe probatum.

Solvitur 13. Argum. ex calibatu, quod melius est quam matrimonium.

§. 13.

MELIVS, & perfectius est esse celibem, quam coniugatum; sed isti milites non sunt celibes, ergo non possunt esse perfecti, nec religiosi. probo consequentiam quia deest illis talis perfectio.

2 Respondeo, concedo antecedens, & nego consequentiam. Nam probatio est nulla siquidem talis perfectio celibatus, accidentalis est, & non variat speciem in genere, seu ratione castitatis. imo nec in genere, & ratione religionis. Primum patet ex hoc cap. 2. in principio notab. 5. secundum probo, quia perfectio, que in religionibus quaeritur, non consistit essentialiter in castitate, sed in charitate, & illa perfectio calibatus: perfectio est accidentalis huic voto religionis, & sine ea votum substantiale est, & sufficiens vna cum alijs ad constituendam religionem. Sit exemplum in paupertatis voto: certe melius, & perfectius est quod religio non habeat propria bona in

com.

cōmuni: non tamen est necesse, vt ad maiorem perfectionē charitatis pertineat, non habere bona in cōmuni, nā pro diuersitate per sonarū, & statuū interdū ita esse potest, interdū ita esse nō potest. & ita aliquę religiones habent bona propria in cōmuni, & alię nō habent. vide D. Tho. in 2. q. 188. ar. 7. & Fraciscū Suarez ad 3. p. D. Tho. q. 40. ar. 3. fol. 453. et probatur aperte ex doctrina Papę Ioannis 22. in extrauag. a l. condi. de verborū signific. de quo supr. c. 2. §. 11. n. 1. et ad hoc propositum facere videtur doctrina D. Augustini, de Ecclesiasticis dogmatibus. c. 36. 64. et 6. ibi. Bonę sunt nuptię, sed causa filiorū, et cōpescendę fornicationis obtentu. Melior est continentia, sed non sibi sufficit ad beatitudinē si pro solo amorę pudicitię retinetur, sed si, et cū affectu causa vacandi domi nō, eligatur, alioquin diuortū magis coniugij videbitur esse, quā apertio castitatis. Virginitas vtroq; bono præcellior est, etc. hæc ex D. August. quę doctrina pro solutione huius argum. et præcedētium notanda est.

Soluitur 14. arg. quod nuptiæ pedicæ sunt.

§. 14.

Nuptiæ pedicæ sunt, hoc est, piguella, aut compedes. quia coniugatus implicatur negotijs secularibus. ergo isti non possunt esse religiosi, nec milites Christi. nā dicit D. Paulus 2. ad Thimot. 2. labora sicut bonus miles Christi Iesu. nemo militans Deo implicat se negotijs secularibus. ergo etc.

2. Respondeo, quod absolute loquēdo, nuptię pedicæ sunt. in nostro autē casu non sic pedicæ sunt: sed subsidiū in remedium concupiscentię venerę, ex qua insurgit continua pugna: et est rara victoria. vt est dictum c. hoc 2. in principio notab. 2. et 3. et 7. et §. 2. ad 2. n. 5. et sequent. vbi ostendi. (& per id soluitur hoc argum.) hos fratres habere vxores quasi non habentes, & de licentia earū esse traditos totaliter Deo & ordini, & totaliter manipatos.

3. Ex his etiam, & ex lib. 2. c. 1. §. 3. & 4. & 6. & 7. patet. quod auctoritas allegata D. Pauli, non est contra eos, quia sunt milites Ecclesię, certatim portantes iugum Dei. Et ad id faciendū sunt obligati professione solēni, et in cōscientia sub pœna offensę Dei: attendere inquā ad res belli, & in bellicis exercitijs, alijsq; obseruatijs regularibus huius ordinis, se exercere; ad perfectionē charitatis (vt omnes alij religiosi tenētur, in suis ordinibus facere, et se disponere) tendentes.

4 Doctrina D. Pauli probat, & admonet; ne isti fratres revertantur ad sæculum, vt canis ad vomitum: nec se immisceant rebus mundanalibus: sed insistant deffensionī Ecclesiæ, & hoc fateor & docent, & admonent Bullæ, & regula S. Jacobi sæpe sapius, supra cap. 4. lib. 1.

Soluitur 15. argumentum, extendentia totali in Deum.

§. 15.

T quis sit vere religiosus necessarium est, vt totaliter ratur in Deum, hoc est, quod sit in statu, cuius natura, & dispositio talis sit, quod potens sit ad remouendum omnia impedimenta, per quæ homo possit impediri, ne totalis eius affectus tendat in Deum, in quo consistit perfectio charitatis, sed huiusmodi impedimenta sunt gubernatio domus, & vxoris, & filionem. ergo isti milites non possunt esse vere religiosi, probo, quia habent talia impedimenta.

2 Respondeo, concedo antecedens, & nego consequentiam, & probationem. nam isti fratres non habent talia impedimenta, quia regula S. Jacobi sufficienter tollit impedimenta quæ sunt in gubernatione domus vxoris, & familia: ceteraque omnia obstacula diuini amoris, perque tria vota substancialia ducit ad cõplementum perfectæ charitatis, & iam ostendi sepe cap. 1. §. 11. & 12. & cap. 3. notab. 7. & in solutione ad secundum.

Soluitur 16. Argumentum a nomine monachus, hoc est solus.

§. 16.

MONA

Monachus dicitur, id est solus, ergo isti milites non sunt monachi, cum sint vxorati, & nō soli, seu solus, ergo non sunt religiosi.

2 Respondeo, argumentum esse de nomine. Et etiam male procedere, quia a particulari, ad vniuersalē negatiue colligit. vt non est Petrus, ergo non est homo, non valet. sic non sequitur, non est monachus, ergo non est religiosus, quia plures sunt regulę religionum, vt ostendi in hoc cap. 2. in principio notab. 1. licet ergo isti milites non sint monachi, sunt tamen fratres S. Iacobi, sub regula Canonorum regularium S. Augustini, & sic religiosi. Et ita patet quod sunt religiosi, & probaui cap. 1. §. 3. num. 12. offerendo quod hi milites vocantur fratres, a Summis Pontificibus. probatur etiam ex D. Tho. 22. quęst. 131. ar. 2. ad primum. vbi dicit, quod votum solemne facit hominem monachum, vel alterius religionis fratrem. & in ar. 5. in corpore dicit, quod votum solemne facit monachum, vel religiosum. itaque S. Doctor significat, & docet non omnes religiosos esse monachos.

3 Videatur solutio argumenti decimi §. decimo vbi feci mentionem literę Diui Thomę 22. quęstione 88. articulo 11. interpretantis nomen monachi, quod est sumptum ab vnitatem per oppositionem ad vitam diuisibilem: isti autem fratres non faciunt vitam diuisibilem, sed profitentur vitam communem, vt docet Bulla confirmationis, & ostendi ibidem, & alias tēpe. vt hoc capitulo secundo in principio, notabili. 7. & §. secundo numero 7. in solutione ad secundum numero 5. & cap. primo §. 12. & ita patet argumentum non concludere, quia licet non sint monachi, sunt fratres.

4 Et profecto secundum doctrinam Diui Augustini de interpretatione monachi, tomo octauo, in Psalmo 132. Ecce quam bonum, & quam iocundum habitare fratres in vnum: confirmari hęc possunt. nā secundum Diuū Augustinum qui viuunt in vnum, vt vnum hominem faciant, vt sit illis vere, quomodo scriptum est, vna anima, & vnum cor, multa corpora, sed non multę animę, multa corpora sed non multa corda, recte dicitur monos, id est vnus, solus. hęc ex Diuo Augustino, quę sufficienter verificari in istis fratribus militibus coniugatis docet Bulla supra numero 1. & numero 15. ibi sine proprio viuere debeatis, illorum fidelium exemplum habentes qui ad Iidem Christianam Apostolorum predicatione conuersi, &c.

Manet ergo soluta vis argum. que in eo sita est, quod iste habet uxorem. nam respondeo, habere, ac si non haberet, quia de eius consensu, est sub dominio Magistri totaliter constitutus, totaliterque & semper ab eo dependens & cum eo, & ordine facit unum corpus religionis vt sepe est dictum & in solutione ad 3. & 2. & in sol. ad 19.

Soluitur 17. Argumentum, de viuendo sine proprio.

§. 17.

Argumētō 17. quia votum paupertatis non emittunt, nam proprium habent, patet ex eorum professione, in qua dicunt (*Yo hago voto, y prometo uiuir en castidad conugal, y sin proprio, segun la regla, privilegios y establecimientos de la dicha orden, hasta la muerte.*) Ergo non uolent simpliciter, viuere sine proprio, sed cum restrictione.

2. Respondeo, negando quod isti milites non emittant verum, & absolutum votum viuendi sine proprio, nihil enim sibi reseruant, vt patet ex hoc cap. 2. in principio notab. 7. & 8. & ex bulla confirmationis lib. 1. cap. 4. num. 15. sine proprio viuere debeatis, & §. 1. in regula. n. 21. & num. 44. nullum proprium habeant, nec retineant quidquam nisi quod a Magistro, vel Commendatore fuerit eis concessum.

3. Ex quibus patet, quod male allegantur in argumēto verba professionis, professio enim recte sub illis verbis fit, debent enim intelligi secundum eandem regulam & Bullam Apostolicam, & ordinis praxim, secundum quam nullo modo habent proprium, & verba professionis faciunt hunc sensum. (*prometo de uiuir sin proprio, segun la regla de Sancti iago.*) Id est, cū omnes religiosi teneantur uolere paupertatē in eo gradu, & modo, quē Summus Pontifex determinauerit, & non in toto rigore v. g. Franciscani uolēt de non habendo oculos in communi, nec in particulari, & aliqui alij religiosi uolent de nō habendo in particulari, bene tamē in cōmuni, & unusquisq; uolēt secundum regulam suę religionis, & nō alterius, sic isti milites faciunt, dicentes se uolere secundum regulam D. Iacobi, & non secundum regulam S. Francisci, aut alterius religionis, semper tamen verum est, quod simpliciter, & absolute uolent viuere sine proprio, exemplum etiam est in fratribus clericis hu-

ius ordinis B. Jacobi, vident enim vivere sine proprio, & in professione, expresse dicunt, *Segun las constituciones, de los Frayles Cistercienses de la dicha orden.* Qui & possunt mitti ad Rectorias, & Prioratus, ibiq; addere hereditatem paternam, & administrare hec, & alia bona, et distribuere, & condere testamentum (de licentia Prælati, sic enim supponimus) & similiter fratres milites cuiusquid sic faciunt, & disponunt in vita, et morte ex licentia magistrificiunt.

4. Præterea in religione societatis Iesu, coadiutores dum profitentur, dicunt expresse vouere paupertatem, castitatem, et obedientiam secundum modum declaratum per Bullas Apostolicas, & constitutiones societatis eiusdem, vt patet ex bulla Gregorij 13. allegata supra. Neque in his oportet immorari, sunt enim notoria & certa, et alia religiones vident secundum suas regulas, & constitutiones.

Soluitur 18. Argumentum, de sarcina matrimonij.

§. 18.

Argumentantur aliqui, a sarcina; & obligationibus matrimonij: quæ respiciunt verum legitimam paupertatis: quod fieri non potest, vt quis allat in paupertate et penuria vxorē & filios: debetq; eis in perpetuum providere, ac proinde possessiones, ac primo genituras ambire, quas illis relinquat, ergo &c.

2. Confirmo, & explico, virtus in mediocritate consistit, et res extrema, & inordinata est, vt pater familias det omnia, sine quibus, nec ipse, nec familia possunt vitam transigere, & hoc est exponere se periculo fame moriendi, ius ergo natura postulat, vt illi milites sint capaces dominij, proprium que habeant, et aliud videtur in intelligibile.

3. Ex quibus colligendum est, quod motus Pij Quinti, qui auferre privilegia testandi omnibus Commendatoribus, non est intelligendus de his Commendatoribus coniugatis, quia eorum status dominium postulat, et ita habent potestatem testandi, taliter quod forte, nec Summus Pontifex ab eis auferre possit potestatem testandi de bonis patrimonialibus, & sua industria acquisitis, et probō, quia per suam professionem, a se non abdicant dominium eorum bonorum.

4 Et confirmo, quia iste proprius motus non est in Hispania receptus, quo ad hos commendatarios cōiugatos: cum omnes absque vllō scrupulo testentur, vt antea testabantur. Et adquirunt bona, & maioratus iure hereditario, & ingentes habent prouentus, ergo habent proprium.

5 Ad argumentum Respondeo. Concedo antecedens vt propositum est, & nego consequentiā. Antecedens enim absolute loquēdo est verum: non est tamen ad propositum. Nā procedit in coniugatis, qui sunt sui iuris, & habēt bona propria, & eis inēbit sarcinā domus: secus vero est in his fratribus. (vt sepe est dictū) quod proprium non habent, nec propriam, & liberam voluntatem: Argumentum ergo in equiuoco laborat. Et illud quod allegatur de penuria, & paupertate: non habet vim quia licet prouisio, & sustentatio fieri non possit sine bonis: non tamē est necessariam, vt maritus, aut vxor habeant dominium rerum, aut propriam censum: dominij q; sint capaces. Et argumentum tantum probat, quod matrimonium postulat sustentationē familiæ: sed nō probat quod maritus debeat habere proprium. patet exemplo illorum fidelium, qui ponebant bona sua ad pedes Apostolorum, & diuidebatur singulis, prout cuique opus erat. Et hoc est quod in hoc ordine, Summus Pontifex in bulla confirmationis, & regula docet: vt patet supra numero 15. & numero 11. in horum collectio tu Petre Ferdinande Magisterium super alios, & prouidentiam suscepisti.

6 Itaq; satis est, prouideatur familiæ huius militis, secundum prouidentiam Magistri, & prout magistro visū fuerit, siue mediāte aliquo preposito Commēdatore, siue dādo licentiā ipsi marito, talis enim administratio, a marito exercita, non inducit in eo dominium seu proprietatem, vt patet in fratribus clericis beneficiatis huius ordinis, qui habent famulos, & seruitrices. & sibi, & eis administrat necessaria de licentiā Prælati, quam vnoquoq; anno ab eo petunt, & similiter vnusquisque frater miles, vno quoq; anno petit a magistro, presentando ei inuentarium omnium quæ possidet, a quibus omnibus tunc sedes appropriat, ponendo ea in manu magistri, vnde & dicit, in inuentario, *para administrare este presente. Año.* Vt supra libro primo capitulo quarto §. 46. numero quarto. quod est notandum. Et hæc omnia fiunt secundum Bullas Apostolicas

collicas, & regulam S. Iacobi, supra lib. 1. cap. 4. §. 1. numero 43. ibi nullum proprium habeant nec retineant quicquam nisi, quod a Magistro vel Comendatore fuerit eis concessum. videatur nosse Magister ista fol. 11.

7. Ad confirmationem respondeo. Concedo quod virtus consistit in mediocritate, & quod extrema sunt fugienda & nego quod sit in ordinatum, dare pro Deo bona sua, quando de facili potest fieri promissio aliunde, ut docet D. Tho. 22. quæstione 32. ar. 6. Et quando unusquisque frater miles proficetur vivere sine proprio, ponit prudentissime omnia in manibus magistri, sic enim manet sine proprio, manentibus talibus bonis, in manibus Prælati, qui ex legis, & regulæ D. Iacobi, approbatæ a Summo Pontifice, tenetur providere tali fratri, & suæ familiæ.

8. Deinde illud corollarium argumenti, quod proprius motus Pij Quinti auferens privilegia testandi commendatoribus, non est intelligendus de his commendatoribus S. Iacobi. falsum est: & contra bullam ipsius propij motus, & bullas Apostolicas huius ordinis. Innocentij 8. & Clementis 7. & Pauli 3. qui Summi Pontifices concesserunt istis militibus licentiam testandi. Nam secundum regulam D. Iacobi, neque isti fratres milites neque fratres clerici condere poterant testamentum, ut ex ipsis bullis patet, & ex regula, & bulla confirmationis, & stabilimentis, & constitutionibus huius ordinis, verbigratia in impressis anno 1503. fol. 42. tit. 48. quod optime profecto allegatur a doctore Navarro, in propugnaculo Apologiæ de reddit. his verbis. *Los bienes inmuebles que dexaren los Freyles de nuestra orden que murieren sin hijos legitimos, que queden libres, y exemptos para la dicha nuestra orden, y de ellos no puedan mandar, testar ni disponer a persona alguna que sea, de alguna manera, porque todo lo que el Religioso adquiere, a su orden lo adquiere.* Hæc ibi. Patet ergo falsitas argumenti, videatur Navarr. supra num. 19. & de redditib. quæst. 1. memb. 56. num. 3 & num. 56. & 57. sed neque ad faciendum testamentum, est necesse habere dominium, ut patet in fratribus clericis.

9. Illud vero quod in argumento additur, quod forte nec Summus Pontifex possit auferre potestatem his fratribus testandi, de bonis patrimonialibus, plusquam falsum est. sicut & illud aliud, quod per professionem non abdicant a se dominium, quod manifeste est contra bullam Apostolicam confirmationis Alex. Pap. 3 & regulam cap. 20. nullum proprium habeant, nec retineant quicquam nisi

quod a Magistro, vel Commendatores fuerit eis concessum. Patet etiam ex praxi.

10 Deinde circa id quod in confirmatione sub necit, quod proprius motus Pij V. non fuit receptus, quo ad hos fratres milites, qui faciunt testamentum. Notetur, quod pro parte domini nostri Regis Philippi secundi, qui huius militie S. Iacobi, & Calatraue, & Alcantara, militiarum administrator perpetuus existit, fuit supplicatum apud Sanctam sedem A. P. de hoc proprio motu Pij V. & Gregor. 13. reuocauit hunc proprium motum Pij V. & Gregor. 13. reuocauit hunc proprium motum Pij V. ut ex eius literis Apostolicis patet, in quibus expressa mentio fit de istis militibus D. Iacobi, Calatraue, & Alcantara. Dat. Romae Anno Domini M. D. LXXV. et de ea fit mentio, supra lib. 1. c. 4. §. 44. et habetur in lib. definitionum de Calatraue, tit. 32. c. 4. fol. 242. & hęc est causa quod absque scrupulo testantur, et non ut argumentum adducit, cuius autor male est informatus: et tenetur aliter resisteret, quas typis male mandauit, et false, et in damnum animarum, harumq. religionum apertam destructionem, nec sunt tolleranda, quia contra veritatem, et bullas Apostolicas aperte pugnantia.

11 In eo vero quod asserit, hos fratres milites adquirere bona, et maioratus titulo iuris hereditarij, habere que in gentes prouentus, non maledicere, sed tenetur adere. Quod hoc totum fit de licentia prelati, et in fauorem familie, secundum talis familie statum, neque vero horum bonorum habet dominium, sed usum, et administrationem: sic enim voluerunt ordinis fundatores, quod iste miles non habeat proprium, et prouidere familie sue, et de hoc dicit regula D. Iacobi, c. 13. Statutum est enim, ut nullus fratrum ex herede filium suum. Ut vidimus supra lib. 1. c. 4. §. 1. nu. 35. supra dicta probantur aperte ex c. insinuante. qui Clerici, vel conuictes. In quo Summus Pontifex Innocentius 3. (qui hunc ordinem D. Iacobi de certa scientia confirmauit,) determinat, valere votum solemnē paupertatis, cum clausula expressa demanendo in domo sua. ut etiam docet ibi glossa. et Couarr. 2. p. epit. decret. cap. 3. §. 1. num. 18. et Ledesma de matrimonio. ad tertiam partem D. Tho. q. 47. art. 5. fol. 234. Nauarr. in consil. lib. 3. de regul. consil. 20. vide infra §. 25. ad 25. num. 14.

12 Huc etiam accedit, et est notatu dignum, quod legibus Iustiniani, in Autenticis. quibus statuitur, bona eorum qui monachi sunt eo ipso ad monasterium quem illi ingrediuntur pertinere, hoc tempore multae religiones reuertuntur, et inter hos refert, et sequitur

quitur Belarminus. lib. 2. demon achis. cap. 43.
 13 Videnda sunt posita. lib. 1. c. 4. §. 28. vbi fit mentio Bullæ Cle-
 mentis. et §. 32. Bullæ Innocentij 8. et §. 39. Bullæ Pauli. 3. et §. 44
 Bullæ Gregorij 13. et §. 46. et 47. etiam in quibus agitur pe nō habē
 do proprium, et de modo dispositionis bonorum, et testandi, a fra-
 tribus, et Clericis, et de modo dandi commendas.

Soluitur 19. Argumentum, ex repugnantia traditionis, quæ fit in ma- trimonio.

§. 19.

NEMO potest duobus dominis seruire, vt inquit domi-
 nus in Euangelio, de Deo, et mamonz. sed sic est, quod
 mulier habet potestatem in personam mariti, ergo Ma-
 gister non potest habere absolutum, et totale dominium in hunc
 militem sicut alij Prælati Religionum habent in subditos.

2 Respondeo, quod propositio maior intelligitur quando domi-
 ni sunt contrarij, et disparati, et non subordinati, verbi gratia in
 exemplo proposito diuitiarum. quibus seruire, Deum negare est:
 auaritia enim seruitusest Idolorum. Sed ponamus, quod homo se
 habeat circa diuitias, non vt seruus, sed vt dominus earum, et vt
 bene expendat pro Deo. tunc bene potest seruire cum diuitijs,
 quia eis vtitur, vt instrumentis ad opera virtutum. Et aliud est ser-
 uire Deo, et diuitijs: quod esse non potest: aliud vero cum diuitijs
 seruire Deo, quod esse potest. Et hæc dicta sint pro intelligentia
 illius primæ propositionis, de seruiendo duobus dominis: quæ nō
 ad propositum allegata est. Nā mulier sufficienter cessit iuri suo,
 vti iam nunc magis declaro.

3 Pro minori propositione, in quo est difficultas, iam sepe
 est dictum, quod dupliciter potest quis esse vxoratus, seu habe-
 re vxorem, vno modo quod subiaceat vxori, iure matrimonij
 absolute: & sic bonus Christianus esse potest religiosus, esse nō po-
 test. Alio modo, quod mulier cesset iuri suo, & maritus propter de-
 fensionē Ecclesię se tradat Deo, & ordini se mancipet, & tūc iste
 homo ponit totū suum statū in agendo Dei, & Ecclesię causas: &
 hæc est sua specialis cura, & habet vxorē quasi nō habēs, & eā res-
 piciē

spicit, seu tangit quasi ex quodam mentis latere, vt ens ea ad opus bonum, & in remedium sue animæ, scilicet ad habēdos filios, qui Deo seruiant, & ne incidat in præcipium fornicationis, vt sæpe dictum est, & quod iste frater est constitus sub magistri dominio sufficienter, vt sit Religiosus.

4. Sed replicas, quia secundum regulam D. Iacobi, taliter vxor dat licentiam marito intrandi ordinem: quod maneat vxorata, nõ solam quoad vinculum matrimonij, sed etiam quoad eius vsum, habetque ius ad copulam: similiter & maritus: ergo non fuit facta absoluta, & totalis traditio personæ huius vxorati militis, Magistro, & ordini: qualis in Religione requiritur. Videturque implicatio, quod sit traditus mulieri: & traditus magistro: & quod sit vxoratus: & Religiosus simul. Sed videtur dicendum, quod sit tantum quædam subordinatio, ad magistrum: & non traditio, nec mutatio status: & ita non simpliciter Religiosus, sed secundum aliquid.

Confirmo 5. Adde, & confirmo, quia etiã est repugnantia ex parte educationis filiorum, & gubernationis domus, ad quæ tenetur iste de iure naturæ.

6. Respondeo ad replicam, quod ista mulier mansit vxorata: & habet ius ad copulam: similiter & maritus: sed istud ius ad copulam carnalem, est valde diminutum. Et inefficax ad toties quoties, & ad temper pro mera voluntate eorum; quia cesserunt iuri suo: & factum est tale genus diuortij, in fauorem animarum, & Fidei Catholicæ, quod iste homo coniugatus, non est liber, sed sub potestate magistri totaliter constitutus. Ex quibus patet, quod consequentia est nulla, & consequens falsum, dum sic habet, ergo non fuit facta absoluta, & totalis traditio, prout in Religione requiritur. Pro cuius maiori declaratione, & firmitate pone conclusionem.

Conclus. notanda. Homo coniugatus intras Ordinem S. Iacobi, vere, & realiter, & absolute, totaliterque traditur Deo Magistro, & ordini mancipatur: in obsequium Dei in perpetuum, ita sufficienter, & efficaciter, ac si coniugatus non esset.

Conclusio ista satis est probata ex superioribus probationibus adductis. cap. 1. & 2. notab. 7. & 8. vnicuique militi dicitur: nihil facturum fore pro sua voluntate: & quod totam voluntatem ponit in manu Magistri: cui se absolute, & totaliter cum omnibus suis bonis tradit, & sic facit professionem per vota solemnitas, dicens. *Me offerreco, y doy a Dios, &c.* Mutatque vitam secularem: in regularem, vt probaui cap. 1. §. 7. & §. duodecimo explicans

explicans, quod per votum solemne, homo ponitur sub alterius potestate, & quod non potest esse votum solemne religionis, nisi quis faciat professionem certę regule, & abrenuntiet seculo, & proprię voluntati, & probatur etiam ex D. Tho. 22. quęst. 88. art. 7. Item §. 4. ostendi, istos fratres facere professionem regularem, in habitu regulari, & §. 5. quod professi, non possunt reuerti ad seculum, nec ad alium ordinem transire, sine licentia magistri.

Nota.

ergo vera est conclusio, quod sunt totaliter translati, vereque & sufficienter quo ad hoc reliquissę vxores, nam contra istam professionem, & Imperium sui Pręlati magistri, seu ordinis, non possunt allegare se habere vxores, nec ipse maritos, & hoc vsque ad mortem, vt est dictum.

7. Ad confirmationem istius replicę, etiam patet solutio, quod vxor potest cedere iuri suo, & pacisci cum marito, & ad inuicem se absoluere, ab omni iure quod habent in alterutrum. caput dudum, cum sua glossa, de conuersi coniuga. Filijs vero & familię nulla fit iniuria, quia hæc in bonum animę patris fiunt, & in fauorem, & seruitium sanctę Fidei, & sacro Sanctę matris Ecclesię: nec manent destituti, nec fit contra ius naturę, quia satis est fiat educatio, & prouisiõ secundum legem, & regulam D. Iacobi approbatam a Summo Pontifice, & hoc satis est explicatum §. 2. in solutione ad secundum & §. 10. ad decimum in explicatione literę D. Thomę & in hoc eodem, cap. 2. notabili. 7. & ipsa regula satis in hoc se declarat, & sufficientissime prouidet, vt cap. 14. & 13. & 20. & 33. eius.

Sed adhuc replicas, quia licet hoc possit esse verum, in fratre milite, qui post matrimonium contractum, de licentia vxoris assumpsit habitum, non tamen potest hoc stare, in fratre milite, qui post professionem duxit vxorem, quia vt asseritur, totaliter est traditus Deo, & ordini, & ita non potest se tradere mulieri in matrimonium ex quo fit, quod nec erit verum matrimonium, & ita non potest esse quis religiosus, & coniugatus, & probo, & declaro, quia vt sit verum matrimonium, debet realiter, & actualiter tradere partem corporis sui, seu corpus suum: sic enim contrahunt (do me tibi in sponsum.

9. Confirmo exemplo serui, quia si quis contrahat conditione adiecta, vt cohabitaret cum Berta, & redat debitum solũ quando Dominus suus voluerit, tale matrimonium est irritum, & nullum iure naturali. sed talis conditio virtualiter apponitur ab isto milite professo.

in offeſſo contrahente: quia (vt dicitur) Magiſter habet dominium
 plus, non ſolum in ciuilibus, ſed etiam in naturalibus: quod eſt for-
 tius, & maius dominium, quã id quod habet Dominus, in ſeruũ. ergo.

Secundo confirmo, & declaro ex decreto Alexandri Papa 3. in
 cap. propoſuit de coniugio ſeruorum, in quo preſupponit quod er-
 ror ſeruitutis annullat matrimonium tanquam ex lege naturali, quia
 non ſupponit eſſe nullum, ex lege ab Eccleſia inſtituta: ergo lege
 naturali repugnat, quod iſte religioſus contrahat matrimonium.

11 Ad ſecundam replicam. Reſpon. deo negando quod frater mi-
 les S. Iacobi profeſſus non poſſit contrahere matrimonium, & ad
 probationem, nego quod ad contrahendum verum matrimonium
 debeat realiter, & actualiter tradi corpus, ſeu pars corporis. namq;
 nõ eſt neceſſaria actualis traditio corporũ ſed potentialis dũ taxat
 corpus traditio, vt verũ matrimoniũ cõtrahatur, ſit que ratũ.

Certum eſt enim quod matrimonij vinculum perficitur mutuo
 conſenſu: quo conſenſu, coniuges ad inuicem ſibi tradunt ius, &
 poteſtatem in ſua corpora. vt conſtat ex decreto Nicolai Papa 27.
 queſt. 2. cap. ſufficiat ſolum ſecundum legis conſenſus eorum, in
 quo docet quod matrimoniũ non facit coitus, ſed voluntas, & con-
 ſenſu matrimonium perficitur eſſentialiter. Et ita copula carnalis
 ſeu actualis coniunctio corporum non eſt de eſſentiali perfe-
 ctione matrimonij, ſic etiam Concil. Florent. in inſtructione Ar-
 menorum docet matrimoniũ perfici mutuo conſenſu, & Concil.
 Trident. ſeſſ. 24. diſtinguit matrimoniũ ratũ, & conſumatũ, & ſup-
 ponit illud eſſe verũ matrimoniũ et ita definiuit Alex. Papa 3. cap.
 ex parte. & cap. veniẽs, & cap. cũ locũ, & Innocen. 3. cap. cũ apud
 de ſpõſalibus. videri poterit Medi. de ſacro hom. cõti. l. 5. c. 88. v. 2.

12 Notandũ eſt autẽ, quod in voto ſolemni religionis, nõ ſic fit po-
 tentialis traditio corporis, ſed actualis donatio, & traditio per ſong.
 docet D. Tho. 2. 2. q. 189. ar. 2. ad 1. & ar. 5. & quol. 3. ar. 18. & alijs lo-
 cis citatis §. 10. et eſt doctrina recepta, & ex his ſequitur, & proba-
 tur, quod ex natura rei bene poſſunt ſe cõpati actualis traditio cor-
 poris, quæ ſit in profeſſione, & vinculum matrimonij, quia vt hoc
 vinculum ſtet, non eſt neceſſe corpus tradatur actu, ſed poteſtas in
 corpus, ex quo etiam ſit eſſe factibile, et aliquãdo licere contrahere
 matrimoniũ, animo tranſeundi ad religionem, vt in cap. coramif-
 ſum de ſponſalibus. ſecundum quod caput, poteſt quis habere ani-
 mum vere contrahendi, & non conſumandi matrimonium.

13 Sed inſtas forſam, dicendo, quorſum hæc? quia in iſtis militibus

non

nō solū est vinculū matrimonij, sed vsus matrimonij, contrahunt enim animo cōsumādi, & in tali copula tradit̄ potestas actualis corporis, ergo argumētū præfatū currit cōtra eos, & nō possūt cōtrahere matrimoniu. Probo cōsequentia, quia per votū religionis corpus suum, & personā suam tradunt totaliter Deo Magistro, & ordini, & ita non possunt vterius se alteri dare in matrimonium, nec alio modo, & si attemptent dare, donatio erit nulla.

14 Respondeo, concedo antecedens, & nego consequentiam, & ratio est, quia iste miles cōtraxit matrimonium secundū regulā D. Iacobi, secundū quā habere copulā non tollit dominium Magistri, quod habet in fratre cōiugatum, quia in rei veritate, & absolute loquēdo, est verū dicere, quod est sub dominio Magistri, estq;. Et sic patet solutio, quod & magis intelligitur ex eo, quod de licentia, & beneplacito Magistri cōtrahūt matrimoniu, & secundū regulā quā professi sunt, & ita probatio inducta non est contra hos fratres milites, sed contra religiosos qui professi sunt secundum regulam, quā matrimonium non permitit, imo impedit, & dirimit.

15 Sed arguis quia probationi nō est satisfactum, procedit enim ex natura voti solemn̄is, et status religionis, qui per vota solemn̄ia, et nō simplicia integratur, et sic fit traditio corporis et personę, taliter quod ex natura rei, matrimonium impeditur, estq; illicitum, et nullum ipso facto, ergo vel regula D. Iacobi non debet admittere matrimonium, vel si admittit non potest esse regula religionis indurētina, quia non habet vota diuinentia matrimonium.

16 Respondeo, nego antecedens, et consequentiam, et falsitas antecedentis, in eo est quod habet non posse hominē fieri religiosum necesse verā traditionem religionis, nisi per vota solemn̄ia, quod aperte est falsū, vt patet ex decretali Greg. 13. posita supra cap. 2. notabili. 9. et in ea docet in societate Iesu, esse verā traditionē religionis per vota simplicia, simulq; statuit vt talis traditio deinceps dirimat matrimoniu subsequēs, ergo traditio religionis nō dirimit ex natura rei matrimoniu subsequēs, sed solū, ex statuto Ecclesie, ac per consequens potest facere, et facit Sūmus Pontifex, quod votū solemn̄e non dirimat matrimonium in his religionibus militaribus.

17 Ipsa enim Ecclesia dat solemn̄itatem voto, facitque votum esse solemn̄e et in hoc distinguitur, a simplici: quæ et propterea, tantum differunt accidentaliter, in se enim sunt eiusdem speciei - et consequenter habent obligationem, et vim eiusdem speciei, at vero vis voti simplicis, non se extendit ad dirimendum matrimonium, ergo neque vis voti solemn̄is

ex natura sua id habet, sed ex iure humano Ecclesiastico, vt etiam vidimus supra ad 10. rationem. Vnde Caietanus 22. quest. 88. ar. 7. & 11. optime docet, quod Papa potest facere, vt votum factum coram tribus testibus, sit solemne, sicut statuit, quod quicumque suscipit ordinem sacrum, emitat votum continentie, quod etiam voluit Ecclesia esse solemne, & potest velle & facere quod sit simplex, & non solemne. Item recte docet Caietanus, quod si ab aliqua religione, ex approbatione remoueretur, quam habet a Papa: & postea aliquis eam profiteretur, & benediceretur, vt de monachis est ordinatum, non propterea astringeretur voto solemnium.

18 Ratio ergo propter quam in hac religione Diui Iacobi, per votum solemne non impeditur, neque dirimitur matrimonium contrahendum, neque dissoluitur matrimonium ratum Est: non quia vota solemnia non sint, sed quia Summus Pontifex prescripsit illi formam, & modum, minuendo solemnitatem eius, quoad hoc licet, vt ordinem hunc profitentibus, nubentibus que, matrimonium non sit casum sed possint nubere secundum Dei ordinationem, sicq; inter alios doctores, sentit, & docet de hac religione D. Iacobi Calatrae, & Alcantaræ, & similibus, doctor Nauarrus lib. 3. consil. de regul. conf. 23. num. 11.

19 Præterea quod stante traditione religionis, possit fieri vt religiosus contrahat matrimonium: etiam aliquando declarari potest exemplo aliquorum religioforum, qui totaliter cum sint traditi ordini, de licentia Prælati fiunt Parrochi, seu Rectores Ecclesiarum, & tunc promittunt obedientiam diocesano, in his quæ ad dictam Curam & Sacramentorum administrationem pertinet. Item pater religiosi, (cuiuscumq; religionis existat filius) habet ius, vt si fuerit in necessitate, allaturus filio religioso. At vero iura hæc non derogant statutum religionis.

2 Item ostendo in voto obedientie, ad quam seruandam magis striete tenentur vni religiosi, quam alij, nam aliqui tenentur ad redemptionem captiuorum, vel admissiones alias ad partes longinquas, de quo supra cap. 2. notabili 1. Alij vero qui hæc non voverunt possunt (etiam iubente Prælato.) ad has regiones exteras non ire, sed manere in regione sua. & ratio est, quia voverunt obedientiam, secundum talem regulam. Sic docent Cord. lib. 3. quest. q. 6. & Dominicus Sotus de secrete q. 3. con. 2. Fr. Man. in Sum. 2. parte q. 9. instr. conci. 1. part. cap. 56.

2 Resoluendo ista patet solutio ad argumentum, quod frater miles

les per professionem traditur totaliter Deo, Magistro, & ordini
mancipatur sufficienter, nam licet non ita perfecte & expedite v
si cœlebs esset, sufficienter tamen & efficaciter, ac si coniugatus
non esset, quo ad hunc scilicet effectum, ut sit essentialiter religiosus.
sicque intelligenda est cœclusio posita in hoc argum. sub n. sexto,
& quod hec traditio non impedit validitatem matrimonij, quia ut
probaui cap. 1. §. 12. & hoc loco non repugnat matrimonium, &
status religionis.

22 Et argumentum propositum, quod probat (& id fateor) est.
quod ista mulier suscipit in maritum hominem non liberum, &
ipsa sic est cœtœta: sicq; ei nulla fit iniuria sed neque familiæ, ut iã
ostendi, & doctus lector poterit magis explicare ex sequentibus.

23 Ad confirmationem secundæ replicæ desumptam a seruo.
Respondeo, nego maiorem propositionem quod non valeat ma-
trimonium contractum, ea conditione, quod seruis redat debi-
tum quando Dominus voluerit, & ratio est quia non omnino tol-
lit copulã carnalem, sed quod tollit est aliquas vices copulæ, quod
non est contra essentiam matrimonij, ut etiam patet in matrimo-
nio contracto a seruo, contra voluntatem Domini sui, cum ea que
sciebat ipsum esse seruum, sic etiam valet matrimonium leprosi, &
senis, qui potest habere copulam, licet non semper, sed aliquando.
Et ita nulla est argumentatio: sed neque est ad propositum, quia
in nostro casu nulla apponitur condicio: nam iste frater miles abso-
lute contrahit matrimonium, & nullam ponit conditionem, neq;
formaliter, neque virtualiter, sed tantum supponit illud, quod est
intrinsicum statui religioso, scilicet esse sub dominio, & guberna-
tione totali Prelati, neque vero decipit coniugem, quia iam ipsa
sciebat nubere cum homine ordinis Sancti Iacobi, vel Calatrauæ,
vel Montesiæ, sicut & altera, que sciens accepit seruum in mari-
tum, maiori voluntate, quam si esset homo liber, quia pulcher,
quia affabilis, quia industrius est.

24 Ad secundã cœfirmationẽ desũptã ex cap. proposuit. respõdeo,
negãdo antecedẽs, et cõsequentiã. nã in isto cap. Alex. PP. 3. præsup-
ponit matrimonium esse nullum, ex vi legis Ecclesiæ, & nõ ex vi le-
gis naturalis, & hanc legem tulit Zacharias Papa in cap. si quis li-
ber 29. quest. 2. non ergo Alex. Papa 3. est in contrarium, sed in
favorem, qui istam religionem approbavit, & sapientissime lon-
go præhabito examine. disposuit, ut quis possit esse coniugatus,
& Religiosus. supra in Buila cap. 4. numero 7. ibi. in habitu, &

conuersatione religionis &c. suum ordinem temperantes vt f
 etiam qui vxoribus suis vtantur. & ita manet satisfactum argu-
 mento, quod ducere vxorem, secundum Regulam Sancti Iaco-
 bi, nulla est repugnantia, vt quis possit simul esse religiosus, &
 coniugatus.

**Soluitur 20. argumentum, quod non Re-
 gulam, sed modum viuendi pro-
 fiteantur.**

§. 20.

QUOD fratres Sancti Iacobi, Calatranae, Alcantarae, &
 Montesia, non profiteantur regulam: patet, ex forma pro-
 fessionum quae sunt supra hoc cap. 2. notabili 8. & quidem
 de militia Sancti Iacobi satis est dictum, de militia Cala-
 tranae & probo, quia in professione tantum fit mentio voti obedi-
 entiae, & in militia de Alcantara, obedientiae & castitatis coniugalis,
 in militia Montesia fit mentio obedientiae. ergo.

2 Respondeo, falsum esse assumptum argumenti, vt satis patet
 ex superioribus. & signantur ex c. 1. §. 4. in quo ostendi, fratres mi-
 lites S. Iacobi facere professionem regularem, sub regula Sancti
 Augustini, & fratres milites Calatranae, & Alcantarae sub Regu-
 la Cisterciensi, & sub hac eadem regula Cisterciensi facere profes-
 sionem regularem fratres milites de Montesia, constat ex verbis
 professionis, & quia filiatio est ordinis de Calatrana. Et sic vidi-
 mus supra hoc cap. 2. in principio notab. 8. quod fratres S. Iacobi
 dicunt in professione *segun la regla de San Tiago*, & milites de Al-
 cantara expriment, *segun la Regla de S. Benito*, & milites de Mon-
 tesia, *segun la regla de Calatrana, de la orden de Cifel*. Vides aperte
 profiteri regulam?

3 Superest hic aduertere, argumentum illud versari in quadam
 ignorantia: videlicet, quod professio regularis non est, si fiat sub
 nomine obedientiae, sed necessarium esse facere etiam expressam
 mentionem paupertatis, & castitatis. At vero hoc falsum est.

4 Certum est enim quod in Ecclesia Dei, vt aliquis veram re-
 gularem professionem trium votorum obedientiae, castitatis, &
 paupertatis faciat, non est necessarium quod expresse istas tres
 virtutes

virtutes, seu vota sigillatim exprimat: sed satis est, quod voueat obedientiam secundum regulam: vt probauimus supra, in secunda probatione, §. 4. ex autoritate D. Thomæ, & Sancti Antonini, & Siluestri, & Ioannis Trulli suo libro intitulato Ordo Canonico- rum, lib. I. cap. 13. numero 6. & sequent. qui hoc probat diffusè referens aliquos modos proficendi sub nomine obedientiæ secundum regulam approbatã. Et ratio est, quia tunc in voto obedientiæ includuntur paupertatis, & castitatis vota. Videndus est præfatus autor Trullus, qui sequitur Dionysium Cartusianum, in opusculo de professione monastica, art. 3. & 21. multas professionum formas refert. Vna est regularis, quæ etiam pro viris deseruit, Sic. Ego N. soror promitto stabilitatem, & conuersionem morum meorum, perpetuam continentiam, carentiam proprii, obedientiam secundum regulam Beati Augustini, sub perpetua clausura. Forma professionis secundum regulam Beati Benedicti. Hæc est. Ego frater N. promitto stabilitatem, & conuersionem morum meorum, & obedientiam coram Deo, & sanctis eius, secundum regulam Beati Benedicti, in præsentia N. Abbatis. Cartusienfes autem sic. Ego frater promitto stabilitatem, obedientiam, & conuersionem morum meorum, in quibus professionibus, sub obedientia regulari, paupertas, & castitas plane (licet non exprimantur) continentur. Deinde ad finem capituli refert formam professionis, quam tradit speculator in exordio tituli de regularibus. Ego N. promitto Deo, & sanctis eius, & vobis domino Abbati, vel Priori coram vobis, & conuentu vestro perpetuam continentiam seruaturam, in hac domo, vel monasterio, quantum Deus fragilitati mee permiserit. & renuntio proprii, & vobis debitam secundum regulam talis ordinis obedientiam, & reuerentiam, ac stabilitatem, & conuersionem morum, promitto. Hæc ex Ioanne Trullo. Quæ etiam refert Innocentium in capitulo Porrectum de regul. dicentem, quod si quispiam se alicui religioni tradat: tantumdem est, ac si profiteretur, & quod si quispiam obedientiam monachalem promiserit: veram professionem compleuit. Et dicit Prnormitanus in eodem capitulo Porrectum: Professionem fieri posse his verbis. Trado me tibi in monachum, & in fratrem. Videndus est etiam Nauarrus de regularibus in cap. cui portio. 12. quest. 1. num. 18. vbi in fauorem ordinum militiarum Calatrauæ, & Alcantaræ respondet præfato argumento, et reprehendit de ignorantia oppositum sentientes. Idem tenet in consil. lib. 3. titulo de regularibus consil. 31.

S.O.E.

Soluitur 21. Argumentum, ex habitu
regulari.

§. 21.

IDETVR quod isti milites S. Iacobi non habeant certum habitum, nam eo ad libitum vtuntur: siquidem in signiam Crucis, quam ipsi habitum nominant deponunt quando volunt: nec in hoc arguuntur temeritatis, a confessoribus. Assumunt etiam pro libito suo vestimenta tam in forma, quam in colore, & sic non potest dici, eos habere certum habitum regularem, & idem videtur dicendum de militibus Calatraug & Alcantaræ, & Montefig.

2 Respondeo falsum esse dicere, hos fratres milites non habere habitum regularem. Et id ostendi cap. primo. §. 4. & de militibus S. Iacobi patet ex bulla confirmationis Alex. 3. supra lib. 1. cap. 4. num. 7. ibi. In habitu, & conuersatione religionis. & s. 1. in regula num. 12. Crucem in modum ensis pectori suo impræferunt, cum inuocatione Beati Iacobi. & in altera bulla eiusdem Alexand. 3. contra milites vagantes supra eodem capite 4. §. 3. num. 3. ibi reiecto habitu regulari. Extât & aliæ bullæ, & etiam de hoc agitur in stabilimentis, huius ordinis. *Titulo del habito, y uestidos.* cap. 1. 4. & 5. & essentia eorum habitus consistit in Cruce in modum ensis, vt etiam adnotauit Magister Isla in explicatione regule Sancti Iacobi cap. 24. & licentiatus Rades in Chronica de S. Tiago. 4. cap.

3 Hec adeo sunt vera; Quod si quis frater miles temerarie relinquat hunc habitum, Crucem scilicet in modum ensis, peccat mortaliter, & incurrit excommunicationem. Constitutio enim Bonifacij Papæ octaui, hos milites comprehendit, quæ habetur in sexto titulo ne Clerici, vel monachi. Et incipit, vt periculosa religionis euagandi materia subtrahatur, distinctus inhibemus. Ne de cetero aliquis quancumq; religionem tacite, vel expresse professus in scholis, vel alibi temere habitum suæ religionis dimittat, &c. Et quod comprehendat hos fratres milites. Probo etiam ex eadem litera textus, dicit enim, quancumque religioni, ergo de omni religione loquitur; nam cum generaliter loquatur, generaliter intelligendus

telligendus est, & per eandem rationem probauimus supra lib. 1. cap. 2. quod isti fratres milites tenentur facere professionem anno expleto: quia dicitur in Concilio Tridentino sess. 25. cap. 15. in qua cunctis religione &c. videatur Nauarr. de regularibus in cap. statuimus 19. quest. 3. in quest. 20. numero 73. & lib. 1. consil. tit. de his que videntur. fol. 95. consil. 5. vbi etiam docet, quod verba generalia generaliter sunt intelligenda: etiam si non militet tanta ratio in vna specie, quam in alia.

4 Itaq; tales milites deponentes habitum temere, incurrunt excommunicationem positam in hoc capite vt periculosa, & ita inter alios tenet Magister Isla, & fauet doctor Martinus Nauarius in manuali cap. 29. num. 111. & de redditibus mon. 55. n. 2. ibi & palam gestant habitum regularem, & faciunt professionem. Caieta. in summa verbum. excommunicatio casu 61.

Hoc etiam probatur ex dictis cap. 1. §. 4. & etiam §. 6. quod frater miles relinquens ordinem istum, est Apostata a religione, secundum quod, ibidem frater miles Gundi saluus Garcia de Faro confessus est se esse excommunicatum. & Innocen. Papa 4. relinquens ordinem, iubet excommunicatos denūtiari. Bulla est supra lib. cap. 4. §. 5. Faciunt etiam dicta §. 5. quod iste frater miles professus non potest transire ad aliam religionem, sine licentia Magistri.

5 Et ex his conuincitur falsum esse, quod fratres milites habitum temere deponentes non arguuntur a confessoribus: arguuntur enim a confessoribus doctis & peritis, & ita ab omnibus fieri debet & in hoc vigilandum est. Ecce profecto vidi scripturam authenticam factam Anno 1370. qua Stephanus Prebyter Cardinalis Domini Pape Greg. 11. penitentiaria curam gerens, dat eommisionem cuidam confessorio, ad absolendum quosdam fratres S. Iacobi, a certis: & inter ea ponitur ista clausula, Tac etiam in honesta loca intrando, habitum suum, non tamen animo apostatandi, temere dimittendo.

6 Voluntate etiam, & false in argumento dicitur, quod hi fratres assument vestimenta preciosa ad libitum: contrarium est enim in regula, ibi seculari pompæ in splendore vestis preciose, vt supra lib. 1. cap. 4. §. 1. numero 12. & numero 47. ibi vestes albi, nigri, & pardi coloris tantum habeant, & pelles agninas, &c. & hic notandum est quod Innocentius Papa 8. dedit facultatem Magistro, vt dispenseret cum quibus sibi visum fuerit, ad vtendum vesti-

T bus

bus pretiosis, sunt enim aliqui horum militum, Comites, seu Marchiones, virique; vasallos habentes, quibus ratione sui status, conuenit aliquando ferre vestes pretiosas, & ista ratio ponderatur ab eodem Summo Pontifice Innocentio 8. in Bulla huius concessionis, non vero dispensauit in regula (quod est valde notandum) sed dat licentiam Magistro, vt in particulari dispenset.

7 Sed & voluntarie, & false argumentum retorquetur contra milites Calatrae, Alcantarae, & Montefixae: nam notorium est pertinere ad eorum habitum regularem Crucem quam gestant in latere pectoris, de quo videtur sint Bullae ijs militibus concessae, & constitutiones, seu definitiones Calatrae titulo 7. vbi agitur de scapulario, & Cruce, & manto, de Choro, *Et que traygan ropas, y uestidos honestos y conuenibles de colores honestos, como conuene a Religiosos.* Videnda est Bulla Sixti Papa V. pro militibus de Montefixa. supra lib. 1. c. 4. §. 52. n. 4. & 6. ibi ¶ habitum regularem militiae de Calatraua &c.

Videatur Rades in Chronica de Calatraua. cap. 4. & de Alcantara. cap. 2. Concludo ergo hos milites Sancti Iacobi Calatrae, Alcantarae, & Montefixae habitum portare regularem, eosque debere semper eo vti: sicut & tenentur alij religiosi, gestare palam.

Soluitur 22. Argumentum, ex natura belli, quod ad id irregularitatem tendat.

§. 22.

Efficiam quod tendit ad irregularitatem, opponitur religioni, sed institutio harum religionum militarium, tendit ad irregularitatem, ergo hi milites Sancti Iacobi, Calatrae, & Alcantarae, & Montefixae, & alij similes non sunt vere religiosi. bona consequentia, minor patet quia isti ordines sunt instituti ad pugnandum contra inimicos, vbi irregularitas contrahitur. Maior vero asseritur a D. Sarmiento de redditibus Ecclesiasticis prima parte defensorij mon. 57. & probatur, nam ad personas Ecclesiasticas pertinet lenitas, & humilitas, religioneque instituta sunt ad orandum pro amicis, & inimicis, & haec militiae ad pugnandum contra inimicos inuente sunt, ergo.

3 Respondet huic argumento Doctor Martinus Azpilcueta

Nae

Navarrus, in propugnaculo apolog. num. 17. sic. an vero periculose significet in responsione ad 57. mon. non esse veram religionem, quæ ad militandum instituitur ipse viderit. mihi ego piaculum censeram, per prædicta, in 15. responsione, scilicet quia secundum D. Thomam, & omnes religio institui potest ad militandum. & contraria sententia est periculosa, & iniuri, & factio contraria. hæc ex Navarro, qui videndus est, nam diffuse hoc explicat, & probat, & optime. Et pro maiori declaratione notandum est, quod religio militans ex intentione tendit ad defendendam legem Dei, seu diuinum cultum, & Ecclesiam. Et ad opera pia, ob diuinum intuitum, quod probatur ex bulla confirmationis huius ordinis, dum monet fratres milites, ne in sarracenos mudang laudis amore, nec desiderio effundendi sanguinem, nec terrenarum rerum cupiditate crassentur, sed id tantum in pugna sua intendant, vt vel Christianos ab eorum fedicitate in cursu, vel ipsos ad culturam possint Christianæ Fidei prouocare. & in regula cap. 25. dicitur, vt quicquid sic fecerint, pro exaltatione nominis Christi faciant, sic supra lib. 1. cap. 4. §. 1. n. 49.

3 Et profecto cum tale exercitium belli pro charitate sit, non potest esse contra charitatem, nec contra statum religiosum, sed potius plena iustitia, per ea quæ docet D. Ambrosius in lib. de officijs, quæ refert, & sequitur D. Tho. 22. q. 188. art. 3. ad 1. & ad secundum dicit D. Thom. quod militare propter aliquid mundanum, est omni religioni contrarium, non autem militare propter obsequium Dei, & prosequitur optime Menchaca lib. 3. controuerf. illustrium cap. 105. num. 47. & 52. & Petrus Gregorius sintag. iur. vniuersi 2. parte cap. 34. num. 3. vbi dicit de fratribus militibus Sancti Ioannis esse Ecclesiasticos, cum arma libere, & ex professione pertractent pro Fidei tuitione, aduersus Agarenos, exemplo Machabeorum, quæ tamen clericis non conceduntur. facit etiam Glossa in cap. duo sunt genera, vbi notat, quod templarij sunt Ecclesiasticæ personæ, licet armamouere possint, sed & efficaciter hoc docet & probat Bulla Sixti Papæ Quinti concessa militibus Montefra, supra lib. 1. cap. 4. §. 52. num. 1. ibi. ¶ militias, quæ sub regula approbata alicuius ordinis ad Fidei Catholicæ defensionem, eiusque hostium defensionem canonice institutæ sunt &c. *et infra*, num. 2. ibi. ad defensionem Regni Valentia, &c. hæc ex Bulla ex qua patet argumentum nil probare sed perperam procedere.

4 Deinde ratio quæ adducitur quod ad personas Ecclesiasticas pertinet, lenitas, & humilitas, nec est ad propositum, nec

T 2 contra

contra hos milites: imo potius fauet, & est consona regula Sancti Iacobi, quæ præcipit, vt vnusquisq; frater miles sic faciat in propria, & sua particulari iniuria. cap. 18. & 19. ibi patientes sint ad omnes Christianos, supra cap. 4. §. 1. num. 38. & 39. hæc autem humilitas, & lenitas Christiana & religiosa, non tollit defensionem patriæ, & Ecclesiæ, simulq; esse possunt humilitas, lenitas, fortitudo, & iustitia. nam fortitudo quæ per bella defendit patriam, & fidem a Barbaris iustitia est, imo impium est negligere hæc quæ sunt Dei, eiusq; iniurias dissimulare. Ex quibus clare lucet, quod argumentum male hæc confundit: & distinguere oportet iram, & indignationem, contentiones que peruersas, a virtutibus: & inter militiam secularem, & militiam regularem, quæ a religiosis personis exercetur, nam licet illa seularis inter dicitur penitentibus, non tamen regularis, quæ propter obsequium Dei fit, & docet D. Thom. supra in solutione ad tertium, quod & antea indicauerat, & docuerat regula Diui Iacobi, ibi, multo plus est, & difficilius personam magnis periculis exponere pro suis proximis: quam in domo otij, corpus multa maceratione affligere. Et non est quicquam gloriosius apud Deum. &c. vt supra lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 30. & in Bulla eodem lib. 1. cap. 4. num. 5. ibi nobiles quidam viri preteritorum agentes penitentiam. &c. argumentum ergo nullum est, & abrasendum, vbicumq; inueniatur.

Soluitur 23. Argumentum, quod filij horum militum, ex copula fornicatoria habiti non sunt sacrilegi.

§. 23.

Idetur quod qui nascuntur ex copula fornicaria habiti inter fratrem militem Sancti Iacobi professum, & solutam non sunt filij sacrilegi: ergo illi milites non sunt vere religiosi.

Et confirmari potest, ex eo, quod Petrus Nuñez de Abendaño, cap. 76. preterorum lib. 7. num. 11. dicit Concubinas Commendatorum huius ordinis Sancti Iacobi, mitiori poena tractandas esse, quam Concubinas Sacerdotum, qui sunt beneficiati ergo &c.

Rel-

¶ Respondeo negando assumptum, quod filij nati ex copula
 fornicaria habita a fratre milite professo, non sint sacrilegi, sacri-
 legi enim sunt, nam pater est sacrilegus, acsi esset frater clericus,
 quia uterq; facit contra eandem regulam Sancti Augustini Cano-
 nicorum regularium. Et hac eadem lege, & voto solemni tenen-
 tur quo ad hoc, vt ostendi cap. 1. §. 3. & 4. quod sub regula Sancti
 Augustini fratres clerici, & fratres milites faciunt professionem.
 Et ratio est quia regula Sancti Augustini, moderata fuit per regulā
 Sancti Iacobi, tantum quo ad hoc, quod milites possint nubere.
 & patet in Bulla ibi, propositum sum, & ordinem temperantes.
 &c. supra lib. 1. cap. 4. num. 7. itaq; bene notetur, quod ad hoc tan-
 tum moderata est regula Sancti Augustini vt hi fratres milites
 coniugibus suis vtantur, non autem ad habendas concubinas. Sic
 etiam consequenter in regula Sancti Iacobi dicitur, qui habuerint
 vxores, castitatem teneant conjugalem, & qui non habuerint vxo-
 res, caste viuant, supra lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 42. ergo omnis frater
 ex vi professionis, & voti solemnis tenetur caste viuere, & ad alie-
 nam non accedere, & ratione huius professionis solemnis non so-
 lum ita seruare tenetur, sed et cogi potest, et debet, a Magistro, ad
 id seruandum, quod profecto ad votum solemne pertinet, vt etiā
 declarauit cap. 4. §. 12. et §. 4. quod hi milites faciunt professionem
 regularem. et §. 7. et 5. quod mutant statum secularem, in regula-
 rem. et §. 3. quod sint fratres & religiosi, & quod relinquentes hunc
 ordinem sunt apostatae §. 6. et §. 8. quod gaudet priuilegio canonis,
 hoc est quod iniicientes manus violentas in eos, sunt excommuni-
 cati, quæ poena fundatur in sacrilegio, quia iniuriose se habet tales
 percussores circa personam Deo dicatam, sic ergo eadem ratione
 dicere debemus, esse sacrilegos, qui faciunt contra istam castita-
 tem Deo dicatam voto solemni religionis, committereq; pecca-
 tum sacrilegij oppositum religioni.

4 Hoc etiam est verum, et ita dicendum in militibus Calataue,
 et Alcantare, et Montelice, in quibus ordinibus certum est, quod
 quando omnimodam continentiam profitebantur, et ante dispensa-
 tionem factam Anno Domini. 1540. si aliquis frater professus ha-
 buit filium ex copula fornicaria, talis filius fuit sacrilegus: ergo &
 modo post dispensationem sacrilegus est. Probo consequentiam,
 quia ista dispensatio ad id tantū facta est, vt possit ille frater miles
 contrahere matrimonium in omnino, remansitq; & est adstrictus
 ad alias obseruationes regulare, mediante professione regulari, vt pa-

ter ex verbis decisius bulla huius dispensationis. supra lib. 1. cap. 4. §. 50. n. 7. ergo dum sic peccat, est sacrilegus: non enim Summus Pontifex in totum abstulit votum, sed restrinxit, & sic dedit dispensationem, concessitque est facultas contrahendi matrimonium. & quod filij eorum in figura matrimonij habiti sint legitimi, eisque succedant, ut pater ex bullis Pauli Papæ 3 & Greg. 13 & Sixti V. pro fratribus militibus Calatraz, Alcantaræ, & Montefix, positæ lib. 1. cap. 4. §. 50. & 51. & 52. n. 1. & 6. ubi notanda sunt illa verba. *¶ lo* co continentis perpetua: faciant votum castitatis coniugalis.

5 Declaro, & probo hoc magis, quia si Papa dispense cum constituto in sacris, ut nubat: nam tunc si extra matrimonium concubaret cum aliqua non sua, sacrilegus esset filius, ergo &c.

Nota.

6 Ex his etiam sequitur, & docemur, quod dum iste frater miles confitetur peccatum sacerdoti, tenetur dicere, se esse religiosum professum: & ipsa mulier fornicaria tenetur dicere se concubuisse cum homine religioso. an. bo enim egerunt contra Sanctitatem, & castitatem voto solemnem religionis Deo dicatam, & factatam, sic inter alios docent Magister Isla fol. 15. & Archiepiscopus Valentinus Don Martinus de Ayala in explicatione huius regulæ. cap. 4. fol. 6. & Fr. Emanuel Rodericus lib. qq. regul. tom. 1. q. 13. a. 2. & multi viri docti nostri temporis, a me consulti.

7 Videantur stabilimenta huius ordinis posita supra cap. 1. §. 47. ibi. *Tener manceba es contra lo substancial de la orden e profesion, & infra, Pierda la encomienda &c y por la tercera vez, le uelhan al Conuento a hazer en el perpetua penitencia.* Et in stabilimentis impressis iussu Regum Catholicorum. Anno 1503. tit. 48. fit distinctio de filiis illegitimis habitis ante susceptionem religionis, & post susceptionem religionis: quod h. ad nullam hereditatem admittuntur, de quo etiam fit mentio supra §. 18. num. 8. & in tit. 1. del dar el habito. cap. 2. excluduntur a receptione habitus filij de *Freytes*, & quod est necessaria dispensatio Apostolica.

Nota.

Concludo sacrilegos esse filios fratris militis professi Sancti Iacobi, Calatraz, & Alcantaræ, & Montefix, & contrarium esse falsum, & in periculum animarum.

8 Ad confirmationem Respondeo quod quicquid sit de eo quod dicit *Auedaño*: non est contra nostrum intentum, nam per hoc quod reperitur rigor peccatorum, non mutatur rei natura. Quia imo *Aued* non ibi facit pro nobis tenet enim in fine, non esse negandum hos *Comuendados* de S. Iacobi esse veros religiosos, ut concludit *Couarru.* & *Vetung.*

L. et

Licet ergo, leges tēperauerint pœnas cū his militibus S. Iacobi, quo ad aliquos effectus, tã quo ad ipsos fornicarios, quã ad filios habitos, nō tamē propterea dicendū est, nō esse sacrilegos, cōsiderarūt enim cōditores legū, alias rationes. v. g. in casu proposito de accessu ad solutã: cōsiderãda est ratio, quod tēpore huius concubitus poterant hic frater non coniugatus, & soluta, cōtrahere matrimonium, ex quo Ioannes Gutierrez in practica. qq. lib. 2. q. 3. in lege 2. tauri ad effectum probandi quod filius fratris militis non coniugati, & soluti gaudet exemptione sanguinis puritatis: assumpsit pro principali fundamento, quod satis est, vt predicti milites matrimoniu contrahere possint tēpore Conceptionis vel natiuitatis filiorū. hęc ibi. In quibus pœnarū moderationibus discutiendis, seu per tractãdis modo nō immoror. hoc vnum dico quod tales filij habitū ex copula fornicaria sunt sacrilegi vt expresse tenet etiam & defendit Frater Emanuel Rodericus supra citatus, cōtra Ioannem Gutierrez allegantem legem Tauri tit. 8. libro 5. nouæ recopilatio nis quam optime interpretatur Frater Emanuel dicens, quod filij illegitimi militum Calatrauensium & S. Iacobi de la espada nec non Alcantaræ, sunt sacrilegi. Hoc etiam probo ex regul Sancti Iacobi secundum quam hi fratres iudicandi sunt, & in ea pari pœna puniuntur frater miles & frater clericus, si fornicarij sint. Et idem præcipitur obseruari instabilimentis, & ordinariis huius ordinis, vt modo dicebam in num. 7. differentiamq; facere inter filios naturales habitos ante ingressum ordinis, vel post. Sunt itaq; sacrilegi tales filij fratris professi, ex copula fornicaria habitū.

Soluitur 24. Argumentum, de sumptum ex priuilegijs.

§. 24.

M Idetur quod iste ordo Sancti Iacobi non habeat priuilegia concessa sibi & fratribus sicut habent aliæ religiones, ergo apparet quod non sit vera religio.

2 Respondeo argumentum procedere ex ignorantia. habet enim ordo iste multa priuilegia prerogatiuas & gratias, & satis patet ex dictis libro primo cap. 4. in Bulla Alexandri 3. & Martini 5. §. 29. num. primo & Sixti 4. §. 31. num. 4. ibi faciat militia, & illius Magistrum Priores preceptores, & fratres &c. Ec

T 4

Papa

Papa Pius 5. in bulla conseruatoria supra lib. 1. c. 4. §. 22. num. 7. ibi, ꝑ nos igitur, qui salutē religionum quarumlibet, & maxime militiarum, &c. Et infra. num. 15. omnia in fauorem dictæ militiæ concessa, &c. Et infra. & eorum singulos tam ratione personarum quam magistratus, præceptoriarum, &c. Et infra. n. 18. ac vim ualidi, & stipulatiue contractus inter sedeni, & militiam præfatas habere. Et ita per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes. videatur ista bulla. n. 6. & 7. ubi confirmat omnia & singula priuilegia prærogatiuas, &c. Videndus est & noster liber, *del origen del Orden de S. Tiago*. lib. 2. cap. 14. ubi plurima dicuntur de hac materia, quæ etiam conducunt ad salutem animarum horum fratrum militum. videatur & solutio argum. sequentis.

Soluitur 25. Argumentum, ex eo quod videtur hos fratres non esse alicui conuentui deputatos.

§. 25.

ISTOS fratres milites alicui conuentui deputatos esse, non uidetur: sed potius in domibus suis esse ut alij seculares, pro talibusq; a parrochis locorū (in quibus uiuūt) reputari, proprioq; confessores eorum esse. ergo &c.

Respondetur hoc quoque argum. procedere ex ignoratiua fundationis huius ordinis, nullamque vim habere. Patet ex dictis in probationibus, & solutionibus argum. & signanter ad 9. argum. num. 3. & 5. & 9. ubi ostendi esse deputatos conuentui, & conuentibus huius ordinis S. Iacobi. Et quādiu sunt in domibus particularibus suis, de licentia, & obedientia sui Magistri sunt, secundū regulam S. Iacobi, approbatam a Papa, ut patet supra lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 36. & 50. & 56. & 58. habere proprium confessorem ordinis, de quo etiam extant stabilimenta, & ordinationes in isto ordine tit. 7. *Delas confesiones*. Abundeq; dicitur in dicto libro *Origen de la Orden*, lib. 2. cap. 34. Vbi agitur de Priore, & Prioribus Ordinis, & distributione prouinciarum, & conuentuum huius ordinis.

¶ PRO

¶ Perfecto supradicta optime declarantur, & persuadetur ex doctrina communiter allegata, & recepta. quod ubicunque religiosus, cuiuscunque ordinis sit, sub superioris obedientia manet: censetur manere in claustris, & residere intra illud. Docet Syluest. verbo religiosus. 3. quæst. 19. num. 2. & Abbas in cap. ex rescripto de iure iurando. num. 5. & etiam citatur in cap. cum illorum. de sententia excommunicationis, quem refert, & sequitur Doctor Martinus Nauarrus lib. 3. consiliorum. tit. de regul. consil. 41. num. 3. & consil. 42. num. 2. & 3. & lib. de reg. in cap. statutus. 19. quæst. 3. & frater Michael de Medina de sacro. hom. cont. lib. 5. cap. 35. vers. deinde. ibi. Nam eas suo instituto conuentus habere, vbi Sacerdotes, ac Clerici nomine totius religionis diuinis laudibus vacent, & laici per annum probationis professionem solemnè edant, &c. Et infra. Sed neque in his, neque in illis extra conuentum vagari religionis diminuit, dum conuentum illum repetere quoties eorum institutum postulat, sint parati: iuno si non sint parati apostatæ, fortassis erunt, seculares non erunt. videatur, ibi, & Menchaca lib. 3. cōtrouersiarum illustrium. cap. 105. num. 51. & citat Hostiensem in cap. non dubium de sententia excommunicat. dicens, quod quando quis est conuersus ad aliquem ordinem à Pontifice approbatus, remanens in domo propria, vt laicus, viuens honeste, vt Clericus censetur ex toto translatus in foro, & immunitate Ecclesiastica. Facit glosa in dictum capitulum non dubium in verbo religionis conuersos, & Bulla Urbani Papæ supra lib. 1. §. 20. ibi, & mancipati supernæ maiestatis obsequijs.

6 Et nostrum intentum satis probat caput insinuante qui Clerici vel vouentes in quo Papa Innocentius 3. determinat fuisse votum solenne, quod fuit a quadam muliere emissum in manibus cuiusdam, de fratribus Sancti Augustini, eo adiecto tenore, vt in domo propria cum omni substantia sua remaneret. In quo textu plene docemur, quod potest quis remanere in domo propria cum omni substantia sua, hoc est, pro vsu fructu eius, vt docet ibi glosa recepta. Quam adducit, & sequitur Couarrubias, de quo supra §. 18. ad 18. numero 10. Et Doctor Nauarrus dicto lib. 3. consil. de regul. consil. 20. numero tertio, vbi vocat textum istum irrefragabilem ad probandum, posse virum, seu fœminam esse religiosam manendo in domo, quæ sua erat, ante professionem. Vbi etiam numero quarto, sequitur Panormitanum in cap. Monach.

& cap.

& cap. cum ad monasterium de statu monacho. Nauarrus etiam citat capitulum de viduis 27. quest. 2. quod habet. Et viduas & virgines posse fieri regulares, & manere in domibus suis secundum intellectum Gloss. & facit cap. vxoratus, & cap. ex parte de conuersione coniugatorum & ibi Panormitanus, num. 2. & in cap. sicut nobis, de regularibus & transf. num. 3. facisque sufficienter hæc probantur ex regula D. Iacobi loco allegato c. 4 §. 1. n. 35. dicente posse religiosum manere extra cõuetum & n. 33. ibi extra monasterium remanere voluerit; si Magistro pro bono viderit, secundum Magistri prouidentiam, poterit remanere. Et certe hoc est valde conforme dicto cap. insinuante. conformitasque inde magis apparet quod Innocen. Papa auctor huius cap. insinuante confirmauit huc ordinem S. Iacobi, vt Alexander Papa 3. videatur etiam Nauarrus in sum. cap. 27. vbi explicat Bullam cenz Domini ibi, † personas Ecclesiasticas & capitula &c. *et infra*, qui ve iuris dictiones seu fructus ad Sedem Apostolicam &c.

7 Sed & hic placuit respondere dubio quod alicui curioso legenti Bullam Alexand. forsam potest occurrere. Quare Alexander in bulla foundationis exemit hos fratres, ab ordinaria Episcoporum iurisdictione, quod non possint eos excommunicare? Respondeo ita factum esse quia secundum ius commune subiecti sunt religiosi Episcopis. Et probatur cap. Abbates & cap. quidem & cap. qui religiosi 18. quest. 2. & cap. cum dilectus pen. de religiosi domibus. videantur supradicta ad solut. 10. arg. num. 7. sic etiam multi religiosi gaudent priuilegio exemptionis, verbi gratia mendicantis & habetur in Compendio Franciscanorum titulo exemptio. & supra cap. 2. notab. 9. & hæc pro solutione huius arg. & precedentis, & omnium quæ hic possunt imaginari, satis sunt. Quæ & oportet bene notare, & considerare. & quod autoritas Magistri, seu ad ministratoris Domini nostri Regis est Ecclesiastica, vt sæpe est dictum.

Soluitur 26. Argumentum, ex praxi quod videatur labefactata & fere abolita ista religio.

§. 26.

Licet

DICET detur posse stare castitatem cum statu religio-
so: & quod ita approbavit Alexander Papa 3. ordinem S.
Iacobi. tamen videtur quod per non vsu sit labefactata
ista religio, quod sic ostenditur.

- 2 Nam videtur quod profiteantur paupertatem nomine tenus.
- 3 Et quod attinet ad castitatem, in seruiunt rei vxoris, sicut & ceteri seculares.
- 4 Obedientia similiter est nomine tenus, per totam vitam, eam non vident, nec mandatum Superioris audiunt nisi dum committia fiunt, de quibus videri poterit Dominicus de Soto, supra lib. 7. de iustitia & iure.
- 5 Et Ludouicus Lopez in instructorio conscientie 2. parte cap. 48. fol. 129. qui referens dictum Soti, inquit, hos fratres, non omnimodam castitatem, sed aliqualem, cum aliqua obedientia, licet exigua promittere: solumque non male sentire, dum a t, expedire obtinere dispensationem, vt hi milites possint vbi velint vxores copulare.
- 6 Secundo confirmo, ex fine religionis, nam si attendamus ad finem, & institutum religionis preliandi: etiam cecidisse videtur & potius hos milites commorari in domibus suis, vel in Palatijs Regum.
- 7 Tertio confirmo, quia videtur (vt dico) istam religionem, quo ad milites, esse abolitam, per dispensationes: quas paulatim adepti sunt.
- 8 Respondeo, argumentum istud plurima falsa iniuriosa, & animabus nocua continere, nec concludere suum intentum. Pro quo videatur Nauar. in Apolog. de red. Eccles. quest. 1. mon. 56. num. 7. vbi respondet argumentis similibus predictis, factis a quodam autore Neoterico; Et de litera Nauarri transcripti sequentia. Alterum & posterius argumentum, quod ex eius dictis sumitur tale est. Prefati equites ambiunt honores, procurant diuitias per inde ac laici, alij tam egre ferunt vt Prælatus eorum quidquam accipiat de facultatibus, quas se habere illi manifestant: ac alij nobiles. Nihil fere precipitur eis ab eo, quod faciant, nisi cum conuentus aguntur: ergo non sunt vere religiosi. & ordo quem profitentur non est vera religio. Ad quod respondeo negando consequentiam, vt ipse simam, cum quia est similis illi, qua sola vsu fuisse ferunt, pestiferum illum Durherum, quando cepit ordines, & religiones sanctas eo emere, quod earum professores male illas seruabant, quamuis postea etiam alias addidisset, Absit autem vt ob peccata, religiosorum religiones damne-

damnemus, sicut neq; ob peccata Christianorum, christianismum
 damnare debemus, tum quia male imitatur Pontif. Maxim. qui
 commotus ambitione, auaritiaque religiosorum quatuor ordinum
 mendicantium, et aliorum non mendicantium, sic exorditur in cap.
 quorundam de electione lib. 6. quorundam oculos sic vitium ambi-
 tionis exerceat, quod quasi suæ professionis inmemores, qua con-
 temptis honoribus, abiectis diuitijs, spretisq; delitijs arbitrium
 proprium subiungarunt alterius ditioni: retro respiciunt ad ara-
 ctus, & causarum strepitibus se inuoluunt. Hæc ibi, ex quibus ta-
 men non infert eorum ordines, non esse veras religiones, eosque
 non esse veros religiosos, sed malefacere, peccareque ac debere il-
 lis obuiã ire. Et ita statuit ibidem, quod ad ea reprimenda iudica-
 uit opportunum. Hæc Nauarrus, qui & simul docet quod prædi-
 ctus autor non debuit arguere, vt est dictum: sed in terrestre eos
 equites cruciferos, qui neque obedientiã, neque paupertatẽ, neque
 castitatem seruãt, male quidem facere, peccareque, ac debere a Pre-
 latis suis corrigi: & a confessorijs suis, ne amplius agant talia ad-
 moneri, regiamque Maiestatem ad hortari, vt quando gratia Dei
 & Papæ factus est Magister, & Prelatus totã illustrium, tamque
 fortissimorum virorum, eos reformaret, &c. *et infra*, quod autem
 significat omnes prefatos cruciferos equites, & Commendatores
 esse in damnationis statu, eo quod ait, eos non posse humano mo-
 re loquendo, seruare quam promittunt paupertatem obedientiam,
 & castitatẽ viuẽtes laute, torneamenta, & alia militaria exercentes
 feminas aulicas visentes &c. in signis iniuria multorum illustrium,
 & aliorum esse videtur: quia non est difficilius eis seruare votum
 castitatis, quam præceptum de non fornicado, extra matrimonij
 statum, quod est sextum decalogi. Hæc Nauarrus, qui etiam vie-
 dendus est. (& quidem a confessoribus vel etiam a concionatori-
 bus) in cap. fin. 16. quæst. 1. & 3. corol. 36. his verbis. el. 36. corol.
 lario, quæ etiam lector inueniet in meo libro origen. De la orden de
 Sanctiago. lib. 2. in prologo regulæ. & ad cap. 15. ibi docet, Que
 los Caualleros destas Ordenes son Religiosos, y tienen hecho voto
 solemne de pobreza, por el qual dexan de ser señores de lo que antes
 del tenian y se an hecho inhabiles de todo señorio y posesion de co-
 sa seglar, y que ninguna cosa de lo que tienenes suya ni puede ser suya.
 Et etiã vidẽdus est in Apol. de red. q. 3. m. 13. vbi familiã docet, quod
 hi fra-

10

Nota.

hi fratres milites professi, non possunt facere maioratus mag-
 nos, & paruos, e suis bonis patrimonialibus pro diuitibus, quia
 sunt religiosi, & dispositio eorum rerum omnium, quæ possident
 fieri debet, & administrare tenentur, secundum Magistri licentiã:
 & secundum professionem solemnem, quam fecerunt, quod etiam
 probare possumus, ex forma inuentarij positi supra c. 1. §. 46. n. 4.
 quod vno quoque anno, presentant Magistro, & per eum se, & om-
 nia bona ponunt in eius manibus, sedes appropriado, & dicit vnus
 quisque, vt de sua persona, & bonis, Magister faciat, & disponat
 pro vt sibi bene visum fuerit. fateturque nihil posse retinere, pos-
 sibile, aut frui, sine licentiã Magistri. & hoc etiam quo ad bona pa-
 trimonialia, siue mobilia, siue immobilia. & propterea petit licentiã
 de omnibus quæ possidet, vt possit ea administrare, & distribuere
 secundum Deum in pios, & honestos vsus, & ita res se habet, & pa-
 tet expresse ex pluribus inuentarijs fratrum militum qui ita se ex-
 plicarunt expresse in inuentario dicentes, id facere secundum re-
 gulã, & stabilimenta ordinis. Et licet modo non ita diffuse hæc in
 inuentario exprimant, tamen in rei veritate omnes fratres milites
 coram Deo, & Magistro eadem dicunt: dicereque tenentur, nam
 neque per stabilimenta, neque per vsus, seu praxim, neque per Bul-
 las, neque vlla via aliter est introductum. Quæ sunt valde notanda.
 faciunt etiam stabilimenta impressionis Anni. 1503. tit. 1. cap. 1.
 ibi. *Si alguno negare alguna cosa en su memorial de lo que tuuiere,*
que por el mismo becho, pierda lo que assi negare, & infra. Reges
Catholici administratores, in cap. generali, sic adiderunt. Declarã-
mos, que podamos dar los tales bienes a otra persona, o personas de la
misma orden, o, mandarlos gastar en cosas pias, e que no sean dados a
persona seglar, ni gastados en usos profanos.

Bene ergo ex his conuincitur esse falsum, quod in argumento
 habetur, quod profiteatur paupertatem nomine tenus, aut quod
 habeant proprium, & vbi eumque; talis sit propositio, abradenda est,
 vt i falsa & contraria bullis & facto & in deceptione & ruinã animã-
 rum horũ fratrum militum, quia sic inducentur ad vitium sæcu-
 lariter, & fraudulenter contra votũ solenne, & professionẽ, secun-
 dum quam tenentur viuere regulariter, & tẽdere ad perfectionem.
 11. Similiter est falsum, quod dicitur in seruire rei vxoria sicut
 ceteri seculares, vt patet ex dictis supra lib. 2. cap. 1. §. 11. & 12. &
 cap. 2. §. 2. & §. 3. & §. 11. & 12. & sui. §. 19. & 23. ex quibus constat,
 profiteri castitatem, non aliqualem sed castitatem perfectionis re-
 ligionis.

Nota.

ligionis. Licet enim non profiteantur omnimodam castitatem, profi-
 tentur tamen coniugalem, secundum regulam religionis, & tenentur
 abstinere certis diebus, & sunt dependentes totaliter a Magi-
 stro, in modo viuendi, & ubicunque sunt, vel degunt, de licentia,
 & obedientia Magistri sunt, & si aliquis frater errat: corrigatur.

3 Et ex his constat falsum esse quod allegatur ab instructorio,
 quod profiteantur aliqualem castitatem. Veritas enim est, quod
 profitentur castitatem necessariam, & sufficientem, ut verum sit
 religionis votum: & ita ostensum est satis.

14 Similiter male, & damnose subiunxit idem instructorium eo-
 dem loco, fol. 129. in hec verba, sed quia iam fere abolita est, effi-
 gies absolute religionis, inter illos, & obseruatia trium votorum,
 inter eosdem parum viget: arbitror Sotum non male sentire, du
 ait, quod expediret huiusmodi religionum militarium, equitibus
 scilicet S. Iacobi, dispensationem obtinere, ut sibi possent ubi vel
 lent vxores copulare, non semel, sed vbi secundo, & tertio ex-
 pediret. Hoc dicit iste auctor, at vero (vt cum bona pace loquar)
 abradendum, & abolendum est, audiendum non est: inaudita lo-
 quitio est, quæ nec sanat egrotum, nec illuminat cæcum, si quis
 est.

35 Potius inferre debuisset cum Doctore Nauarro dolendum esse
 de tali lapsu, sed reparandus. nam profecto dicere, quod dispensa-
 tio petatur regularis obseruantia de cõtrahendo sine licentia Ma-
 gistri (vt auctor iste aliquantulum indicare, seu ex eius litera inferri,
 aliquo modo posse videtur) est contra bullam foundationis ordinis,
 & bullam Innoc. Papæ. 3. positas supra, cap. 4. §. 9. & extra bonos
 mores (& extra doctrinam Cathecismi Pij V. & doctrinam
 Conc. Trident. Cathecismus in doctrina de Sacramento matri-
 monij versus finē, fol. 374. instruens parrochos, ibi. † In primis
 autem ne adolescentes, & puellæ, cui ætati inest maxima imbecilli-
 tas Consilij, falso nuptiarum nomine decepti, turpium amorum
 fœdera incaute incant, &c. & Paulo infra, fol. sequenti, inter ce-
 tera autem maxime hortandi sunt filij familias, vt parentibus, &
 ijs in quorum fide, & potestate sunt cum honorem tribuant, vt ip-
 sis inscientibus, ne dum in vitis, & repugnantibus, matrimonia nõ
 incant. Hæc Cathecismus. At certe hi milites sub potestate Ma-
 gistri sunt, & libertatem de contrahendo matrimonio mere libere,
 renuntiare potuerunt, & renuntiarunt professione solemnī. sicut
 alij religiosi omnimode renuntiat contrahere matrimoniũ. Conc.
 Trid.

Trid. sess. 14. cap. 1. de reformatione ad finem sic habet. Si quæ Pro-
 uincia alijs, vltra prædicta s, laudabilibus consuetudinibus, & cære-
 monijs hæc in re vtuntur: eas omnino retinere, sancta Synodus ve-
 hementer optat. Hæc Concilium, at qui in ista religione (vt modo
 dicebamus) & laudabilis consuetudo, & laudabilis obseruantia re-
 gularis, Apostolicis literis confirmata est: multisque retro seculis
 ex initio ordinis, vsque nunc inuolabiliter obseruata: vt scilicet,
 petatur licentia a Magistro, ad ducendam vxorem, & ita nunc
 petitur a Rege domino nostro Philippo administratore perpetuo:
 sicut etiam stabilimenta ordinis præcipiunt. tit. 5. cap. 6. & ita ser-
 uare oportet, euigilandumque, vt hæc religio D. Iacobi Hispa-
 niarum Patroni, in melius semper procedat: quæ Deo grata est, &
 accepta, vt docet Alexand. P. P. 3. in sua bulla cap. 4. §. 2. & idem
 dicendam, & faciendum est de alijs Calatravæ, Alcantaræ, & Mō-
 restiæ quæ ingentia commoda præstiterunt, & in dies præstant Rei-
 publicæ Christianæ.

16 Illud etiam quod de obedientia allegatur, quod sit in nomine te-
 nus, falsum est: nam verum obedientiæ votum obediendi in omni-
 bus, & per omnia, emittunt, vt patet ex regula supra c. 4. §. 1. n. 4. r.
 & ex præxi §. 45 in impositione habitus dicitur vnicuique, *No-
 ueys de hazer uestra uoluntad, &c.* Et ex professione, *Me doy a
 Dios, y prometo obediencia al Maestre, &c.* Et plurimi sunt in bellis
 & in rebus Christianitatis occupati, & qui in domibus particulari-
 bus sunt, pro voluntate Magistri sunt, & iuxta eius dispositionem,
 & ad eius uocationem, & quâdo administrator pro bono videt expe-
 dire vocat, & omnia hæc secundum regulam D. Iacobi fieri possunt.

17 Notandumq. consimiliter est, quod facta in conuentu profes-
 sione, non possunt ab eo exire, neque vllus exijt, sine expressa li-
 centia Magistri, seu administratoris domini nostri Regis Castellæ,
 qui Prælati sunt: eorumque singulorum specialem curam habet,
 vbicumque sint vel degant.

18 Secunda confirmatio argumenti desumpta a fine religionis,
 eodẽ modo rejicitur, quod plures sunt in bellis, et grauibus nego-
 tijs Christianitatis, et quidẽ plures sunt boni religiosi, et perfecti,
 qui mori pro Christi fide non formidant: vt singulariter declaro,
 et demonstro per catalogum plurimorum fratrum militum eorũ
 nomina recensendo, et ad manum habeo, vt typis mandetur in li-
 bro origen de la orden de S. Tiago, ad finem lib. 2.

19 Adde quod comendatarij, præter quã quod eis incũbit cura et gu-
 ber-

bernatio suorum populorum, & in eis residere certis temporibus inferiunt *conciertas langas*, vt patet per stabilimēta, & si qui suo muneri desunt; corrigantur. nam religiones istæ, non sunt acephalæ, sed Prælatura habent, & vigilat.

Nota seq.

21. Deficit etiam argumentum istud cum suis confirmationibus quia extrachorum (vt aiunt saltat) nec est ad propositū, questio enim proposita, (vt patet ex principio huius lib. n. 11.) est, an fieri possit, quod sit vera religio cum castitate coniugali. hæc est nostra disputatio, & de hoc esse debet: & ad hoc est inspiciendum, non ad accidentia quæ in esse possunt, vel non in esse, ratione istius vel illius personæ profitentis, sed ad naturam rei, seu status. nam licet contingat in aliqua religione, plurimos esse malos religiosos: non propterea desinunt esse religiosi, eorumq; status religio, vitium namque religiosi discoli, non est vitium religionis, quæ optime docuit F. Michael de Medina minorita, argumento precedenti, dicens. imo si non sint parati: apostata fortassis erunt, seculares non erunt, etiam docet alter Fr. Minorita Alfonso de Castro aduersus hærcses lib. 13. verb. *virginitas colu. 12.* his verbis. Cum de virginitate, aut merito alicuius status siue cuiuscumque alterius rei disputamus, non oportet ea quæ accidunt, aut contingunt inspicere: sed quid in se habeant, & quid illi necessario, & ex natura sua conueniat, & persona hæc, aut illa accidit statui: quia status iste potest esse in alijs valde diuersis, & dissimilibus personis. cum ergo dicimus virginitatis, aut monachatus statum, esse vitæ Angelicam: ad huius inuestigationem, non sunt proponendæ in testimonium virgines fatuæ. &c. & infra, neque proponendi sunt in testimonium mali monachi scortatores, & adulteri, quorum Deus venter est, & gloria eorum in confusione, &c. hæc ibi.

Et Ioannes Trullus Episcopus designatus Albarracensis, in suo lib. Ordo Canonicorum lib. 1. c. 17. num. 6. sic habet. Quamuis enim statuta non seruentur, nõ ideo statim desinit esse religio: nam possunt forsam ex incuria, & culpa præsentium, ea quæ mala reputantur, non puniri, hæc ibi. quæ vera sunt, & ita prædicanda. non vero celeriter dicere, res est abolita, & quando dicendum est, abolitam rem esse: non ab omnibus, seu a quibusdam dicendū est, sed a Prælati, quibus hæc indagatio, & censura institutio, & destitutio pertinet. Sic Deus infinite iustus, & sapiens non illico condēnauit sodomitas Genes. 18. cap. sed dixit. Descendam, & videbo vtrum clamorem, qui venit ad me, opere compleuerint. Hæc ibi. imo

imo profecto. (Et est pro hac re valde notandi m) parcebat huic civitati todonorum , propter decem milites. vt dicitur ibidem. in isto autem ordine plurimi sunt milites de religione, & multa bene meriti vt & docent Bullæ Apostolicę.

22 Faciunt etiam quæ ad hoc propositum vidimus allegasse D. Nauarrum, quod Bonif. Pap. 8. in cap. quorundam de electione in 6. inuehitur contra quosdam religiosos sua professionis in memores: eos tamen vocat religiosos, suumq; ordinem, religionem, & non dicit, non esse religionem. Sed in §. volentes dicit, se velle huic pesti salubri remedio obuiare. Sic & Clemens Pap. 5. segescit cum templarijs, quod licet infamati erant, tamen eos fratres, & ordinem appellant, fecitq; donec contra eos, & ordinem sententia fuit lata. vt constat ex quadam sua Bulla (quæ est in archiuo huius conuentus Vclensis) ad Magistrum domus militiæ huius ordinis Sancti Iacobi transmissa, eum certionem faciens, de sceleribus quæ illi commiserant, & declarauerant in suis depositionibus &c. Dat. Auiu Pontif. sui Anno 6.

23 Ex quibus satis patet, argumentum istud esse parum pium, & falsum, licentiosumq; hæc enim determinatio ad Summum Pontificem pertinet. Neque vero ordo iste destitutus est, sed summe charus Deo, & homibus, & administratore habet Dominum Regem, qui per se ipsum, perque eos qui sunt de eius consilio, videlicet Presidem vnum, consiliarios quatuor, & per Priores, & per Capellanos, & per visitatores, aliosque ministros intendit, & prouidet gubernationi harum militiarum.

24 Summi etiam Pontifices inuigilant, & detractione harum militiarum sepe, quotidie tractant, & sua diplomata in earum fauorem concendant, & contraria argumenti propositi: enuntiant. verbi causa in Bulla Greg. 13. Data die 6. Octob. Anni. 1576. qua concedit facultatem testandi militibus huius ordinis, & Calatrauę, & Alcantarę dicitur, quod pleriq; ex his militibus militiarum predictarum, pro Fide Catholica tuenda, arma induunt, & ei rei plerumq; perpetuam operam (vt veros Athletas decet.) habant. Alij vero grauibus negotijs per tractandis: sunt distenti. Summus Pontifex Pius 5. sic dicit. dum attentius &c. *et infra*, & quam impigre quoties se ad id offert occasio impendere conantur, dignum quin potius debitum existimamus, vt exen ptiones, & priuilegia: quæ illis virtutibus, laborumq; suorun. intuitu &c. Dat. Romę Anno. 1566. de quo supra cap. 4. §. 42.

V

Iulius

Julius Papa 2. Sic dicit. fratres militiæ S. Iacobi Christiane, Catholicæq; fidei aduersus Ecclesiæ acerrimos hostes, tutissimū præstitērunt hætenus, & indies præstant auxilium, pariter & præsidium &c. vt supra §. 34. num. 4. & Leo 10. in Bulla de perpetuo confessionali, sic habet. Religionis zelus sub qua gratum Domino studetis redere famulatum meretur. &c. Datis Romæ Anno. 1514. & Adrianus Papa 6. vniuit has militias S. Iacobi Calatranæ, & Alcantaræ Coronæ Regiæ Castellæ vt ipsarum militiarum fœlix & prosperum regimen semper in melius procedat, & illorum militum disciplina solertior euadat. Datis Romæ Anno 1523. supra §. 36. num. 4. Probatur etiam ex Bulla Clementis 7. concessa de medietate fructuum, & reddituum vnius bienij, vnius cuiusq; præceptoris (dum vacare contingat.) pro conseruatione ordinis, & domorum eius. Datis Romæ Anno. 1529.

Probatur etiam ex Bulla Iulij Papæ 3. concessa de quatuor terminibus. (galæ nuncupatæ.) pro conseruatione huius militiæ S. Iacobi. Datis Romæ Anno. 1553. Probatur etiam ex Bulla Pauli Papæ 3. de exemptione ecclesiarum Dat. Romæ Anno. 1542. sunt & aliæ plurimæ Bullæ in ordine S. Iacobi & in fauorem similiter militiarum Calatranæ & Alcantaræ & Montefiæ, quas istæ militiæ apud se habent. vide supra §. 50. Bullam Pauli 3. & §. 51. Bullam Greg. 13. & §. 52. Sixti Papæ §. n. 4. ibi, sicuti in militia S. Iacobi obseruabatur. ex quibus constat, quod Summi Pontifices non habefactatos, & abolitos hos ordines militares dicunt esse, sed potius pleno ore, eos ordines & religiones personarq; earum, religiosos & fratres vocant, & gratijs, fauoribusq; honorant, & tuentur, in melius que promouere quotidie conantur, sicq; ab omnibus elaborandum, & insistendum est, pro salute, & augmento earum.

Nota.

25 Sed quid dico Christiane, doctetq; lector? quo processit mea oratio? demus casum. (quod Deus auertat) & vtinam in poenam nostrorum peccatorum, non permittat.) istas religiones militares per non vsum, & malos omnium fratrum mores, etiam fratrum clericorum, omniumq; conuentuum dissipatas, & abolitas esse. profecto sanctum, & necessarium esset: pro tuitione Hispaniæ, & totius Christianitatis defensione, iterum eas erigere, & de nouo facere. Nō ne ita? ita profecto? maxime his periculosis tēporibus, Audi: audiatq; omnis populus. Summus Pontifex loquens de isto ordine S. Iacobi dicit, esse in eo sinceræ fidei nitorem purissimum, nec non & Catholicæ matris Ecclesiæ tutamen, & in gentem vtilitatem.

litatem. vt supra lib. I. cap. 4. §. 1. num. 17. concludamus ergo, dignum, & necessarium esse. vt conferatur, & in melius promoueat, & fidendum est. Cum eant administratio, gubernatio, correctio, & promotio ad Regem Catholicum, & potentissimū dominū nostrum Philippum pertineat, Qui Christianissimus Rex, de reformationis religionibus, etiam mendicantium, & monachalium (quarum non est administrator, vt harum militiarum.) summa ope curatus est, & curatur, vt videmus.

26 Confirmatio arguendi mouet rem magnam & pro eius discussione, & intelligentia propono 27. arg.

Soluitur 27. Argumētum, quod per dispensationes, sit fere abolitus ordo S. Iacobi.

§. 27.

Q UOD iste ordo S. Iacobi quo ad fratres milites, sit per dispensationes fere abolitus, ostenditur, per opposita sequentia.

2. Primo opponitur quia videtur posse iam istos fratres suis vxoribus vti, sicut ceteri homines seculares. quod est cōtra capitulum 13. regulæ supra cap. 4. §. 1. num. 32. quod non conueniat cum vxoribus certis diebus. Et ab hoc videtur esse liberi, per dispensationē.
2. Videtur esse dispensatum, circa audienda diuina officia, & surgere ad matutinas, & in dicendis horis per Pater noster, & circa cęrimonias standi in Choro: quæ prætermittere, est contra regulam. in cap. 4. §. 5. & 6. Et patet supra eodem §. 1. num. 22. & 23.
3. Videtur esse dispensatū. circa silentium in mensa seruandum, & lectionem diuinarum scripturarum, benedictionemq; męsæ, & gratiarū actionē de quo regula in cap. 23. supra eodē §. 1. num. 46.
4. Circa auditionem. Missæ singulis diebus, quam non audire est contra regulam in cap. 7.
5. Quinto est dispensatum, vt possint certis diebus plura genera carniū comedere. quod est contra regulam in cap. 22.
6. Circa paupertatem habent enim licentiam ad faciendum testamentū. quod videtur esse cōtra c. 20. regulæ de nō habēdo proprio.
7. Septimo circa vestes, quod possint pretiosis vti. quod est contra regulam cap. 24. & est supra eodem §. 1. num. 47.
8. Octauo quia non tenentur collocare in cōuentu vxores nec se ipsos, certis diebus anni. quod est contra cap. 13. regulę, & habetur,

V 2

supra

supra eodem §. 7. num. 32. & de eo loquitur Bulla Marini Pape 8.
 9. Quia non tenentur ad ieiunia, & abstinētias ciborum nisi
 vt ceteri Christiani, & de eo statuit Mart. Papa. 5. in dicta Bulla,
 & Innocent. Papa 8, quod est contra regulam cap. 8.

10. Præterea Leo Papa 10. dispensauit in capitibus 47. & 48. re-
 gule. vbi agitur de correctione fratrum.

11. Vndecimo quia Clemens Pap. 7. dispensauit in regula cap. 7.
 quod non teneantur eam legere singulis mensibus, sed ter in anno.
 Regula autem dicit legi debere singulis mēsis. Dispensauit etiam
 in orationibus, seu Pater noster, quos regula cap. 29. præcipit recita-
 re pro vnoquoque fratre defuncto.

12. Tandem duodecimo opponitur, quod sunt alię dispensationes,
 vt circa locum in quo debeat celebrari capitulum Generale. Et cir-
 ca confessionem in die Pentecostes. &c.

13. Respondeo nego antedens, falsum enim est dicere, licentio-
 sumque, quod iste ordo militaris sit labefactatus, & fere abolutus per
 dispensationes. pro quo fit conclusio.

Cōclusio. 14. Hodierna die regula S. Iacobi de Spata, quod fratres milites, &
 quo ad fratres clericos eadem est substantiāliter quæ, primitus per
 Alex. Papam 3. fuit confirmata. Hæc conclusio satis est probata
 in superioribus, & probō, nam quod attinet ad votum obedientiæ,
 vident obedire absolute. Et id quidem in omnibus, & per omnia:
 & in voto castitatis, similiter non est mutata substantia: quæ a prin-
 cipio milites profitentur castitatem conjugalem: in quo nostra spe-
 cialis quæstio versatur. Similiter non est mutata substantia voti
 paupertatis: quia a principio possunt filij horum fratrum militum
 succedere in hereditate paterna, vt docet regula in cap. 13. dispensa-
 tio vero ad faciendum testamentum: licet restringat, & modifiet
 votum viuendi sine proprio notamen tollit eum, vt patet infra
 tribus clericis: qui etiam sunt dispensati ad idem. Et quod attinet
 ad alias obseruantias regulares, & maxime, in instituto ordinis
 ad præliandum, satis sufficienter est prouisum, & remanet dis-
 positio verę religionis, veręque religionis indæctiua. vt patet
 ex ipsa regula, & libro stabilimentorum, et instructione horum
 militum, vbi contenta sunt, & interrogatoria, per quod visitatores
 interrogant, & corrigunt hos fratres, si delinquant. Patet etiam
 ex ipsis Bullis Apostolicis de dispensationibus loquentibus in qui-
 bus est valde notandum dicere, fieri tales dispensationes, in fau-
 orem belli: quod est institutum huius ordinis. Argumentum ergo
 pro

Propositum nullam vim habet, proceditque ex quadam ignorantia credens, dispensationes omnes supradictas factas esse, tollendo regulam in partibus allegatis. quod falsum est, nam & bene notetur, quod in multis earum: facta est dispensatio ad tollendum periculum peccati mortalis, non vero ad tollendum observantias regulares, & patet ex Bulla Innocen. Papa 8. supra c. 4. §. 33. in principio ibi exhibita petitio cōtinebat, quod licet in fūdatione, & institutione dictæ militiæ quæ ad pugnam, & contra sarracenos Christi nominis hostes, instituta &c. nonnullis alijs diebus, ad eorum vxores accedere nō possint, ac cum debita attentione certas dominicas & alias orationes &c. & in certis diebus plura genera carniū comedere & in mensa silentium seruare &c. Ac plures alias obseruantias ceremonias, & abstinentias obligentur, & obillarum non obseruationem peccatum mortale incurrāt, &c. † Respondet Papa his verbis † si contigerit Magistrum, præceptores & fratres dictæ militiæ qui nunc sunt, & pro tempore fuerint, ad eorum vxores, pro vt alij Christi fideles faciunt, accedere. ac Dominicas, & alias orationes, ad quas iuxta dictam regulam obligantur, quacumque hora diei dicere, ac Missas, & alias horas canonicas audiendo, stare vel sedere, seu aliquam interpositionem facere, aut non attente audire, seu illas propter occupationem belli, vel infirmitatis, aut alias legitimas occupationes, non dicere, vel aliquas earū propter obliuionem ommittere, aut lectiones in mensa, aut Missam singulis diebus non audire, aut benedictionem mensæ nondicere, & plura genera carniū comedere. & alia prædicta non obseruare nihilominus propterea peccatum mortale non incurrant, sed eas tanquam leues culpas, eorum confessoribus confitendo, & penitentias per eos ipsos iniungendas ad implere plene satisfaciunt, & satisfecisse ceuseantur. † Hæc ibi Qui Innocen. Papa 8. vltimate de his disposuit. Et ita adducitur in stabilitamentis in capitulis regulæ 13. & 5. & 7. & 23. & 22. in argumentis citatis. Quod si transgrediantur: cōfiteantur vt leuia peccata. Quod magis in singulari declaro.

16 Ad cap. 13. regulæ in annotatione marginali sic habetur. Esta dispensado por Innocencio 8. que pueden conuenir con sus mugeres, en todos los dias que los otros fieles Christianos, sin encurrir en pecado mortal, mas como de leues. *Alpogan consciencia.*

17 Ad cap. 5. sic, Esta dispensado, y declarado por Innocen. Papa 8. que por dexar de hazer estas ceremonias, no incurran en pecado mortal, mas que hagan consciencia de ello, como de leues culpas.

18 Ad cap. 7. sic. El Papa Innocen. 8. dispensa que por antepo-
ner, o posoner las horas, o no dezirlas estando en la guerra, o por en-
fermedad, o por causa legitima, no incurran en pecado moatal, mas co-
mo de leues culpas hagan consciencia.

19 Ad cap. 23. La misma dispensaciõ ay de este capitulo del silencio y
leccion, hoc est, no incurran en pecado mortal, mas como de leues cul-
pas hagan consciencia.

20 Ad cap. regulę 22. sic. Esta dispensado por Innocencio Papa 8.
que por comer muchos generos de carnes, no incurran en pecado mor-
tal, mas como de leues culpas hagan consciencia.

21 Similiter est verum quod substantia regulę in cap. 24. de ve-
stibus, non est sublata, nec dispensata regula. Innocen enim Papa
8. non dispensauit, tollendo eam, sed dedit facultatem Magistro,
vt dispense, cum quibus sibi visum fuerit, & ita etiam ad notatur
in lib. stabiliment. fol. 39. in Glossa marginali his verbis, *Esta dis-
pensado por el mismo Innocen. 8. que el Maestre pueda dispensar que
traygan vestiduras preciosas. Et per hoc est satis factura. 1. 2. 3. 4. 5.
7. opposito.*

22 Similiter ad 6. oppositũ de faciendo testamẽto, iã est responsũ
nil probare. & ex eo ostẽdo, quia fratres clerici sunt dispensati, ad
faciendum testamentũ, propterea tamen nõ definũt esse religiosi.

23 Ad 8. Respondetur quod male allegat literam regulę ex dicto
cap. 13. non enim dicit absolute, vt hi fratres milites certis tempori-
bus collocent vxores, seq; ipsos in Conuentibus. sed regula loqui-
tur per viã modi, & cõditionis, his verbis† in illis locis, quibus fue-
rit cõuentus & c. † ergo si fratres sint in locis vbi nõ est conuentus:
nõ est obligatio tã præcissa, vt arg. int̃dit. Deinde sequitur in regu-
la† & vxores eorum interrim voluerint stare & c. in claustro & c. †
vbi nota verbũ (voluerint.) Et iterũ loquens de eisdem sororibus
viduis, subiungit, † si aliqua extra monasteri remanere voluerit,
si magister pro bono viderit, secundum Magistri prouidentiam
poterit remanere. Ex quibus conuincitur, quod per istum dispen-
sationem factam a Martino Papa V. non tollitur istius religio-
nis natura, neque habet illam dissonantiam, quam arguens fin-
git. nam (præterquam quod finire in claustro, vel extra de
licentia Prælati, non est de essentia religionis, vt satis ostendi ad
25. argumentum in solutione 1. confirmationis, & probat effica-
citer cap. insinuante.) considerari, & attendi debet, quod hic
non agimus de monachali ordine, sed de militari, & qui a sui prin-
cipio

capio habet in regula, vt fratres possint esse extra claustrum, & in domibus suis, sic enim habet regula, ¶ si aliquis ex fratribus, de mā dato Magistri in domo sua, aut in aliqua hereditate, quam domui dedit: vel ei, domus dedit moratur, viuat ibi secundum statutum ordinis, & sit obediens Magistro in omnibus, & per omnia. hæc in regula supra lib. 1. cap. 4. §. 1. num. 36. Nō ergo argumentum recte concludit, abolitam esse religionem. imo, in contrarium est eadem Bulla dispensationis, vbi Martinus Papa 5. dicit, se dispensare in fauorem instituti, & finis huius religionis.

Note.

24 9. Oppositum de dispensatione ieiunorum & abstinentiarum eadem ratione enerbatur, nam in eadem Bulla Mart. 5. docet se dispensare in fauorem huius instituti, & belli. vt sic releuati, ad defendendum fidem Catholicam, sollicitudines potiores studeant, & valeant adhibere. hæc in Bulla. in qua Summus Pontif. considerauit ordinem istum esse militare, & non monachalem, vt sæpe est dictum, quod in constituendis obseruantijs regularibus considerandum est vnius cuiusq; ordinis institutam, & hominum eum profitentium mores, & complexiones &c. sic prudenter in regula S. Iacobi a sui principio habetur, Quod cū horum fratrum intertio fit defendere Christi Fidem, & eius fideles: si aliqui proposuerint facere alias abstinentias quā prelibatum est, secundū prouidentiam Magistri illas faciant, ita quod propter hoc non relinquāt defensionē, & seruitiū Christianitatis. hæc in regula. Sic optime Bullæ Cruciatæ concedunt, & declarant, quod existentes in bello contra hostes fidei, non teneantur ad ieiunia, ad quæ ex præcepto Ecclesiæ, aut ex voto erant obligati. Et propter istam rationem Innocentio Papa 4. dispensauerat cum his fratribus militibus, in ieiunijs Tempore quatuor Coronatorum: quod est per spatium ferè vnginti dierum, de quo fit mentio in regula cap. 8. Sic & Innocentius Papa 8. in duobus Bullis per quas (post prædictos Summos Pontifices Innocen. 4. & Martinus 5.) in ieiunijs & abstinentijs dispensauit, istum esse ordinem militare considerauit. Et omnes abstinentias in isto ordine solitas obseruari non abstulit, vt patet ex sua vltima Bulla data Pridie idus Octobris. Anno 1186. & modo adnotauimus num. 14. & 15. & 20. falso ergo opponitur, non teneri hos milites ad alias abstinentias, quam ceteri Christiani. Item argumentum non concludit, ex ea parte, qua facta est dispensatio, quia vt dixi ordo iste militaris est.

Et pro maiori argumēti enervatione, notetetur, quod hi fratres

V 4

milites

milites dum in conuentu sunt. Viuant secundum obseruantias regulares, vt fratres Clerici, tam in Choro, quã in refectorio, & claustro, &c. sequentes communitatem, & ieiunantes vt fratres Clerici tempore Aduentus, & per annum. in sextis ferijs, alijsque diebus.

27 Decimum quod allegatur, de dispensatione Leonis 10. super cap. 47. & 48. voluntarie allegatur. Nam per talem dispensationem non tollitur substantia regulæ, & correctorium eius: sed dicitur, quod talis correctio fratrum militum, possit fieri plenarie a Magistro, absque eo quod teneatur consulere Summum Pontificem, ad sic corrigendum, & hic est fauor Magistri, conducentis ad conseruationem religionis, & maxime voti obedientiæ, quod talem potestatem puniendi, vel absolvendi Magister habeat. Vt ex bulla patet. posita supra 4. cap. §. 35.

28 Undecimum oppositum, expraua intelligentia præcedit. & pro intelligentia dispensationis notetur, non loqui cum ignorantibus regulam. Vt optime notauit Archiepiscopus Ayala in explanatione eius cap. 3 fol. 17. & habent stabilimenta huius ordinis ad finem eiusdem regule. fol. 46. & Vers. lo decimo. Docentfic. Los

29. *Canalleros son obligados a saber la regla, y que no cumplen los que no la supieren con leerla tres uezes.* Hæc ibi. non ergo lectura regulæ est abolita, sed moderata quo ad scientes eam.

30 Non etiam variat religionem, id quod allegatur de orationibus pro defunctis: suffragia enim illa, seu orationes pro defunctis, non sunt abolita, sed commutata in Missas viginti; & patet ex bulla dispensationis. supra lib. 1. c. 4. §. 38.

31 Ad duodecim. & ultimam, similiter respondetur, falsum esse quod sint aliæ dispensationes destruentes substantiam, seu rationem religionis, & ita est certum. Porro o argumentum frivolum est, in referendo illas dispensationes; non enim tollitur in dispensatione allegata capitulum generale: sed tractat de modo, & loco celebrandi: vt patet ex bulla dispensationis Pape Urbani 4. supra lib. 1. §. 22. constat hoc etiam, ex annotatione marginali cap. 37. regule his verbis *Esta dispensado por el mismo Urbano Papa 4. que el Maestro con consejo de los treze, o de la mayor parte, pueda mudar el lugar señalado, o differir el tiempo para celebrar Capitulo general.* Similiter altera dispensatio, non tollit confessionem: sed commutat, & transfert confessionem temporis Penthecostes, ad festum

Affluat

Assumptionis Beatae Mariae. ut pater in Bulla Clementis Papae 7.
supra capitulo quarto §. 38.

32 Concludo verissimum esse, quod per omnes dispensationes
factas hucusque in regula D. Iacobi, substantia eius non est sublata
sed eadem substantialiter manet, & est, quae fuit a principio, & pro
tali vera regula, & religionis inductiva, habetur a populo Christia-
no: & confirmatur a Rege domino nostro administratore perpe-
tuo, & a Summis Pontificibus, & laudatur, & proponitur toti Ec-
clesiae, ut etiam constat ex admissione ad habitum supra lib. 1. c. 4.
§. 45. & 46. Et eo prolixè in hoc argumento progressus sum, ut
omnes dispensationes factas referrem, ne quis suspicaretur alias, seu
maioris ponderis esse. Et certe omnes retuli, quas invenire potui,
nec animo induxi aliquam tacere, & pro certo habeo, nullam esse
pretermissam in hoc opere, saltem ponderis, aut momenti quoad
praesentem disputationem, & rem.

33 Imo vellem ut lector benevolus optime legat, & examinet
regulam Sancti Iacobi, & Bullam illam Innocen. Papa 8. datam
Anni 1486. postquam supra cap. 4. §. 33. ubi in narrativa dicitur
quod intransgressione non audiendi Missam, recitandi horas, co-
mestione carnium &c. peccatum mortale committebatur, at pro-
fecto attenda regula Divi Iacobi, eiusque licera non videtur habe-
re verba, quae ad id affirmandum conuincant, dicitur enim in prin-
cipio regulae, Incipiunt statuta fratrum ordinis militiae Beati Iaco-
bi, ut supra cap. 4. §. 1. num. 21. ubi statuta dixit: non precepta. Et
in cap. 39. dicit haec omnia quae pro salute animarum sunt institu-
ta, unusquisque fratrum tenetur omnino observare, nisi aliqua ma-
gna necessitate praepediatur, ut propter infirmitatem, vel alia mag-
na necessitate, vel sui Magistri providentialiter tibi, ubi licet po-
luit verbum (tenetur.) dixit tamen, sunt instituta, & non precep-
ta. Quod si ita esset, ut regula ex vi sua non obliget ad tot peccata
mortalia, quae in dicta narrativa Bullae Innocen. 8. continetur, pro-
fecto dicendum esset, in paucis esse dispensatam, quia Innocen. 8.
remouit periculum peccati mortalis, non vero substituit tales obser-
uantias regulares. Equidem tunc potuit esse, ut personae huius or-
dinis proponerent Summo Pontifici sic, pro potiori cautela, vel
quia primis illis temporibus, acerrime seruabant istam regulam
vel etiam potuit esse, quod in aliquo capitulo Generali ad aliqua
se obligarent, sicut in quodam capitulo dicitur: minarunt, ut nullus
frater, postquam in ordine per quinque annos stetit, uxorem du-

cere possit. vt constat ex quadam Bulla Alexandri Papæ 4. & quantum opinor, hæc fuit causa, quod per Annum Domini 1354 vertebatur in dubium, an Magister S. Iacobi posset ducere vxorẽ secundum regulam, vt refertur in historicis, *Del Rey don Pedro Anno 5. cap. 20.* fit in stabilitatis ordinis impressis Anno. 1565. fol. 6. & videri poterunt dicta supra cap. 1. §. 5. num. 5. & c. sic ergo potuit esse. vt aliqua illis tẽporibus, pro mortali haberentur, quæ attemptata regula, non erant mortalia peccata, & hoc (vt dico) peritioribus modo relinquo, discutendum.

Nota.
3eq.

34 Hoc tamen silentio prætereundum non est. sed maxime aduertendum, nullam esse factam dispensationem in fine & instituto huius ordinis ad præliandum pro Ecclesia sancta Dei. imo (vt dixi) dispensationes sunt factæ in fauorem exercitij Belli, sæpeq; commendatur in bullis. vt patet ex Bulla Greg. 13. supra lib. 1. cap. 4. §. 44. num. 2. & ex Bulla Pij 5. §. 42. num. 5. & sequentibus & Pij Papæ 4. §. 41. & Bulla Pauli 3. §. 50. num. 8. & Bulla Sixti Papa 5. pro militibus de Montefia supra lib. 2. cap. 4. §. 52. num. 4. ibi castitatẽ coniugalem venerent, sicuti in militia S. Iacobi de Spata obseruabatur. Data Bulla Anno Dñi. 1588. & Bulla Iulij 2. §. 34. num. 3. & Bulla Urbani 6. de vnione Magistratum. §. 35. num. 4. quæ Bulla pro hac re, est valde notanda. Et etiam Bulla Innoc. Papa 4. cuius feci modo mentionem in responsione ad 9. oppositum. Data fuit ista Bulla Lugduni 6. Idus Aprilis Pontificatus sui Anno quarto. Probat etiam Bulla Mart. 5. qua dispensauit, vt sic fratres milites, certis anni temporibus suas, in huius ordinis Conuentibus, non teneantur vxores collocare, & in aliquibus alijs rebus, iam supra in hoc argumento commemoratis, de pertinentibus ad regulam. Docet autem Summus Pontifex se dispensare in fauorem belli. Ex qua Bulla transcripsi sequentia, vt de hoc art. constat sic.

Martinus Episcopus, seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam. ad eximiam ordinis militiæ Sancti Iacobi de Spata religionis constantiam, qua eius professores, vt pote, fortes Athletæ, cõtra perfidos Catholice Fidei emulos, non solum res & bona, sed potius propria colla submittere non formidant assidue paternæ, non immerito dirigentes considerationis intuitum, illis, eorum præcibus Apostolico fauore, ^{eminentius} assentimur, per quæ conscientiarum pacem consequamur, & huiusmodi operibus tam laudabilibus, quam gloriosis, ^{liberius} (autore Domino.) valeant in sudare. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilectorum filiorum Magistri

Magistri, Commendatorum & fratrum ipsius ordinis militie predictae
 petitio continebat: quod licet iuxta regularia dicti ordinis insti-
 tuta, Magister, & Commendatores prefati certis anni temporibus
 suas in ipsius ordinis conuentibus debeant vxores collocare,
 &c. & infra, quare pro parte Magistrum, Commendatores, & fra-
 trum predictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt eis, & eo-
 rum statui super his paternaliter providere de benignitate Apo-
 stolica dignaremur. Nos igitur Magistrum, Commendatores, &
 fratres ipsos, ea volentes Apostolici fauoris gratia preueniri: qua
 premixtis institutis, & oneribus releuati: ad defendendam fidem
 Catholicam sollicitudines potiores studeant, & valeant adhibere:
 huiusmodi supplicationibus inclinati, Apostolica, Magistro,
 Commendatoribus, & fratribus predictis, auctoritate concedimus
 &c. Datis apud Sanctos Apostolos. x. Kalend. Iulij, Pontifica-
 tus nostri anno vndecimo. Hæc ex bulla. in qua consideranda sunt
 illa verba. ad defendendam fidem Catholicam sollicitudines potio-
 res studeant, & valeant adhibere. Idem etiam probatur ex bulla
 Pauli papæ 3. Per quam dispensauit cum fratribus militibus Cala-
 traue & Alcantaræ, supra cap. 1. n. 50. num. 8. ibi. *mas facilmente
 se combidarian a entrar en las dichas milicias, y a poner sus personas,
 y bienes por la cõquista de los infieles, y enemigos del nõbre de Christo
 y uendria mucho acrecentamiento y utilidad y prouecho a las tales mi-
 licias, para exultacion de la Fee Christiana, y salud de las almas de los
 dichos Comendadores y Caualleros.* Hæc ibi. Idem etiam docet Sum-
 mus Pontifex Sixtus 5. in Bulla concessa militibus Montefixæ ad
 matrimonium contrahendum. vt vidimus supra lib. 1. cap. 4. §.
 vbi facit mentionem predictæ Bullæ Pauli 3. confirmans, ibi. Pau-
 lus Papa 3. & noster predecessor, vt eo libentius plures insignes vi-
 ri habitum regularem militie de Calatraua susciperent, ac ipsius
 militie pro pagationi, et bono regimini &c. amplius consuleretur
 &c. † Et ex dictis constat, in his militijs nullam esse factam dipen-
 sationem in suis institutis: sed quod milites qui modo eas profitentur
 non minus tenentur ad exercitia belli, et ad perfectionem chari-
 tatis tendere (que est scopus religionum.) quam primi fundatores.
 Et hoc ita est verum: et ita dicendum est, et predicandum. Non ve-
 ro, inanimarum scandalum, dicere, iam sunt fere abolitæ.
 vt in argumento falso preteditur. ad quem patet

Nota

responsio per predicta.

(. . .)

Solutum

Soluitur 28. Argumentum, ab autoritate
 Doctoris Fr. Dominici de Soto, &
 DD. Francisci Sarmiento,
 & aliorum.

§. 28.

Dominico Soto, (vt patet ex suo lib. de Iustitia & iure
 lib. 7. q. 5. art. 3. & lib. 4. sentent. d. 27. quest. 1. art. 4. col.
 13.) visum est, istam militiam Sancti Iacobi non esse
 veram, & simpliciter religionem, & quod D. Thom. est
 huius opinionis. ergo.

2 Pro responsione huius argumenti. videnda est solutio decimi
 argumenti. In quo ostendi, doctrinam D. Thomæ potius esse
 allegandam pro his militibus. videnda est etiam doctrina
 Doctoris Nauarri quam retuli in solutione ad 26. num. 8. & etiam
 lib. 1. conf. Titul. de his que vi metu conf. s. num. 6. & in apolog.
 de red. quest. 1. mon. s. 4. num. 1. & 55. num. 1. & monito. 56. num. 1.
 & 6. vbi docet, quod dicta opinio Soti est falsa, & noua, & quod
 non debuit viam relinquere regiam, & contra omnium senten-
 tiam nouam eudere.

3 Et ita respondendum est, cum Nauarro, & nullomodo Sotus
 sequendus est: vir enim (alioqui doctus) nullum solidum funda-
 mentum adducit, vt patet ex supradictis solutionibus argumeto-
 rum, & falsam relationem habuit huius ordinis, & non plenam
 notitiam eius instituti, imo nec aliarum militiarum Calatrauz,
 & Alcantaræ. Etiam antequam dispensarentur ad nubendum. Et
 iure optimo dicit Nauarrus, quod assertio Soti est falsa.

4 Quod & magis probet ex suis scriptis, locis allegatis. lib.
 de iustitia, & in 4. sent. in quibus non solum docuit, contra hanc
 religionem D. Iacobi, in qua a principio castitas coniugalis voue-
 tur, sed etiam contra religiones militares, Calatrauz, & Alcantara,
 quando castitatem omnimodam voueant, & vxores non po-
 terant ducere: Opina tus est enim legitimas religiones non esse, &
 quod tale votum non erat legitimæ religionis, & statuto Pontifi-
 cis

cis matrimonium impediens; ac proinde quod Summus Pontifex poterat dispensare, in eo, ut in voto sacerdotum, & in lib. 4. sent. opinatur, quod tale votum religionis non dirimebat matrimonium ratum & etiam dicit, quod per ingressum religionis D. Ioannis, quantum ad equites, affirmare non auderet dirimi matrimonium ratum. Hęc dicit. Et frater Franciscus Quando in eodem lib. 4. sententiarum dist. 38. ad finem fol. 54. refert eundem Dominicum de Soto, in quodam exercitio publico Salamanticę, dixisse, se dedisse consilium ad faciendam dispensationem, cum militibus Calatrave; quia non habebat illud, pro voto solemnium. Hęc Quando, qui tamen assertum Soti non admittit. Et iure optimo, si quidem hęc doctrina sustineri non potest. Certum est enim, votum illud castitatis omnimodę quod ante dispensationem emittebant, fuisse votum solemnę verę religionis, ut patet ex D. Tho. in 22. q. 186. art. 7. ubi docet, quod religionis status consistit, & integratur ex tribus votis obedientię, continentię, & paupertatis. Et in quest. 188. docet quod potest institui religio ad militandam. 18678
 Et ita certum est, & dicendum, votum solemnę religionum militiarum, in quibus equites non ducunt vxores: dirimere matrimonium ratum, non dum consummatum, etiam quantum ad equites, fit; ita, in religione diui Ioannis, & expresse cauetur in statutis suis, quod qui eo traxerunt matrimonium, & non consummerunt illud: possunt intrare, & profiteri talem religionem, ut refert & sequitur Nauarrus, lib. 3. consil. de conuers. coniug. fol. 296. consil. 1. n. 3. Et quod sic tale matrimonium dirimatur: tenent etiam frater Petrus de Aragon in 2. quest. 88. fol. 1037. & frater Petrus de Ledesma in addit. ad 3. p. quest. 61. art. 2. fol. 593 ad 4. argumentum, & Cordub. in sum. quest. 178. & citat Nauarrum de reddit. ad finem, & frater Quando supra: & Frater Manuel, in summa. cap. 220. conclus. 2. qui omnes expresse loquuntur de religione militari diui Ioannis, quo ad fratres milites. Et probatur ex diffinitione Concil. Trid. sess. 24. can. 6. si quis dixerit matrimonium ratum, non consummatum, per solemnem religionis professionem alterius coniugum, non dirimi, anathema sit. Vbi Concilium aperte loquitur, de quacunque religione, & professione solemnium cuiuscunque religionis. 18678
21. quo

Concil.
 Trid.

6 Pręterea idem Dominicus de Soto, in lib. 10. de iusticia & iur. dicit: Quod religio quę chorum non habet, hoc est quę non celebrat in communi diuinum officium, vix nomen religionis mere-

tuse.

tur, quæ verba abolenda sunt. Nam religionis status, in ordine ad
 claritatem consequendam considerandus, & ordinandus est. & ita
 potest institui ad docendum, ad studendum, & alia opera vitæ acti-
 uæ: vt patet, ex doctrina D. Thomæ 22. quæst. 186. art. 2. & quæst.
 188. art. 2. patet etiam ex praxi, in religione Societatis Iesu, institu-
 ta ad propriæ salutis, & perfectionis studium, & proximorum: do-
 cendo, & agendo primatim, & publicæ, & c. & facit pro hoc Caiet.
 in sum. verb. horæ canonicæ, in principio, dicit enim, esse profes-
 sos monachos in Dei Ecclesia, absque horis canonicis, & citat in
 sum. fauorem D. Thomæ 22. q. v. l. ultima art. 7. ad 2. & D. Hieronymum
 16. q. 1. c. alia & cap. Sic viue. & cap. Si Clericatus.

Nota.

7 Itaque Dominicus Sotus in his quæ contra hos fratres nulli-
 tes tradidit, audiendus non est. Imo, & certe si eius fundamenta be-
 ne expendantur, non sunt contra hos milites, & eius regulam. Lo-
 quitur enim Dominicus Sotus (vt ex eius litera patet) de statu tri-
 moniali, cum suis oneribus, & implicationibus, & non vt, secun-
 dum regulam D. Iacobi contrahitur, sic enim omnia sufficienter
 cessant, in vnoquoque fratre milite, per licentiam quam dat mu-
 lier sumendi habitum, & faciendi tria vota, vt satis ostendit. Et pro-
 culdubio credo, quod tantus vir, si plenam notitiam huius institu-
 ti, & ordinis habuisset, aliter docuisset, ad docendumque teneba-
 tur, & tenentur omnes, qui ipsum sequuti sunt. Sic etiam visum est
 viris doctis, & tenent etiam ex ordine S. Dominici, quod frater
 Dominicus de Soto fuit male informatus, & quod si ipse, & DD.
 Franciscus Sarmiento, & alij vidissent bullas supra positas lib. 1.
 mutassent sententiã, quod & ego (Christo Iesu, duce qui in hoc na-
 tus est, vt testimoniũ perhiberet veritati) sic magis ostendere curo.

D. Ioan.
 cap. 18.

8 DD. Franciscus Sarmiento sequutus est Dominicum Sotum:
 vt patet ex suo defensorio, sed (vt dico cū debita modestia, & pace
 loquar) vir ille (aliqui doctus) malam in hac re habuit relationem,
 & opus suum præfatum defensorium i. parte mon. 55. & 56. & 57.
 & 62. multa falsa, & intollerabilia continet, quæ optime refuta-
 tur Nauarrus in Apolog. de rebus. quæstione prima,
 mon. 54. & sequentibus. & quæstione tertia. mon. 13. & in pro-
 pugnaculo. mon. decimoquinto, vbi quedam, de præfato auctore
 dicit esse falsa, & parum pia, sicut & noua, quod ego sic etiam
 ostendo.

Ecce, in prima parte defensorij monito. 55. dicit nullus autor
 sua Catholicus nunquam dixit, quod hi Commendatores sint
 per-

personæ Ecclesiasticæ. Hæc Sarmiento. At verò contrarium
monstravi supra cap. 1. §. 10. & §. 3. & sequentibus; & cap.
2. in solutione ad 8. ad argumentum, & ad nonum, & ad
24. & 25.

Deinde eodem monito. 55. numero 3. dicit quod isti Comen-
datores, nec habent choram, nec Ecclesiam, sed parochiam sub qua
degunt, sicut alij laici. quæ falsa esse, probavi supra §. 9. ad nonum,
& ad 25. argumentum.

Et in eodem monito. 55. num. 5. & mon. 56. num. 4. dicit, Hos
comendatores non gaudere beneficio canonis, neque foris, & ita cõ-
cludit esse seculares, & non personas Ecclesiasticas, quæ similiter
falsa esse patet, supra lib. 2. cap. 1. §. 8. & 9. & 10. & c. 2. §. 8. ad octa-
uum, & ad 24. & 25. argumentum.

In monito 56. num. 2. & 3. dicit hos Comendatores Sancti Iaco-
bi, Calatrang, & Alcantara non emittere tria vota substantialia
religionis. Et quod Comendatores Sancti Jacobi non profiteantur
simpliciter vivere sine proprio quæ omnia falsa esse, patet supra
cap. 18. 4. prob. 2. & seq. & cap. 2. §. 17. ad 17. & 18. & ad 20.

Ad illud etiã quod in hoc monito num. 2. & 3. allegat, de eo, quod
coniugatus non habet dominium sui corporis, iam satis responsum
est, quod de licentia vxoris sumit habitum, & tradit se totã iter
Deo magistro, & ordini, de quo videatur solutio secundi argumen-
ti, & tertij, & sexti, & decimi.

In eo etiam quod hoc monito num. 1. docet (sequendo Domi-
nicum Scotum in 4. dist. 27. quæst. 1. ar. 4.) quod per ingressum reli-
gionis S. Ioannis, non dissoluitur matrimonium ratum: iam patet
quod non est sequendus, vt modo ostendi, contra Dominicum
Scotum.

9. Illud etiam quod in fine huius moniti. 56. dicit, forte melius es-
se, vt votum castitatis nullo modo isti fratres milites emitterent,
falsa doctrina est, & iniuriosa multorum virorum illustrium, quia
non est difficultus seruare votum castitatis, quã præceptum de non
fornicãdo extra matrimonij statũ. quod est sexũ de calagi, vt do-
cet Nauar. supra de reddit. q. 1. mon. 56. n. 8. vbirefert, esse quã plu-
rimos viduos, & viduas, & virgines in aulis Regis: qui, & quæ mag-
nam castitatẽ seruãt, & seruasse per earũ sacras cõfessiones cogno-
uit quod & cõfirmari potest, ex eo quod multisãcti viri cõmorati
sunt cũ regibus, & principibus, vt Ioseph in Curia Pharaonis
Phi 40. Et Moyse in domo Pharaonis act. 7. Nathã propheta inter
famij

familiares David, & Salomonis computatur. Daniel etiam in Curia Regis Babylonis, constitutus est Princeps super omnes Provincia Babylonis, & postulavit a Rege, & constituitur super opera Provincia Babylonis, Sidrach, Missach, & Abdenago, ipse autem Daniel erat in foribus Regis. Danielis 2. in fine. cap. & Mardocheus factus est Princeps in Curia Assueri Hester 8. & D. Paul. ad Philippenses ult. cap. dicit, Salutant vos omnes sancti, maxime autem qui de domo Cæsaris sunt. Divus etiam Sebastianus fuit in Curia Diocleciani. Non ergo est cur, ex hoc quod aliqui fratres sunt in Curijs Regum, condemnandi sint. Maxime quia de licentia, seu obedientia Magistri sunt, suoque Magistro Regi Catholico servientes maximis negotijs Christianitatis occupati. Aliqui etiam sunt, ut rationem redant eorum quæ gesserunt in bellis: Vt etiam tractant de reditu ad bellum, seu ad defensionem Castris sibi commissi, ut ego vidi aliquos. Item alij fratres qui adolescentes sunt, eidem Magistro serviunt: servituri postea in bellis. Et hæc vera esse confirmo, inter alia ex bulla Gregorij 13. de facultate testandi, ubi in persona Domini Regis dicitur, plerisque ex militibus militiarum prædictarum pro fide Catholica tuenda, & conservanda. arma induere, & ei rei perpetuam operam (ut veros Christi Adhilitas decet) navare, alios vero gravibus negotijs per tractandis esse disentos. Deinde in monito. 57. dicit, officium quod tendit ad irregularitatem opponitur religioni: & institutionem harum religionum militarium ad irregularitatem tendere. Ad militandum enim, ubi irregularitas contrahitur, sunt institutæ. hoc autem repugnat instituto personarum Ecclesiasticarum, & ita non esse religiones: quia sunt ad propugnandos inimicos inventæ. hoc dicit. Quod esse plusquam falsum: patet, ex supradictis in solutione ad 22. argumentum. Et hæc pro responsione huius argumenti sufficiant. Nam illud quod in eo allegatur, esse alios Doctores tenentes cum Dominico Soto: nullam vim habet, quia rem non examinant ex professo: sed obiter tractant: nullamque rationem novam, aut fundamentum adducunt, præter ea, quæ Dom. Sot. & DD. Franciscus Sarmiento referunt: quæ iam soluta sunt: nullamque vim habent contra regulam Sancti Jacobi, a Sancta Sede Apostolica, pro veræ religionis inductiva, approbatâ. Et ita potius spero: quod tales Doctores, visis bullis harum religionum, mutabunt sententiam: & in particulari, sperandum est, de Alfonso Azebedo. quilibet. 3. novæ recopilationis. tit. 5. leg. 14. ibi, *Canalleros de Sancto*

Azebedo
23.

EMAN

§.29. Conclusio Resp.

315

doctrina de Sancto Thomas en la 2.2. y en otras partes, y de otros Doctores, lo qual digo debaxo de la correccion de los mas fabios Maestros. En nuestro Conuento de Sant Francisco de Valencia en 7, de Setiembre 1598.

Fr. Francisco de Molina Lector
de la Sancta Scriptura.

Michael Salon. Ordinis Sancti Augustini, Doctor sacrae Theologiae, & publicus professor Theologiae, in Academia Valentina qui & composuit libros de Iustitia & de Iure in secundā secunda Diui Thomae sic respondit.

Tengo por muy fano, y verdadero este parecer del Padre Molina, y assi lo firmo de mi nombre a 9. de Setiembre 1598. 33

El Maestro Fr. Miguel Salon
de la Orden de San Augustin.

Vicente Iustiniano Antist sacrae Theologiae Magister, & lector eiusdem Theologiae, in Conuentu Praedicatorum Valentiae, cuius fuit Prior, qui & composuit multos libros, ut est intitulatus Institutiones Dialecticae, & de Vita S. Vincentij & circa eiusdem opuscula & Vte Sant Telmi, & Beati Patris Ludouici Bertrandi, & Sanctae Catherine Senensis.

Vistas cō diligēcia las letras de los Summos Pontifices, que tratan de la orden militar del Señor Sanctiago, y regla, y estatutos della, y el modo como profesan solemnemente los Clerigos, y Caualleros. Digo que los vnos, y los otros son verdadera y propriamente religiosos. No obstante que los segundados, en lo que toca al voto de castidad, no prometen sino la conyugal, y quedan obligados a la obediencia, y pobreza, y castidad, al menos conyugal, como qualquier otro religioso, a los votos essenciales. De aqui es que como todos los otros religiosos profesos estan obligados a guardar y procurar la perfeccion, conforme a el fin de su estado: assi estos Caualleros no solamente tienen precisam^{te} obligacion, de guardar sus votos. 34

essenciales, mas tambien a disponerse, y exercitarse religiosamente en la militia contra los Moros, y enemigos de la Fe, o de la patria. A lo qual los ha de instigar mucho la Cruz colorada, que trae en los pechos, en forma de espada sangrienta, y esto para que quando el Maestre se quisiere seruir dellos en la dicha militia, esten dispuestos para ella, como sus predecesores. Digo aquellos benditos y animosos Caualleros, que vertieron mucha sangre por echar los moros de España. Y si a caso el venerable Padre nuestro Fray Domingo de Soto. Sintio que no son propriamente religiosos, fue por que no vio las letras Pontificias que tratan de esto, y porque alguno le informó sinistramente cerca de la obligacion destos Caualleros, temiendo que el no instasse con la Magestad del Emperador Carlos 5. de eterna memoria (cuyo Cōfessor era) que hiziesse guardar puntualmente todo lo dicho, como procura ua, que hiziesse guardar a los religiosos de otras ordenes sus reglas, y constituciones. En consequentia de esto deuen muchos Theologos a el Licenciado Diego de la Mota, pues a facer las letras Papales, cerca de esta sagrada militia, para que adelante sepamos lo que haemos de encargar a los que la faron, y no nos engañemos con excusas y imaginadas. Este es a 3. de Deziembre. Año del Señor. 1578.

Fray Vicente Iustiniانو
Aríst.

Diego Mas, eiusdem Ordinis Predicatorum qui est in genuarum Ar
dium, & sacra Theologie Doctor, & eiusdem publicus profes
sor in Academia Valentina, & commentaria in Vniuersam dia
lecticā Aristotilis & in Philosophiam eiusdem Metaphisicam disputa
tionem, de transcendētibus, & uitam Hispano sermone Beati Hyacinti.
se respondit.

Cierta cosa es que para ser vna verdadera, y propriamente re
ligion, son menester tres votos sustanciales, vno de los quales
es de la castidad, y que este voto sea necesario para la substan
cia de la religion, enseñalo Santo Tho. 22. q. 30. art. 4. Segun
esto digo, que las religiones nō son harum verdaderas y propriamen
mente religiones, porque guardan el voto guardando castidad
coniugal como dize Alejandro, y ellas. Uida basta para que sea
reli-

Ioan. o otro algun religioso. Per particulam (*otro*) quia est repetitiua similitum probat milites S. Ioannis esse veros religiosos. Et profecto simili ratione, & motiuo idem dicere tenetur de fratribus S. Iacobi, Calatrauz, Alcantaræ, & Montefiæ, vt probaui supra cap. 1. §. 3. num. 13.

13 Consequenter etiam notandum est, quod Petrus Nuñez de Auendaño, & Greg. Lopez non sunt citandi contra hos milites: nam Auendaño, cap. 26. præf. num. 11. lib. 2. non negat hos fratres esse vere religiosos, imo expresse tenens cum Episcopo Couarruuia id docet. Suum ibi propositum est, quod concubina Comendatoris S. Iacobi, mitiori pena punienda est, quam concubina clerici beneficiati. De quo videantur quæ ad notaui in solutione ad 23.

14 Greg. Lopez l. i. tit. 7. part. 1. Gloss. magna de hoc disputat, sed non determinat, quia inquit inciuile est iudicare, bullis nō visis.

15 Molina de primogenijs. lib. 1. cap. 13. num. 98. & lib. 2. cap. 9. num. 69. si bene expendatur, non facit cōtra hos milites, agit enim de maioratus successione, & equiparans in hos fratres milites, cum Ecclesiasticis personis, scilicet clericis, dicit quod hi fratres milites, quo ad hæc, omnes potius laici censendi sunt, quam religiosi. quibus verbis, non eos dicit esse seculares, sed vult dicere, quod possunt succedere in maioratu. in quo benedicit, fieri posse, sitq; de licentia Magistri, salua religione militari, & regula Sancti Iacobi, quæ hæc admittit. non enim (vt sæpe est dictum) regula monachalis est. Quæ monachalis iure optimo excludit cōseruationē familiæ.

16 Deinde iste doctor Molina in fra lib. 2. cap. 9. num. 69. admittit, quod hi fratres milites S. Iacobi, Calatrauz, & Alcantaræ faciunt professionem solemnem, & quod eos debet obligare secundum earundem religionum statuta, atq; obseruationes. in quo vere, & fauorabiliter loquitur, pro his militibus.

17 Illud vero quod ibi dicit hos milites posse primogenia instituire, ad presentem nostrā disputationē necessario non videtur attinere, & quicquid de hoc sit, non est contra nostrū intentū. satis est modo scire, quod omnia bona quæ frater miles habet, etiam patrimonialia administrare, & disponere de eis tenetur secundū Magistri licentiā, secundumq; professionē solemnem quam fecit. quod etiā Molina admittit. & in eo concordat cū Nauarro. nā id in quo dissentire videntur, est, quod Nauarrus negat posse Comēdatarios facere maioratus de bonis patrimonialibus, pro diuitibus, quia non habent dominium illorum, sicuti habent clerici seculares, qui do-

Auendaño.

Greg.
Lopez.
Molina.

minij sunt capaces. E certe hæc Nauarri sententia, ad rei naturã, & veritatem accedere credo, propter eius fundamentum. Nam certum est, quod omnia bona horum fratrum militum, etiam patrimonialia, seu alias quouis modo acquisita sunt de ordine isto, D. Iacobi, nec illorum habent dominium, vt etiam ad notauimus. §. 26 ad. 26. argumentum num. 10. & expresse docet regula, D. Iacobi. cap. 20. sup. cap. 4. §. 1. num. 43. & Bulla confirmationis eius. Quod vero Molina in eodem num. 69. addit: † absurdum namque foret quod possent hi comendatores filios legitimos procreare, & eis non licite aliquid proprijs filijs, nec in vita nec in morte siue iure primogenij, siue alias relinquere. Non facit contra Nauarrum, nec contra nos, nec contra regulam S. Iacobi, & Bullas Apostolicas, secundum quas sufficienter est prouisum ijs filijs, quo ad æducationem, & hæreditatem, vt iam ostendi in solut. ad 28. arg. 18. *Menchaca*, lib. 3. controuers. illust. 105. de hac re disputat, & videtur in fauorem horum militum, inclinare.

19 Bene etiam aduertendum est, pro intelligentia aliquorum Doctorum, quide his religionibus aliquando tractant: in quo sensu loquantur. Ex eo enim quod aliqui dicunt, hos milites posse facere testamentum: succedereq; in maioratu, aut quod si sunt fornicarij mitiori pœna, sunt puniendi: nõ ideo negant esse religiosos. Beneq; iudices aduertant quomodo se habere debeant in causis horum fratrum, ne incidãt in pœnas iuris, & Bullæ Cœnz Domini.

20 Sic, neq; allegãti sunt, cõtra hos fratres milites aliqui ex doctoribus antiquis, etiã fidocere videantur contra eos: sed potius prudenter sunt interpretandi, quia specialem, & plenam notitiã huius instituti nõ habuerunt. Similiterq; intelligendi sunt antiqui Patres, si contra facere videtur, tunc enim instituta nõ erat ista regula, seu eius non habuerunt specialem notitiã, quã sancta Sedes Apostolica magno premisso examine, & disputatione profunda, summoq; studio ordinauit. Et spiritus Sãcti ductu approbauit, ita vt vsus (res sancta) matrimonij, posset esse cõ statum religioso. Ac proinde bene, uole, & docte lector, cõ Patres, de vsu matrimonij loquuntur, quod nõ cohæreat cõ statum religioso, intelligendi sunt, docere de matrimonio secũdũ q̄ cõmuniter ab hominibus cõtrahitur qui sũt liberi & sui iuris, habẽtes curã rei familiaris, & agrorũ, & mercaturę &c. neq; sunt subiecti volũtati alterius, neq; m̄cipati in obsequiũ, & causas Deiper agendas, quales sunt isti fratres milites Christi, & Iacobi, totaliter rranslati professione solemnĩ per tria vota in obsequium Dei, vsq; ad mortẽ, videri poterit. Petrus Gregorius.

*Menchaca.**Nota.**et*

in lib. Syntag. iuris vniuerfi p. 2. lib. 1. c. 35. n. 7. & 3. & 14.

Concludo ergo argumentum propositum nullam vim habere. Nam omnia dicta Doctorum, si contra hos fratres milites, & eorū ordines facere videntur, regulandæ sunt per regulam S. Iacobi, autoritate Appstolica ordinatā, & approbatam, perq; bullas Apostolicas concessas in conseruationem harum militiarum S. Iacobi, Calatrauę, & Alcantare, & Montefię. Siqui vero non regulariter viuunt: corrigantur. Et hoc tantum argumenta probate possunt, Et pro maiori declaratione, & resolutione eorum quæ in hoc opere a me dicta sunt, pono sequentem conclusionem.

§. 29.

CONCLUSIO RESPONSIVA,

quæstioni principali Positæ, in principio huius 2. libri.

Fratres milites Ordinis militiae S. Iacobi de Spata, Calatrauę, Alcantaræ, & Montefię, vouentes castitatem coniugalem, viuere sine proprio, & obedientiam: sunt vere, proprie, & essentialiter religiosi. Et contraria assertio est falsa.

 Hæc conclusio manet probata, per bullas Apostolicas positas in lib. 1. & per probationes, & solutiones argumentorum. 2. lib. Quod vero attinet ad Doctores eam defendentes, inter alios qui tenent primam conclusionis partem, quod sint vere proprie, & essentialiter religiosi, sunt sequentes.

MARTINVS Ayala. lib. Cõpendio y declaracion de la orden de S. Tiago. c. 1 & 2. cui magna fides in hac re adhibenda est quia huius Ordinis D. Iacobi, & Cõuentus Vclẽsis fuit professus, magnãq; noticiam habuit huius instituti, & sanctarū scripturarū intelligentiam, vt testatur eius opera, quale est illud quod de diuinis Apostolicis. Atq; Ecclesiasticis traditionibus, dū existeret Episcopus Guadigẽn anno 1549. & postea anno 1552. apud Vtrẽtũ cuius tate cõposuit prefatũ librũ Cõpendio. y declaracion de la Ordẽ de S. Tiago. Fuit deinde Episcopus Segouienfis, & Archiepiscopus Valentini, facit de eõ menciónẽ cathalogus patrũ, qui ad Sanctam

Tridentinam Synodum conuenerint, poniturque inter Episcopos Pauli 3 ibi. Martinus Perecius de Ayala, Hispanus, Episcopus Segouienfis. inter fuit autē toti Concilio. Quod & ad notauit Ioannes Trullus in suo libro Ordo Canoniorum. lib. 1. c. 6. n. 13. & vir iste Ayala, ab omnibus laudatur quod semper fuit ueritatis amator, & acerrimus defensor.

Fr. Michael de medina, Ordinis S. Francisci, de sacrorum hominum continentia lib. 4. controu. 7. c. 29. fol. 383.

MARTINVS Azpilqueta Nauarrus Iurifconsulorū nostræ ætatis maximus Theologus, & Theologorum iuris consultifimus de reddit. mon. 55. & 56. & impugnaculo apologi. 4. 15. & in consilijs. lib. 1. de his quæ vi metu. consil. 5. n. 6. & lib. 3. de regulis consil. 23. & lib. 4. de spons. consil. 10. & 13.

FORTVNIVS Garcia. in consilio prestito, pro militia S. Iacobi. qui Doctor appellatur subtilis ob eius ingenij acumen.

DIDACVS Couarruias Aleyua. Episcopus Segouienfis, & Philippi 2. Regis, summo præfectus prætorio. 2. p. Epi. decret. cap. 3. §. 1. n. 18.

DOMNVS Michael a Marañon. in lib. quem de hære. reliquit scriptum, & in quodam consilio præstito, quod typis mandatū circūfertur, & refertur a Nauarro supra in propugnaculo

PETRVS Bellaga in speculo Principum. cap. 1. rubr. 7. n. 7.

PETRVS Nuñez de Auendaño. cap. 26. prætorum n. 11. l. 2.

FR. Hieronymus Roman. in repub. Christiana. cap. 2. fol. 402.

DOCTOR Martinus Garnica, primariæ cathedræ Theologiæ moderator, in Complutensi Vniuersitate. qui & postea fuit Canonicus Cathedralis sacræ Scripturæ in Ecclesia Conchenfi, & Episcopus Oxomenfis.

FRATER Gregorius Satorres, ordinis S. Augustini. Doctor S. Theologiæ, & eiusdem publicus professor, in Vniuersitate Valentina, & Prouintiæ Aragonum olim Prouincialis.

FRATER Hieronymus Cabanillas, ordinis S. Francisci de obseruantia Lector Theologiæ, & concionator Generalis, & Apostolicus apud Valentiam. Et alij plurimi viri Docti nostri temporis, ut modo ostendam.

Secundam partem conclusionis tenent præfati Doctores Nauarrus Frater Michael de Medina, Dominus Michael a Marañon, & multi viri docti nostri temporis, consulti a me personaliter & eis propositus fuit casus ad hunc modum.

Casus

CASVS.

VTRVM fratres milites ordinis S. Jacobi, vouentes castitatem conjugalem, obedientiam, & viuere sine proprio, sint vere, propriè, & essentialiter religiosi.

Tenent affirmatiue Archiepiscopus Ayala. Episcopus Co-uarrubias. Fortunus Garcia. Auendaño. D. Michaela Marafion. Frater Michael de Medina, & dicit contrariam esse falsam, & Nauarrus dicit esse plusquam falsam.

FRANCISCUS Martinez, Sacre Theologiæ Doctor, & primariæ Cathedre Theologiæ in Complutensi Vniuersitate, & electus & confirmatus Episcopus Canariensis, anno 1597, sic respondit.

Teneo cum prædictis esse vere religionem, & oppositam sententiam esse falsam.

D. Franciscus Martinez.

Gabriel Vazquez Societatis Iesu Lector Theologiæ in Collegio Complutensi, eiusdem Societatis qui etiam Romæ publice professus est Theologiam, & librum de Cultu adorationis composuit, & Commentaria in primam partem D. Thom. sic respondit.

Idem sentio Gabriel Vazquez, Theologiæ professor in Collegio Societatis Iesu, Complutensi.

Ignatius, Lopez de Salzedo in eadem Vniuersitate Complutensi Iuris Pontificij publicus, primariusque professor, & Decanus, qui & prædicam criminalem composuit. Sic respondit.

Doctor Lopez de Salzedo, primarius professor, & Decanus, & amplector opinionem, & teneo contrariam esse falsam.

Lvdouicus de Tena Doctor s. Theologiæ, eiusdem Vniuersitatis Vespertinam Cathedram Regens, sic respondit.

SVB meliori iudicio, sentio, hos fratres non tantum Sacerdotes, sed etiam equites militiæ huius, esse vere, & propriè reli-

X 3 giosos

giosos, & ita per legi in materia de voto, quia castitas coniugalis est sufficiens materia vere & proprie religionis, nam sicut in carentia proprii est magna latitudo, in diuersis religionibus: ita & in obseruantia castitatis, potest esse latitudo, vt alia sit virginalis, alia coniugalis, vnde vere & proprie committunt sacrilegium, qui contra istam castitatem coniugalem faciunt, & sententia opposita, dicēs nō esse vere, & proprie religiosos, semper mihi visa est falsa. imo si ponderentur verba Alex. 3. contenta in suis Bullis: quibus asserit ordinem vestrum, auctoritate Apostolica confirmantes, & quod in partibus istis surrexit religio, quæ Deo grata est, sicut in dubitanter credimus. &c. & infra, qui religionem ipsam assumunt. &c. & tandem considerato religionis ordine, quem sumpserunt. &c. & Honorij. 3. de sectores huius religionis, tanquam Apostatas iubentis haberi: videtur licentiosa aliquatenus. Compluti die 23. Iunii Anno 1597.

Doctor Ludouicus de Tena, Vespertinae cathedrae
Theologiae Professor, in Complutensi Academia.

Ludouicus Montefino Doctor Theologus eiusdem Vniuersitatis cathedram Scoti Regens, & modo primariam Sanctae Theologiae, sic repondit.

Tengopor mas probable, y por verdadera la sentencia de estos Señores, en quanto dizen que los Caualleros destas ordenes militares, son verdaderamente religiosos, y ansi la opinion contraria, tengo por falsa. Saluo meliori iudicio.

D. Luis Montefino.

Alvarus Villegas Doctor Theologus, eiusdem Vniuersitatis cathedram alteram Sancti Thomae Regens, sic respondit.

In hac re sentio cum Sapientissimo Doctore Tena.

D. Alvarus Villegas.

Ioannes Marquez, ordinis S. Augustini Lector cathedrae Vespertinae Theologiae, in Vniuersitate Salamanticensi. sic respondit.

Sentio

Sentio cum Sapientiffimo Doctore Ludouico Montefino. Salamantice, die 6. Nouembris. Anno 1597.

19

Fr. Ioanes Marquez.

Emanuel Rodriguez Lusitanus, Lector Theologie, ordinis Sancti Francisci, qui librum de expositione Bullae Cruciate composuit, y la Summa de casos, et librum questiones regulares, sic respondit.

Respondo, que esta misma opinion tengo por verdadera: como lo defendo largamente en el primer tomo Theauri monachalis. q. 1. art. 6. y vistas las Bullas, que esta sagrada Religion tiene, no se puede dezir lo contrario.

Fray Manuel Rodriguez.

Miguel Marcos, Lector Theologie, in Collegio societatis Iesu Salamanticensi, sic respondit.

La conclusion, que estos Señores firman aqui: tengo por cierta, y para ella ay fundamētos cōcluyētes, por los quales me parece, la contraria opinion, muy falsa. Saluo meliori iudicio.

Miguel Marcos.

Ludouicus Turrianus, Lector alterius cathedrae Theologie, in prefato Collegio Complutensi, sic respondit.

Esto, del P. Miguel Marcos me parece bien, y cierto las Bullas de Alex. 3. y otros Pontifices que tiene esta Religion, y yo he visto de proposito, hablan a mi juyzio claramente, y es bien que se vea lo que en la regla de esta Religion se dize, en el cap. 20. *Obedientes sint Magistro in omnibus, et per omnia, illi qui habuerint uxores castitatem teneant coniugalem: et qui non hubuerint uxores caste uiuant: nullum proprium habeant, nec retineant quequam, nisi quod a Magistro, uel Commendatore fuerit eis concessum.* En las quales palabras, se declara la materia de los tres votos.

Ludouicus Turrianus, Theologie Professor, in Collegio societatis Iesu. Compluteni.

X 4

Ordulfo

Orduña Doctor sacre Theologie, & Canonicus Ecclesie Sanctorum Iusti & Pastoris Compluten. sic respondit.

17 **S**entio, cum Doctore sapientissimo Ludouico de Tena. Compluti. 28. Nouembris. 1597.

D. Orduña Canonicus Sanctorum
Iusti & Pastoris.

18 **H**ieronimus de Florencia publicus etiam Professor S. Theologie in Collegio societatis Iesu, Compluten. sic respondit.

Sententiam affirmatiuam Sentio esse verissimam, & Pontificū menti satis cōsonam, quorum verba difficilem habere possunt, pro contraria sententia expositionem, saluo meliori iudicio. &c.

Hieronimus de Florencia, Theologie Professor
in Collegio societatis Iesu, Complutensi.

Ioannes Pardos, Doctor sacre Theologie Cathedra Duradi, in dicta vniuersitate Complutensi, moderator, sic respondit.

19 **P**A R A aueriguacion de este caso, digo que la regla de la Orden de Sanctiago, como consta por el cap. 20. sobre que ay tres votos, obediencia, castidad, y pobreza, de la obediencia claro consta, pues se manda en el mismo capitulo que sean obedientes a su Maestre en todas, y por todas las cosas, de la pobreza consta que hazen verda lero voto, pues sin licēcia del Maestre, la qual deuen pedir en cada vn año, no puedan distribuir, ni administrar nada, como consta del libro de su regla c. 4. titulo 5. de su profesion. La mayor dificultad esta en el voto de castidad, a lo qual digo, que como consta del dicho libro de la misma regla, los casados no pueden hazer profesion: sino con expressa licencia de su muger: cō la qual licencia se puede muy bien entender, que haze verdadera entrega de su cuerpo a Dios, y ansi se dexa bien entender, que quando vna muger se casa con vn Cavallero de la dicha Orden, le acepta por marido, con las cōdicionēs de su Orden: y ansi siem pre que el Maestre le mande yr ala guerra: estara obligado a hazerlo, y a poner su vida por la obediencia, y Religion Christiana.
como

como consta de la Bulla de Alexandro 3. *Quod nobiles quidam uiri non solum possessiones terrenas, sed & corpora sua dare in extremaeque pericula pro domino sacreuerunt. Et in habitu, & conuersatione religionis sub unius Magistri, statuerant obedientia commorari, eo utiq; moderamine propositum suum, & ordinem temperantes, ut habeatur in ipso ordine, qui celibem si noluerint ducant uitam, sint etiã qui iuxta institutionem Dominicam ad procreandam sobolem, & incontinentiã precipitium euitandum coniugibus suis utantur.* Adonde claramete se comprehenden los tres y otros. Mas que la misma Bulla los admite por Religiosos, en la misma orden, los que guardan el estado de la virginidad, y los q guardã castidad cõingal, en la qual **Nota** Bulla claramete se dize los vnos, y los otros, estar en religio; luego los q prometẽ castidad, absolutamete estan en estado de religio; luego los Caualleros militares de aquella orden, se deue dezir que son Religiosos. Y a cerca de las encomiendas se deue advertir, que quando se las dan, es con este grauamen, hasta tanto que durare el beneplacito del Maestre. de donde se colige que no ay obstaculo para el voto de pobreza, y asi digo. *saluo meliori iudicio.* Que la contraria opinion no es defensible, y quien la tuuiere, no deue auer visto las Bullas de la Religion, especialmente la de Alexandro tercero de la fundacion, y asi digo que es verdaderaissima la opinion. *Quam teneo sub correctione.* a 28. de Nouiembre de 97.

D. Ioannes Pardos.

Andres Perez Doctor sacre Theologie, & Canonicus dicte Ecclesie Complutensis sic respondit.

Quod ordinis militares sint vere, & proprie religiones saluo meliori iudicio, ita sentio, esse verum: quod contrarium existimẽ, esse falsum. Compluti die 29. Nouenbris. Anni 1597.

D. Andres Perez de Arenas Canonicus
Sanctorum Iusti & Pastoris.

Christophorus de Castro Lector sacre Escripturne, in dicto Collegio Complutensi societatis Iesu sic respondit.

Cum

23

Cum prædictis teneo religionem militarem Sancti Iacobi esse vere & proprie religionem: & oppositam sententiam esse omnino improbabilem. Datum in nostro Collegio Complutensi societatis Iesu. 30. die Nouembris. Anni 1597.

Christophorus de Castro.

Martinus Yañez Doctor sacre Theologiae Collega Collegij Sanctae Crucis Vallisoleti & in eadem Vniuersitate Philosophiae, ac sanctae Theologiae publicus, Professor. nunc autem Canonicus Cathedralis sacrae Scripturae in Ecclesia Conchensti, & Sancti Offitij Consultor. sic respondit.

24

In dubio proposito, sententiam afirmandi, hos milites & equites militiae S. Iacobi, non esse vere, proprie & essentialiter religiosos, semper michi visa est parum, aut nihil probabilitatis habere, & ita sententiam afferentem huiusmodi equites & nobiles Commendatarios militiae D. Iacobi esse vere, proprie & essentialiter religiosos multo probabiliorem ac veriolem censeo, & ita in meis publicis assertionibus & lectionibus. semper docui, eum castitas coniugalis sit sufficiens materia vere & proprie religionis. Nam sicut in diuersis religionibus, in carentia propij est magna latitudo, ita in castitatis obseruantia potest esse latitudo, vt alia sit coniugalis alia virginalis. Ex quo infero vere & proprie committere sacrilegium, qui contra huiusmodi castitatem faciunt, & potest hæc sententia corroborari, nam ratio qua monstratur a Theologis coniugium cum religione pugnare, est impedimentum, contemplationis, & orationis: religio autem militum non hunc habet scopum, sed militare, vbi nulla est necessaria contemplatio. ergo horum militum status est religio, quare ipsi sunt vere proprie, & essentialiter religiosi. Et hanc sententiam existimo esse Summorum Pontificum menti satis consonam, quorum verba in suis literis, & bullis contenta, difficilem habere possunt, pro contraria sententia expositionem, vt manifeste patet ex bullis Alexandri 3. de confirmatione, & recommendatione huius religionis Sancti Iacobi, vbi sic habetur, quod temporibus nostris surrexit in partibus illis religio, quæ Deo grata est, sicut indubitanter credimus, & infra, cum hi
qui

qui religionem ipsam assumunt ad hoc specialiter & precipue studio totius sollicitudinis elaborant, vt inimicos Crucis Christi (coadiubante) confundant &c. & infra, religionis ordine. Et in alia Bulla sic habetur, ordinem vestrum autoritate apostolica confirmantes presentis scripti privilegio communimus. in Bulla Pontificis Urbani 4. huic ordini Sancti Iacobi concessa. legitur sic, salutem & Apostolicam benedictionem. Paci, & quieti religiosorum virorum fratrum ordinis militie Sancti Iacobi. Et denique in Bulla Summi Pontificis Honorij 3. iubet Summus Pontifex, desertores huius ordinis Sancti Iacobi, apostatas haberi, hortamur in domino quatenus tales, tanquam apostatas habeatis & euitetis. Et plures alias Bullas referre omitto in gratiam huius religionis concessas. ex quibus omnibus colligitur hunc ordinem D. Iacobi esse vere proprium, & essentialiter religionem: & eius milites & nobiles Commendatores esse vere proprios, & essentialiter religiosos, licet in huiusmodi religione militari per dispensationem vel formam profitendi possit contrahi, in matrimonium, & vltimo hæc pars afirians fulcitur ex facili contrarie sententiae argumentorum solutione. nam dum taxat persuadere videntur ordinem D. Iacobi non esse perfectam religionem: id est in apice Euangelice vite constitutam, quemadmodum easque contemplationi destinantur, & omnino absolutam castitatem, paupertatem, & obedientiam profitentur. Hæc quæ scripsi, ita esse sentio, saluo meliori, ac expeditori iudicio.

Doctor Martinus Yañez, Canonicus
Cathedralis Ecclesie Conchenfis.

Stephanns Yzquierdos, sacre Theologie Lector, in Conuentu Conchenfi Sancti Francisci, sic respondit.

Inspectis his quæ continentur apud grauissimos viros Michaelem Medinam de sacrorum hominum continentia libro quarto capitulo 39. & Naurrum de redditibus Ecclesie, quæst. 1. mon. 15. & lib. 1. cons. cõf. 9. titulo de his quæ vi metu & foundationibus ordinum militarium Diui Iacobi, Calatrave, Alcantare, & Montefie. saluo meliori iudicio, non videtur locus opinandi.

an milites sanctissimarum illarum religionum, sint propriae, & in rigore religiosi, apud Conchenfes, die 11. Iulij 1598. in Conuentu S. Francisci.

Frater Stephanus Izquierdo
S. Theologiae Lector.

Illephonsus Valdiuiffso, Lector Theologiae in eodem Conuentu Conchenfi, sic respondit.

- 26 **S**ententia quae asserit religiones militares, vere, & proprie esse religiones, semper michi visa est adeo consona rationi, & Summorum Pontificum decretis, vt opposita vix possit defendi, & qui eam tuentur difficile argumenta, in oppositum efugiunt, difficultusque verba pontificum interpretantur. Ita sentio, saluo meliori iudicio. Datum Conchæ, in Conuentu Sancti Francisci 11. Iulio 1598.

Frater Illephonsus Valdiuiffso
Lector Theologiae.

Ioseph Aguayo, Lector Theologiae in Collegio B. Mariae de Mercede, Complutensi, sic respondit.

- 27 **S**entio Religiosos fratres, & milites instituti S. Iacobi, vere, proprie, & essentialiter esse religiosos, quia hoc expresse colligitur ex bullis diuersorum Pontificum, quas ego vidi, & nullum inuenio fundamentum contrariae sententiae, sed eam absolute iudico falsam. Dat. Compluti in Collegio Complutensi Beatae Mariae de Mercede Redemptionis Captiuorum.

Frater Ioseph Aguayo
Lector Theologiae.

Don Alonso Coloma, Doctor Theologus, & Canonicus Hispalensis, & Visitator Academiae Valentinae, sic respondit.

- 28 **S**entio, cum Reuerendissimo Episcopo Canariense, Doctore Francisco Martinez.

Don Alonso Coloma, Canonicus Hispalensis.

FRAN-

FRANCISCUS de Molina, ordinis Sancti Francisci, & abud ciuitatem
Valentinam Lector sanctæ Theologi scolasticæ, & scripturæ qui
Prouincialis fuit, nunc uero Anno 1598. Prouinciæ Valentiniens. Pa-
ter, & perpetuus diffinitor.

PARA responder a esta dificultad, presupongo los fundamentos
siguientes. El primero que en esta materia, llamamos religion,
al estado que obliga a guardar los tres votos essenciales, de los
quales se compone la religion, conuiene a saber obediencia, po-
breza, y castidad: y religioso el que se obliga por solemne profes-
sion a la obseruancia perpetua, de los dichos tres votos.

Presupongo lo segundo, que ay diferencia entre ser vna cosa
verdadera, o perfecta. Y consiguientemente, entre ser vna religion
verdadera, o perfecta: porque para ser verdadera, basta tener obli-
gacion de guardar los dichos tres votos, por solemne profession:
aunque no se obligue a guardarlos con toda la perfection pos-
sible.

Presupongo lo tercero, que entre las religiones ay latitud en la
obediencia, y en la pobreza, porq̄ en vnas religiones prometen ma-
yor obediencia, y mayor pobreza, que otras: y la misma attitud
guardan en las otras obseruancias religiosas: porque en vna reli-
gion son mayores, y mas perfectas que en otras, y mas asperas,
y dificultosas, y consiguientemēte puede hauer latitud en la guar-
da de la castidad, como ay castidad, virginal, vidual, y coniugal.

Presupongo lo quarto, que comunmente todos los Theologos
Iuristas y Canonistas, y los hombres sabios, y prudentes dicen
que ay tres diferencias de religiones, y consiguientemente de re-
ligiosos, porque vnas religiones son mendicantes, otras monacha-
les, otras militares.

Presupongo lo quinto, que en todas las religiones militares los
Caualleros han de hazer vn año de nouiciado, y probacion antes
de hazer profession, assi por el decreto del sancto Concilio Tri-
dentino, como por la Bulla de Sixto Quinto de feliz recordacion,
y que quando hazen profession, la hazen solemnemente, en ma-
nos de Superior, prometiendo los dichos tres votos, aunque pro-
meten el de la castidad limitadamente, obligandose a guardar la
castidad coniugal.

Puestos estos cinco fundamentos, respondo formalmente al ar-
ticulo de la question, o pregunta, Que los Caualleros de la milicia
de

29

30

de Sanctiago, son propria, verdadera y essentialmente religiosos: y su estado es propria, verdadera, y essentialmente religion, aun que algunos Doctores Theologos, Canonistas y Legistas tienen lo contrario. Esta conclusion y resolucion, se prouea, lo primero, porque en las bullas de muchos Summos Pontifices, y particularmente de Alexandro tercero llama a su estado religion, y a los Caualleros de la dicha milicia, llama Frayles, y si su estado es religion: ellos son religiosos: y si son Frayles, tambien se infiere que son religiosos: porque en esta materia, son terminos equipolentes.

Lo segundo, porque los dichos Caualleros militares de la orden de Sanctiago gozan de los dos priuilegios. *Scilicet fori, et Poli*: De que gozan los demas religiosos mendicantes, y monachales, quanto a las inmunidades temporales, y quanto al canon de *Siquis suadente diabolo, hoc est*. Si alguno pone manos violentas en ellos, incurre en sententia de excomunió mayor. Y no haze el caso dezir que los Clerigos de la misma religion de Sanctiago, guardan absolutamente castidad: ni dezir que fueran mas perfectamente religiosos, si absolutamente guardaran castidad, como los religiosos mendicantes, o monachales: porque aqui no se dificulta ni ventila, esta controuerfia, sino solamente si son Real verdadera y essentialmente religiosos. El niño es verdaderamente hombre, aun que no es perfecto hombre. Y assi los dichos Caualleros profesando la obediencia, y la pobreza absolutamente, y sola la castidad modificada, y limitada, son verdaderamente religiosos, y los hijos adulerinos, o no adulerinos, de los tales que engendran fuera del matrimonio, son sacrilegos: y para que se dispense con ellos, para algunas dignidades, o para professar alguna religion: para lo qual son inhabiles, por los sacros conones. es menester particular dispensacion, nombrando esta circunstancia, y en el foro de la conciencia y sacramental confesion, es circunstancia que muda especie el delicto fornicario de los dichos Caualleros, porque quebrantan el voto de la castidad coniugal que expliciamente prometen.

Y no quiero aqui alegar muchedumbre de Doctores, Iuristas, y Canonistas que tienen este mismo parecer, sino tan solamente advertir, que si algunos Doctores dicen lo contrario, se ha de entender que no son verdadera propria y essentialmente religiosos como los demas que absolutamente prometen castidad quanto al voto de castidad: que en buen romance dezir, que no son tan perfectos religiosos quanto a este articulo, y assi se ha de entender la doctrina

ofos:
aun
enen
pero,
cular
a los
reli-
que
ntes.
rden
i: De
quan
s *sua*
, in-
lezir
an ab
reli-
ofos
ntila,
ential
e no
do la
odifi
dulte
natri
unas
inha
cion,
sacra
licto
voto

iftas,
ente
e en-
ofos
nto al
n per
der la
trina